

HANDELINGE

VAN DIE

SESTIENDE SINODE

VAN DIE

NED. HERV. OF
GEREF. KERK

VAN

SUID - AFRIKA

1931.

DIE NOORDELIKE DRUKPERS MFT., BPK.,
PRETORIA.

HANDELINGE

VAN DIE SESTIENDE SINODE VAN DIE NED.
HERV. OF GEREF. KERK VAN SUID-AFRIKA, WAT
SITTING HOU TE PRETORIA, OP WOENSDAG, DIE
8ste APRIL 1931, EN VOLGENDE DAE.

EERSTE SITTING.

In die namiddag om drie uur kom die lede van die Sinode in die Voortrekker-Gedenksaal, wat in die voormiddag ingewy is, byeen.

Die H.E. Moderator laat Ps. 99:1 sing en wys hierna aan die lede hulle sitplekke aan.

Geloofsbriefe:

By die opeis van die geloofsbriefe blyk, dat vir die vergadering opgekom is, van die gemeente:

Potchefstroom: Ds. G. D. Worst en Ouderling T. C.

Pauw, primarius;

Rustenburg: Ds. J. C. Cronjé en Ouderling P. J.

Brink, primarius;

Lydenburg: Ds. T. F. Cronje en Ouderling S. J.

Schoeman, primarius;

Pietersburg: Ds. A. W. Eckard en Ouderling C. F.

Naude, primarius;

Pretoria: Ds. C. D. Murray, Ds. J. F. du Toit en

Ouderlinge P. J. van der Merwe en J. H. Nel,
primarii;

Utrecht: Ds. L. M. Kriel en Ouderling H. Klopper,

primarius;

Waterberg: Ds. B. Alheit en Ouderling J. K. G.

van Zyl, primarius;

Wakkerstroom: Dr. G. B. A. Gerdener en Ouderling

H. J. Moolman, primarius;

Heidelberg: Ds. A. J. Louw en Ouderling W. H. Gra-

vett, primarius; Ds. J. P. W. de Vries en Ouder-
ling J. J. L. Breitenbach, primarius;

- Middelburg: Ds. G. W. S. Hofmeyr en Ouderling T. T. Retief, primarius;
- Hartebeestfontein: (Vakant) Ouderling L. Nel, primarius;
- Zeerust: Ds. H. W. Ziervogel en Ouderling J. C. Lemmer, primarius;
- Ermelo: Ds. Paul Nel, Ds. N. J. Veltman en Ouderlinge C. F. Ziervogel en C. D. Kleynhans, primarii;
- Standerton: Ds. J. H. R. Bartlett en Ouderling J. G. Greyling, primarius;
- Bloemhof: Ds. J. F. le Clus en Ouderling C. F. J. Meyer, primarius;
- Lichtenburg: Ds. P. L. Lourens en Ouderlinge M. J. Roothman en C. R. le Roux, primarii;
- Roossenekal: Ds. J. P. le Roux en Ouderling J. J. Enslin, sekundus;
- Wolmaransstad: Ds. P. v. d. Hoven, en Ouderling H. J. Liebenberg, primarius;
- Vryheid: Ds. F. J. van der Merwe en Ouderling A. T. Fourie, primarius;
- Johannesburg: Ds. D. P. Cillie en Ouderling J. L. Joubert, primarius;
- Schweizer Reneke: Ds. J. H. Eybers en Ouderling L. L. Krause, primarius;
- Piet Retief: Ds. C. F. Mynhardt en Ouderling J. J. Ackerman, primarius;
- Ventersdorp: Ds. J. F. Hugo en Ouderling H. F. Bosman, primarius;
- Amersfoort: Ds. H. M. Hofmeyr en Ouderling G. P. Smit, primarius;
- Klerksdorp: Ds. P. A. Theron en Ouderling J. C. Potgieter, primarius;
- Bethal: Ds. J. P. Liebenberg en Ouderling C. H. Hancke, primarius;
- Barberton: Ds. J. J. Odendaal en Ouderling D. P. van der Merwe, primarius;
- Carolina: Ds. G. M. Pellissier en Ouderling D. P. Cronje, primarius;
- Krugersdorp: Ds. J. J. Krige en Ouderling O. A. Oosthuizen, primarius;
- Langlaagte: Ds. J. D. van Niekerk en Ouderling Ds. H. J. de Vos, primarius;

- Boksburg: Ds. J. M. Louw, en Ouderling P. W. J. Joubert, primarius;
- Fordsburg: Ds. J. C. Pauw en Ouderling P. L. W. Lourens, primarius;
- Johannesburg Oos: Ds. Wm. Nicol en Ouderling W. Niesewand, primarius;
- Jeppestown: Ds. P. A. Roux en Ouderling A. J. Naudé, primarius;
- Christiana: Ds. H. A. de Wet en Ouderling J. F. Fick, primarius;
- Germiston: Ds. S. de Villiers en Ouderling J. H. Rossouw, primarius;
- Belfast: Ds. C. P. van der Merwe en Ouderling S. H. Coetzee, primarius;
 (Later verskyn: Oudl. F. de Wit, sekundus).
- Erasmus: Ds. H. F. Gerryts en Ouderling D. C. L. Janse van Vuuren, primarius;
- Roodepoort: Ds. T. D. Potgieter en Ouderling A. B. du Preez, primarius;
- Meru: (Vakant) Niemand;
- La Rochelle: Ds. T. A. Broodryk en Ouderling P. N. Basson, primarius;
- Louis Trichardt: Ds. J. J. F. van Schoor en Ouderling C. F. Botha, primarius;
- Eloffsdal: Ds. B. H. Swart en Ouderling J. F. Stiglingh, primarius;
- Vergenoeg: (Vakant) Niemand;
- Greylingstad: Ds. P. J. Swart en Ouderling G. M. Claassen, primarius;
- Magaliesberg: (Vakant) Ouderling J. M. Martins, primarius;
- Amsterdam: Ds. J. P. Joubert en Ouderling D. J. F. van Niekerk, primarius;
- Volksrust: Ds. J. I. de Wet en Ouderling A. J. Beytel, primarius;
- Paulpietersburg: Ds. A. J. V. Burger en Ouderling A. W. P. Bester, primarius;
- Zwartruggens: Ds. J. D. Roos en Ouderling P. W. Labuschagne, primarius;
- Eendracht: Ds. J. G. S. van Jaarsveld en Ouderling D. H. van Wyk, primarius;
- Vereeniging: Ds. H. E. Steyn en Ouderling C. J. Cronjé, primarius;

Morgenzon: Ds. J. J. Griesel en Ouderling P. P. Fouché, primarius;
 Delarey: Ds. S. T. Potgieter en Ouderling A. P. Visser, primarius;
 Machadodorp: Ds. J. A. Theron en Ouderling T. M. Weeber, primarius;
 Ottosdal: Dr. S. F. Weich en Ouderling H. C. van der Merwe, primarius;
 Benoni: Ds. R. J. B. Feenstra en Ouderling P. J. B. Enslin, primarius;
 Coligny: Ds. M. J. du Preez en Ouderling J. P. Kuhn, primarius;
 Krokodilrivier: Ds. W. R. Joyce en Ouderling A. Viljoen, primarius;
 Alberton: Ds. R. Theron en Ouderling P. F. Janse van Nieuwenhuizen, primarius;
 Hendrina: Ds. J. H. M. Stofberg en Ouderling H. J. de Jager, primarius;
 Dullstroom: Ds. C. B. Brink en Ouderling R. J. Janse van Vuuren, primarius;
 Mooirivier: Ds. H. R. Barrish en Ouderling D. J. Viljoen, primarius;
 Pietpotgietersrust: Ds. H. L. Webb en Ouderling A. J. Smit, primarius;
 Charl Cilliers: Ds. J. J. H. Hattingh en Ouderling H. G. Grové, primarius;
 Zoekmekaar: Ds. D. F. Marais en Ouderling W. M. J. Odendaal, primarius;
 Brakpan: Dr. L. P. Snyman en Ouderling I. L. Rautenbach, primarius;
 Randpoort: Ds. C. N. P. Cloete en Ouderling S. S. J. P. Terblanche, primarius;
 Delmas: Ds. H. J. de Villiers en Ouderling P. L. Potgieter, primarius;
 Babanango: Ds. G. C. van Schouwenburg en Ouderling H. J. Potgieter, primarius;
 Koster Derby: (Vakant) Ouderling N. S. Geldenhuyss, primarius;
 Cachet: Ds. P. S. van der Westhuizen en Ouderling J. A. C. Koorts, primarius;
 Witbank: Ds. J. A. Koch en Ouderling I. F. van Altena, primarius;
 Premier Myn: Ds. R. D. Rens en Ouderling P. A. Bornman, primarius;

- Springs: Ds. D. J. S. Malan en Ouderling J. C. Reyneke, primarius;
 Pretoria Oos: Dr. D. J. Keet en Ouderling Dr. H. S. Bosman, primarius;
 Malopo: Ds. P. M. Murray en Ouderling R. J. de Vos, primarius;
 Burgershoop: Ds. D. A. Malan en Ouderling G. J. van Bouillon, sekundus;
 Melville: Ds. S. W. van Niekerk en Ouderling G. R. Labuschagne, primarius;
 Paardekop: Ds. H. J. Moolman en Ouderling J. F. van der Merwe, primarius;
 Waterval: Ds. C. A. van der Merwe en Ouderling J. A. Swanepoel, primarius;
 Daspoort: Ds. J. S. Krige en Ouderling D. J. le Roux, primarius;
 Leeuwdoornsstad: Ds. A. P. Pretorius en Ouderling I. J. Snyders, primarius;
 Warmbad: (Vakant) Ouderling H. P. Potgieter, primarius;
 Goedgegun: Ds. W. C. Malan en Ouderling C. L. Engelbrecht, primarius;
 Pretoria Wes: Ds. J. Adler en Ouderling H. L. Fourie, primarius;
 Amalia: Ds. J. L. von Wielligh en Ouderling J. C. Els, primarius;
 Chrissiesmeer: Ds. D. R. v. d. Meulen en Ouderling A. P. Smuts, primarius;
 Vrededorp: Ds. E. C. Anderssen en Ouderling I. D. Pretorius, sekundus;
 Mamagalieskraal: Ds. R. M. de Villiers en Ouderling J. L. du Plessis, primarius;
 Pretoria Noord: Ds. J. J. G. Loots en Ouderling P. J. Derwig, primarius;
 Hartsrivier: Ds. N. E. de Kock en Ouderling P. J. V. van Eeden, primarius;
 Laeveld: (Vakant) Ouderling J. J. Uys, sekundus;
 Louwsburg: Ds. D. J. Retief en Ouderling B. Breytenbach, sekundus; en
 Waterberg-Noord: (Vakant) Ouderling J. L. Jansen van Rensburg, primarius.

Geloofsbriefe. — Waar die H.E. Voorsitter geleentheid gee tot bespreking van die ingediende geloofsbriefe blyk, dat die van die afgevaardigde broeder ouderling van Belfast nie in orde is nie, en dit aangesien hy tot primarius-afgevaardigde gekies is nog voor sy vorstelling as ouderling van die gemeente. Die Broeder S. H. Coetze word versoek om hom voorasnog nie as lid van die vergadering te beskou nie, en verklaar die H.E. Moderator nou die vergadering vir wettig gekonstitueer.

Hierop word die geval van die afgevaardigde van Belfast weer voor die vergadering gelê en kom 'n voorstel en amendement ter tafel. Die voorstel van die predikante van Utrecht en Melville, om die betrokke wetsartiekels te suspendeer en aan die afgevaardigde ouderling sitting te gee, word verworpe, nadat die volgende amendement van die predikante van Zeerust en Belfast 'n groot meerderheid van stemme verkry het: Die H.E. Sinode besluit om die wetsartikel te handhaaf, en te vra, dat die sekundus-lid opgeroep sal word om sitting in die Sinode te kom neem.

Aan Broeder Coetze bied die vergadering sitting met adviserende stem aan totdat die sekundus-afgevaardigde opdaag, dog die Broeder gee sy teleurstelling oor die besluit van die vergadering te kenne en sê, dat hy liever die vergadering sal verlaat.

Die H.E. Moderator heet die lede van die vergadering hartlik welkom, meer bepaaldelik die predikante en ouderlinge, wat vir die eerste maal sitting neem, asook Dr. H. S. Bosman, wat laas van die Sinode afskeid geneem het, en nou weer hier is, en wel as afgevaardigde-ou lering van die gemeente Pretoria-Oos. Die H.E. Moderator wys daarop, dat hierdie gebou hier staan nie slegs as 'n monument ter gedagtenis aan ons waardige voortrekkers nie, maar vanoggend ook aan die diens van die Here gewy is.

Kiesing. — Waar die H.E. Moderator die kiesing van nuwe ampsdraers nou aan die orde wil stel vra die predikant van Potchefstroom om 'n geleentheid om iets voor die aandag van die vergadering te bring wat hy afkeur, n.l. gerugtes en o.m. ook 'n geskryf in die koerante in verband met hierdie kiesing wat nou moet plaasvind. Na enige diskussie word op 'n mosie van orde besluit om van die saak af te stap en tot kiesing oor te gaan.

Moderator.—Na gebed, waarin Dr. H. S. Bosman op versoek voorgaan, word besluit om slegs een groslys vir Moderator en Assessor te vorm. Op hierdie lys verskyn die name van die predikante van Ermelo (eerste), Randpoort, Pretoria-Wes, Johannesburg-Oos, Johannesburg, Schweizer Reneke, Carolina, Boksburg, Volksrust, Louis Trichardt, Hendrina, Jeppestown, Wakkerstroom, Wolmaransstad, Ouderling van Pretoria-Oos, Potchefstroom, Brakpan, Heidelberg (eerste), Middelburg, Pretoria-Oos, Melville, Pretoria (eerste), Krugersdorp, en Bethal. Na die eerste stemming kom die name van die predikante van Ermelo (eerste) en Johannesburg-Oos op die tweetal en word eersgenoemde as Moderator gekies.

Assessor.—By die kiesing van Assessor val die keuse van die vergadering reeds by die eerste stemming op die predikant van Johannesburg-Oos.

Scriba.—Op die groslys vir 'n Scriba verskyn 21 name. By die eerste stemming word die predikant van Boksburg herkies, en uit 'n groslys met 22 name word die predikant van Eloofsdal by die eerste stemming as **Assistent-Scriba** gekies.

Elkeen van die gekose Moderatuurslede spreek 'n kort woord van dank vir die eer hulle aangedaan en die vertroue in hulle gestel.

Sittingsure.—Na bepaling van die sittingsure as volg, t.w. van 9.30 v.m. tot 12.30 n.m., met 'n halfuur vir gebed vooraf, en van 3 n.m. tot 5.30 n.m., word die vergadering te iets oor 6 n.m. tot hedeawend om 8 uur, vir die plegtige opening van die Sinode verdaag.

AANDSITTING.

Heropening te 8 n.m.

Plegtige Opening.—Die redenaar is die H.E. Actuarius en daar is 'n bemoedigende opkoms van belangstellende besoekers. Na Ges. 3:3 lees hy Neh. 4, en gaan, na 'n sangstuk deur die koor, voor in gebed. Na aanleiding van Neh. 4:19, 20, lewer die redenaar 'n praktiese, boeiende, en inspirerende rede in verband met die werk deur Nehemia verrig, handelende hy oor I 'n Treffende Beskrywing; II 'n Duidelike Bevel; en III 'n Heerlike Belofte.

Na nog 'n sangstuk deur die koor, volg die dankgebed, en word, na die sing van Ges. 77:4, die Apostoliese

seenbede uitgespreek. Na 'n woord van opregte dank aan die H.E. Actuarious gebring deur die H.E. Assessor, word die vergadering tot moreoggend verdaag.

TWEDE SITTING.
Donderdag, 9 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die predikant van Utrecht. Skrifgedeelte enige verse uit 1 Cor. 13. Toespraak na aanleiding van 1 Cor. 13:13: "En nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie; doch de meeste van deze is de liefde".

Te 9.30 v.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering heropen.

Die notule van die vorige sitting word gelees, goedgekeur en geteken.

Ter Vergadering.—Ds. D. Theron, Sendingssekretaris, Ds. P. du Toit, Sekretaris vir Armesorg, en Dr. F. D. Moorrees, Arbeider onder die studerende jeug, word ter vergadering welkom geheet en ontvang ereplekke in sy midde. Dit geskied ietwat later ook met Ds. A. P. Burger, Emeritus-leraar, en Prop. H. C. J. Fleming.

Telegramme.—Die volgende telegramme van seenwense word gelees en met dank vir kennisgewing aange- neem, t.w. van die gemeente Greylingstad, die gemeente Zeerust, die kerkraad en gemeente Malopo, die kerkraad van Amersfoort, die kerkraad van Ventersdorp, die kerkraad van Schweizer-Reneke, Ds. Retief, Heidelberg, Oudl. P. J. van Gass, Johannesburg, Mej. Olga Nordin, Vaalkop, M. de Beer, Lichtenburg, en J. J. Coetzer, Amsterdam.

Reglement van Orde.—Die Reglement van Orde word nou gelees.

Beswaar.—Die predikant van Brakpan maak tans beswaar teen wat gister plaasgevind het voor die kiesing van die nuwe ampsdraers, en meen, dat dit nie reg was dat die predikant van Potchefstroom toegelaat werd om te praat soos hy toe gepraat het. Op 'n mosie van orde word besluit om van hierdie saak af te stap.

Mosie.—Die predikant van Melville gee kennis van die volgende voorstel: dat hy hedenamiddag sal voorstel, dat die H.E. Vergadering sy besluit van gister betreffende die afgevaardigde-ouderling S. H. Coetzee van Belfast in rewiesie sal neem en vir ouderling Coetzee sitting as volle lid van hierdie Sinode sal gee.

Kommissie van Orde. Bylae I.—Ter tafel kom die verslag van die Kommissie van Orde. Die verslag word as

gelees beskou. Punt 1 word goedgekeur, asook punt 2 (a) en punt 2 (b). In plaas van punt 2 (c) goed te keur besluit die vergadering om 'n hele dag, t.w. Woensdag, die 22ste deser, vir die sake wat aldaar genoem word af te sonder.

Met invoeging van die woorde "met suspensie van hierdie artikel" tussen die woorde "om" en "een" word punt 3 goedgekeur. Punt 4 word aangeneem, asook punt 5.

Punt 6, wat 'n lang diskussie uitlok en etlike voorstelle op die tafel bring, is nog voor die vergadering by die verdaging om 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur n.m.

Leerkwessie.—Nog aan die orde die verslag van die Kommissie van Orde punt 6 "aanbevelinge" wat handel oor die benoeming van 'n spesiale kommissie vir beskrywingspunte oor leerkwessies.

Na 'n lange bespreking van die saak aan die orde, word die volgende mosie van orde aangeneem: "Dat die voorstellers en die sekondante van die voorstelle, nou op die tafel, bymekaar kom, om indien moontlik, tot 'n vergelyk te kom en 'n beredeneerde voorstel voor die vergadering probeer bring".

Telegram.—Die vergadering besluit om 'n telegram te stuur aan die geagte Redakteur van die Kerkbode by sy vertrek naar Europa vir 'n vakansie, hom toebiddende 'n baie aangename en geseënde rustyd, met die vertroue, dat hy met nuwe ywer en toegewyheid as Redakteur sal terugkeer.

Deelneming.—Ook word 'n mosie van deelneming aangeneem met die Predikant van Wolmaransstad in die afsterwe van sy moeder.

Mosie.—Die voorstel van die Pred. van Melville by die voormiddagsitting ingedien om rewiesie ré sitting-neming van ouderling Coetzee van Belfast word verworp.

Nog aan die orde die verslag van die Kommissie van orde. Wat verder in sy geheel goedgekeur en aangeneem word, na die volgende wysiging: "Dat B Versoekskrif (bylae I, VIII) sal geplaas word onder "Inwendige Sending."

Laatingekome stukke.—Voorts word nou met enige briewe en ander laatingekome stukke as volg besluit:

- (a) Brief van die Kerkraad van Witbank oor Kerkskuld sal na die Kommissie vir die Fondse gaan.
- (b) Brief van die Kerkraad van Mamagalieskraal oor naamsverandering gaan na Algemene Sake.
- (c) Twee beskrywingspunte van die Pred. van Zeerust oor die "Redakteur van de Kerkbode" en "die op-tree van die H.E. Moderator as Kurator" gaan na die Regskommissie.
- (d) Drie beskrywingspunte van die Pred. van Schweizer-Reneke handelende oor benaming "Wette en Bepalinge," die benaming "HoogEerwaarde Heer," en art. 118 (1) word verwys na die Kommissie van Re-wiesie.
- (e) Twee verslae, t.w. van Weeshuis Langlaagte en Christelike Poliesie Vereniging gaan na die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending.
- (f) Versoek van die Doofstomme- en Blinde-Instituut vraende dat 'n afgevaardigde van die Instituut die Sinode sal toespreek, asook 'n dergelike versoek van die Voortrekkersbeweging, word altwee toege-staan, mits die persone nie langer spreek nie as 15 minute.
- (g) Brief van die Gereformeerde Kerk ré Groepstelsel, word na die Kommissie vir Opvoeding en Onderwys verwys.

Verslag van Moderator, Bylae II.—Nou word aan die orde gestel die verslag van die H.E. Moderator, wat met die H.E. Assessor in die stoel, puntsgewyse behandel word.

Punt 1 (a) **Verwelkoming** word goedgekeur met die byvoeging dat ook die H.E. Moderator self, na 'n ernstige krankheid hartelik in ons midde verwelkom word.

Punt 1 (b) **Predikante tot ons oorgekom** word, na die byvoeging van die Pred. van Paardekop, goedgekeur.

Punt 2. **Tot Hoërdiens opgeroep** word die punte van roubeklag deur die H.E. Moderator gelees, en die name van Eerw. John Murray en Ouderling H. du Preez van Amersfoort bygevoeg, en word die roubeklag deur die vergadering staande aangeneem, en gaan die Ouderling van Langlaagte voor in gebed.

'n Brief van waardering sal aan die Kerkraad van Standerton gerig word vir die voorbeeldige wyse waar-

mee hulle die swaarbeoordeelde br. en sy gade behandel het.

Punt 3. Emeritaat aanvaar en Punt 4 Vertrokke Predikante word altwee vir kennisgewing aangeneem, en sal aan die kranke br. Predikant J. le R. Retief 'n brief van bemoediging geskryf word.

By die behandeling van punt 5 Uitbreiding van die Kerk word besluit: Die Sinode dra dit aan die Ringe op om deur hulle Ringskommissies as andersins die grote gemeentes wat oor 1000 lidmate tel te besoek met die oog op afstigting of betere bearbeiding, en word die punt vir kennisgewing aangeneem.

Telegramme.—Die volgende telegramme van seën-wense word gelees en met dank vir kennisgewing aange-neem: n.l. van die kerkraad van Witbank, kerkraad van Zoekmekaar, ouderling A. J. Louw, Bethal, en die Moderator, Natalse Kerk.

Die Predikant van Krokodilrivier, wie se eggenote ernstig krank is, is met kennisgewing afwesig.

Die ouerling van Potchefstroom sluit met dankge-bed.

DERDE SITTING.

Vrydag, 10 April, 1931.

Die bidstond vind plaas onder leiding van die predikant van Rustenburg, wat enige verse uit Joh. 15 lees en die aandag van die vergadering veral by vers 5 bepaal: "Ik ben de wijnstok, en gij zijt die ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt gij niets doen".

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Ter vergadering.—Ds. H. S. M. Botha, predikant van die gemeente Rouxville, is, as afgevaardigde van die kerk van die Oranje Vrystaat, ter vergadering verskyn. Hy dien sy geloofsbrief in, word welkom geheet, en ontvang 'n ereplaas in die vergadering.

Verslag H.E. Moderator. Bylae II.—Met die H.E. Assessor in die voorsittersstoel word die verslag van die H.E. Moderator andermaal aan die orde gestel.

Punt 6—Geestelike Lewe—word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 7—**Theologiese Seminarie**—bevat vyf onderafdelinge. a—**Vergaderinge Kuratorium**—met die wenk daarin vervat, word vir kennisgewing aangeneem.

b—**Studente**—word eweëens vir kennisgewing aange- neem.

By c—**Aftreding Prof. A. Moorrees**—word besluit dat 'n gepaste brief aan hom gerig sal word.

Met betrekking tot punt d—**Insake Prof. J. du Plessis**—word besluit om dit te laat oorstaan totdat punt 15 van die tydelike Regskommissie aan die orde sal kom.

Punt 7 (e)—**Kieskollege**—word vor kennisgewing aangeneem.

Afgestorwe.—Op versoek van die predikant van Bloemhof word besluit om by die name van diegene wat in die laaste Sinode sitting gehad (sien No. 2 (7) van hierdie verslag) die naam van wyle ouerling P. W. Botha te voeg.

Verslag van Moderatuur. Bylae III.—Met die H.E. Moderator weer in sy stoel word die verslag van die Moderatuur nou behandel:

Punt 1—**Vergaderinge**—word vir kennisgewing aange- neem. So ook punt 2—**Biddae**. Punt 3—**Ander Kerke**—word goedgekeur.

By punt 4—**Hulpbehoewende Gemeentefonds**—word op voorstel van die H. E. Assessor en Actuarius besluit om dit aan die tydelike kommissie vir Onderwys en Opvoeding op te dra om met die predikant van Goedgegun te onderhandel en aanbeveling te doen omtrent die beter behartiging van die **onderwys in Swasieland**.

Ds. M. P. Loubser.—Ook word die volgende voorstel van die predikant van Piet Retief, gesekondeer deur die predikant van Middelburg, aangeneem. Hierdie vergadering spreek sy groot waardering uit teenoor Ds. M. P. Loubser vir sy onbaatsugtige arbeid ten behoeve van ons lidmate in die gemeentes Meru en Vergenoeg.

By punt 5—**Opdragte van die Sinode**—word onderdele a, b, c, handelende oor **Voortrekker-Gedenkfonds**, **Armblankekwestie**, en **Dingaansfees** respektiewelik, een vir een vir kennisgewing aangeneem.

By punt 5 (d)—**Boustowwe**—word die byvoegsel behandel. 1—**Opdrag**—word vir kennisgewing aangeneem. Ook 2—**Aanstelling van Versamelaar**. By die aanname van punt 3—**Publikasie**—word op voorstel van die predi-

kante van Volksrust en Greylingstad, besluit dat die vergadering sy hartelike dank sal uitspreek aan die H.E. Actuaris vir die versameling en publikasie van sy Boustowwe en vir die bekwame wyse waarop hy die gedaan het, asook aan die H.E. Assessor vir sy aandeel wat hy aan hierdie werk gehad het.

Punt 4—**Finansiël**, 5—**Voorraad**, en 6—**Resensie**, word een vir een vir kennisgewing aangeneem.

Al drie die Aanbevelinge onder punt 7 word aange- neem. Onder die eerste aanbeveling word die bedoelde opdrag aan die tydelike kommissie vir Algemene Sake gegee.

Punt 5 (e)—**Notule en Kerkwette**—van die Moderatuursverslag word vir kennisgewing aangeneem. So ook punt 6—**S.A. Matighedsalliansie**. By nommer 7—**Robertshoogte**—word informasie gevra en gegee en blyk dit dat die Moderatuar etlike proponente aanbeveel het dog niks met die uiteindelike aanstelling te doen gehad het nie.

Punt 8—**Boedel Wyle Wed. M. M. du Preez**—en punt 9—**Sluitingsrede**—word vir kennisgewing aangeneem, en ook punt 10—**Ander Sake**.

Hierna word die verslag in sy geheel met dank aan- geneem.

Sustergroete van Vrystaatse Kerk.—Die H.E. Moderator gee nou aan Ds. H. S. M. Botha die geleentheid om die groete van sy kerk oor te bring. Hy begin deur die vergadering met die nuwe, pragtige en doelmatige saal geluk te wens, asook met die goeie gees wat hom in die vergadering getref het. Rakende die werksaamhede van sy Kerk maak hy melding van ver- skillende sake en van die seën van die Here waarvan hulle kan getuig. O.m. spreek hy van die belangrike gebeurtenis wat nie lang geleden plaasgevind het nie, n.l. die aan- sluiting van die gemeentes in Rhodesië by die Vrystaatse Kerk. By sy oorbring van die groete van sy Kerk wens die spreker ons as vergadering en Kerk Gods rykste seën toe.

Namens die vergadering spreek die H.E. Assessor nou 'n woord van dank vir en waardering van die oorkoms van die afgevaardigde Broeder en verseker hom van ons innige belangstelling in al hul werk en wens hulle ook van ons kant Gods seën toe.

Verslag van Sinodale Kommissie, Bylae IV.—Punt 1

—**Vergaderinge**—word vir kennisgewing aangeneem; ook punt 2—**Algemeen**.

Punt 3 handel oor **Opdragte van die Sinode**.

By die bespreking van punt 3 (a)—**Sekretaris vir Armesorg en Spoorwegarbeider**—word inligting gegee en daarna word dit goedgekeur.

Punt 3 (b)—**Diamantdelwerye**—word vir kennisgewing aangeneem.

Punt 3 (c)—**Vrymesselary**—met bylae A is nog onder behandeling, terwyl dit tyd geword is om te verdaag.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Heropening om 3 uur.

Die Predikant van Potchefstroom, is nog aan die woord oor punt 3 (c) van die Verslag van die Sinodale Kommissie: **Vrymesselary** en daarby Bylae A: **Verslag insake Vrymesselary**, aanbevelinge (1) en (2), en na 'n lange bespreking van die saak aan die orde, waaraan verskeie sprekers voor en teen deelneem, o.a. ouderling Krugersdorp, predikant Mooirivier, HoogEerw. Actuarus, predikante van Ventersdorp, Piet Retief, Krokodilrivier, Carolina, Jeppestown, Bloemhof, Pretoria-Oos, Pretoria en ouderl. Morgenzon, Springs en Utrecht, word op voorstel van die H.E. Actuarus en pred. Carolina die aanbevelinge van die Sinodale Kommissie Bylae A en punt 3 (c) met 122 teen 29 stemme aangeneem.

Minderheid gestem.—Die predikante van Potchefstroom en Mooirivier wens hulle name te laat aanteken, dat hulle in die minderheid gestem het.

Neder. Herv. Kerk.—Met betrekking tot punt 3 (d) **Verhouding tussen ons Kerk en die Ned. Herv. Kerk** word die volgende voorstel van die H.E. Assessor en Actuarus met twee teënstemme aangeneem:

Die Sinode keur Bylae B by die verslag van die Sinodale Kommissie goed as 'n basis van ooreenkoms tussen die twee Kerke, en dra dit aan die Sinodale Kommissie op om verder met die Ned. Herv. Kerk te onderhandel uitsluitelik vir die aanname van hierdie basis, indien nodig met ondergeskikte wysiginge.

Sinodale Saal.—Met punt (e)—**Sinodale Saal**—word ook bylae C—**Verslag van die Voortrekker-Gedenksaal**

Boukommissie behandel Punt (1) Planne, punt (2)—Wyse van Bou, en punt (3)—Tenders vir Gebou, word een vir een goedgekeur, en punt (4)—Legging van Gedenksteen word vir kennisgewing aangeneem.

Punt (5)—**Meubelment van Saal**, word goedgekeur, en na aanleiding hiervan die volgende voorstel van die H.E. Actuarius algemeen aangeneem—om die saakgelastigde opdrag te gee om van die kosterekening van ieder lid van hierdie vergadering die bedrag van 10/- af te trek teneinde 'n som in hande te kry waarmee 'n klavier aangekoop kan word om in die Voortrekkersaal geplaas te word as 'n geskenk van die lede van die eerste Sino-dale Vergadering, wat die eer gehad het om alhier saam te kom.

Punt (6)—**Inwyding van Voortrekkersaal** word vir kennisgewing aangeneem, en die program vir die Inwyding hierby in die Notule opgeneem.

By die einde van die verslag—bylae C—word as volg besluit: Met groot dankbaarheid jeëns die Heer word by hierdie stadium genotuleer dat die Voortrekker-Gedenksaal op Woensdag, die 8ste April 1931, ingewy is, met die opname in die notule van een en ander uit die program wat by hierdie geleentheid gedien het.

PROGRAM

Wydingsdiens in die Voortrekker-Gedenksaal.

Mnr. J. S. Joubert, lid van die Boukommissie lê die Bybel op die Tafel.

Ds. Paul Nel, Voorsitter van die Boukommissie presidenteer.

Die Gemeente sing Ps. 68 vers 2.

Die verslag van die Boukommissie word voorgelees deur die Saakgelastigde, Mnr. S. Martin.

Skrifgedeelte: Psalm 84 word voorgelees, deur Ds. L. M. Kriel.

Wydingsgebed: deur Ds. A. J. Louw van Heidelberg.

Toespraak: Verwelkoming deur die Voorsitter.

Toespraak: Die Voortrekker-Gedenkteken van Kerklike sy besien, Dr. H. S. Bosman.

Die Gemeente sing Psalm 105 vers 5.

Toespraak: Die Voortrekker-Gedenkteken van Nasionale sy besien, Ds. J. I. de Wet van Volksrust.

Dames Kwartet, Psalm 23, Schubert.

Toespraak: 'n Interpretasie van die Gedenkteken, Ds. Wm. Nicol van Johannesburg Oos.

Die Gemeente sing Ges. 3 vers 6.

Die Voorsitter spreek die seën uit.

Punt (7)—**Argitek**, word goedgekeur, en 'n woord van dank aan die argitek vir sy donasie van £100 aan die Boufonds.

Dank aan Boukommissie en Kollektante.—Voordat hierdie punt bylae C aangeneem word, neem die vergadering die volgende voorstel van die Predikante van Pretoria en Volksrust met applamasie aan:

Hierdie HoogEerw. Vergadering betuig sy grote en opregte dank, namens ons hele Kerk in Transvaal, aan die Boukommissie van die Vortrekker-Gedenksaal, en Kollektante, insonderheid Di. D. P. Ackerman en Wm. Nicol, vir hulle bekwame en selfopofferende dienste in verband met die bou van die Voortrekker-Gedenksaal waardeur, onder die bestier van God, die sierlike gebou voltooi en ingebruik is van die Hoog Eerw. Sinode.

Die Sinode spreek ook sy dank uit aan die Kerkraad en Gemeente van Pretoria vir die jarelank gebruik van hulle Kerkgebou vir Sinodale Vergaderings en Kommissievergaderings.

'n Uitnodiging van die Uniwersiteitsraad van die Uniwersiteit van Suid-Afrika om 'n paar afgevaardigdes te stuur na die seremonie van die uitreiking van Grade in die Royal Theatre om 11 uur moreoggend word aangeneem en sal die H.E. Assessor en die Pred. van Bloemhof die Sinode daar verteenwoordig.

Brief Blindedorg Genootskap.—Die H.E. Moderator lees 'n brief voor van die Blindedorg Genootskap wat om geldelike steun vra. Die brief word verwys na die Tydelike Kommissie vir die Fondse.

Die ouderling van Rustenburg sluit met gebed.

in

VIERDE SITTING.

Saterdag, 11 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Bethal. Skrifgedeelte 2 Cor. 13, en spreek hy 'n inleidende woord na aanleiding van 2 Cor. 13:11: "Voorts, broeders, wordt volmaakt".

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Klavier.—Op 'n vraag van die Pred. van Delmas, na aanleiding van die besluit van gister oor punt 3 (e): Verslag van die Sinodale Kommissie, Sinodale Saal, en wel Bylae C, Meubelment, dat 10/- van kosterekening van ieder lid sal afgetrek word om namens die lede 'n meubelstuk in die saal te plaas, word geantwoord dat dit nie juis 'n klavier hoef te wees nie.

Die Moderator gelukgewens.—Op 'n mosie van orde wens die H.E. Actuarius die H.E. Moderator namens die Vergadering baie hartelik geluk met sy 37 huweliksviering en more die 38 jarige herdenking van sy ordening tot die Evangeliebediening, en wens hom en Mevr. Nel Gods rykste seën toe. Dit word staande aangeneem en sing die vergadering die H.E. Moderator toe Ps. 134:3.

Verslag van Sinodale Kommissie. Bylae IV.—Andermaal kom aan die orde die Verslag van die Sinodale Kommissie. By punt 4—**Pensioen Ds. M. L. Fick** word besluit, op voorstel van die Predikante van Wolmaransstad en Melville, om die saak te verwys na die Tydelike Regskommissie.

Die volgende punte word vir kennisgewing aange- neem: punt 5—**Voortrekker-Gedenkfonds**, punt 6—**Woltemadefonds**, punt 7—**Geref. Kerke in Nederland** en punt 8—**Uitnodiginge**, terwyl punt 9—**Bearbeiding van Studerende Jeug**, goedgekeur word.

Gemeentes Witbank en Goedegun—punt 10 word, na byvoeging van die Gemeente Warmbad, verwys na die Kommissie vir die fondse.

Punt 11—**Portugees Angoniland**, word vir kennisge- wing aangeneem en punt 12—**Sondagsontheiligung**, goed- gekeur.

Punt 13—**Du Plessis-saak**, bly oorstaan totdat die Kommissie van Twaalf wat aangestel is by Donderdag se sitting sal rapport uitbring oor die voorstelle in verband met hierdie saak. By die behandeling van punt 14—**Le- gaat Wyle Wed. M. M. du Preez**, besluit die vergadering met eenparige stemme om aan die Heer en Mevr. Lode wyk du Preez, 55 Pattersonstraat, Newcastle, Natal, swaer

en suster van die oorledene, 'n skrywe van opregte waardering vir hierdie bemaking te rig.

By die bespreking van punt 15—**Verslae vir die Sinode**, word enige wenke aan die hand gegee om verslae meer doelmatig op te trek en word die punt goedgekeur.

Punt 16—**Museum**, word na bespreking goedgekeur en aan die Sinodale Kommissie opgedra om voort te gaan en te ywer vir die stigting van 'n kerklike museum van oudhede.

Saan met punt 17—**Afrikaners in Argentinië**, word ook die aanbeveling van die Raad der Kerken oor hierdie saak (bylae VIII) behandel, en na bespreking, goedgekeur.

Punte 18—**Gemeentelike Registers**; 19—**Na die Sinode verwys**, a, b, en c; 20—**Deelneming**; en 21—**Ander Sake**, word een vir een vir kennisgewing aangeneem.

Verslag van die Scriba van die Sinode, Bylae V.—Aan die orde kom nou die Verslag van die Scriba van die Sinode, en word punt 1—**Algemeen**, punt 2—**Verklaring tot lid van Ring en Sinode**, punt 3—**Verklaring tot Predikant van die Kerk**, punt 4—**Nuwe Gemeentes**, en punt 5—**Beroep Goedgekeur**,—almal vir kennisgewing aangeneem, terwyl punt 6—**Beskrywingspunte**, ens., goedgekeurword.

Punt **Naskrif—laatingekome stukke**—is al die punte reeds na Kommissies verwys en gaan punt 3 Art. 254-6(d) na die Kommissie van Rewiesie. Die verslag word nou in sy geheel met dank aan die H.E. Scriba aangeneem.

Kommissies.—Die volgende tydelike Kommissies word nou benoem:

1. **Onderwys en Opvoeding**: Di. R. J. B. Feenstra; C. D. Murray; G. D. Worst; D. P. Cillie; H. W. Zier vogel en J. J. H. Hattingh; en Ouderlinge D. J. Viljoen; N. Geldenhuys en P. J. Derwig.

2. **Sending**: Di. D. Theron; G. W. S. Hofmeyr; P. A. Roux; N. E. de Kock; C. B. Brink; en J. C. Cronjé; en Ouderlinge W. J. M. Odendaal; H. J. Potgieter; S. S. Terblanche en G. M. Claassen.

3. **Inwendige Sending**: Di. J. H. M. Stofberg; H. R. C. Barrish; N. J. Veltman; T. F. Cronjé; P. v. d. Hoven; en P. du Toit; en Ouderlinge W. H. Gravett; H. F. Bosman; en G. R. Labuschagne.

4. **Fondse**: Di. S. W. van Niekerk; J. D. Roos; P.

J. Swart; J. F. le Clus; en J. H. R. Bartlett; en Ouderlinge J. L. Joubert en W. Niesewand.

5. **Regskommisie:** Ds. G. M. Pellissier; Dr. D. J. Keet en Ds. J. I. de Wet; en Ouderlinge T. C. Pauw; T. T. Retief en H. C. van der Merwe.

6. **Algemene Sake:** Di. J. H. Eybers; C. A. van der Merwe; J. J. Krige; P. A. Theron; R. Theron en T. D. Potgieter; en Ouderlinge A. P. Visser; P. L. Potgieter en A. P. Smuts.

7. **Herderlike Brief:** Di. A. J. Louw, J. J. F. van Schoor, B. Alheit en H. J. de Vos.

8. **Kosterekening:** Di. D. F. Marais en J. G. S. van Jaarsveld en die Saakgelastigde.

9. **Reëling van Bidure:** Ds. J. P. Liebenberg.

Verslag van die Actuaris. Bylae VI.—Die volgende aan die orde is die verslag van die actuaris wat puntsgewyse behandel word.

By die lys van **ondertekenaars van art 13**, punt 1 (a) word bygevoeg die naam van ds. H. J. Moolman, M.A., en word die volgende punte vir kennisgewing aangeneem: t.w. punt 1 (b), op sendinggebied; punt 3, aktes van bevestiging; punt 3, **Statistiek**; punt 4, algemeen, word (a) en (b) goedgekeur, en (c) vir kennisgewing aange- neem. Die hele verslag word nou met grote dank aan die H.E. Actuaris aangeneem.

Verslag van die Kommissie van Eksaminatore. Bylae VII.—Die verslag va die Kommissie van Eksaminatore word nou aan die orde gestel, en puntsgewyse behandel.

Punt (1) **Personnel en Vergaderings** word vir kennis- gewing aangeneem, en punt (2) wat handel oor die **Behoud van Status S.W. Naudé**, word op voorstel van die H.E. Scriba en pred. van Zwartruggens besluit: Hierdie punt met 'n brief van die heer S. W. Naudé van Potgietersrust d.d. 2/1/30 word na die Tydelike Regskommissie verwys.

Punt 3—**Toelating tot Sendeling van Eerw. H. J. Grobler**, word goedgekeur, en by die behandeling van punt 4—**Eerw. Kandidaat H. C. J. Flemming**, wat met 2 teenstemme goedgekeur word die volgende voorstel van die H. E. Actuaris en pred. van Potchefstroom besluit van die vergadering:

Insake punt 4, verslag Komm. van Eksaminatore, besluit die vergadering om die hele vraag van die toela-

ting tot ons Kerk van studente wat nie by 'n erkende kweekskool studeer het nie, asmede korrespondensie van sekere A. L. Roux ter tafel te verwys na die Tydelike Regskommissie vir ondersoek en rapport.

Punt 5—**Versoek, Curatorium Teologiese Kweekskool** word goedgekeur, en die hele verslag met dank aan die Kommissie aangeneem.

Presensielys—Die predikante van Mooirivier, Kruingersdorp, Christiana, Roos Senekal, Chrissiesmeer, Middelburg en ouderl. Zoekmekar is vir die hele dag afwesig met verlof.

Na slotgebed deur die ouerling van Lydenburg, word die vergadering verdaag tot Maandag more om 9 uur.

VYFDE SITTING

Maandag, 13 April, 1981.

Bidstond onder leiding van die predikant van Paarlpietersburg. Skrif: gedeeltes uit Ex. 3 en 4. Inleidende woord na aanleiding van Ex. 4:2: "En de Heere zeide tot hem: Wat is in uwe hand? En hy zeide: Een staf."

Te 9.30 v.m. vind die heropening van die vergadering deur die H. E. Moderator plaas.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Afgevaardigde Belfast: Oud. F. de Wit, sekundus—afgevaardigde van die gemeente Belfast is verskene en neem sy plek in die vergadering in. Sy geloofsbrief is in orde.

Kommissie van Orde. Bylae I.—Die Kommissie wat l.l. Donderdagnamiddag benoem is om die vergadering met 'n voorstel oor aanbeveling 6 van die verslag van die Kommissie van Orde te dien, dien nou sy verslag in. Die verslag wat geteken is deur die predikante van Wakkerstroom, Pretoria (I), Potchefstroom, Zeerust, Waterberg, Fordsburg, Wolmaransstad, en Johannesburg, Oud. A. P. Visser (Delarey), en die predikante van Alberton, Hendrina, en Mooirivier, bevat die volgende eenparige besluit, wat aanbeveel:

1. Dat hierdie HoogEerw. Sinode op nuut sy gehegtheid verklaar aan die Bybel as die heilige en onfeilbare Woord van God, en aan die leer van ons Kerk

soos uitgedruk in die Drie Formuliere van Enigheid, en alle leringe verwerp, wat hiermee in stryd is.

2. Dat waar die Interkerklike Kommissie nie aangestell kon word nie, hierdie vergadering sy eie verteenwoordigende kommissie aanstel, om op al die leerkwessies in die beskrywingspunte bevat in te gaan, so spoedig moontlik sy werk af te doen, en in elk geval nie later as die volgende Sinode te rapporteer nie. Die Sinodale Kommissie sal 'n wakende oog hou oor die werk en vordering van hierdie Spesiale Kommissie wat by elke sitting van die Sinodale Kommissie sal rapporteer. Sodra die Sinodale Kommissie dit noodsaaklik en moontlik ag sal hy 'n spesiale sitting van die Sinode mag oproep om die rapport in behandeling te neem.

3. Dat as punt 2 van hierdie besluit van die vergadering word, daar 'n verder Kommissie sal benoem word, om al die terme van opdrag van genoemde Spesiale Kommissie duidlik te bepaal en aan die vergadering voor te lê en voorts die Sinode te dien met advies, aangaande alle andere punte op ons agenda rakende die huidige kerkgeskil.

Die verslag word aangeneem vir puntsgewyse behandeling. Na enige bespreking word punt 1 met eenparige stemme aangeneem.

Oor die tweede aanbeveling vind 'n breedvoerige discussie plaas waaraan ruim dertig lede deelneem. Hierdie punt is nog onder bespreking terwyl dit tyd geworde is om te verdaag.

Eers keur die vergadering die volgende nog goed, wat deur die H.E. Voorsitter voorgestel word, nl. dat oud. ds. H. J. de Vos bygevoeg sal word op die Kommissie vir die Herderlike Brief, en dat nou in sy plek, die predikant van Mooirivier op die Kommissie van die Inwendige Sending geplaas sal word.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING

Heropening om 3 uur.

Telegram.—'n Telegram van die Kerkraad van Brakpan word vir kennisgewing gelees.

Die punt aan die orde word hervat. Van die lede gee hulle spreekbeurt op, en nadat die H.E. Actuarius repliek gelewer het, word die amendement van die predikante

Melville en Pretoria-wes om die beskrywingspunte na die Regskommissie te verwys verwerp, en punt 2, wat handel oor 'n Kommissie in sake leerkwessies met 151 teen 17 stemme aangeneem.

In die minderheid gestem.—Die volgende lede vra dat hulle name as in die minderheid gestem sal aange- teken word, t.w. predikante van Melville met opgaaf van redene, Vrededorp, Brakpan, Krugersdorp, Morgenzon, Pretoria-wes, Christiana, Cachet, en ouderlinge Eloffsdal, la Rochelle, Christiana, Germiston, Magaliesberg, Lichtenburg, Cachet en Pretoria-wes.

Punt 3—'n Verdere Kommissie aan te stel word met 4 teenstemme aangeneem, en op voorstel van die H.E. Scriba en H. E. Assessor word dieselfde lede van die Kommissie van Twaalf wat die rapport uitgebreng het benoem.

Die rapport word met dank aan die Kommissie aangeneem. Hiermee is ook die verslag van die kommissie van Orde afgehandel, wat met dank aan die Kommissie aangenem word.

Verslag van die Afgevaardigdes na die Raad der Kerke. Bylae VIII.—Aan die Orde word gestel. Verslag van die afgevaardigdes van die Raad der Kerke—wat punts- gewyse behandel word.

Punt 1, **Vergaderinge** en punt 2, **Bylaes** word vir kennisgewing aangeneem.

Dit blyk by die behandeling van punt 3, aanbevelinge dat (a) **Handelinge van 1929** reeds na Kommissies verwys is, en word by (b) **Handelinge van 1931**—Deputate aan en van die Presbiteriaanse Kerk en erkenning van lidmaatskap van sendelingskinders, na die tydelike Regskommissie verwys, terwyl punt **Verenigde N.G. Bantoe- kerk** na die Kommissie vir die sending en dierenbeskerming na Algemene Sake gaan. Punt oor **Rehabilitasie van Kerkdienaaars** en oor **Sertifikate van Lidmaatskap**, word verwys na die tydelike Regskommissie.

Die verslag word met dank aangeneem.

Verslag Kieskollege. Bylae IX.—Vervolgens word aan die orde gestel verslag van die lede van die Kieskollege, wat met punts- gewyse behandeling, die punte een vir een vir kennisgewing aangeneem word, en tewens die verslag in sy geheel met dank aan die lede.

Verslag van Kommissie vir Bybelvertaling. Bylae X.—

Nou word die verslag van die Kommissie vir Bybelvertaling puntsgewyse behandel

Punt 1—Sy werkzaamhede word vir kennisgewing aangeneem. Van punt 2—Die Fondse word met dank kennis geneem en by punt 3—Teenwoordige Stadium word voor “voltooi” ingevoeg “byna”, en word die punt goedgekeur. Punt 4—Aanbeveling word goedgekeur en besluit die vergadering op voorstel van die predikante Carolina-Greylingstad: Die Sinode laat dit aan die Vryheid van die kerk om die Afrikaanse vertaling te gebruik tot die volgende sitting van die H.E. Sinode. Die verslag word nou in sy geheel met dank aan die Kommissie aangeneem.

Proponentseksamen. Bylae XI.—Die verslag van die verteenwoordiger van die Transvaalse Kerk op die Kommissie vir Proponentseksamen word puntsgewyse behandel, en word al die punte vir kennisgewing aangeneem, asook die hele verslag met dank aan ons verteenwoordiger.

Admissieeksamen. Bylae XII.—Nou word puntsgewyse behandel die verslag van die lid van Kommissie vir Admissie-eksamen. Punte (1) Samestelling, (2) Werkzaamhede, (3) Eksamensentra, (4) Statistiek en (5) Bybelgeskiedenis word almal vir kennisgewing aangeneem, asook die verslag in sy geheel met dank aan die lid.

Verslag Kommissie vir Kerkbou. Bylae XIII.—Nou word aan die orde gestel verslag van die Sino-dale Kerkboukommissie wat puntsgewyse behandel word. Punt 1 (a) en (b) Hulp ingeroep word vir kennisgewing aangeneem. Punt 2—U Kommissie is van oordeel—Word (a) en (b) vir kennisgewing aangeneem, terwyl punt 3 (a) bestaan van so 'n kommissie goedgekeur, en 3 (b) Pligte van die Kommissie verwys word na die tydelike kommissie vir Algemene Sake.

Die verslag word met dank aangeneem.

Verslag Permanente Regskommissie. Bylae XIV.—Die verslag van die Permanente Regskommissie word vir kennisgewing aangeneem en punte (2) Brief Kerkraad Langlaagte en (3) Middelburg Beproeingsraad goedgekeur. Ook die verslag word met grote dank aan die Kommissie aangeneem.

Eerste Verslag van Rewiesie. Bylae I (VI).—Die volgende verslag wat aan die orde gestel word is

die Eerste van Kommissie van Rewiesie.

Punt 1, Art. 7, punt 2, Art. 9 ampsdraers, en punt 3, Art. 9, wie ampsdraers is word een vir een goedgekeur, en ook punt 4, Art. 12. word goedgekeur met byvoeging van "aan einde van Art. 12." Punt 5, Art. 17 "gelegitimeer word" verval omdat dit die grondslae van ons Kerkraak, en moet eers van kennisgegee word ses maande voor die vergadering van die Sinode.

Die volgende punte word nou behandel en een vir een goedgekeur, t.w. punt 6, Art. 26, punt 7, Art. 27, punt 8, Arts. 27-28, punt 9, Art. 30 "Kerkbestuur," as ook punte 10, Art. 31 en 11, Art. 32 en 33, nadat die woorde "bestuur" verander is geword in "Kerkvergadering."

Punt 12, Art. 35 (28) word goedgekeur, en punte 13, Art. 38 en 14, Art. 43 terugverwys na die Kommissie. Punt 15, Art. 46 "Rustende Kerkraadslede" bly oorstaan totdat die beskrywingspunt hieromtrent behandel word, terwyl punt 16, Art. 53 "deur die leraar" teruggaan na die Kommissie.

Nadat punt 17, Art. 59 (4), ook goedgekeur is, word die vergadering gesluit met gebed deur die ouderling van Utrecht.

SESDE SITING

Dinsdag, 14 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die predikant van Eendracht. Skrifgedeelte Luk. 14:7. Inleidende woorde na Luk. 14:10: "Vriend, ga hooger op!"

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Na enkele korreksies word die notule van die vorige sitting goedgekeur en geteken.

Verslag van die Kommissie van Rewiesie. Bylae I (VI).—Andermaal word die verslag van die Kommissie van Rewiesie aan die orde gestel.

Punt 18 oor Art. 62 word goedgekeur, so ook punt 19 oor Art. 63 en punt 20 oor Art. 70.

Besoekers: Ds. P. du Toit, Emeritus-leraar van die Oranje Vrystaat se Kerk, en ds. J. J. Schoeman, predikant van die gemeente Umtali, word in die vergadering welkom geheet en ontvang eresitplekke.

Die volgende punte van die verslag ter tafel word

nou een vir een behandel en goedgekeur, t.w. No. 21 oor Art. 71, No. 22 oor Art. 78, No. 23 oor Art. 79, No. 24 oor Art. 81, No. 25 oor Art. 92, en No. 26 oor Art. 101. Op versoek bly No. 27 oor Art. 103 oorstaan tot later.

Punt 28 oor Art. 104 word goedgekeur.

Die volgende punt, wat nou aan die orde gestel word, is No. 31 oor Art. 111 (4). Na 'n breedvoerige bespreking van hierdie punt is daar by die aanbreek van die tyd om te verdaag nog enige name op die lys van lede, wat om 'n spreekbeurt gevra het.

In die minderheid.—Die volgende stuk van die Predikant van Melville word voor die vergadering gelê, en toegestem, dat dit in die notule opgeneem sal word:

Die ondergetekende versoek hiermee, dat in die Handelinge van die Sinode die volgende redes sal opgeneem word, waarom hy gistermiddag in die minderheid gestem het oor Punt (2) van die verslag van die Kommissie van 12 oor die Leerkwessie en laat aanteken het, dat hy in die minderheid gestem het (Artikel 35 punt 19). Dit is omdat, volgens sy oordeel:

1. Deur die besluit van die Sinode, die Sinode sy oor gesluit het vir, die regmatige eis van die tyd dat die Sinode hom nou duidelik sal uitspreek oor die punte van verskil in die leer;

2. Deur die verskuwing van die saak duisende kerklede in die Transvaal en in die ander Provinpies van die Unie, bitterlik teleurgestel sal word, en die gevare groot is dat ons kerklede daarom die kerk sal verlaat;

3. Deur die besluit van die Sinode selfs sonder opset die saak na alle waarskynlikheid op die lange baan baan geskuif word vir minstens 3 jaar;

4. Die Sinode oor 3 jaar nie beter in staat sal wees om te oordeel oor die afwykinge van die belydeniskrifte wat herhaaldelik in "Het Zoeklicht" voorgekom het—afwykinge wat die Kerk reeds jare lank in oorweging gehad het;

5. Punt (2) van die verslag van die genoemde Kommissie, onnodig gemaak is deur die aanname van Punt (1) van die verslag;

6. Deur die besluit van die Sinode selfs teen die bedoeling van die Sinode, onvermydelike twyfel in die gemoed van duisende kerklede gewek sal word—en omdat, ook selfs teen die bedoeling van die Sinode, sommige persone misbruik sal maak van die besluit van die Sinode om **Leervryheid** te verkondig; en

7. Ek, om genoemde en andere nie-genoomde redes, vrees dat die vrug van die besluit van die Sinode vir die Kerk geen heil sal wees nie.

Verdaging te 12.30 n.m. tot 3 n.m.

NAMIDDACSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur. Nog aan die orde punt 31 Art. 111 (4) van **Eerste Verslag van Kommissie van Reviesie**, wat na 'n uitegbreide besprekking vir "verval vir die teenwoordige" verklaar word met 5 teenstemme.

Omdat punt 31 Art. 111 (4) verval het, verval ook punt 29 Art. 111 (2) en eerste deel punt 30 Art. 111 (3), terwyl die laaste deel van hierdie punt "assistant-scriba" goedgekeur word.

Punte 32 by Art. 111 (6), en 33, Art. 114. behoudens verandering "Kwaestor" tot "saakgelastigde", verval altwee, en punt 34, Art. 116 word aangeneem.

By punt 35, Art. 118 word weggelaat die woorde: "Lede van . . .", punt 35 (a), Art. 119, verval punt (3) en punt 36, Art. 120 verval die woorde "lede van die . . .", voorts word al die drie punte goedgekeur; asook punt 37, Art. 122 (2), punt 38, Art. 124, word nie aangeneem nie, en bly Art. 124 onverander, terwyl punt 39, "skrapping van Art. 126 (2)" goedgekeur word.

Punt 40, Art. 126 (5), word met die volgende wysiging aangeneem en sal so lees: "om vakatures, wat in kommissies of onder die lede van die Moderatuur van die Sinode ontstaan, aan te vul."

Na behandeling word die volgende punte goedgekeur: 41 re Art. 127, 42 re Art. 142, 43 re Art. 144, 44 re Art. 160.

By punt 45 re Art. 168 word die Kommissie se aanbeveling nie aangeneem nie, en bly Art. 168 onverander. Punt 46 re Art. 169 word goedgekeur, met die byvoeging van die woorde: Volle genot van alle . . ."

Punt 47 re Art. 185, wat handel oor die Sekretaris vir Armesorg, word (a) "daar sal 'n Sekretaris wees," en (b) "Ampshalwe . . .", goedgekeur, asook punt (c) met die wysiging van "onder ons" tot "in verband met". Punt (d) word goedgekeur en die laaste deel, "sy ontslag", sal so lees: "ontslag sal berus by die Sinodale Kommissie in oorleg met die Kommissie vir Armesorg."

Na behandeling van punt 48 re Art. 186 (1) en (2) word besluit die punt te laat oorstaan tot die beskry-

wingspunte hieroor behandel word.

Punt 49 re Art. 194 H, handel oor "arbeid onder die studerende jeug", en word al die punte (a) tot (j) een vir een goedgekeur.

Kommissie.—Die H.E. Moderator kondig aan dat Ds. J. J. H. Hattingh geplaas word op die Tydelike Kommissie vir Opvoeding in die plek van Ds. J. C. Pauw.

Na gebed deur Ouderling Waterberg word die vergadering verdaag tot more om 9 uur.

SEWENDE SITTING.

Woensdag, 15 April, 1931.

Bidstond waar Eerw. A. J. Rousseau as voorganger optree. Inleidende woord na aanleiding van Deut. 33:26 —29 en enige verse by die begin van Deut. 34.

Te 9.30 v.m. vind die heropening deur die H.E. Moderator plaas.

By die voorlê van die notule van die vorige sitting word aangeteken, dat die volgende woorde, soos gister besluit, by punt 47 (b) oor Art. 185, na "Kommissie vir Armesorg" ingevoeg sal word "en, na aanname van die aanstelling, deur die Sinodale Kommissie, onder toesig van die Kommissie vir Armesorg gestel."

Hierna word die notule goedgekeur en geteken.

Sendingdag.—Volgens die skema van werkzaamhede is dit vandag Sendingdag.

Besoekers.—Dis volgende besoekers word deur die H.E. Moderator baie hartelik welkom geheet en ontvang ereplekke in die vergadering met adviserende stem: Eerw. G. P. Stegman, A. J. de Clercq, G. C. Olivier, L. H. M. Jandrell, W. J. Wentzel, T. C. Esterhuysen, P. H. A. Fouché, B. Froneman, J. H. van Schalkwyk, P. J. Maritz, H. Hofmeyr, C. L. Brink, A. J. Rousseau, J. J. Kruger, M. W. Theunissen, T. J. A. Maré en Paul Kohl.

Die Predikant van Heidelberg verbly hom oor die teenwoordigheid van so 'n groot getal van ons broeders sendelinge, en wil, as mondstuks van die vergadering, sekere onbekende vriend of vriende daarvoor bedank, dat hy of hulle dit andermaal vir al ons broeders sendelinge moontlik gemaak het om die hou van die Sinodale Sendingdag by te woon.

Afgevaardigde van die Kaapse Kerk.—Die afge-

vaardigde van die Kaapse Kerk, Ds. P. J. Viljoen, predikant van die gemeente Oudtshoorn, verskyn in die vergadering, word welkom geheet, en ontvang 'n ereplek op die verhoog.

Tydelike Kommissie vir die Sending. Bylae XVII.—

Aan die orde word gestel die verslag van die tydelike Kommissie vir die Sending.

Die aanhef, oor stukke wat die Kommissie behandel het, word vir kennisgewing aangeneem.

Afdeling A handel oor die verslag van die **Sinodale Sendingkommissie** (cf **Bylae XVIII**). By punt a, oor die **afsterwe** van Ds. C. M. Hofmeyr en Eerw. Jozua Joubert, neem die vergadering die aanbeveling van die Kommissie aan.

By punt b, oor **Molemas Lokasie**, word die tweede deel van die aanbeveling aangeneem, dog met betrekking tot die eerste deel, word, op voorstel van die predikant en ouderling van Zoekmekaar, besluit om aan die Sinodale Sendingkommissie vryheid te laat in verband met die bepaling van 'n middelpunt.

Punt c, oor **Bethel-stasie**, word goedgekeur. Vervolgens ook punt d, oor **Seleka-stasie**, e, oor **Šekoekoensland-stasie**, f, oor **Portugees Oos-Afrika**, g, oor **Soeloelandstasie**, h, oor **Barberton**, i, oor die gemeente **Erasmus-Premier Myn**, j, oor **Sendingfeeste en Fondse**, en k, oor die gemeente **Saulspoort**.

Punt l, oor **Garatou**, word goedgekeur, en aan die Scriba opdrag gegee om Minister P. Grobler per brief te bedank vir hulp deur hom verleent.

By punt m, oor **Arbeid onder Indiërs**, word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur, en ook by punt n, oor **Pensioen Inboorlingleraars en Evangeliste**, en o, oor 'n **Kerkie in Soeloeland**.

Predikant van Utrecht.—Die Predikant van Utrecht deel nou aan die vergadering mee, dat hy op die punt staan om, met sy gesin, na Europa op reis te gaan, en vra verlof van afwesigheid vir die res van hierdie sitting van die Sinode. Die gevraagde verlof word verleent, en die H.E. Moderator verseker die Perdikant van Utrecht van die beste wense en seënbede van die vergadering vir hom en sy huis.

Afgevaardigde na die Sinode van Vrystaatse Kerk.—Die vergadering keur die voordrag van die Moderatuur goed, t.w. dat die Predikant van Jeppestown ons groete na die Sinode van die Vrystaatse Kerk sal gaan oorbring.

Terugkomende na die verslag ter tafel, word by punt p, oor **Afrikaans op Inboorlingskole**, die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur, en ook by punt g, oor **Water op Saulspoort**.

Die aanbeveling by punt r, oor **Stigting van Sendinggemeentes**, word, na invoeging van die woorde "deur die Ringskommissies" na "Sendingkommissie," goedgekeur.

Die aanbeveling by punt s, oor **Barberton**, en die by punt t, oor **Nyasavolk**, word goedgekeur. Hier neem die vergadering ook die volgende voorstel van die Predikante van Moorivier en Potgietersrust aan: Die Sinode dra dit aan die Sinodale Sendingkommissie op, om 'n opmeting te maak van die Nyasavolk en Nyasalidmate van ons Kerk, wat nou in die Transvaal is, met die oog op hulle geestelike bearbeiding.

Die aanbeveling by punt u, oor **Normaalskool op Bethesda**, word goedgekeur.

Punt v, oor **Die Tweede Arbeider** in Soeloeland, word met die oorweging van werk wat moontlik in Swasieland begin moet word, asook 'n verwagte berig van die Natalse Sinode omtrent oorgawe van die gebied van Suid-Soeloeland aan die Transvaalse Kerk vir Sendingdoeleindes, na die Tydelike Kommissie vir verdere oorweging en rapport terugverwys.

By punt w, oor **Die Grondwet vir die Bantukerk**, word afdeling B, **Insake 'n Grondwet vir 'n Sendingkerk**, van die tweede deel van die tweede verslag van die Kommissie van Rewiesie (cf. Bylae I. VI) nou behandel. Die **Preamble** word goedgekeur.

Verdaging te 12.30 n.m. tot 3 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Om 3 uur n.m. word die vergadering heropen, en word die program van die Sesde Sinodale Sendingdag behandel. Ook is teenwoordig oor die 300 besoekers van die Gemeentes van Pretoria en elders.

Program vir Sendingdag.—Aan die hand van 'n program opgetrek deur die Sinodale Sendingkommissie vir hierdie Sendingdag, word die eerste punt:—**Die toestand van die Sending in ons Kerk 50 jaar gelede**, ingelei deur Ds. Wm. Nicol, en handel hy veral oor faktore wat tot Sendingwerk gelei het, en word genoem:—

(1) Noue aanraking van hierdie Kerk met die Kaapse Kerk.

(2) Persoonlike optrede en oortuigings van Ds. Frans Lion Cachet.

(3) Teenwoordigheid van die eerste Sendelinge en b.v. Stefanus Hofmeyr.

Na 'n sangstuk: "Die Heer is my Herder": punt, 2, deur die mannekoor, spreek Ds. P. J. Swart die kinders toe na aanleiding van 1 Cor. 3:9, "inedearbeiders," en handel hy oor (a) **Waarom** moet ons sendingwerk doen, en (b) **Hoe** kan ons die werk doen.

Omtrent 80 kinders van die Sondagskool van Pretoria sing 'n koorstuk: "Hoort 't Krygsgeroep," en word hulle deur die H.E. Moderator baie hartelik bedank.

Na 'n pause van 15 minute sing die mannekoor: "Onse Vader", en word die onderwerp **Vordering deur die Kerk in die halwe eeu gemaak**, ingelei deur Ds. J. H. R. Bartlett, en spreek hy oor: (a) Sendingveld uitgebrei, (b) werkkragte vermeerder, en (c) organisasies inwerkgestel. Hierna vind die bespreking van die onderwerpe ingelei plaas, waaraan verskeie lede van die Sinode en van die sendelinge van ons kerk teenwoordig deelneem.

Na enige gebede word die vergadering verdaag tot vanaand om 7.30.

AANDSITTING.

Om 7.30 n.m. word die aandsitting, wat deur 'n groot getal belangstellende besoekers bygewoon word, met die sing van Ges. 155:4, 5 geopen.

Na gebed deur Eerw. P. Kohl word die onderwerp vir vanaand, **Die Verantwoordelikheid van ons Kerk**, aan die orde gestel. Die eerste onderdeel, **Aan ons Deure**, word deur Eerw. L. H. M. Jandrell ingelei, en, na twee sangstukke deur die mannekoor, terwyl die kollekte opgeneem word, spreek die Sendingsekretaris oor die tweede deel, **Verder Noord**.

Na enige bespreking, wat nou plaasvind, en waaraan etlike lede van die vergadering asook van die broeders sendelinge deelneem, word gehandel oor: **Wat hierdie verantwoordelikheid eis**, t.w. (a) 'n gesonde omgewing, ingelei deur die heer G. H. Franz, Inspekteur van Naturelleskole in Transvaal; (b) die organisasie van die geekrag in ons Kerk, ingelei deur die Predikant van Boksburg; en (c) die ontwikkeling van die gebedskrag, ingelei deur die predikant van Hendrina.

Die Sendingsekretaris sal probeer om aan die wens van die vergadering te voldoen, en die toesprake oor die verskillende onderwerpe op die program vir vandag in druk te laat verskyn.

Na die sing van Ges. 43:6 en die uitspreek van die Apostolieke seënbede deur die H.E. Voorsitter, word die vergadering tot moreaand om 9.30 verdaag.

ACSTE SITTING.

Donderdag, 1 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Wolmaransstad. Skrifgedeelte Luk. 10:25-37. 'n Woord vooraf na aanleiding van Luk. 10:29: "Wie is myn naaste?"

Te 9.30 v.m. vind die heropening deur die H.E. Moderator plaas.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Sinodale Armesorgdag.—Dit is vandag Sinodale Armesorgdag. Ds. A. D. Luckhoff, Sekretaris vir Algemene Armesorg, Kaapse Kerk, en Ds. J. R. Albertyn, Lid van die Carnegie Navorsingskommissie, wat genodig is om referate te kom lewer, is albei teenwoordig, en word met aanwysing van ereplek met adviserende stem in die vergadering welkom geheet.

Die predikant van Wolmaransstad, Voorsitter van die Sinodale Kommissie vir Armesorg, spreek 'n inleidende woord waarin hy o.m. wys op die werk van ons Kerk in verband met Armesorg en op die nuwe tydperk wat ons ingaan deur die aanstelling en indienstreding van Ds. P. du Toit as Sekretaris vir Armesorg.

Aan die hand van die programma vir vandag tree die Sekretaris vir Armesorg nou op, spreek oor "**Ons Strewe,**" en sit uiteen wat die strewe van ons Kerk in verband met die groot saak van Armesorg behoort te wees.

Op hom volg Ds. A. D. Luckhoff, wat handel oor

"Samewerking tussen Kerk en Staat."—Dr. E. G. Malherbe, ook lid van die Carnegie Navorsingskommissie, wat in die vergadering opgemerk word, word welkom geheet, en ontvang 'n ereplek met adviserende stem.

Ds. J. R. Albertyn lewer nou sy referaat oor

Verstandige Liefdadigheid. — Hierna vind 'n bespreking plaas na aanleiding van die verskillende

toesprake wat gehou is. Ds. E. G. Malherbe en na hom hom drie lede van die vergadering neem hieraan deel.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur n.m. nog aan die orde bespreking van die Armeblanke-vraagstuk na aanleiding van die toepsrake by die mresitting gelewer. Na bespreking van die saak aan die orde word die volgende voorstel van die Predikante van Pretoria en Pietersburg aangeneem: Die Sinode dra dit aan die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sake op om ondersoek in te stel in die werking van die Loonwet, No. 27 van 1925 soos gewysig in Wet No. 23 van 1930. Nie-teenstaande die feit, dat die vergadering die beginsel van die Wet goedkeur word dit aan die Kommissie opgedra ,om na te gaan en nog tydens hierdie sitting te rapporteer ,of die toepassing van die wet deur die Loonraad, en die vasstellings van die Raad nie in vele gevalle werkloosheid as gevolg het nie.

Dr. Te Water.—Die vergadering gee verlof aan Dr. Te Water om die Sinode toe te spreek oor Kinderkliniek en die Skool van Maatskappelike werk. Sy bedank die Sinode vir die ondersteuning wat sy van die kant van die Kerk ontvang het in die verlede, en vra of daar nie Kerkrade is nie wat beurse beskikbaar sal stel vir leerlinge wat opgelei wens te word as Maatskappelike Werkers.

Eerste Verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending. Bylae XXII.—Nou word aan die orde gestel die eerste verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending, wat aangeneem en puntsgewyse behandel word.

Verslag van die Sinodale Kommissie vir Armesorg. Bylae XXIII.—Punt 1, **Vergaderinge**, punt 2, **Personeel**, punt 3, **Armesorgdag**, handel (a) oor afkeuring uitgespreek, en (b) Sekretaris vir Armesorg sy spesiale aandag sal gee, word almal goedgekeur.

Punt4 wat handel oor die werk op die **Delwerye** word (a) met dank kennis van geneem, met die byvoeging van die Vroue Federasie en Vroue Sendingvereniging, terwyl punt 4 (b) **derde arbeider** goedgekeur word.

Punt 5, **Hartebeespoortdam Onderstandswerk** word goedgekeur, en by die behandeling van punt 6, **Dela-gersdrift** word (a) **Koshuis** goedgekeur, en punt (b)

Standers 7 en 8 bly die punt oorstaan. By die behandeling van punt 7, **Konferensie tussen Kerk en Sstaat**, word die vraag gedoen: hoe die samewerking moet geskied? en word ,na toelighting deur Ds. A. D. Luckhoff en Ds. J. R. Albertyn, die volgende voorstel van die H.E. Assessor en Predikant van Wolmaransstad algemeen aangeneem:—Met die oog op die mededelinge deur Ds. A. D. Luckhoff gedoen, met betrekking tot die stigting van Plaselike Armesorgkommissies, word dit aan die Sinodale Kommissie vir Algemeen Armesorg opgedra om in aanraking te bly met die vordering van die werk in die Kaap Provincie ,en om toe te sien, dat enige resultaat wat daar verkry word ook tot nut van die Transvaalse Kerk aangewend word.

Punt 8, **Dank aan Ds. T. D. Potgieter** en punt 9, **Algemene Sekretaris** word altwee goedgekeur. Met betrekking tot verlof aan Ds. P. du Toit vir 'n jaar om oorsee te gaan in verband met armesorgwerk, word dit aan die Permanente Kommissie vir Armesorg opgedra, om staande die Sinode die Vergadering met advies te dien. Voorts word die hele verslag van die Kommissie vir Armesorg met dank aan die Kommissie aangeneem.

Deel 2 handel oor die **Verslag van die Kommissie vir Nedersettings**. Eylae XXVI.—Punt 1, **algemeen** punt 2, **Staats-subsidie**, punt 3, **Besighede**, punt 4, **Nedersetters**, en punt 5, **Landbouskool en Huishoudskool** word een vir een goedgekeur. By die laaste punt dien die Predikante van Goedgegun en Hendrinck 'n voorstel in wat bly oorstaan ,omdat dit tyd geword is om te verdaag.

Presensielys.—Dit blyk dat die ouderling van Klerksdorp vir die hele dag afwesig is.

Na gebed deur die ouderling van Heidelberg word die vergadering verdaag to more om 9 uur.

NEËNDE SITTING

Vrydag, 17 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die predikant van Louwsburg. Skrifgedeelte Obadja: 1—10. 'n Woord vooraf na vers 1: "Het gezicht van Obadja."

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Sekretaris vir Armesorg.—Die H.E. Voorsitter gee

kennis dat die bevestiging van ds. P. du Toit as Sekretaris vir Armesorg gisteraand alhier in die Saal, in teenwoordigheid van 'n mooi opkoms plaasgevind het. Die gelegenheidsrede is deur die predikant van Zwartruggens uitgespreek, terwyl die bevestiging deur die H.E. Moderator geskied het.

Sustergroete van Kaapse Kerk.—Ds. P. J. Viljoen, predikant van die gemeente Oudtshoorn, kry nou die geleentheid, om, as daartoe afgevaardig, die groete van die Kaapse Kerk tot ons oor te bring. Hy wens ons geluk met een en ander, soos die voortdurende groei en bloei van die Kerk, die aanstelling van die Sekretaris vir Armesorg, die nuwe Voortrekker-gedenksaal, en so meer. Voorts maak hy melding van een en ander toestand in die Kaapse Kerk, en lê veral nadruk op verskillende sake en werkzaamhede waaruit blyk dat die belang van ons kerke in vele opsigte enerlei van aard is, en wens, by die afgee van die groete ons die rykste seën van die Here toe.

Die Seriba van die Sinode spreek, namens die vergadering, 'n woord van dank en waardering vir die oorkoms van die afgevaardigde Broeder en vir sy hartlike woorde, wat van die goeie gesindheid van die Kaapse Kerk tot ons getuig.

"Die Volkstem".—Die predikant van Wolmaransstad dien die volgende voorstel in, wat deur die predikant van Johannesburg gesekondeer is, en sonder veel diskussie, met drie stemme in die minderheid—die predikant van melville en die ouderling van Randpoort versoek om aantekening—aangeneem word.

Na aanleiding van die inleidingsartikel van "Die Volkstem" d.d. 14 April, onder die opskrif: "'n Verstandige Sinodale Besluit," wens die H.E. Vergadering 'n ernstige beroep te doen op die pers as geheel, om alles in sy vermoë te doen om die gemoedere, (in verband met die huidige kerkgeskil) te help tot bedaring bring, en veral nie sy eie gevolgtrekkings uit besprekings en besluite van kerklike vergaderings te maak nie.

Voorts wens die H.E. Vergadering sy leedwese en afkeuring uit te spreek oor die gevolgtrekkinge van die Redaksie van genoemde blad, n.l.

(a) "Dit moet duidelik wees vir 'n iegelik, wat die stemming op die Sinode gevolg het, dat 'n groot meerderheid van die afgevaardigdes hulle sou uitgespreek het

ten gunste van Prof. du Plessis se standpunt, as dit nodig was om sover te gaan."

(b) "Die besluit is in volkome ooreenstemming met die liberale opvatting wat die Transvaalse meerderheidsrigting huldig."

Die H. E. Sinode wil dit onomwonne verklaar, dat daar nooit hier oor die s.g. du Plessissaak gestem is nie, en dat derhalwe die Redaksie van "Die Volkstem" nie die minste reg gehad het, om, na aanleiding van wat in die H.E. Vergadering plaas gevind het, of gesê is, o.m. bestaande opinies uit te spreek nie; en versoek derhalwe, dat genoemde Redaksie, billikerwyse, prominensie aan al die voorgaande in sy blad sal gee.

Die Pers.—Met betrekking tot 'n voorstel van die predikant van Pretoria oor die pers, word, op 'n mosie van orde, besluit om hierdie voorstel vanmiddag om drie uur aan die orde te stel.

Leerkommisie.—Die tweede verslag van die Kommissie van Twaalf kom ter tafel. Met weglatting van die aanhef en slot lui hierdie verslag as volg:

A. Terme van Opdrag:

1. **Personeel:** U Kommissie beveel aan, dat die Leerkommisie sal saamgestel word uit sewe lede van die Sinode, deur die Moderatuur voorgedra, met die reg om in te roep, wie die Kommissie mag nodig ag, om hulle met advies te dien, of getuenis af te lê. Insonderheid denk U Kommissie aan die twee Professore van die Kweekskool, wat nie in die Kaapse Sinode sitting gehad het nie.

Verder gee U Kommissie aan die hand, dat hierdie HoogEerw. Vergadering, aan die ander Gefedereerde Kerke kennis gee van sy voorneme in verband met die Spesiale Leerkwessie, om, as hulle denk in dieselfde rigting te werk, voeling met mekaar te hou.

2. **Tyd, Plek, Koste:** Wat tyd en plek van somekoms betref, word dit aan die diskressie van die Leerkommisie oorgelaat, om te reël na gelang van omstandighede.

Wat betref die onkoste van diegene wat advies gee of getuenis af lê, is U Kommissie van oordeel, dat as iemand gevra word om getuenis af te lê, hy dit sal doen op koste van die Sinode. In alle andere gevalle, waar persone verlang getuenis te gee, hulle dit op hulle eie koste sal doen.

3. Juiste Opdrag: (a) Aan hierdie Leerkommissie word opgedra om duidelik te verklaar, wat die standpunt van ons Kerk is, met betrekking tot die leerkwessies, soos vervat in die beskrywingspunte op ons agenda.

(b) Enige aanbevelings te doen wat die Kommissie mag nodig ag.

4. Tyd en Wyse van bekendmaking van uiteindelike bevindings: Dat die uiteindelike bevindings van hierdie Leerkommissie in die Offisiële Orgaan sal gepubliseer word, ten minste ses maande voor die Sinodale vergadering, waarop sy rapport sal behandel word.

B. Ander punte op ons agenda rakende die Kerkgeskil:

Met betrekking tot die opdrag van U Kommissie om die Sinode te dien met advies aangaande alle andere punte, op ons agenda rakende die huidige kerkgeskil beveel U Kommissie aan:

Dat alle beskrywingspunte en ander sake, gebore uit die Kerklike stryd, nie deur die Sinodale Vergadering behandel sal word nie, t.w. Bylae 1. (VII), No. 9—beskrywingspunt van die predikant van Krugersdorp; No. 13—van die predikant van Krugersdorp; No. 14—van die predikant van Brakpan; No. 15—van die predikant van Vrededorp; Bylae 1. (VIII), No. 7—van die predikant van Brakpan; No. 8—van die Kerkraad van Hendrina; No. 9—van die Kerkraad van Brakpan; No. 11—van die predikant van Wolmaransstad; No. 15—van die predikant van Melville; dan punt 7 (d) van die verslag van die aftredende Moderator (Bylae II); punt 18 van die Verslag van die Sinodale Kommissie (Bylae IV); en Bylae 1 (II) No. 6 en 7, beskrywingspunte van die Kerkraad van Ermelo en die predikant van Utrecht respektiewelik; en twee laatingekome beskrywingspunte van die predikant van Zeerust.

C. Algemeen.

U Kommissie wil beskeielik aanbeveel:

1. Dat die Sinode dit ook aan die Leerkommissie sal opdra, om ander punte of sake, wat nie op ons agenda voorkom nie, maar wat ook in die kerkgeskil aanhangig geword het, in behandeling te neem.

2. Dat die Kerkbode sal versoek word om hom te onthou van enige kommentaar op, of enige korrespondensie op te neem, oor ons besluite van hierdie saak, solank die Leerkommissie besig is met sy werk.

3. Dat hierdie HoofEerw. Vergadering 'n ernstige beroep sal doen op die leiers en lede van ons Kerk, om hulle te onthou van enig iets wat die gemoeidere kan opsweep, ten einde die Leerkommissie in die geleentheid te stel om in 'n kalme atmosfeer sy werk te kan doen.

In verband met die puntsgewyse behandeling van die verslag word punt 1—**Personeel**—van afdeling A sonder teenstem aangeneem. Punt 2, re **Tyd, ens.**, word algemeen aangeneem, ook word punt 3—**Juiste opdrag**—en 4—**Tyd en wyse van bekendmaking**—goedgekeur.

Onderdeel B. word met drie teenstemme aangeneem; onderdeel C (1) algemeen; C(2) met een teenstem; en C(3) algemeen.

Hierna word die verslag in sy geheel met dank aan die Kommissie aangeneem.

Leerkommissie.—Verder word die volgende voorstel van die predikant van Zeerust, gesekondeer deur die van Potchefstroom aangeneem: As die Leerkommissie dit mag nodig vind, sal hy, by wyse van 'n blouboek of andersins, al die getuienis wat tot sy bevindinge gelei het mag uitgee.

Uitnodiging.—Skriftelike uitnodiging aan lede van die Sinode om "Ons Tuis", No. 237, Minnaarstraat, Pretoria, 'n besoek te kom bring, word vir kennisgewing aangeneem.

Besoekers.—Ds. J. S. Murray, van Worcester, en ds. J. W. Snyman, van Robertson, wat in belang van die Doofstomme- en Blinde-Instituut te Worcester tot ons oorgerekom het, word in die vergadering welkom geheet. Hulle sal die Sinode op aanstaande Maandag toespreek.

Kommissie vir die Sending. Bylae XVII.—Aandermaal kom aan die orde die Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Sending.

Punt W. handel oor die **Grondwet vir 'n Sendingkerk**. (Sien Bylae I (VI) en aldaar die Twede Verslag van die Kommissie van Rewiesie B. van Sendingaangeleenthede). Art. 1 word goedgekeur. Verder word al die ander punte vir een goedgekeur tot by Art. 4, Ringe (b). Art. 4, **Ringe (c)** word terugverwys na die Kommissie van Rewiesie, en by die volsin wat daarop volg word die woorde "Sendeling of Predikant" veranderd tot "'n blanke lid van die vergadering."

Met uitsondering van Art. 7. en Art. 8 (b), wat na die

Kommissie van Rewiesie terugverwys word, word al die ander punte onder hierdie hoof goedgekeur.

Punt X. van die Verslag van die Tydelike Kommissie vir die Sending (Bylae XVII) handel oor X in die Verslag van die Sinodale Sendingkommissie (Bylae XVIII). Arbeider te Bloedrivier. Hierdie punt word goedgekeur.

Punt y het te doen met **Die Ringe**. Die aanhef word goedgekeur. Ook y (1) Potchefstroom, en y (2) Rustenburg.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur n.m.

Nog aan die orde eerste verslag van die **Tydelike Kommissie vir die Sending (Bylae XVII)**

Punt y—**Ringe**—en wel (3) Ring van Lydenburg, wat goedgekeur word.

By die behandeling van punt y (4) Ring van Pretoria, wat ook goedgekeur word, word die volgende voorstel van die Eerste en Tweede Predikant van Pretoria aangeneem: t.w. Die Vergadering dra dit aan die Algemene Sendingkommissie op, om te sien wat gedoen kan word, in samewerking met die Ring van Pretoria, om met 'n medieswerk in die Naturellegebied van die Palelistam te begin. By punt y (5) Ring van Utrecht—word punte (1) skikking Natalse Kerk, (2) Soeloeland as Buitelandswerk, (3) Geekrag en (4) Sendingstasie in Dingaanstad, met byvoeging van die woord “of naby” almal goedgekeur.

Voorts word al die punte onder punt y n.l. (6) Ring van Heidelberg; (7) Ring van Zeerust; (8) Ring van Ermelo; (9) en (10) **Ringe van Johannesburg en Boksburg** met die slot—een vir een goedgekeur. Punt z. handel oor **Algemene Sendingkonferensie** en word die onderdele (1) Verteenwoordiging; (2) (a) Lobola; (2) (b) Beknopte verslae van Ringe en 2 (d) Normaalskool goedgekeur. Punt 2 (e) **Sendingkerk**, is reeds afgehandel.

Besoeker: Die Predikant van die Ned. Herv. Kerk te Pretoria: Ds. Vermooten word in die vergadering opge-merk, hartelik welkom geheet en 'n ere plek aangewys.

Rapport Sending Onder Israel (Bylae XIX).—By Punt II, wat handel oor die verslag van die Kommissie vir Sending onder Israel, word by punt (1) ons

arbeider beswaar gemaak teen krasse uitdrukkinge in sy rapport, soos b.v. "aanbid van Mammon", en word die volgende voorstel van die Predikante Mooirivier en Potchefstroom met grote meerderheid aangeneem: Die uitdrukking in die verslag aan die orde, dat ons arbeider te doen het met mense wat van die God van hul vaders vervreemd is, en vir nikks anders tyd of respek het nie, as net vir kapitaal en vir die kapitalis, en in alles toon, dat hulle troue aanbidders is van die Mammon" word verworp, as nie behelsende die beskouing van ons Sinode oor die gehele ou volk van God, wat in ons land woon nie.

"Rand Daily Mail".—By die stadium word op 'n mosie van orde die voorstel van die predikante van Pretoria I en Barberton besluit van die vergadering: Die Sinode voel hom geroepe om protes aan te teken teen die handelwyse van die Rand Daily Mail, wat in sy uitgawe van 15 April 1931, 'n mededeling gepubliseer het waarin aanhalings gemaak word uit verslae wat nog voor die Sinode moet kom, as of dit reeds genome besluite van die Sinode is, en ongunstige gevolgtrektings met betrekking tot Jode en Rooms Katolieke gemaak word.

Die ander punte onder punt II—**Rapport Sending Onder Israel**—(2) Verkeerde opvatting; (3) Besoek aan die Vrystaat; (4) Jaarlikse verslae; (5) Versoeke om gemeentes te besoek; en (6) Finansies—word almal goedgekeur.

Verslag Kommissie Stofberg Gedenkskool (Bylae XX).—By die behandeling van punt III, wat handel oor die verslag van Stofberg Gedenkskool word al die onderdele van 1 tot 9 een vir een goedgekeur.

Verslag van Kommissie van Eksamens in Inboorlingtale (Bylae XXI).—Die drie onderdele van Punt IV—**Verslag van Kommissie van Eksamens in Inboorlingtale** word nou ook een vir een die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur. Oor Punt V—verslag Raad der Kerke sal later rapport ingedien word, terwyl **Byvoegsel—Reglement vir die opleiding van naturelle-Leraars (Bylae XX)** na die Kommissie van Rewiesie verwys word.

Besluite oor Sending.—Waar die eerste verslag van die tydelike Kommissie vir die Sending afgehandel is, dien die predikante van Heidelberg en Louis Trichardt die volgende voorstel in wat algemeen aangeneem word:

In verband met die verslae oor die Sending wat nou

afgehandel is, word dit aan die Sendingsekretaris opgedra, om te sorg, dat elke Ringsendingkommissie 'n afskrif kry van die besluite, aanbevelings, opdragte, ens., wat betrekkelik ieder Ring deur die Sinode geneem is. Hierdie uittreksels sal voor die volgende Ringsvergaderinge aan die betrokke sendingkommissies oorhandig word: ten einde dit in die ringsvergadering ter sprake te bring, en also te sien dat aan die Sinodale besluite uitvoering gegee sal word.

Die H.E. Moderator stel nou weer aan die orde verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending. Bylae XXII punt A (2), wat handel oor dieverslag van die Kommissie vir nedersettings (Bylae XXIV) punt 5 Landbouskool. In verband hiermee is 'n voorstel ter tafel van die predikante van Goedgegun en Hendrina, om die Regering te vra, dat ook kinders van Swasiland opgeneem sal word in die Landbouskool, wat teruggetrek word, en word die voorstel van die predikant van Standerton re die inlywing van Swasieland by die Unie opgedra aan die predikante van Pretoria-Oos, Goedgegun en Standerton om met 'n beredineerde voorstel voor die vergadering te kom. Die punt word nou goedgekeur.

Na behandeling word punte V (6) Personeel; V (7) Oorlye van ds. J. W. Strasheim; V (8) Re-organisasie; V (9) Algemene Administrasie en V 10 (a) Geestelike toestand een vir een goedgekeur, terwyl V 10 (b) met al die onderdele, wat handel oor Twede Arbeider na die Kommissie vir die Fondse verwys word. Punt V 12 (a) is reeds afgehandel, en punt V 12 (b) bly oorstaan, totdat verslag van die Kommissie vir die Fondse behandel word. Punt V (11) Dorp te Delagersdrift bly oorstaan.

Verlof van afwesigheid.—Aan die volgende lede word verlof toegestaan om more vir die heeldag afwesig te wees t.w. predikante van Paulpietersburg, Coligny, Belfast, Volksrust, Vereniging, Melville, en ouderlinge van Belfast, Vereniging, en ouderling Vrededorp vir die res van die Sinode.

Na gebed deur die ouderling van Middelburg word die vergadering verdaag tot more om 9 uur.

TIENDE SITTING.

Saterdag, 18 April, 1931.

Bidstond, met die predikant van Johannesburg as voorganger, wat 'n inleidende woord spreek oor Psalm 85: 7a "Zult Gy ons niet weder levend maken.

Om 9.30 verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Die Voortrekkersbeweging.—Dr. C. F. Visser van Bloemfontein kry nou geleentheid om die Sinode toe te spreek oor die Voortrekkersbeweging, volgens besluit van hierdie vergadering (sien notule van die Twede Sitting, Donderdagmiddag). Onder andere maak hy duidelik die doel en strewe, wat deur die voortrekkersbeweging beoog word. Die H.E. Assessor bedank dr. Visser vir sy toespraak, en stel voor dat die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys dr. Visser sal ontmoet oor hierdie saak en by die sinode verslag doen. Dit word aangeneem.

By die behandeling van punt V (11) **Dorp te De Lagersdrift—Eerste verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending** (Bylae XXII), wat bly oorstaan het, neem die vergadering kennis, dat volgens Sinodale besluit (Sinodale handelinge 1928, bls. 64, 177 en 287) die uitgee van 'n dorp goedgekeur is; en na hierdie inligting word die punt goedgekeur.

Punt V 12 (e) **Opheffing van die Sinodale Kommissie vir die Nedersetting**, bly oorstaan tot later.

Eerste verslag van die Kommissie van Rewiesie (Bylae I (VI)).—Andermaal word aan die orde gestel die eerste verslag van die Kommissie van Rewiesie punt 50 Art. 212, wat bly oorstaan, terwyl punt 51 re Art. 231 en punt 52 re Art. 232 goedgekeur word.

By punt 53 word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie en bly Art. 235 onverander.

Met die wysiging van lees "**Scriba van die Ring**" in plaas van "**Actuaris**" word punt 54 re Art. 237 goedgekeur, asook punt 55 re Art. 238 en punt 56 re Art. 239.

By punt 57 re "**nuwe Artikel**" (2) word "**verklaar**" verander in "**bekend stel**," en by punt 58 re "**volgende artikel aangebreng**" word bygevoeg na "**Actuaris Sinodi**" die woorde: "**met toesending van die vier stukke**

in Art. 237 genoem," waarna altwee hierdie goedgekeur word.

Die volgende punte word nou een vir een goedgekeur
59 re Art. 241, 60 re Art. 242 (1), (2), (3), (4), (5), (6),
61 re Art. 243, 62 re Art. 244, 63 re Art. 245, 64 re Art. 246
en 65 re Art. 247.

Na aanleiding van punt 66 re Art. 250 (1) vind 'n uitgebreide diskussie plaas en word ook die punt na bespreking goedgekeur.

Vervolgens word die volgende punte na behandeling almal goedgekeur—67 re Art. 250 (6) e, 68 re Art. 251 (1) b, 69 re Art. 251 (3) c, 70 re Art. 251 (3) e, 71 re Art. b, 69 re Art. 251 (3) b, 70 re Art. 251 (3) c, 71 re Art. 255 (2), 75 re Art. 255 (3) 76 re Art. 255 (4), 77 re Art. 256 (2). By die behandeling van punt 78 re Art. 332, wat goedgekeur word, word op 'n mosie van die H.E. Assessor Art. 326 ook so verander.

Nou word punt 79 re Art. 345 goedgekeur, terwyl punt 80, re Art. 350, teruggetrek word.

Tweede Verslag Kommissie van Rewiesie (Bylae I (VI)).—Aan die orde kom die tweede verslag van die Kommissie van Rewiesie, wat puntsgewyse behandel word, en die volgende punte onder punt I. B. Beskrywingspunte (Bylae I (VI)) een vir een goedgekeur t.w. 1. Byvoeging (e) by Art. 74 (25) Beskrywingspunt 2 —, 2. Insake Art. 142 Beskrywingspunt 3, 3. Insake Art. 254 e (10) Beskrywingspunt 4, 4. Insake Art. 259 Beskrywingspunt 5, 5. Insake byvoeging Art. 240 Beskrywingspunt 1, 6. Insake Art. 252 (10b) Beskrywingspunt 6, en 7. Insake Art. 173 Beskrywingspunt 7. By punt 8. Insake verandering art. 74 (2) Beskrywingspunt 8, word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, en bly die Artikel onverander, terwyl punt 9. Insake wysiging Art. 74 (5) Beskrywingspunt 9, goedgekeur word.

Mosie.—By die verdaging gee die predikant van Goedgegun kennis van die volgende mosie: Hiermee wens die ondergetekende beskeielik kennis te gee, dat hy op Maandag e.k. so die Here wil, sal vra om hersiening van die besluit gister geneem in verband met die rapport van die Kommissie vir die Sending onder Israel, en wel by-name oor "krasse uitdrukings" wat sou gebesig gewees het deur ons arbeider onder die Jode.

Na gebed deur die ouderling van Ermelo word die vergadering verdaag tot Maandag om 9 uur v.m.

ELFDE SITTING.

Maandag, 20 April, 1931.

Biduur onder leiding van die tweede predikant van Heidelberg. Skrifgedeelte Ps. 19. Inleidende woord na Ps. 19:13: "Reinig mij van de verborgene afdwalingen."

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

By die voorlê van die notule van die vorige sitting word die volgende korreksie aangebring: by bylae I, VI, punt 60 is Art. 242 (5) en (6) ook goedgekeur, en by punt 70 re Art. 251 (3) C. lees: "Sy ontslag berus in hande van die Sinodale Kommissie in oorleg met die Sinodale Sending-kommissie."

Hierna word die notule goedgekeur en geteken.

Doofstomme- en Blinde-Instituut te Worcester. — Volgens afspraak by 'n vorige sitting spreek Ds. J. S. Murray die vergadering nou oor hierdie inrigting toe. Hy deel een en ander oor die geskiedenis, groei en werk van die inrigting mee, en eindig deur te versoek: a. dat ons ons invloed waar nodig sal gebruik om te help dat kinders so jong moontlik na hierdie inrigting vir opleiding gestuur sal word; b. dat ons Sinode in September e.k., 'n afgevaardigde na die vyftigjarige feestviering te Worcester sal stuur; c. dat 'n jaarlikse kollekte sal ingestel word; en d. dat opening gegee sal word om in ons kerk vir die jubileumfonds te kollekteer.

Ook rig Ds. J. W. Snyman 'n woord oor hierdie inrigting en sy belang tot die vergadering, en hierna bedank die H.E. Actuaris die deputasie vir hulle oorkoms tot ons, en gee hulle die verskering dat hulle op ons belangstelling en ondersteuning mag reken, wanneer hierdie saak weer, by wyse van rapport van die Kommissie vir Fondse, voor die vergadering sal kom.

Mosie. — Met betrekking tot die mosie van die predikant van Goedgegun, waarvan hy by die einde van die vorige sitting kennis gegee het, word nou besluit om die gevraagde besluitshersiening nie toe te staan nie.

Eerste Verslag van die Regskommissie. Bylae XV. — Hierdie verslag word aan die orde gestel en puntsgewyse behandel. Punt 1 handel oor die **Status van die Wel. Ed.** Heer S. W. Naude, L.V. Na 'n ernstige besprekking van hierdie punt, waaraan 13 sprekers deelneem en nog tien op

'n spreekbeurt wag, word op 'n ricsie van orde besluit om tot stemming oor te gaan, en word die aanbeveling van die kommissie met 139 teen 31 stemme aangeneem.

Mosies.—Die vergadering ontvang kennis van die volgende twee mosies, t.w. van die predikant en ouderling van Brakpan. Dit word aan die Sinodale Kommissie opgedra om gedurende die reses ondersoek in te stel in hoeverre Ds. B. R. Hatting, L.V., nog voldoen aan die kondisies volgens welke aan hom verlof gegee is, om sy status as predikant te behou en op die volgende Sinodale vergadering te rapporteer; en — van die predikant van Piet Retief, gesekondeer deur die tweede predikant van Heidelberg: Dat, nieteenstaande die verduideliking omtrent die behoud van status van ander parlementslede, hulle almal hulle status sal verloor, en also op dieselfde voet as mnr. S. W. Naude gestel sal word.

Punt 2 van die verslag ter tafel handel oor punt 4 van die **Verslag van die Kommissie van Eksaminateure** (Bylae VII), en die opdrag wat na aanleiding daarvan teen die einde van die sitting op Saterdag, die 11de deser, aan die Regskommissie gegee is. Na 'n breedvoerige bespreking word hierdie hele punt met albei onderdele (a) en (b) na die Kommissie vir 'n nuwe aanbeveling daaromtrent terugverwys.

By punt 3—**Pensioen Ds. M. L. Fick**—word die eerste vyf onderdele een vir een vir kenniggewing aangeneem en die aanbeveling in onderdeel 6 vervat, goedgekeur.

Punt 4 handel oor enige aanbevelinge van die **Raad der Kerke van 1931** (Bylae VIII.)

Punt a, oor **Deputate van en na die Presbyteriaanse Kerk** word goedgekeur. So ook punt b, oor die **Lidmaatskap van Sendelingkinders**.

Terwyl punt c nog onder behandeling is, nl. **Reabilitasie van Kerkdienaars**, is dit tyd geword om te verdaag. Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Om 3 uur n.m. verklaar die H.E. Moderator die vergadering vir heropen.

Nog aan die orde verslag van die **Tydelike Regs kommissie** (Bylae XV), punt 4. **Aanbevelinge Raad der Kerke 1931—(c) "Reabilitasie van Kerkdienaars."** Die punt word na bespreking met 2 teënstemme goedgekeur;

By punnt (d) "Sertifikaat van Lidmaatskap" word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem.

By die behandeling van punt 5, wat handel oor Beskrywingspunte 1 en 8 — "Eustende Kerkraadslede" (Bylae I, VII) word alinea 1 "ultra vires" goedgekeur, terwyl by die tweede alinea "herroeping van vorige besluit" die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem word nie, maar wel die voorstel van die Predikante van Wolmaransstad en Vryheid dat die vorige besluit sal bly staan."

Groete van die Ned. Herv. Kerk. — Die H. E. Moderator verwelkom nou Ds. L. E. Brandt, Moderator van die Ned. Herv. Kerk en Ds. Oosthuizen van Heidelberg, en gee aan Ds. Brandt die geleentheid om die groete van sy kerk oor te breng. Hy begin deur te sê dat dit vir sy kerk 'n besondere rede is om vanjaar die groete oor te breng, daar die twee kerke gedurende die laaste paar jare deur Kommissies onderhandel het en gesoek het na hartelike samewerking. Hy breng die hartelike groete oor van sy kerk en verseker die vergadering van hulle beste wense vir die toekoms. Die Predikant van Volksrust bedank die afgevaardigdes, namens die vergadering, vir die groete en heilwense en meen dat die broederband op die wyse versterk word. Die H.E. Moderator voeg daarby dat ons leuse moet wees:

"Vergetende wat agter is, strek ons na wat voor is," en sing die vergadering die twee broers toe die laaste vers, Ps. 134, staande.

Wyle Ds. D. J. Kriel. — 'n Telegrafiese berig van die oorlye van Ds. D. J. Kriel aan die Paarl word ontvang, en word 'n mosie van deelneming staande deur die vergadering aangeneem en sal 'n telegram aan die famielie betrekkinge gestuur word.

Punt 6.—Beskrywingspunt 2—**Aftreding van Predikante** (Bylae I. VII.), word die aanbeveling van die Kommissie, na 'n lange en ernstige bespreking van die saak aan die orde, met 4 teenstemme goedgekeur.

By die behandeling van punt 7 — Beskrywingspunt 3 — "Telling van Stemme" (Bylae I. VII), stel die Predikant van Potchefstroom 'n amendement voor; n.l. "dat in vervolg die telling van stemme, by die verkiesings van Kommissies, buite die vergadering sal plaas vind." Die amendement word aangeneem en verval die aanbeveling van die Kommissie.

Punt 8.—Beskrywingspunt 4. —“**Proporsionele verteënwoordiging**” (Bylae I. VII) is nog onder bespreking toe dit tyd geword is om te verdaag.

Uitnodiging Uniwersiteit Pretoria. — 'n Uitnodiging van die Rektor van die Uniwersiteit van Pretoria, die Sinode vraende om op eerskomende Vrydagnamiddag die gronde en geboue van die Uniwersiteit te besoek, word aangeneem op voorwaarde dat die Vrydagmiddagsitting sal verander word, en sal die sitting wees van 2.30 tot 4.30 sonder 'n pouse.

Heilige Awendmaal. — Die H. E. Moderator kondig aan dat die Heilige Awendmaal Vrydagaand gevier sal word. Die vergadering verdaag tot vanaand om 7.30.

AANDSITTING

Heropening te 7.30 n.m.

Vir die volgende agt punte sien Bylae I, VII.

By punt 8, oor bp. 4. — **Proporsionele Verteenwoording** — word die aanbeveling van die kommissie aangeneem, en hierdie saak na die Raad der Kerke verwys.

By punt 9, oor bp. 5. — **Dispensasie** — word, op aanbeveling van die kommissie, die gevraagde dispensasie van Art. 43 verleen.

By punt 10, oor bp. 6. — **Kapelaan Robertshoogte** — word die advies van die Kommissie goedgekeur.

Punt 11 handel oor bp. 7—**Bediening van die Heilige Sakramente.** — Die aanbeveling word nie aangeneem nie, dog die volgende amendement van die predikante van Pretoria (I) en Bethal: Die saak word aan die diskresie van die Kerkraad gelaat.

By punt 12, oor bp. 10. — **Verandering van Standplaas**, asook by punt 13, oor bp. 11—**Vertrek van Predikante** — word die aanbeveling van die kommissie aangeneem. Dit geskied ook by punt 14, oor bp. 12. — **Verandering Beroepstsel**, en by punt 15, oor bp. 16 — **Wysiging van Art. 46.**

Punt 16 bevattende 'n aanbeveling van die Kommissie oor die aanlê van 'n **Biblioteek** word goedgekeur.

Hiermee word voorlopig van die verslag ter tafel afgestap.

Twede Verslag van die Kommissie van Rewiesie. — Bylae XVI. Andermaal kom aan die orde die Twede

verslag van die Kommissie van Rewiesie (Bylae I, VI—onmiddellik voor hierdie Twede Verslag).

Punt 10, oor bp. 10 re **Art. 74 (21)**, word goedgekeur, met die verstandhouding dat die kinders wat die Katekisasieklas in die Sondagskool bywoon wel bygetel sal word.

Punt 11, oor bp. 13 re **Art. 76 (4)**, word goedgekeur. So ook punt 12, oor bp. 11 re skrapping van **Art. 90 (10)**.

Telegram. — Met dank ontvang die vergadering 'n telegram van seënwense van die Oranje Vrystaatse Kerk. Dit word besluit om per telegram gepast hierop te antwoord.

Na dankgebed deur die ouderling van Hartebeestfontein word die vergadering te 9 n.m. tot môreoggend verdaag.

TWAALFDE SITTING.

Dinsdag, 21 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die Ouderling van Pretoria-Oos (Dr. H. S. Bosman), wat enige gedagtes vooraf, na aanleiding van Ps. 72 uitspreek.

Die notule van die vorige sitting word voorgelê, goedgekeur, en geteken.

Kommissie vir Algemene Sake (Bylae XXVIII).— Die verslag van die Kommissie vir Algemene Sake word aan die orde gestel en vir puntsgewyse behandeling aangeneem.

Punt 1 handel (sien bpp. 1, 2, & 3) oor die **Oxford-Groepbeweging**. Die grootste gedeelte van dieoggend-sitting word deur die bespreking van hierdie punt in beslag geneem. Na die sesde spreker word, op 'n mosie van orde, besluit, om die verdere sprekers tot drie minute elk te beperk, en neem nog sestien 'n spreekbeurt. Met toestemming van die vergadering sluit die H.E. Voorsitter die diskussie nou, en willig die orige sestien lede van die vergadering, wat ook om spreekbeurte gevra het, in om daarvan af te sien.

Onder die besware wat deur sowat tien sprekers genoem is, is die volgende: dat hierdie beweging van vreemde herkoms is; dat dit 'n buitekerklike beweging is, en nie onder kerklike toesig staan nie; dat hoewel hierdie beweging nie 'n sekte is nie, daar gevrees word vir skadelike invloede soos deur verskillende sektes die goeie saak van die Here reeds aangedaan.

Ander sprekers het weer getuig van veel seën wat gestig is, o.m. van wat hulle self ontvang het; het gespreek in terme van die verklaring van die Kommissierapport omtrent hierdie beweging; en het hulle in hulle toesprake met die aanbeveling van die Kommissie verenig.

Tot stemming oorgaande werd vier amendemente verworp, en die aanbeveling van die Kommissie met 97 teen 69 stemme aangeneem.

Punt 2 behandel bpp. 4 en 6 oor Huweliksgdbooie. Hier word die aanbeveling van die Kommissie nie aange- neem nie, dog op voorstel van die predikant en ouderling van Hendrina besluit om dit aan die Sinodale Kommissie op te dra om stapte te doen om die afkondiging van huweliksgdbooie parogiaal te laat geskied.

Punt 3 het met punt 18 te doen —Kommissie van Sendinginstituut. Die vergadering aanvaar die aanbe- veling van die Kommissie.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur n.m.

Die H.E. Moderator wys daarop dat deur die aanname van punt B—“Twede Verslag van die Kommissie van Twaalf oor die leerkwessies”—wat bepaal watter sake en beskrywingspunte deur die te worde aangestelde Kommissie sal behandel word — ook punt 13 “Verslag van Sinodale Kommissie” en punt 7 (d) “Verslag van die aftredende Moderator”—rakende die ‘Du Plessis Saak’—na die Kommissie verwys is, en is die twee punte derhalwe afgehandel. Die vergadering keur dit goed, en word die twee verslae t.w. “Aftredende Moderators Verslag” en “Verslag van die Sinodale Kommissie” met dank aange- neem.

“Wesleyan Conference.” — ’n Telegram van die “Wesleyan Conference” uit Kaapstad die Sinode seën toewensende word met dank gelees, en sal dit skriftelik erken word.

Verlof Ouderling Goedgegun.—Die ouderling van Goedgegun kry verlof om—weëns siekte—huistoe te gaan.

Die verslag van die “Kommissie vir Algemene Sake” (Bylae XXVIII) is nog aan die orde, en wel punt 4—Hos- pitaalwerk (Bylae I. VIII B. en IV B. 7) en word aan- bevelinge (a) en (b) na bespreking goedgekeur.

Vervolgens word punte 5 — "Verandering van die naam Mamagalieskraal" — 6 "Verkoop van Boustowwe" — "Byvoegsel by verslag van Moderatuur", 7 (a)—en 7 — "Kerkboukommissie"—(Bylae XIII) "Verslag van die Sin. Kerkbou Kommissie 3 (b) — na bespreking een vir een goedkeur.

Die hele verslag bly oorstaan totdat oor die punt—"oor A.E.B."—gerapporteer word.

Tweede Verslag van Rewiesie, Bylae XVI.—Weer word aan die orde gestel—"Twede Verslag van die Kommissie Rewiesie" — punt 13 — "Insake byvoeging Art 254 (C) — Beskrywingspunt 12 (a) VI B. — wat goedkeur word, terwyl die aanbeveling van die Kommissie by punt 14 — Beskrywingspunt 12 (b) Art 252 10 b (3) nie aangeneem word nie, en bly die wet hier onverander.

Na behandeling word die volgende punte een vir een goedkeur, n.l. punt 15—Beskrywingspunt 12 (e) Art. 254 (c) 2—punt 16—Beskrywingspunt 12 (f)—Art. 254 C (7)—punt 17—Beskr. 12 (g)—Art 254 C (17)—punt 18 12 (i), Art 261, 6 c en d — punt 20—Bekr. 12 (k), Art. —Beskr. 12 (h) "Statistieke Vorm"—punt 19 — Beskr. 261, 6 en 7 — en punt 21—Beskr. 12 (l) Nuwe Artikel oor Konsulentgemeentes.

Na die behandeling van punt 25—Beskrp. 15, Art. 205 word die aanbeveling nie aangeneem nie, maar word die punt na die Kommissie terug verwys.

Punt 22 — Insake Art 164 — Beskr. 16 lok 'n uitgebreide diskussie uit oor "Doop van onechte kinders" en word die punt na bespreking ook goedkeur. Die vergadering verdaag tot vanaand om 7.30 vir die "Broederlike Onderhoud."

AANDSITTING

Heropening te 7.30 n.m.

Broederlike Onderhoud. — Die Broederlike Onderhoud (eerste) volgens Art. 147, word nou gehou.

Die H. E. Moderator laat Ps. 72:3, 4 sing, waarna twee broeders in gebed voorgaan.

Volgens besluit van die Sinode is daar deur die tien verteenwoordigers van die tien Ringe (sien Art. 101) slegs een gesamentlike verslag opgestel. Hierdie verslag word deur die predikant van Paulpetersburg voorgelees, en daarna neem vyf broeders deel aan die bespreking van die een en ander daarin vervat.

Na die sing van Ges. 43:1 lei die predikant van Bethal die onderwerp "Die Verdieping van ons Geestelike Lewe" in. Na nog 'n spreker en enige gebede, word die vergadering, na die sing van Ges. 81:5 en die uitspreek van die Apostoliese seënbede, tot môreoggend verdaag.

DERTIENDE SITTING.

Woensdag, 22 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die Predikant van Charl Cilliers, wat Joh. 21:15-17 lees, en 'n woord spreekveral oor "Weid Myne lammeren" in vs. 16.

± 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Op 'n wenk van die eerste Predikant van Pretoria spreek die vergadering sy dank uit vir en waardering van die verslag volgens Art. 76, wat gisteraand voorgeleë is, en besluit dat dit vir verspreiding in ons gemeentes gedruk sal word.

Raad der Kerken.—Die H.E. Voorsitter deel mee dat, as gevolg van die stemming vir lede van die Raad der Kerke, wat gistermiddag plaasgevind het, die predikant van Carolina gekies is en dat om nog twee lede te vind, daar nou tussen die predikante van Pretoria-Oos, Johannesburg, Hendrina en Jeppestown gestem sal moet word. Later in die vergadering word bekendgemaak, dat die keuse op die predikante van Pretoria-Oos en Johannesburg gevall is, sodat die sewe prunarijlede van ons Sinode op die Raad der Kerke sal wees die vier lede van die Moderatuur en die predikante van Carolina, Pretoria-Oos en Johannesburg.

Besoekers.—Ds. P. K. Albertyn en die heer D. J. Keet, prinsipaal van die Hoëskool op Lydenburg, wat albei vandag as sprekers sal optree, word, met aanbieding van ereplekke en adviserende stemme, in die vergadering welkom geheet.

Vandag word aan die belang van die jeug van ons Kerk gewy.

Verslag van die Tydelike Kommissie vir Onderwys en Opvoeding. Bylae XXIX.—Dit word gelees en vir puntsgewyse behandeling aangeneem.

Sinodale Kommissie vir Opvoeding. Bylae XXXI.—Eers word die rapport oor die Sinodale Kommissie vir

Opvoeding behandel. Een vir een word die volgende punte behandel, t.w.: 1. **Staat-subsidie vir Roomse Skole**; 2. **Nouer Samewerking**; 3. **Moedertaal-medium van Onderwys**; 4. **Bybelgeskiedenis-inspeksie**; 5. **Kos-huise**; en 6 **Ander Sake**, en by elke punt die opmerkings en aanbevelings van die Tydelike Kommissie goedgekeur, en daarna die verslag van bostaande Permanente Kommissie met dank in sy geheel aangeneem.

Sinodale Kommissie vir Bybelverspreiding. Bylae XXXII.—Die aanbeveling oor punt 1 Personeel, word goedgekeur; so ook oor punt 2 **Vergaderinge**, en punt 3 **Kolporteur**. Punt 4, oor **Onderhandelinge met Mn. Christo Kriel**, word in hande van die Nuwe Kommissie vir Bybelverspreiding gestel.

Punt 5, dat met dank van die **Onoffisiële Kolporteurswerk** kennis geneem sal word, word goedgekeur. Verder word alhier op voorstel van die H.E. Assessor en die Predikant van Amerfoort as volg besluit: Die aanstelling van 'n Kolporteur word met 'n dringende aanbeveling na die Nuwe Kommissie vir Bybelverspreiding verwys, met die verder opdrag om die gemaakte ooreenkoms tussen die Kerk en die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap **re** aanstelling van 'n Kolporteur onder die aandag van genoemde Bybelgenootskap te bring.

Die verslag van die Kommissie vir Bybelverspreiding word nou in sy geheel met dank aangeneem.

Afrikaanse Gesangbundel.—Kommissie in verband met 'n Afrikaanse Gesangbundel, Bylae XXXIV.—Onderdeel V van die verslag ter tafel handel oor hierdie verslag. Na goedkeuring van die aanbeveling by elkeen van die drie punte, word ook hierdie verslag eweneens met dank aangeneem.

Nuwe Sangwysies.—**Kommissie vir Nuwe Sangwysies.** Bylae XXXV.—Onderdeel VI handel oor hierdie verslag. Hier word die volgende voorstel van die H.E. Actuarius en die Predikant van Jeppestown aangeneem: Die vergadering spreek sy bitter teleurstelling uit oor die terugtrek van vroeër goedgekeurde nuwe wysies van Psalms en Gesange, sommige waarvan al ingang gekry het in ons gemeentes, en doen 'n ernstige beroep op die verantwoordelike Kommissie om met sodanige terugtrek van wysies versigtiger te handel, die werk in die algemeen voort te sit, en in die toekoms g'n wysies te publiseer wat nie finaal goedgekeur is nie.

Met 'n woord van dank aan die Kommissie word hierdie verslag nou aangeneem.

Bearbeiding Studerende Jeug.—Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug. Bylae XXXIII.—Die vergadering gaan nou na onderdeel IV van die verslag ter tafel, wat oor hierdie verslag handel.

Punt 1, **Ontstaan van die Kommissie**, word goedgekeur; ook punt 2, oor **Vergaderinge**; punt 3, oor **Die Arbeider**; en punt 4, **Finansieël**.

In verband met punt 5 word Bylae B, **Verslag van die Arbeider**, geneem. Die aanbevelings van die Kommissie oor elkeen van die elf onderdele van hierdie Bylae word aanvaar.

Punt 6, oor **Verdeling van Tyd**, word goedgekeur. Punt 7, **Reglement**, is reeds by die verslag van die Kommissie van Rewiesie aangehandel. Wat deur die Kommissie in sake **Verlof** (sien punt 8) gedaan is word goedgekeur.

Die aanbeveling van die Tydelike Kommissie oor punt 9, **Verslae**, en punt 10 **Aanbevelinge**, met sy vier onderdele word goedgekeur, en hierna die verslag in sy geheel aangeneem.

Dr. F. D. Moorrees kry nou geleentheid om die vergadering toe te spreek. Hy maak hiervan gebruik en doen enige belangrike mededelinge omtrent sy werk. Hy vertel van die aard van sy werk, die wyse waarop hy te werk gaan, die verhouding van die student tot die Kerk, die wyse waarop sy werk gewaardeer word, van moeilikhede in verband met die werk, en so meer.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDACSITTING.

Heropening om 3 uur n.m.

Na aanleiding van 'n aanbeveling van die Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys oor die verslag van ons arbeider onder studente spreek die H.E. Moderator 'n hartelike woord van dank uit aan ons **Arbeider** onder die jeug, Dr. F. D. Moorrees, en wys daarop hoe groot en noodsakelik die werk is, en is baie dankbaar dat die Kerk daardie werk aanyaar het.

Die verslag van die "**Kommissie vir Opvoeding en Onderwys**" is nog aan die orde, en wel punt 1 "**Verslag Sinodale Sondagskool-kommissie,**" Bylae XXX, wat puntsgewyse behandel word.

Van Punt 1, **Personneel**, word met dank kennigseneem, asook van punt 2, **Werksaamhede**, (a) **Verga-**

derings en (b) **Sondagskoolroosters**, terwyl laaste alinea van (b) **Sondagskool-Tydkrifte**, goedgekeur word.

By die behandeling van punt 3, **Konferensie**, word van A, B, C, en D met dank kennigeneem, en word punte 4 en 5; **Voortrekker-gedenkfonds** en **Eksamens**, respektiewelik, goedgekeur.

Met punt 6, **Algemene Sondagskoolsekretaris**, word ook behandel die Beskrywingspunt (bylae II B I), wat oor dieselfde saak handel, en word die punt en beskrywingspunt goedgekeur.

Die onderdele a, c, en d van punt 7, **Aanbevelinge**, word goedgekeur, terwyl b, Pensioen vir **Sondagskool-sekretaris**, verwys word na die Kommissie vir Fondse, en e, **Sondagskoolwerk**, in die Kerkwet, na die Kommissie van Rewiesie.

Na punt 8, **Statistiek**, ook goedgekeur is, word die verslag in sy geheel met dank aan die Sondagskool-kommissie aangeneem. Nou word behandel punt VII, Beskrywingspunte (Bylae II B), beskrywingspunt (1) wat handel oor **Rewiesie Algemene Sondagskool-sekretaris**, en word die punt goedgekeur.

Program Jeugdag.—Na aanleiding van die "program vir jeugdag" ter tafel, kom Ds. P. K. Albertyn, Algemene Sondagskoolsekretaris, aan die woord, en spreek oor "Die ontwikkeling van Sondagskoolwerk." Hy begin deur die Transvaalse Kerk te **felisiteer** met die pragtige saal en sê dat hy besonder getref is deur die orde en eerbied wat in die vergaderinge van die Transvaalse Sinode heers. Na aanleiding van sy onderwerp handel hy oor (a) die Vordering wat in Sondagskoolwerk gemaak is, (b) wat nodig is vir die grote werk in die toekoms, en (c) Beter organisasies in ons Sondagskool.

Na 'n sangstuk deur die mannekoor, spreek mnr. D. J. Keet, Hoof van die Hoërskool te Lydenburg, die vergadering toe. Hy wys o.a. op die belangrykheid van die "**Geestelike Opvoeding**" van die kind, en die **doel** van die Sondagskool. Die **doel** moet wees, (a) om die kinders nuttige, ywerige, aktiewe lede van die Kerk te maak, (b) "Gees van Gebed" aan te kweek en (c) Godswoord te lees en ondersoek. Vanaand sal hy spreek oor die "skema" om daardie doel te bereik.

Na die sing van Ges. 97:1 en 2 en gebed deur die H.E. Seriba, verdaag die vergadering tot vanaand om 7.30.

AANDSITTING

Heropening te 7.30 n.m.

Na die sing van Ges. 89:8 gaan die predikant van Bethal voor in gebed.

Die Heer B. J. Keet kom die eerste aan die beurt en gaan verder met sy onderwerp waarmee hy vanmiddag toe verdaag moes word besig was. Hy vertel van die ontstaan van 'n nuwe organisasie om Sondagskoolwerk meer doeltreffend te maak, en vertel die een en ander van hierdie organisasie wat bestaan in 'n amalgamasie van alle ander vereniginge vir jongmense en kinders in 'n gemeente sodat die Sondagskool feitlik die enigste organisasie is.

Ds P. K. Albertyn lewer nou 'n boeiende referaat oor "**Ons Kerk en die Kristelike Opvoeding.**" Van die uiterste belang is dat die Kristelike opvoeding in die huis en in die Sondagskool moet begin. Hier moet die fondament gelê word.

'n Sangstuk deur die Sondagskoolstaf van die gemeente Pretoria volg nou, en daarna tree die Heer B. J. Keet andermaal voor die vergadering op, en spreek oor "**Die Sielkunde van die Kind** in verband met Sondagskoolwerk," en toon aan hoe daar in alles, in verband met sy onderwys, met die groei en ontwikkeling van die kind rekening gehou moet word.

Op 'n sangstuk deur die mannekoor vind enige bespreking plaas na aanleiding van die referate wat vanaand gelewer is, gaan Ds. H. W. Ziervogel voor in gebed, word Ges. 77:1 gesing, en die Apostolise seënbede uitgespreek, waarna die vergadering te 9.30 n.m. tot môreoggend om 9.30 uur verdaag word.

VEERTIENDE SITTING.

Donderdag, 23 April, 1931.

Die predikant van Goedgegun tree op as voorganger by die bidstond. Skrifgedeelte: Joh. 7:37-40 en Joh. 19:28-30. Inleidende woord oor Joh. 7:37: "Zoo iemand dorst" en Joh. 19:28: "Mij dorst."

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Kiesing van Sinodale Kommissie. — Die H. E. Voorzitter versoek die lede van die verskillende Ringe om nou op sekere aangewese plekke in die gebou by mekaar te kom, teneinde (cf. Art. 121) lede vir die Sinodale Kom-

missie aan die vergadering te kan voordra. Dit geskied en na enige tyd kom almal weer hulle sitplekke innem en word rapport gedaan.

Sinodale Kommissie. — Bekend word gemaak, dat as lede van die Sinodale Kommissie die volgende lede, volgens Art. 121, benoem is:

Ring van Potchefstroom: Primarii: Ds. J. H. Eybers, en Oud. T. C. Pauw; Secundi: Ds. P. van der Hoven en Oud. J. F. Fick;

Ring van Rustenburg: Primarii: Ds. J. C. Cronje en Oud. W. M. J. Odendaal; Secundi: Ds. W. R. Joyce en Oud. C. F. Naude;

Ring van Lydenburg: Primarii: Ds. G. W. S. Hofmeyr en Oud. T. T. Retief; Secundi: Ds. J. A. Theron en Oud. I. F. van Altena;

Ring van Potchefstroom: Primarii: Ds. J. H. Eybers Dr. H. S. Bosman; Secundi: Ds. B. H. Swart en Oud. P. J. Derwig;

Ring van Utrecht: Primarii: Ds. J. I. de Wet en Oud. H. J. Potgieter; Secundi: Ds. F. J. van der Merwe en Oud. H. Klopper;

Ring van Heidelberg: Primarii: Ds. A. J. Louw en Oud. G. M. Claassen; Secundi: Ds. J. P. Liebenberg en Oud. J. C. Greyling.

Ring van Zeerust: Primarii: Ds. J. D. Roos en Oud. A. P. Visser; Secundi: Ds. H. W. Ziervogel en Oud. H. C. W. van der Merwe.

Ring van Ermelo: Primarii: Ds. G. M. Pellissier en Oud. P. P. Fouche; Secundi: Ds. J. H. M. Stofberg en Oud. C. F. Ziervogel.

Ring van Johannesburg: Primarii: Ds. D. P. Cillie en Oud. Ds. H. J. de Vos; Secundi: Ds. P. A. Roux en Oud. J. L. Joubert.

Ring van Boksburg: Primarii: Dr. L. P. Snyman en Oud. P. L. Potgieter; Secundi: Ds. R. J. B. Feenstra en Oud. J. H. Rossouw.

Kommissie vir Onderwys en Opvoeding (Bylae XXIX). —Andermaal word die verslag van hierdie tydelike kommissie aan die orde gestel.

Onderdeel VII (sien Bylae I, II, B) het te doen met beskrywingspunte No. 1, re **Sondagskoolsekretaris**, is reeds afgehandel. Die behandeling van die tweede punt — **Verwydering Gewetensklousule** — lok 'n ernstige bespreking uit, waaraan etlike lede van die vergadering deelneem en

waaromtrent die pers gevra word, om geen verslag van die diskussie in die nuusblaaie op te neem nie. Aan die end van die diskussies word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, dog word die woorde "verwydering of" uit die beskrywingspunt van die predikant van Melville weggeneem en daarna die volgende voorstel van die predikant van Melville, gesekondeer deur die predikant van Christiana, sonder enige teestem aangeneem:

Die beskrywingspunt aan die orde word goedgekeur, en 'n kommissie van drie, op voordrag van die Moderator, benoem, om die saak, in samewerking met die dergelyke kommissies van die susterkerke, te behartig.

By punt 3, oor Bybelgeschiedenis in die Normaalkolleges, word die aanbeveling van die Kommissie verwerp, en die beskrywingspunt self aangeneem.

Verdagting te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die Vergadering heropen om 3 uur.

Deelneming. — Die H. E. Moderator deel mee dat Br. Ouderling Van der Merwe van Pretoria berig ontvang het dat sy vader van mōre oorlede is en verscker hom van die innige deelneming van die vergadering.

Kommissie Inwendige Sending (Bylae XXII). Die H. E. Voorsitter stel aan die orde die "Verslag van die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending" — punt I. oor Verslag van Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels (Bylae XXV) 5 "Geboortebeperking", wat met geslote deure behandel word. Na bespreking waaraan verskeidene lede deelneem, as ook Dr. E. G. Malherbe, daartoe verlof gegee, word die advies van die Kommissie aangeneem, en die punt terugverwys na die permanente Kommissie vir bestryding van maatskappelike Euwels om die volgende Sinode met advies te dien.

Kommissie vir Opvoeding en Onderwys (Bylae XXIX). Weer word aan die orde gestel die verslag van die Tydelike Kommissie vir Onderwys en Opvoeding — punt VII "Beskrywingspunte" Bylae I. IV. B (4), wat handel oor "Vrye Hoër Onderwys". Hier word die aanbeveling van die Kommissie aangeneem, as ook die volgende voorstel van die Predikante van Wolmaransstad en

Germiston: "Aan die Kommissie vir Opvoeding en Onderwys word opgedra om die Dept. van Onderwys te nader met die versoek om stappe te neem, dat daar nie so gedurig verandering sal gemaak word nie in die teksboeke gebruik by verskillende vakke in die Hoërskool, teneinde onnodige onkoste in verband met hoër onderwys soveel montlik te vermy."

Dit geskied ook met die voorstel van die ouderlinge van Zeerust, Ottosdal, t.w.: "Die Sinode beveel sterk by die Dept. van Onderwys aan, dat beurse van St. VI. en daarbo in die reel as leenbeurse sal toegeken word."

Na behandeling word beskrywingspunt 5 "Leemtes in Handboek — Dr. Gerdener" vir kennisgewing aange- neem, en beskrywingspunte 6 en 7 verval omdat hulie reeds afgehandel is.

Die aanbevelinge by punte VIII—Brief Ds. W. J. de Klerk — en IX "Voortrekkersbeweging" — word goed- gekeur, waarna die verslag in sy geheel met dank aan die Kommissie aangeneem word.

Inwendige Sending (Bylae XXII). Nou kom aan die orde punt 12 (e) "Aanbevelinge" van die eerste verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending oor "Sinodale Kommissie vir Nedersettings", Bylae XXIX, wat na behandeling goedgekeur word.

Twede Verslag Komm. Inwendige Sending, Bylae XXII. Die volgende aan die orde is die Twede Verslag van die Kommissie vir Inwendige Sending — Punt I. Verslag van Kommissie oor Maatskappelike Euwels — Bylae XXV., en word by "aanhef" — sake waaroor ge- rapporteer word — die verslag van die Kommissie van die Kinderhawe in hande van die Kommissie gestel, terwyl punt "Inleiding" goedgekeur word.

Punt I (1) handel oor Rolprente en word (a) "Stregere Toesig" en (b) "Nuwe Sensorraad" met die volgende byvoeging goedgekeur: "Die Minister van Binnelandse Sake word gevra om daarvoor te sorg dat ook die buitensporige advertensies van rolprente onder beheer van die nuwe Sensorraad geplaas sal word."

Die volgende punte, t.w. (2) **Sondagsontheiligung**, met onderdele a, b, c, d, punt 3. **Loterye**, onderdele a en b en punt 6 (c) hierby, en punt 4. **Dronkenskap en Drankhandel** a en b word een vir een goedgekeur.

Hierna verdaag die Vergadering tot vanaand om 7.30 vir die Broederlike Onderhoud."

AANDSITTING.

Die vergadering word te 7.30 n.m. heropen.

Broederlike Onderhoud.—'n Twede aand (cf. eergisteraand) word aan 'n broederlike onderhoud gewy.

Na die sing van Ges. 81: 1, 2 en gebed deur die predikant van Middelburg, lei die predikant van Mooirivier die eerste onderwerp vir vanaand in, t.w. Ons Bidure, en wys o.m. op die biduur as een van meer middels tot verdieping van ons geestelike lewe. Die bespreking van die onderwerp word voortgeset en tien broeders neem daar-aan deel. In dieselfde ernstige gees as wat die toesprake gekenmerk het, gaan vyf broeders nou voor in gebed.

Ds. K. T. van den Heever kom nou aan die beurt en doen enige belangrike mededelinge oor sy besoek aan ons gemeente in Oos-Afrika, Meru en Vergenoeg, waarheen hy in Augustus van verlede jaar op versoek van die Moderatuur gegaan is.

Ten slotte word Ges. 79: 5 gesing, waarna die H.E. voorsitter die seën uitspreek, en die vergadering te 9 n.m. tot moreoggend om 9.30 uur verdaag.

VYFTIENDE SITTING.

Vrydag, 24 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die Sekretaris vir Armsorg, wat na gesang en gebed, Jes. 6: 1—8 lees, en enige gedagtes oor hierdie visioen van Jesaja uitspreek.

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Permanente Kommissies: Die volgende permanente Kommissies word nou, op voordrag van die Moderatuur, benoem:

1. **Kommissie van Orde:** Di. B. H. Swart, J. H. R. Bartlett, J. J. F. van Schoor en G. D. Worst;

2. **Rewiesie:** Di. P. Nel en G. M. Pellissier en die Actuaris;

3. **Armsorg:** Ds. P. du Toit; verder: Ring van Potchefstroom: Ds. P. van der Hoven, primarius, en Ds. G. D. Worst, secundus;

Ring van Rustenburg: Ds. W. R. Joyce, primarius, en Ds. A. W. Eckard, secundus;

Ring van Lydenburg: Ds. T. F. Cronje, primarius, en
Ds. G. W. S. Hofmeyr, secundus;

Ring van Pretoria: Ds. B. H. Swart, Primarius, en
Ds. H. F. Gerryts, secundus;

Ring van Utrecht: Ds. J. I. de Wet, primarius, en
Ds. F. J. van der Merwe, secundus;

Ring van Heidelberg: Ds. P. J. Swart, primarius, en
Ds. J. P. W. de Vries, secundus;

Ring van Zeerust: Ds. J. D. Roos, primarius, en Ds.
J. F. Hugo, secundus;

Ring van Ermelo: Ds. N. J. Veltman, primarius, en
Ds. J. P. Joubert, secundus;

Ring van Johannesburg: Ds. T. D. Potgieter, prima-
rius, en Ds. H. J. de Vos, secundus; en

Ring van Boksburg: Ds. S. de Villiers, primarius, en
Ds. D. J. S. Malan, secundus;

4. **Eksaminateure:** Di. W. Nicol, J. I. de Wet, G. M.
Pellissier, en Actuarius, primarii, en Di. J. H. Eybers, P.
A. Roux, S. F. Weich, en L. M. Kriel;

5. Sondagskool:

Ring van Potchefstroom: Ds. J. F. le Clus,

Ring van Rustenburg: Ds. D. F. Marais,

Ring van Lydenburg: Ds. J. A. Theron,

Ring van Pretoria: Ds. C. D. Murray,

Ring van Utrecht: Ds. A. J. V. Burger,

Ring van Heidelberg: Ds. J. P. Liebenberg,

Ring van Zeerust: Ds. N. E. de Kock,

Ring van Ermelo: Ds. W. C. Malan,

Ring van Johannesburg: Ds. J. J. Krige, en

Ring van Boksburg: Dr. L. P. Snyman.

6. Sending: Ds. D. Theron: verder:

Ring van Potchefstroom: Ds. P. A. Theron, prima-
rius, en Ds. H. R. C. Barrish, secundus;

Ring van Rustenburg: Ds. H. L. Webb, primarius, en
Ds. R. M. de Villiers, secundus;

Ring van Lydenburg: Ds. C. B. Brink, primarius, en
Ds. G. W. S. Hofmeyr, secundus;

Ring van Pretoria: Ds. R. D. Rens, primarius en Ds.
J. F. du Toit, secundus;

Ring van Utrecht: Dr. G. B. A. Gerdener, primarius
en Ds. H. M. Hofmeyr, secundus;

Ring van Heidelberg: Ds. J. H. R. Bartlett, primarius
en Ds. P. J. Swart, secundus;

Ring van Zeerust: Ds. M. J. du Preez, primarius, en Ds. N. E. de Kock, secundus;

Ring van Ermelo: Ds. J. H. M. Stofberg, primarius, en Ds. C. F. Mynhardt, secundus;

Ring van Johannesburg: Ds. J. C. Pauw, primarius, en Ds. T. D. Potgieter, secundus;

Ring van Boksburg: Ds. J. M. Louw, primarius en Ds. H. J. de Villiers, secundus;

7. Opvoeding: Di. J. J. H. Hattingh, P. A. Roux, H. M. Ziervogel, P. S. van der Westhuizen, Dr. F. D. Moorrees, Senator T. C. Stoffberg, en die Heer L. J. Erasmus;

8. Sending Onder Israel: Di. D. Theron, S. W. van Niekerk, C. A. van der Merwe, E. C. Anderssen, en Eerw. P. H. A. Fouché;

9. **Sangwyses:** Di. R. J. B. Feenstra en H. L. Webb;

10. **Bybelverspreiding:** Di. T. D. Potgieter, H. J. de Vos, D. P. Cillie, R. J. B. Feenstra, en die Here J. C. van Rooyen en S. Martin;

11. **Bestryding van Maatskaplike Euwels:** Di. W. Nicol, T. A. Broodryk, R. J. de L. Theron, W. R. Joyee, H. W. Ziervogel, en J. G. S. van Jaarsveld;

Later (25/4/31) bygevoeg: Ds. J. S. Krige.

12. **Bybelvertaling:** Di. J. H. Eybers en J. C. Cronje en Dr. D. J. Keet;

13. **Theologiese Kweekskool:** Kurator: Ds. Paul Nel, primarius, en Ds. Wm. Nicol, secundus; Kieskollege: Ds. J. M. Louw en Dr. D. J. Keet;

14. **Stofberg-Gedenkskool:** Di. D. Theron en Eerw. P. H. A. Fouché, primarii; Di. P. J. Swart en H. R. C. Barrish, secundi;

15. **Afrikaanse Gesangbundel:** Dr. G. B. A. Gerdenier;

16. **Lid vir Proponenteksamen:** Ds. G. M. Pellissier;

17. **Lid vir Admissie-eksamen:** Ds. J. C. Cronje;

18. **Regskommissie:** Ds. Paul Nel, Dr. G. B. A. Gerdenier, Ds. Wm. Nicol, en Adv. N. J. de Wet;

19. **Spesiale Evangelieprediking:** Di. J. H. M. Stofberg, R. J. de L. Theron, J. C. Pauw, H. J. de Vos, en C. A. van der Merwe;

20. **Kerkkantoorkommissie:** Di. Wm. Nicol en J. M. Louw, en die Here D. E. van Velden, A. C. Vlok, en K. van Rooyen;

21. **Kerkbou:** Ds. A. J. Louw, die Here J. C. Tribelhorn en J. S. Joubert, en Ds. H. E. Steyn;
22. **Studerende Jeug:** Dr. D. J. Keet, die Heer A. J. Louw en Ds. G. D. Worst;
23. **Kurator Sendinginstituut:** Dr. G. B. A. Gerdenier;
24. **Eksamens in Inboorlingtale:** Eerww. G. P. Stegmann, L. H. M. Jandrell en G. C. Olivier;
25. **Leerkwessie:** Dr. G. B. A. Gerdener, Di. J. I. de Wet, J. H. Eybers, Dr. D. J. Keet, Di. Wm. Nicol, G. M. Pellissier, en P. van der Hoven; met Dr. F. D Moorrees as Scriba.

Kommissie vir Inwendige Sending. Bylae XXII.—Andermaal word aan die orde gestel die tweede verslag van die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending. Punt 4 handel oor punt 4, **Dronkenskap en Drankhandel** van die verslag van die Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels, Bylae XXV, t.w. letter C oor die **Dopstelsel** (sien ook punt 6 (g)). Hier word al die drie aanbevelings van die Kommissie eenparig aangeneem, en op voorstel van die H.E. Actuarius by die derde aanbeveling bygevoeg, dat 'n ernstige beroep op die outoriteite gedaan sal word, om, ter wille van die rus en die opbou van ons samelewning, g'n verdere pogings in hierdie rigting te doen nie, tensy 'n aansienlike deel van die bevolking, sowel naturelle as blanke, hierom vra.

Telegram aan Minister.—Die H.E. Assessor en Actuarius en die Predikant van Zeerust word benoem as 'n Kommissie om die bedoelde telegram aan die Minister van Justiesie op te stel.

Die vergadering stem saam met die H.E. Assessor waar hy meen dat die Kerkraad en Predikant van Zeerust ons biesondere dank verdien vir oortuigingswerk wat die Predikant van Zeerust met verlof van sy Kerkraad by parlementslede te Kaapstad gaan probeer doen het.

Punt 5.—**Geboortebeperking**, is gister afgehandel. Punt 6 handel oor sewe aanbevelings, waarvan die tweede, derde, vierde en seweende egter reeds afgehandel is. Aanbeveling (a) word goedgekeur, en sal er dus g'n jaarlikse Biddag vasgestel word nie. Aanbevelinge e en f word goedgekeur.

Deel II van die verslag ter tafel behandel die verslag van die Kommissie vir **Spesiale Evangelieprediking**.

Bylae XXVI. Elkeen van die eerste vier punte word aangeneem. In verband met die laaste punt, oor **Spesiale Evangelieprediking**, word beskrywingspunte 3 en 5 van Bylae I, IV, B behandel, en word die aanbeveling van die Kommissie **re** die aanstelling van so 'n Spesiale Arbeider goedgekeur.

Hierna word die verslag van die Kommissie vir **Spesiale Evangelieprediking** in sy geheel met dank aangeneem. Dit is ook met die vorige verslag **re Openbare Euwels** gedoen.

Die derde deel van die verslag ter tafel is getitel **Beskrywingspunte** (Bylae I, IV, B). Die enigste beskrywingpunt wat nog nie afgehandel is nie, is die van die Ring van Utrecht, No. 2, oor mans wat openlik in owerspel leef. Hier word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur.

Deel IV, oor die **Abraham Kriel-Kinderhuis**, se aanbeveling word goedgekeur en die verslag van hierdie inrigting deur sy Direkteur, Ds. H. J. de Vos gelees. Met waardering neem die vergadering hiervan kennis.

Internasionale Poliesie-vereniging.—By deel V word die verslag van die Internasionale Poliesievereniging na die Kommissie terugverwys.

Die aanbeveling van die Kommissie by deel IV, oor **Loonwet No. 27**, word goedgekeur.

By deel VII, **Spoorwegpredikant**, word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie. Die opdrag van die Sinode van 1928 aan die Sinodale Kommissie (cf. Handelinge 1928, p.p. 60, 92, 175) bly egter nog staan.

Derde Verslag. Bylae XXII.—Die derde verslag van die Tydelike Kommissie vir Inwendige Sending handel oor die verslag van die Kommissie vir die **Kinderhawe te Observatory** Bylae XXVII. Al die vier aanbevelinge alhier word goedgekeur, met uitsondering van die by b, waar die verslag nie gelees word nie, dog die predikant van Johannesburg-Oos, wat die Scriba vir die Kinderhawe-kommissie is, 'n korte oorsig van die verslag aan die vergadering voordra.

In sy geheel word hierdie verslag oordie Kinderhawe nou ook met dank aangeneem.

Afwesig.—Die ouderling van Pretoria-Oos het verlof van afwesigheid vir die namiddagsitting en die aandbyeenkoms die predikant en ouderling van Brakpan vir vandag en more, en die predikant van Machidodorp vir more.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDACSITTING.

Die vergadering heropen om 2.30 n.m. **Aanvullingsrapport Inwendige Sending.** (Bylae XXII).—Aan die orde word gestel die "Aanvullingsrapport van die Kommissie vir Inwendige Sending," wat handel oor: "**Verlof aan die Sekretaris vir Armesorg.**" Die rapport word gelees en puntsgewyse behandel. Na bespreking word op voorstel van die H.E. Assessor en die Predikant van Zeerust as volg besluit: "Dit word aan die Sinodale Kommissie opgedra, om in oorleg met die Sinodale Kommissie vir Armesorg behoorlik ondersoek in te stel na die geldelik en andere aangeleenthede in verband met die aansoek van Ds. P. du Toit vir 8 maande studieverlof, en om, in dien enigsins moontlik, die aansoek toe te staan," en word hiermee die hele saak na die Sinodale Kommissie verwys.

Voorts gee die Kommissie nou 'n korte oorsig van die **verslag** van die Kommissie van die **Internasionale Kristelike Poliesie-vereniging** (sien notule van vamore), wat vir kennisgewing aangeneem word, met dank aan die Kommissie.

Tweede Verslag Kommissie vir Algemene Sake. Bylae XXVII.—By die behandeling van die tweede verslag van die Tydelike Kommissie vir Algemene Sake, word punt 1 **Afrika Evangeliebond** Bylae I, VII 12, en punt 2 **Diere-Sondag** (Bylae 1, pt. 4, Raad der Kerke 1931), altwee die aanbevelinge van die Kommissie goedgekeur, en die verslag met dank aan die Kommissie aangeneem.

Verslag Kommissie vir Fondse. Bylae XXXVI. Die H.E. Moderator stel nou aan die orde die "**verslag van die Tydelike Kommissie vir die Fondse**" wat puntsgewyse behandel word.

Punt 1 handel oor die "Verslag van die saakgelastigde" (Bylae XXXVII). Punt 1, **Reglement**, en punt 2, **Heffinge**, word vir kennisgewing aangeneem, terwyl punt 3, **Sinodale Kollektes** en punt 4, **Agterstallige en te min gstoete Kollektes** (a) en (b) goedgekeur word.

By punt 5, **Fondse**, word die onderafdelinge a, b, c, d en e, almal vir kennisgewing aangeneem, terwyl die aanbeveling van die Kommissie by punt 6, **Sinodale-fonds** met betrekking tot die **Predikante Weduweefonds**, nie aangeneem word nie, maar word die besluit van die vorige Sinode ré die saak (sien Handelinge 1928 bl. 122 en 15) gehandhaaf, en sal die reglement vir die Pred. Wed. Fonds in die Kerkwet opgeneem word. Hierna

word die aanbevelinge by punt 7, **Sinodale Sendingfonds** punt 8, **Sending Onder Israel**, a en b, punt 9, **Nedersettingsfonds**, en punt 10 a en c **Nedersettingsfonds (Spesiale rekening)**, goedgekeur terwyl die aanbeveling by b nie aangeneem word nie, maar wel die volgende voorstel van die H.E. Assessor, "re Nedersettingsfonds word die aanbeveling van die Kommissie vir Fondse nie aangeneem nie, maar word besluit om die hele saak aan die Sinodale Kommissie op te dra om in oorleg met die Sinodale Kommissie vir Aigemene Armesorg af te handel."

Vervolgens word die volgende punte, na behandeling, een vir een goedgekeur, t.w. punt 11, **Spoorwegpredikant**, punt 12, **Stofberg Gedenskool**, punt 13, **Teologiese Kweekskool**, punt 14, **Opleidingskoolfonds**, punt 15, **Bybelverspreiding**, punt 16, **Armesorgfonds**, punt 17, "**Voortrekker Gedenkfonds**," punt 18, **Hulpb. Jong. Fonds**, punt 19, **Hulpbehoewende Gemeentefonds**, punt 20, **Bestryding Maats. Euwels**, punt 21, **Saakgelastigde Rekening**, punt 22, **Sondagskool Sendelingfonds**, punt 23, **Sinodale Hulpb. Jong. Fonds**, punt 24, **Afrikaanse Bybelvertaling**, punt 25, **Sinodale Sondagskool Kom. Fonds**, punt 26, **Witbank se Gemeenterekening**, punt 27, **Uitstaande Rente**.

Die aanbeveling, laaste alinia, punt 16, re aanstelling van 'n plaaslike Kommissie op die Nedersettings, verval.

Nadat punt 28 — **Predikante Pensioenfonds** — ook goedgekeur is, word op voorstel van die Predikante van Germiston en Christiana as volg besluit — "met betrekking tot die punt aan die orde word by die aanbeveling hygevoeg om dit aan die Sinodale Kommissie op te dra om pressie uit te oefen by die gemeentes, wat nog nie deelhebsters is nie, om dit te word."

Hierna word punt 29 — **Kerklike Jaarboek** — goedkeur, en van punt 30 — **Boeke** — kennigeneem.

Verslag Kerkkantoorkommissie (Bylae XXXVIII) — Punt 2 handel oor die Verslag van die Kerkkantoorkommissie, en word die aanbevelinge by al die punte van (1) tot (10) een vir een goedgekeur, en die verslag met dank aan die Kerkkantoorkommissie aangeneem. Na aanleiding van die punt stel die H. E. Actuaris voor dat die saak van die Pensioen vir Sendelinge na die Sinodale Sendingkommissie verwys word vir behandeling in oorleg met die Kerkkantoorkommissie.

Verslag van die Argivaris (Bylae XXXIX). By

Punt III — Verslag van die Argivaris — **A Argief** — word die punte 1 tot 5 (a) van die verslag vir kennisgewing aangeneem, en punt 5 b. **Ringe**, en punt 6 wat handel oor die “**Boeke**” van die afgetrede **Ringskwestors** van **Lydenburg** en **Zeerust** word die aanbevelinge altwee goedgekeur.

Na enige aankondiginge verdaag die vergadering tot vanaand om 8 uur vir die Heilige Awendmaal.

SESTIENDE SITTING.

Saterdag, 25 April, 1931.

Bidstond met die predikant van Middelburg as voor-ganger. Inleidende woord na aanleiding van Psalm 119 vs. 18: “Ontdek myne oogen, opdat ik aanschouwe de wonderen van Uwe wet”.

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Die notule van die vorige sitting word goedgekeur en geteken.

Heilige Awendmaal: Die H.E. Moderator rapporteer dat die Heilige Awendmaal (Art. 110 (8) gisteraand onder sy leiding gevier is, en dat deur die predikant van Carolina by die geleentheid 'n gepaste woord gespreek is.

Aangekondig: Die H.E. Moderator kondig aan (a) dat die plegtige sluitingsrede van die Sinode op aanstaande Maandagaand gehou sal word, en (b) dat die predikant van Daspoort by gevoeg word by die permanente Kommissie vir Bestryding van Maatskappelike Euwels.

Kennisgewing van Mosies: Die predikant van Melville gee kennis van die volgende twee mosies wat hy wens in te dien: (a) “dat hy op Maandag, die 27ste April 1931, sal voorstel: “Aangesien dit seker is, dat die telling van die stemme op die 13e April 1931, by die stemming oor die behandeling van die leergeskil, nie korrek was nie, en aangesien die Kerkwet bepaal dat al die lede van die vergadering sal stem, so besluit hierdie H.E. vergadering tot 'n herstemming oor die saak, en tot 'n korrekte hertelling van die stemme”, en (b) dat hy op die regte tyd daarvoor sal voorstel: (1) By Art. 35 (13) word die bepaling gevoeg: “'n Kommissierapport of aanbeveling is nie 'n voorstel nie, tensy dit deur 'n lid van die vergadering, na die indiening daarvan, voorgestel word en

deur 'n ander gesekondeer word;" (2) en by Art. 35 (20) word die bepaling gevoeg: As daar om hersiening van 'n besluit van die vergadering gevra word, sal aan die voorsteller van die hersiening die geleentheid gegee word om vir die vergadering duidelik te maak waarom om hersiening gevra word."

Tydelike Kommissie vir Fondse. **Bylae XXXVI.**—Andermaal word aan die orde gestel die verslag van ding **Argief** (bylae XXXIX). Die punt, met al sy onderdele 1, 2 en 3, word na bespreking goedgekeur. Dit geskied ook met betrekking tot punt V. Beskrywingspunt 2. Gemeente Barberton.

By die behandeling van punt VI—punt 10—verslag van die Sinodale Kommissie—a. **Witbank**—vind 'n deeglike bespreking plas waaraan 10 lede deelneem, en word na bespreking as volg besluit: "Die hele saak van die skuld van die Gemeente Witbank te verwys na die Sinodale Kommissie om in oorleg met die Kerkraad te probeer 'n skikking maak om die krediteure so ver moontlik te bevredig". Hierna word punt b. (1) goedgekeur en b. (2) die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, maar wel 'n mosie van dank aan die Predikant van Goedgegun en sy gade vir hulle opofferende werk in verband met die **Koshuis in Swasieland**.

Verder word die onderdele van punt VI n.l. 3.A. a, b, c, d, en e, 3.B. en 4, sowel as die **slot**, almal goedgekeur.

Brief Mn. Gordon Leith.—'n Brief van die argitek van die Voortrekkersaal, Mn. Gordon Leith, word gelees en vir kennisgewing aangeneem.

Nog aan die orde verslag van die tydelike kommissie vir die fondse, Bylae XXXVI, punt VII.B.—**Beskrywingspunte**—(bylae I, V.); punt (1) **Versoek van die Kaapse Kerk.**—Na bespreking word ré (1) **Kollekte vir Doofstomme en Blindes**, besluit: "dat 'n jaarlikse bydrae van die kinders van die Kerk vir hierdie saak gevra sal word.

Wat betref punt (2)—**Kollektetoer**—word die aanbeveling van die Kommissie nie aangeneem nie, maar wel die volgende voorstel van die Predikante van Pretoria I en Boksburg:

"Toestemming word verleen aan die Bestuur van die Instituut vir Doofstommes en Blindes te Worcester, of sy Deputate om aan te klop vir ondersteuning in gemeentes van die Kerk wat gereed is om hulle te ontvang".

Beskrywingspunt (3) wat handel oor hulp aan die **Gemeente Roossenekal**, word verwys vir behandeling na die Sinodale Kommissie.

Voorts word behandel punt VIII—**Sake wat na die Kommissie verwys is**—en wel punt I—uit die rapport van die Sinodale Kommissie vir **Nedersetters**, punt 12—aanbevelinge b en d—en word die aanbevelinge van die Kommissie hieromtrent goedgekeur.

Presensielys: Afwesig met verlof die ouderling van Belfast—tot die einde van die Sinode, die Predikant van Brakpan vir gister en vandag, die Predikante Krokdilrivier en Waterberg en die ouderling van Warmbad vir vandag.

Na gebed deur die ouderling van Pietersburg, word die vergadering verdaag tot Maandagmore om 9.30 uur.

SEVENTIENDE SITTING.

Maandag, 27 April, 1931.

Bidstond onder leiding van die predikant van Waterberg. Skrifgedeelte: Hand. 1:1—9. Inleidende woord oor Hand. 1:8: “Gij zult Mijne getuigen zijn”.

Te 9.30 v.m. word die vergadering deur die H.E. Moderator heropen.

Mosies: Die twee mosies van die predikant van Melville (sien notule van Saterdag, j.l.), word aan die orde gestel. Die eerste, oor rewiesie van die telling van die stemme op die 13de deser, word nie toegestaan nie, en die tweede, oor wysiging van Art. 35, word uit die orde gereël.

Tydelike Kommissie vir Fondse. Bylae XXXVI.—Aandermaal word hierdie verslag voor die vergadering gelê.

By punt II, oor die verslag van die Kommissie vir **Bearbeiding van die Studerende Jeug**, Bylae XXXIII, met bylae A alhier, word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur. Dit geskied ook by punt III, oor die verslag van die **Sinodale Sondagskoolkommissie**, Bylae XXX, punt 7 (2) alhier; en by punt IV, oor die **Ouditeursrapport van die Lagersdrift Nedersettings**.

By beskrywingspunte (Bylae I, V, B) kom die volgende in behandeling. In verband met bp. 4 van die **Ring van Johannesburg** word die laatingekome beskrywingspunt van die Kommissie vir Armesorg geneem (sien Verslag van die Scriba van die Sinode, laatingekome stuk 6,

Bylae V). Met betrekking tot die **Hulpbehoewende Gemeentefonds** word besluit, dat dit vir die volgende drie jare nog onder beheer van die Moderatuur sal bly. En verder word op voorstel van die predikante van Wolmaransstad en Vryheid, besluit, om, na bestaande wysiging, die aanbeveling van die Kommissie, na toevoeging van die **Spoorwegpredikantsalaris**, goed te keur.

By bp. 6, oor die **Hulpbehoewende Jongelingefonds**, word die aanbeveling van die Kommissie goedgekeur, ook by bp. 7, oor **vasgestelde bydraes**, by bp. 9, oor **Sinodale Kollektes en heffinge**, en by bp. 5, van die Sinodale Kommissie oor die **finansiële toestand van ons gemeentes**.

Punt IX behels advies omtrent 'n brief van die **Blindesorggenootskap te Johannesburg**, wat deur die vergadering goedgekeur word.

Met dank neem die vergadering kennis van wat die Kommissie in 'n **slotwoord** oor die boeke van die **Saak-gelastigde sê**, en hierna word die verslag met dank in sy geheel aangeneem.

Waar die Sinode van die O.V.S. se Kerk per brief om ons medewerking versoek in verband met sy besluit, wat hieronder volg, word besluit om aan hierdie versoek te voldoen :

Opleiding Verpleegsters.—Die H.E. Sinode neem met teleurstelling en ontsteltenis kennis van die mededeling, dat uit die groot getal verpleegingsinrigtings in die Unie, wat staatsondersteuning ontvang, slegs 'n onnoembare klein aantal voorsiening maak vir die opleiding van verpleegsters deur medium van Afrikaans, en in aanmerking geneem die behoefté veral van die platteland aan opgeleide verpleegsters deur middel van Afrikaans, dring by die H.E. Regering sterk aan om van die omstandighede ernstige kennis te neem met die oog op sodanige stappe as wat nodig mag wees om spoedig verandering in die ongesonde toestand aan te bring.

Tweede Verslag van die Kommissie vir die Sending.
Bylae XVII.—Hierdie verslag word aan die orde gestel. Die aanhef, **ré stukke behandel**, word vir kennisgwing aangeneem.

Punt I.—Handelinge van die Raad der Kerke—met sy twee onderdele word goedgekeur.

Vir punt II sien Bylae I, III, B. Die aanbeveling by bp. 1, oor grond by Dingaanstad, word goedgekeur, en ook die by bp. 2, oor dispensasie van Art. 274 (1).

Met betrekking tot bp. 3, ré Pensioen van Evangeliste, word besluit om hierdie saak na die Sinodale Sendingkommissie te verwys, om na bevind van sake te handel.

Vir kennisgewing word aangeneem, dat bp. 4 na die Sinodale Sendingkommissie verwys is, asookpunt III oor dispensasie van art. 43. Punt IV—Bearbeiding in Soeloland word goedgekeur. So ook punt V oor Onderwys van Inboorlinge (sien P.S. punt 5 by die verslag van die Scriba van die Sinode, bylae V.)

Hiermee word hierdie tweede verslag in sy geheel met dank aangeneem.

Tydelike Regskommissie. Bylae XV.—Die tweede verslag van hierdie Kommissie kom ter tafel. Dit handel oor punt 2 van sy eerste verslag, wat na hom terugverwys is, en wel oor Legitimasié (sien punt 4 van die verslag van die Kommissie van Eksaminatore, bylae VII). Een vir een word die verskillende punte hier goedgekeur, en daarna die verslag met dank in sy geheel aangeneem.

Christelike milddadigheid.—Genotuleer word, dat vanoggend, na aanname van die verslag van die Kommissie vir die fondse, die volgende voorstel van die predikant van Wolmaransstad, gesekondeer deur die van La Rochelle, as 'n onbestrede mosie aangeneem is:

Met die oog op die vele geldelike verpligte wat op die Kerk rus, vir die onderhou van die plaaslike gemeentes, vir die uitbreiding van Gods Koninkryk, vir die opheffing van die gesonkenes, en, veral ook in hierdie tyd, vir die sterking van die Voortrekkersfonds as 'n Sinodale Sustentasiefonds;

Met die oog voorts op die noodsaaklikheid, dat die Christelike offervaarheid en milddadigheid, terwille van die opbou van die geestelike lewe van die gelowiges, sterk ontwikkel sal word;

Besluit die Sinode dat al die predikante voortdurend aan die gemeentes die roeping en die vorreg van blymoeidente, offervaarige milddadigheid, in die lig, sowel van die Woord van God as van die grootste Gawe van God in Christus Jesus, sal voorhou.

Om behulpsaam te wees in die uitvoering van hierdie sinodale besluit stel die Sinode verder 'n Kommissie aan, wat gedurende die volgende drie jaar, in oorleg met die Ringe en Kerkrade, en met behulp van die Kerklike pers, en deur middel van gemeentelike konferensies, en sonder

dat hulle propaganda noodwendig aan enige spesifieke fonds verbonde is, die beginsels en die metode van die Christelike milddadigheid onder die aandag van die Kerk sal hou.

Verdaging te 12.30 n.m.

NAMIDDAGSITTING.

Die vergadering heropen om 3 uur n.m.

Deputate Geref. Kerk.—Die H.E. Moderator verwelkom nou die twee deputate van die Geref. Kerk—Ds. W. J. de Klerk en Dr. P. J. S. de Klerk—aan die groene tafel en gee hulle die geleentheid om die Sinode toe te spreek oor die Groepstelsel, soos besluit by 'n vorige sitting.

Ds. W. J. de Klerk is die eerste spreker. Hy begin deur te sê dat hy die groete van sy Kerk oorbring en wens die N. H. of G. Kerk van Transvaal hartelijk geluk met hierdie gedenkteken ter ere van die Voortrekkers, en wy verder uit oor die wenselikheid dat die Kerk hom sal beywer vir die groepstelsel om also in ieder Skoolraadsdistrik die Godsdienstige belang van die kinders op skool te behartig, en ook wat betref die opleiding van ons onderwysers. Hierna spreek Dr. P. J. S. de Klerk, en maak in kort duidelik wat bedoel word deur die Groepstelsel. Die H.E. Assessor spreek namens die vergadering 'n woord van dank en waardering van wat deur die twee Broeders gesê is, en waarna hulle strewe, en besluit die vergadering om die saak te verwys na die permanente Kommissie vir Opvoeding en Onderwys.

Herderlike Brief.—Die Kommissie vir die Herderlike Brief dien nou sy verslag in wat, na dit gelees is deur die predikant van Waterberg, na enige byvoeginge, met dank aan die Kommissie aangeneem word, en besluit die vergadering dat die Herderlike Brief in pamphletvorm uitgegee sal word.

Deputasie ré Std. VII en VIII.—Voorts word die Predikante van Hendrina en Lydenburg benoem om die Dept. van Onderwys te spreek met betrekking tot die herstel van Standers VII en VIII te Delagersdrift. Die kwessie van die Gewetensklousule en Staats-subsidie word gestel in die hande van die permanente Kommissie vir Opvoed-

ding en Onderwys, wat drie lede sal benoem om die betrokke ouoriteite te nader.

Twede Verslag van die Kommissie van Rewiesie. Bylae XVI.—Aan die orde word gestel die Twede verslag van die Kommissie van Rewiesie, en word bypunt 23—**Insake Kombinasie-Gemeentes** (beskrywingspunt 17,) punt 24—**Insake art. 118**—beskrywingspunt 18, en 26—**Insake art. 167**—beskrywingspunt 19—die aanbevelinge goedgekeur, en punt 25—**insake art. 205**—bly oorstaan.

By die behandeling van punt II—**Sendingaangeleenthede**—A. **Insake Evangeliste**, word die aanbevelinge van die Kommissie by punt 27—aanstelling van **Evangelis**, punt 28—**Formulier**—en punt 29 ré art. 252 (10)f—een vir een goedgekeur, terwyl punt 30—ré art. 261 (4) op versoek van die Kommissie verval.

Derde Verslag, Kommissie van Rewiesie. Bylae XVI.—Nou word gelees en puntsgewyse behandel die derde verslag van die Kommissie van Rewiesie—en word die volgende punte een vir een goedgekeur, t.w. punt A (a) ré arts. 103 en 105, (b) beskrywingspunt 3 ré art. 254 (6) d. (c) punt 13—art 38 (eerste verslag van Komm.), (d) punt 14—ré art. 43, (e) punt 15, ré art. 46, (f) punt 16—art. 53, (g) Reglement opleiding Naturelleleraars, (h) Reglement Sending Kerk-Ringe, (c), (i) art. 7—Reglement Sending Kerk, (j) art. 8(b)—Reglement Sending Kerk—en (k) punt 15—art. 205. By die laaste punt stem die ouderling van Magaliesberg in die minderheid en laat sy naam aanteken.

Punt B. handel oor laatingekome stukke en Geskrewe stukke—en word al die onderdele, na behandeling, goedgekeur.

Vierde Verslag Kommissie Rewiesie. Bylae XVII.—Die vierde verslag van die Kommissie van Rewiesie word nou gelees en puntsgewyse behandel. Punt 1. Beskrywingspunt 48 ré **Delagersdrift Nedersetting**, punt 2—**Aanbeveling 5, Sondagskolkommissie** en punt 3—In verband met nuwe artiekels oor **Tug en Grondwet Sending Kerk**—word een vir een goedgekeur; en word die Kommissie en die Predikant van Schweizer Reneke hartelik bedank vir afgehandelde verslae.

Twede Verslag Fondse. Bylae XXXVI.—Die Twede

Verslag van die Kommissie vir die Fondse word gelees, en handel oor hulp aan die **Gemeente Warmbad**. Die aanbeveling word goedgekeur, en hele verslag aangeneem met dank aan Kommissie.

Mosies: Die mosie van die predikant en ouderling van Brakpan ré **Status Ds. B. R. Hattingh**, waarvan kennis gegee is, word aangeneem.

Mosie van predikant van Piet Retief en tweede Heidelberg word teruggetrek.

'n **Mosie** van die H.E. Assessor word onbestrede aangeneem, n.l. "Dit word aan die Sinodale Kommissie opgedra om op die geleë tyd, met inagneming van die omstandighede in die betrokke gemeentes, daarvoor te sorg dat die insameling vir die Voortrekker-Gedenkfonds, in die gemeentes wat nog nie vir die saak 'n insameling laat hou het nie, sal geskied".

Die volgende mosie van die **H.E. Scriba** word aangeneem: In verband met die handelinge van die Sinode word dit aan die Moderatuur opgedra, om stukke wat goedskiks gemis kan word, uit die gedrukte notule weg te laat, en verder, om, insake Handelinge en Kerkwette, te bepaal hoeveel eksemplare gedruk sal word, en teen watter pryse dit verkoop sal word.

Vrymesselary.— Insake die besluit van Sinode oor Vrymesselary—Verslag van die Sinodale Kommissie, punt 3(c) Bylae IV—maak die H.E. Moderator die volgende verklaring—Die Sinode het alleen die aanbevelinge van die Kommissie (bylae A) aangeneem, en hom nie uitgespreek oor die voorafgaande nie.

Vierung Dingaansfees.—Die viering van Dingaansfees 1933 te Bloedrivier word opgedra aan die Sinodale Kommissie om vir die reëling te sorg.

Presensielys.—Die ouerlinge van Pietersburg en Johannesburg Oos is vir vandag afwesig.

Die vergadering verdaag tot vanaand om 7.30 vir die plegtige sluiting.

AANDSITTING.

Plegtige Sluiting.—Met 'n seer bemoedigende opkoms van belangstellende besoekers neem die plegtige sluiting te 7.30 n.m. 'n aanvang.

Die predikant van Bethal laat, na die votum, Ps. 118:8 sing, lees Hand. 20:17-28, en gaan voor in gebed. Andersmaal laat hy sing en wel van Ges. 38:1, en spreek daarna 'n seer praktiese rede uit na aanleiding van Hand. 20:26 en 27. Met "Die Apostel Paulus as Verkondiger van die volle raad van God" as tema handel hy in die eerste plek oor Paulus as 'n gesant met 'n besielende boodskap, en in die tweede plek oor 'n Boodskap met 'n tweevoudige verklaring van groot gewig en van diepe betekenis.

Na dankgebed word Ges. 62:1 gesing en die Apostolieke seënbed uitgespreek.

Van die voorsitterstoel bedank die H.E. Moderator die redenaar vir sy rede en vertrou dat dit sal dien tot 'n spoorslag vir ons almal tot meer erns en toegewydheid in al ons werk.

Dankbetuiginge.—Hierop volg nou enige gebruiklike dankbetuiginge deur die H.E. Moderator en ander lede van die vergadering waarin dank aan die vergadering vir sy ondersteuning aan die Voorsitter toegebring word, en aan die amptenare van die vergadering, en ander lede, asook aan die pers, en veral ook aan die Susters wat altyd vir die verversinge en die pragtige blomme gesorg het.

Honorarium.—Beslote word om 'n honorarium van £10 stg. aan die Ass. Seriba toe te ken.

Na die lees, goedkeur, en teken van die notule word na die sing van Ges. 96 die Apostolieke seënbede uitgespreek en die verrigtinge van hierdie sestiente vergadering van die Sinode te 9 n.m. geëindig.

Paul Nel, Moderator.	J. M. Martins.
Wm. Nicol, Assessor.	J. P. Joubert.
G. B. A. Gerdener, Actuarius.	D. J. F. van Niekerk.
J. M. Louw, Seriba.	J. I. de Wet.
B. H. Swart, Ass. Seriba.	A. P. Beytel.
G. D. Worst.	A. J. V. Burger.
T. C. Pauw.	A. W. P. Bester.
J. C. Cronje.	J. D. Roos.
P. J. Brink.	J. W. Labuschagne.
T. F. Cronje.	J. G. S. van Jaarsveld.
S. J. Schoeman.	D. H. van Wyk.
	H. E. Steyn.

A. W. Eckard.	C. J. Cronje.
C. D. Murray.	J. J. Griesel.
J. F. du Toit.	P. P. Fouche.
P. J. v. d. Merwe.	S. T. Potgieter.
J. A. Nel.	A. P. Visser.
H. Klopper.	J. A. Theron.
B. Alheit.	T. M. Weeber.
J. K. G. van Zyl.	S. F. Weich.
H. J. Moolman.	H. C. van der Merwe.
A. J. Louw.	R. J. B. Feenstra.
J. P. W. de Vries.	P. J. B. Enslin.
W. H. Gravett.	M. J. du Preez.
J. J. L. Breytenbach.	J. P. Kuhn.
G. W. S. Hofmeyr.	W. R. Joyce.
T. T. Retief.	A. J. Viljoen.
L. Nel.	P. F. Janse v. Nieuwenhuizen.
H. W. Ziervogel.	J. H. M. Stofberg.
J. C. Lemmer.	H. J. de Jager.
N. J. Veltman.	C. B. Brink.
C. F. Ziervogel.	R. J. Janse van Vuuren.
C. D. Kleynhans.	H. R. C. Barrish.
J. H. R. Bartlett.	D. J. Viljoen.
J. C. Greyling.	H. L. Webb.
J. F. le Clus.	A. J. Smit.
C. J. F. Meyer.	J. J. H. Hattingh.
P. L. Lourens.	H. G. Grove.
M. J. Roothman.	D. F. Marais.
C. R. le Roux.	W. M. J. Odendaal.
J. J. Enslin.	L. P. Snyman.
P. v. d. Hoven.	J. L. Rautenbach.
H. J. Liebenberg.	S. S. J. P. Terblanche.
F. J. van der Merwe.	H. J. de Villiers.
A. T. Fourie.	P. L. Potgieter.
D. P. Cillie.	G. C. v. Schouwenburg.
J. L. Joubert.	H. J. Potgieter.
J. H. Eybers.	N. S. Geldenhuys.
L. L. Krause.	P. S. v. d. Westhuizen.
C. F. Mynhardt.	J. A. C. Koorts.
J. J. Ackerman.	J. A. Koch.
J. F. Hugo.	J. F. van Altena.
H. F. Bosman.	R. D. Rens.
H. M. Hofmeyr.	P. A. Bornman.
G. P. Smit.	D. J. S. Malan.
P. A. Theron.	J. C. Reyneke.
J. C. Potgieter.	

J. P. Liebenberg.	D. J. Keet.
C. H. Hancke.	H. S. Bosman.
J. J. Odendaal.	P. M. Murray.
D. P. van der Merwe.	R. J. de Vos.
G. M. Pellissier.	G. J. van Bouillon.
D. P. Cronje.	S. W. van Niekerk.
J. J. Krige.	G. R. Labuschagne.
O. A. Oosthuizen.	H. J. Moolman.
J. D. van Niekerk.	C. A. van der Merwe.
H. J. de Vos.	J. A. Swanepoel.
P. W. J. Joubert.	J. S. Krige.
J. C. Pauw.	D. J. le Roux.
P. L. W. Lourens.	A. P. Pretorius.
P. A. Roux.	I. J. Snyders.
A. J. Naude.	H. P. Potgieter.
H. A. de Wet.	W. C. Malan.
J. F. Fick.	J. Adler.
S. de Villiers.	H. L. Fourie.
J. H. Rossouw.	J. L. von Wielligh.
C. P. van der Merwe.	J. C. Els.
H. F. Gerryts.	D. R. van der Meulen.
D. C. L. Janse van Vuuren.	A. P. Smuts.
T. D. Potgieter.	E. C. Anderssen.
A. B. du Preez.	R. M. de Villiers.
T. A. Broodryk.	J. L. du Plessis.
P. M. Basson.	J. J. G. Loots.
J. J. F. v. Schoor.	P. J. Derwig.
C. F. Botha.	N. E. de Kock.
J. F. Stiglingh.	P. J. V. van Eeden.
P. J. Swart.	D. J. Retief.
G. M. Claassen.	B. Breytenbach.
	J. L. Jansen v. Rensburg.

BYLAE I.**VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN ORDE.****Skema van Werksaamhede 1931.**

Aan die Hoog Eerw. Moderator van die Sinode.
Hoog Eerw. Heer,

Die *Kommissie van Orde* het die eer die volgende skema van werksaamhede, volgens Art. 131, aan u voor te lê.

Aanbevelinge:—

(1) Dat aan die Moderatuur word opgedra om van die begin af aan te reël hoeveel tyd aan ieder saak gegee sal word, en dat die daelikse notule weer, soos in die verlede, sal afgetik en afgelewer word by die tuisplekke van die lede.

(2) (a) Dat Woensdag, 15 April, sendingdag sal wees, waarop in die voormiddag die betrokke verslae sal behandel word, terwyl die namiddag en aandsittinge gewy sal word aan toesprake oor en bespreking van die sendingssaak.

(b) Dat Donderdag, 16 April, sal afgestaan word vir Armsorg-dag. By die Voormiddagsitting: Toesprake en bespreking; Namiddagsitting: behandeling van die verslag van die S. Armesorg-Kommisie. Die aand, volgens besluit van die Moderatuur, vind die plegtige bevestiging plaas van die Algemene Sekretaris in die Voortrekkersaal.

(c) Dat die verslag van die Sinodale Sondagskool-kommisie en die van die Kommissie vir bearbeiding van die Studerende Jeug, saam met die rapport van die tydelike Kommissie vir Onderwys en Opvoeding hieroor, by 'n namiddagsitting behandel word, en die aand gegee aan gepaste toesprake oor die bearbeiding van die jeug.

(3) Daar die Ringe nou vermoeerder is tot tien, en die

10 verslae oor die Staat van die Godsdiens, nie meer op een aand behandel kan word nie, so beveel u Kommissie aan dat die 10 predikante volgens art. 101 aangestel, 'n Kommissie vorm om een verslag op te trek uit die 10 verslae, wat dan by die Broederlike onderhoud sal voorgelees en bespreek word. Die Kommissie sal ook 'n program opstel om die Broederlike onderhoud meer doeltreffend te maak, soos b.v. die behandeling van 'n onderwerp oor verdieping van Geestelike lewe.

(4) Dat, omdat die skema van werksaamhede en kommissieverslae in boekvorm uitgegee is, en reeds voor die Sinode in hande van lede gestel is, so word alle verslae as gelese beskou.

(5) Om kosbare tyd te bespaar, wil die Kommissie aanbeveel dat die telling van die stemme vir die kiesing van amptenare en Kommissies, buitekant die Sinode sal plaasvind.

(6) Dat, omdat daar so'n groot getal beskrywingspunte is rakende die leer van ons Kerk (sien beskrywingspunte 8—17 algemene sake), 'n spesiale Kommissie sal benoem word om in die leerkwessies in te gaan en so spoedig moontlik gedurende hierdie sitting rapport uit te bring.

INDELING.

Die stukke vir behandeling het ons as volg gerangskik:

- I. Verslae van enige Sinodale Kommissies.
  - II. Onderwys en opvoeding.
  - III. Die sending.
  - IV. Inwendige sending.
  - V. Die Fondse.
  - VI. Kommissie van Rewiesie.
  - VII. Regskommissie.
  - VIII. Algemene Sake.
- 1.—Verslae van:—**
1. Die Kommissie van Orde.
  2. Die Moderator van die Sinode.
  3. Die Moderatuur.
  4. Die Sinodale Kommissie.
  5. Die Scriba van die Sinode.
  6. Actuaris.
  7. Die Kommissie van Eksaminateure.

8. Afgevaardigdes na die Raad der Kerke.
9. Lede van Kieskollege van Theol. Kweekskool.
10. Ringe oor die Staat van die Godsdienst.
11. Die Kom. vir die Afrikaanse Bybelvertaling.
12. Lid van die Kom. vir Proponentseksamen.
13. Lid van die Kom. vir Admissieeksamen.
14. Kommissie vir Kerkbou.
15. Permanente Regskommissie.

II.—Onderwys en Opvoeding:

A.—Verslae van:—

1. Die Sinodale Sondagskool-kommissie.
2. Die Kommissie vir Opvoeding.
3. Kommissie vir Bybelverspreiding en Kolportasie.
4. Kommissie vir bearbeiding van die studerende jeug.
5. Kommissie in verband met Afrikaanse Gesangbundel.
6. Kommissie van Sangwysies.

B.—Beskrywingspunte—

(1) Aanbeveel word, om die Sinodale besluit van 1925 met betrekking tot 'n Algemene Sondagskoolsekretaris, in rewiese te neem en die aanstelling van so 'n amptenaar te ondersteun.—*Sinodale Kommissie*.

(2) In ooreenstemming met die besluite van die HoogEerw. Sinodes van die Kaapse en van die Vrystaatse Kerk en van die kongresse van die Nasionale Party van die vier provinsies van die Unie van Suid-Afrika, verklaar ook hierdie HoogEerw. Vergadering, dat die verwydering of wysiging van die sogenoamde Gewetensklousule in die Onderwyswet van die Unie wenslik is.—*Predikant van Melville*.

(3) Die HoogEerw. Sinode versoek die Prowinsiale Outoriteite, dat Bybelgeschiedenis 'n verpligte onderwerp van onderrig en eksamen in die Normaalkolleges van Transvaal gemaak word en dat daar in elke Normaalkollege 'n vak-dosent aangestel word vir hierdie onderwerp.—*Ring van Potchefstroom*.

(4) Dat die HoogEerw. Sinode gevra sal word om sy ernstige aandag te gee aan die opnieue, onlangs uitgespreek deur Sy HoogEd. die Administrateur, insake vrye hoër onderwys.—*Ring van Potchefstroom*.

(5) Die Ring vra dat enige leemtes in die Handboek

van Dr. Gerdener by 'n volgende uitgawe aangevul sal word.—*Ring van Heidelberg.*

(6) Die HoogEerw. Sinode besluit: om stappe te doen tot die opleiding van ons toekomstige predikante te Pretoria.—*Kerkraad van Ermelo.*

(7) De Synode spreke zich uit over de wenselijkheid van een eigen opleiding van evangeliedienaren in het Noorden.—*Predikant van Utrecht.*

C.—Aanbevelinge van die Raad van die Kerke.—

Volgens die handelinge van die Raad van 1929.

1. Oor bearbeiding van studente.

2. Oor geldelike hulp in verband met die Sondagskoolsekretaris.

III.—Sending:

A.—Verslae van—

1. Die Sinodale Sendingkommissie.
2. Die Kommissie vir Sending onder Israel.
3. Die lede van die Kommissie vir die Stofberg Gedenkskool.
4. Die Kommissie van Eksaminateure vir Sendelinge re Inboorling-tale.—(Cf. Art. 268.)

B.—Beskrywingspunte.—

(1) Die Ring vra die H.Eerw. Sinode om sy invloed by die H.Ed. Regering te gebruik om 'n stukkie grond by Dingaanstad aan die Kerk te skenk vir die oprigting van 'n sendingkerkgebou.—*Ring van Utrecht.*

(2) Dispensasie van Art. 274 (1) *insake Alfred Segoete.*

Aangesien Alfred Segoete, volgens 'n getuigskrif van sy vorige leeraar, Eerw. G. Willemse, Smithfield, voor hy naар die Stofberg-Gedenksaal gegaan het:

- (a) Vir jare onderwys in die Kerkskool op Smithfield gegee het;
- (b) gehelp het in die Sondagskool;
- (c) Af en toe dienste in die kerk waargeneem het;

- (d) Hom laat ken het as 'n harde werker en 'n man van goeie gedrag; en

Aangesien hy tydens sy verblyf op Stofberg

- (a) Onberispelik in leer en wandel was; en
 (b) Sy inboorlingleeraars-eksamen met goed gevolg afgelê het; en

Aangesien hy die beroep tot hulp van die Sendeling in die Kompounds-gemeente aangeneem het en die dienste van nog 'n geordende man hoog nodig is, versoek die Ring van Johannesburg beleef dog baie dringend dispensasie van Art. 274 (4) in sy geval, sodat hy sonder proeftyd georden kan word.—*Ring van Johannesburg.*

(3) Aangesien daar vir baie jare nog geen hoop bestaan op pensioen vir ons evangeliste nie, besluit die Sinode dat die lewes van die evangeliste verassureer sal word vir plus-minus £100, uitbetaalbaar op 65-jarige leeftyd, die premie betaal te word deur die Plaaslike Sendingskommisie of sendingkerkraad by wie die Evangelis in diens is.

(4) Die Sinode neem in ernstige oorweging die stigting van 'n pensioenfonds vir Evangeliste, asook een vir hul weduwees.

IV.—Inwendige Sending:

A.—Verslae van :—

1. Die Kommissie vir Armesorg.
2. Die Kommissie vir Nedersettings.
3. Kommissie vir Waaksamheid teen Maatskappelike Euwels.
4. Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking.

B.—Beskrywingspunte :—

(1) Die Ring van Utrecht versoek die H.E. Sinode om die nodige stapte te doen, dat die oefeninge vir die keuse van verteenwoordigers op ons internasionale volkspele nie meer op Sondag gehou word nie.—*Ring van Utrecht.*

(2) Die Ring van Utrecht versoek die H.E. Sinode om representasies te maak by die bevoegde outhoriteite om voorsiening te maak deur wetgewing, dat in gevalle, waar

gehude mans openlik in owerspel leef, dit strafbaar sal wees deur die burgerlike wet.—*Ring van Utrecht.*

(3) Die Ring van Ermelo versoek die HoogEerw. Sinode om indien moontlik dadelik oor te gaan tot die aanstelling van 'n Spesiale Evangelieprediker.—*Ring van Ermelo.*

(4) Die Ring van Potchefstroom versoek die HoogEerwaarde Sinode om te besluit dat die Sinodale Armesorg- en die Nedersettingskommissie voortaan een kommissie van die Sinode sal wees.—*Ring van Potchefstroom.*

(5) Die Ring beveel aan by die Sinode dat 'n Spesiale Evangelieprediker aangestel sal word.—*Ring van Heidelberg.*

(6) Die HoogEerw. Sinode bespreek die kwessie, of dit nie tyd geword het om die Broederlike Onderhoud-vergaderings so te verander, dat die lede van die Sinode daar meer belangstelling in sal toon en dit van meer direkte geestelike waarde vir hulle sal wees.—*Ring van Potchefstroom.*

(7) Die Ring besluit om andermaal, met die oog op sy oortuiging dat die Ringshospitaalkommissie besig is met 'n werk wat op die hele Kerk rus, 'n beskrywingspunt aan die Sinode te stuur en wel om te vra dat die reeds genome besluit van die Sinode (v.g.l. pp. 30 en 181 Notule 1928) verder uiteengesit sal word sodat duidelik bepaal sal word op watter wyse en tot welk 'n bedrag die hulp van die Kerk as 'n geheel verleen sal word.—*Ring van Johannesburg.*

V.—Fondse:

A.—Verslae van :—

1. Die Saakgelastigde en Argivaris.
2. Die Kerkkantoorkommissie.

B.—Beskrywingspunte :—

1. 'n Versoek van die Kaapse Sinode, d.d. 11 Desember 1928, insake die instelling van 'n jaarlikse kollekte vir die Doofstromme- en Blinde-Inrigting te Worcester, word naar die H.E. Sinode verwys.—*Sinodale Kommissie.*

2. Die Ring van Lydenburg het verneem, dat die ge-

meente Barberton nou 1,560 lede tel en dat daar binnekort op die vier Goewermentsnedersettings nie minder as 400 huisgesinne, wat tot ons Kerk behoort, sal wees nie, daarom versoeke die Ring die H.E. Sinode dringend om geldelike steun aan die gemeente Barberton te verleen ten einde hom in staat te stel 'n deel van die gemeente af te stig.—*Ring van Lydenburg.*

3. Die WelEerw. Ring van Lydenburg versoeke die HoogEerw. Sinode om die toekenning van £120 per jaar uit die Hulpbehoewende Gemeente-Fonds aan die gemeente Roos-Senekal onvoorwaardelik toe te ken, en/of dat die H.E. Sinode sal bepaal dat 'n sekere bedrag uit die Neder-settingsfonds jaarliks aan die kerkraad van Roos-Senekal gegee sal word vir die geestelike bearbeiding van die Neder-setters op Lagersdrift.—*Ring van Lydenburg.*

4. Die Ring van Johannesburg versoeke die HoogEerw. Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika om die fondse in verband met die Hulpbehoewende Gemeentefonds, die Neder-settingsfonds en die Armesorgfonds onder een beherende liggaam te stel.—*Ring van Johannesburg.*

5. Die Sinodale Kommissie beveel aan dat maatreëls geneem sal word, om sulke toestande (op finansiële gebied) as wat kerklik in die gemeentes Witbank en Goed-gegun heers, in die toekoms te voorkom.—*Sinodale Kommissie.*

6. Die Sinode spreek sy wens uit dat die gelde van die Hulpbehoewende Jongelingefondse van al die Ringe by die Saakgelastigde gestort sal word en deur die Kerkkantoor-kommisie geadministreer sal word, terwyl die toekenning van beurse by die Kommissies van die Ringe bly.—*Kerkkantoor-kommis.*

7. In die geval van Sinodale Kollektes, waar 'n vasgestelde bedrag deur die Sinode verwag word, het die Ring die gemeentes genader om die vasgestelde bedrae te stort. Maar sommige Kerkrade het agterwege gebly om die volle vasgestelde bedrae te stort, omdat hulle beswaar daarteen het, dat 'n vaste bedrag sal opgelê word, sonder instemming van die Kerkraad. Derhalwe verwys die Ring hierdie saak na die Sinode.—*Ring van Rustenburg.*

8. Dat die HoogEerw. Sinode sy besluit geneem op 28 April 1928 insake ekstra heffing van die registrasie-

fooie van 25% (sie bladsy 49 Notule 1928) herroep en wel omdat die land tans in so benarde toestand op ekonomies gebied verkeer, ten gevolge waarvan Gemeentes dit uiters moeilik vind om hulle lopende uitgawes te dek, en nie die ekstra heffing kan spaar nie.—*Kerkraad van Pretoria.*

9. Versoek om vrystelling van sekere Sinodale kollettes en heffinge.—*Kerkraad van Erasmus.*

VI.—Kommissie van Rewiesie.

EERSTE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN REVIESIE.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie van Rewiesie het die eer om die volgende wissveranderings aan die Hoogeerw. Sinode voor te stel:

1. Artikel 7 as volg te lees: "Elke gemeente bestaan uit al die persone, aangedui in Art. 3 as behorende aan die Kerk, en wat binne sekere vir die gemeente vasgestelde grense woon". (Artt. 195 en 201).

2. In Art. 9 en voorts oral waar die woord leraars, ouderlinge en diakens aandui, word „beampies” vervang deur „ampsdraers”.

3. Art. 9 as volg te lees: „Die ampsdraers van die Kerk is die Dienaars van die Woord of Predikante, Ouderlinge en Diakens”.

4. In Art. 12 of elders word voorsiening gemaak vir die volgende: „Na afloop van die *Colloquim doctum* sal die geëksamineerde met 'n plegtige eed verklaar dat hy g'n ooreenkoms aangegaan het of sal aangaan, g'n gifte gegee het of sal gee, en voorts g'n invloed, belofte of watter middels ook gebruik het, laat gebruik het, of sal gebruik, om 'n standplaas te verkry nie.”

5. Art. 17 lees aan die slot, na „gelegitimeer word” as volg, „maar hierdie legitimasie sal alleen van krag wees nadat die Sinode sy goedkeuring daaraan geheg het”.

6. Art. 26 (aanhef) lees: „Die ampspligte van die Ouderlinge is (vgl. ook Art. 59)”.

7. Art. 27 (aanhef) lees: „Die ampspligte van die Diakens is (vgl. ook Art. 59)”.

S. Tussen Artt. 27 en 28 in te voeg:

IV. Kerklike Beamptes.

Ander werksaamhede in die Kerk word uitgeoefen deur beamptes, as volg:

- a. Die Kassier (gevolg deur Art. 28.)
- b. Die Koster (gevolg deur Art. 29.)

9. In Art. 30, en voorts oral waar die woord *aksie* aandui, sal „Bestuur” vervang word deur „Regering”. Waar die woord aan die ander kant aandui 'n *liggaam* of *hof*, sal dit vervang word deur „Vergadering” (cf Artt. 34 287, 290, 293, 295, 296, 297, 300, 306, 307, 308) sodat deurgaans „Kerkbestuur” of „kerklike vergadering” sal vervang word deur „Kerkvergadering”.

10. Art. 31 as volg te lees: „Die bestuur van die Kerk word uitgeoefen deur Kerkrade, Ringe en 'n Sinode”.

11. Artt. 32 en 33 as volg saamgevat te word: „Beslissinge van 'n minder Kerkbestuur is vatbaar vir beroep by die naasvolgende meerdere Bestuur. In die tussentyd sal die appélerende party nogtans gebonde wees om die beslissing te gehoorsaam, totdat die saak voor die meerdere Bestuur gedien het en aldaar final beslis is, (vgl. Art. 291)”.

12. Art. 35 (28) vervang „Beamptes” deur „ampsdraers”.

13. Art. 38 as volg te lees: „Daar sal in elke Gemeente 'n Kerkraad wees, wat bestaan uit die predikant of predikante, die Ouderlinge en die Diakens van die Gemeente. Die Kerkraad verteenwoordig en regeer die Gemeente, as dienare van Kristus, ooreenkomsdig Gods Woord, en hou hom aan die gemaakte Wette en Bepalings”.

14. In Art. 43 na die woord „tegelyk” lees „as diensdoende lede van die Kerkraad gekies word nie. Die predikante, die konsulent en voorts stieffamilie word nie hieronder begryp nie”.

15. By Art. 46 voeg in aan die slot van (2): „Name van rustende Kerkraadslede, wat op drie agtereenvolgende jaarlikse gekombineerde Kerkraadsvergaderings sonder kennisgewing afwesig was, word van hierdie lys verwyder”.

16. In Art. 53 voeg by na "bevestig" die woorde "deur die leraar namens die Kerkraad".

17. In Art. 59(4) vervang "veral" deur "asook"; (7) "amptenare" deur "ampsdraers".

18. Art. 62 as volg te lees: "Die Kerkraad sal deur sy Kassier, aan die Saakgelastigde onmiddellik na ontvangs opstuur die Sinodale kollektes en die Heffinge vir die Sino-dale.....".

19. Art. 63 as volg te lees: "Die Kerkraad sal ook aan die end van elke kerkjaar by die Ring-scriba indien 'n Algemene Oorsig....."

20. Art. 70: Voeg by na die woorde "versoek" die woorde "binne ses maande na hulle vertrek". En voorts in die vorm van attes (bl. 33) as volg te lees: "Die ondergetekende, Predikant by die N.H. of G. Gemeente..... getuig hiermee in naam en op las van die Kerkraad dat .....lidmaat is van genoemde Gemeente, gesond in die geloof en onbesproke van wandel, sover ons bekend is". Verder onveranderd, behalwe dat die letters N.N. vervang word deur V.D.M. en 'n voetnoot bygevoeg word as volg: "Hierdie attes sal slegs vir 'n jaar na aflewering geldig wees".

21. In Art. 71 voeg by na "In gevalle waar" die woorde "'n lidmaat langer as ses maande uit 'n gemeente vertrek het of waar".

22. Art. 78 (aanhef) lees: "Met die oog op die gereelde uitvoering van die kerklike bestuur word die Gemeentes in groepe onderling tot Ringe verenig".....

23. Art. 79 lees: "Dit is die plig van die Ringe om te sorg....."

24. Art. 81 sal die eerste sin as volg lees: "Die afgevaardigdes, wat verskyn, sal, in geval van 'n tussentydse buitengewone sitting of sittings, van die Ring, as sodanig optree. As een....." In die laaste sin word die woorde "die reg hê om" en "te" geskrap.

25. In Art. 92 lees die laaste paragraaf: "Die Rings-kommissie kies sy eie Voorsitter (Arts. 323 en 326), gee uitvoering aan opdragte, wat hy van die Ring ontvang het en neem slegs in behandeling sodanige spoedeisende sake wat g'n uitstel kan gedoog nie. In alles wat die kerklike

Tug betref, handel die Ringskommissie, soos in Art. 317 bepaal:

26. In Art. 101 word die laaste sin as volg gewysig: "Uittreksels uit hierdie Verslae sal deur een of twee van die opstellers daarvan by die Broederlike Onderhoud voorgedra word. (Art. 147)."

27. Art. 103 as volg te lees: "Die Sinode of Algemene Kerkvergadering, wat alle Gemeentes van die N.H. of G. Kerk van S.A. verteenwoordig, behartig die algemene belang van genoemde Kerk en in besonder alles wat tot die openbare godsdiens en die kerklike instellings behoor, sorg vir die vasstelling van die Belydenis en ontwerp die Wette en Bepalings van die Kerk, en gee in gevalle van hoër beroep die finale beslissing.

28. By Art. 104 voeg in na die woord "predikante" die woorde "in gemeentes".

29. By Art. 111 (2) lees "Die Moderator van die vorige vergadering wys....."

30. By Art. 111 (3) lees ".....leiding van die vorige Moderator die verkiesing van 'n Moderator, Assessor en Scriba. Voorts sal 'n Assistent-scriba, op voordrag van die tans saamgestelde Moderatuur, aangestel word".

31. Art. 111 (4) lees as volg: "Die Moderator se funksie sal wees die van Voorsitter van die Vergadering en sal eindig wanneer die Sinode sluit. Hy aanvaar sy taak .....

32. By Art. 111 (6) vervang "aftredende" deur "vorige".

33. By Art. 114 word "die Moderator, die Moderatuur" vervang deur "die Kommissie, wat bestaan uit die lede van die Moderatuur". "Kwestor" deur "Saakgelastigde".

34. Art. 116 lees as volg: "By elke gewone sitting van die Sinode word 'n lid van die vergadering met 'n secundus benoem om te dien as lid van die Curatorium van die Teologiese Kweekskool van die N. G. Kerk in S.A."

35. Voeg in Art. 118 (bl. 48) na die woorde "dit deur die" in die woorde "lede van die Moderatuur van die vorige Sinode kan geteken....."

35a. Vervang Art. 119 met die volgende: "Die Moderator van die Sinode is saamgestel uit die Moderator, die Assessor, die Actuarius en die Scriba". (1) Hulle sal sorg vir die orde en reëling van sake gedurende die sitting van die Sinode; (2) Hulle sal die Notule van elke sitting teken (vgl. egter Art. 35:27 d en e.); (3) Met die sluiting van die Sinode hou die Moderator as sodanig op om te fungeer".

36. Voeg in nuwe Art. 120 as volg "Die lede van die Moderator van die laasgehoue Sinode word aangestel as 'n Kommissie om na die sluiting van die Sinode die volgende bepaalde opdragte uit te voer:

(1) Hulle sal elke nuwe uitgawe van die Wette en Bepalings van die Kerk onderteken; (2) Hulle sal na eis van omstandighede Dank- en Biddae uitskryf; (3) Hulle sal in voorkomende gevalle, waar die Sinode g'n voorsiening gemaak het nie, afgevaardigdes na ander Kerke mag benoem; (4) Hulle sal voorts uitvoer wat deur spesiale besluite van die Sinode of Sinodale Kommissie aan hulle opgedra word (sien b.v. Art. 350).

37. Voeg in, by Art. 122 (2) na "Sinodale Kommissie" die woorde "op voordrag van die betrokke Ring of Ringskommissie gevul, word g'n sodanige voordrag deur die Sinodale Kommissie ontvang nie, dan vul die Sinodale Kommissie self die vakature direk uit die lede van die laasgehoue Sinodale vergadering aan".

38. Art. 124 voortaan as volg te lees: "Die Sinodale Kommissie kies sy eie Voorsitter. Die Scriba van die vorige Sinodale Vergadering sal ook optree as Scriba van die Sinodale Kommissie".

39. Art. 126 (2) word geskrap.

40. Art. 126 (5) lees as volg: "Om vakatures, wat in Kommissies of onder die amptenare van die Sinode ontstaan, aan te vul".

41. Art. 127 lees as volg: "Al die Kerkbesture en kerklike persone....."

42. In Art. 142 vervang die woorde "Predikant" met die woorde "verteenwoordiger met 'n secundus".

43. Na Art. 144 voeg in die volgende nuwe Artikel: "Daar sal 'n Sinodale Kommissie vir Bearbeiding van die

Studerende Jeug wees, wat sal bestaan uit drie lede, en wat deur die Sinode op voordrag van die Moderatuur benoem word”.

44. In Art. 160 word die tweede sin as volg gewysig: “Die predikant word, tensy die Kerkraad anders mag besluit, vrygelaat.....”

45. Art. 168 sal as volg lees: “Belydenis van die geloof word afgeneem deur die Leraar saam met een of meer Ouderlinge, en wel op sekere tye deur die Kerkraad bepaal. Die afneem van Belydenis op ander tye (Buitengewone Aanneming) kan ook geskied, indien die Kerkraad in besonder gevalle die noodsaklikheid daarvan insien en daartoe besluit”.

46. In Art. 169 word die woord “volle” ingevoeg na “genoi van die”.

47. Art. 185 word as volg gewysig:

(a) Daar sal 'n Sekretaris vir Armesorg wees, wat 'n geordende Leraar van die Kerk moet wees. Hy word aangestel deur die Sinodale Kommissie, in oorleg met die Kommissie vir Armesorg. Die Sinodale Kommissie stel sy salaris vas en bepaal hoe dit gevind sal word.

(b) Hy sal amptshalwe lid en ook Scriba wees van die Sinodale Kommissie vir Armesorg, in oorleg waarmee hy sy werk sal verrig. Hy sal, sover nodig, die Sinodale en, sover doenlik, die Ringsvergaderings met adviserende stem bywoon. (Vgl. Art. 35, 25). Jaarliks in Januarie sal hy aan die Kommissie vir Armesorg, volgens Art. 241 (2), verslag moet doen.

(c) Hy sal hom toelê op die arbeid onder ons veragterde en verarmde stam—en geloofsgenote, en steeds in oorleg met Kerkrade en Rings-Armesorgkommissies op-tree.

(d) Hy sal staan onder toesig van die Kerkraad en Ring, waar hy woonagtig is. Sy bevestiging geskied volgens Art. 241 (1); sy ontslag berus in hande van die Kommissie vir Armesorg en insake tug sal in sy geval volgens Art. 322 gehandel word.

48. Art. 186 word as volg gewysig:

(1) Die Sinodale Kommissie vir Armesorg (Art. 138)

sal bestaan uit een verteenwoordiger uit elke Ring met 'n secundus.

(2) Aan hierdie Kommissie is opgedra..... (onveranderd). Hierdie hele Artikel vervang dan Art. 184.

49. Na Art. 194 word 'n nuwe H. as volg ingevoeg:

H. Arbeid onder die Studerende Jeug.

(a) Dit word aan die Sinodale Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug (vgl. punt 43 hierbo) opgedra, om op elke wyse die geestelike lewe van die studente in die Uniwersiteite, Kolleges en Normaal Inrigtings te bevorder, en om by hulle 'n liefde vir die Kerk aan te kweek.

(b) Hierdie Kommissie sal in samewerking met verteenwoordigers van die Kommissie vir dieselfde doel benoem deur die N. G. Kerke in die O.V.S. en Natal optree as die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug. Hierdie Kommissie bestaan uit ses lede, waarvan 3 die N. H. of Ger. Kerk verteenwoordig, 2 die Vrystaatse en 1 die Natalse Kerk.

(c) Die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug sal tot bevordering van sy doel een of meer predikante of Kandidate tot die Heilige Diens, wat by hierdie Kerk gelegitimeer is, aanstel om te dien as arbeiders onder die Studerende Jeug.

(d) Die koste verbonde aan die werk van die Gefed. Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug, t.w. koste van vergaderings, salaris en vasgestelde reiskoste van arbeiders en assuransie of pensioen vir arbeiders, word deur die drie genoemde Kerke gedra in die verhouding van 5, 4 en 1 respektiewelik.

(e) Die Gefed. Kommissie sal vir enige vermeerdering van die getal arbeiders en van die jaarlikse uitgawes aan arbeiders, vooraf goedkeuring van die Sinodale Kommissies van die drie Kerke moet kry.

(f) Die arbeider(s) sal staan onder kerklike opsig van die Kerkraad en Ring waar hulle woon; hulle sal van tyd tot tyd in geval van verhuisng aan die betrokke liggame kennis gee.

(g) Die werk van die arbeider(s) word bestier deur

die Gefed. Kommissie, wat sal besluit omtrent die indeling van tyd tussen die verskillende Inrigtings, en wat, met die oog op beter toesig en advies, plaaslike Kommissies sal benoem.

(h) Voordat die arbeider(s) in 'n Gemeente eenige werk aanvaar, sal hulle die toestemming van die plaaslike Kerkraad daarvoor kry, om te voorkom dat daar inbreuk sal gemaak word op die werk van Kerkraad of predikant.

(i) Die arbeider(s) sal aan die begin van elke jaar verslag oor die werk van die afgelope jaar voorlê vir beoordeling aan die Gefed. Kommissie.

(j) Die Sinodale Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug doen in ooreenstemming met Art. 129 jaarliks verslag van die voortgang van die werk aan die Sinodale Kommissie, en in ooreenstemming met Art. 114 doen hulle volledig verslag aan die Sinode, met byvoeging in hierdie geval van verslae van die Gefed. Kommissie, en van die arbeider(s) en desverkiesende met hulle aanmerkings en aanbevelings daarop.

50. Voeg by in Art. 212: "Die konsulent, wat namens die Ring optree, sal egter as Voorsitter van die Kerkraadsvergaderings g'n gewone stem uitbring nie".

51. Voeg in die laaste sin van Art. 231 by na die woord "voorlopig" die woorde "aan die konsulent".

52. In Art. 232 vervang "Sinodale Kommissie" deur "Ring".

53. In Art. 235 vervang die woorde "Sinode" deur "Ring".

54. In Art. 237 voeg in na die woorde "vermeld is" die volgende (t.w. die Akte van Toelating, die Beroepsbrief, die Antwoord daarop en die Berig omtrent die Bevestiging) ".

55. In Art. 238 voeg in na "alhier aanneem" die woorde "of tot 'n vaste geestelike amp in die Kerk aangestel is".

56. Art. 239 sal as volg lees: "Alleen die bevestiging van Kandidate tot die Heilige Diens geskied met oplegging van hande".

57. 'n Nuwe Art. word na Art. 239 as volg ingevoeg: "Na die Bevestiging sal (1) Die Konsulent of sy plaasvervanger sonder versuim aan die Ring deur sy Scriba kennis gee daarvan; (2) Die Scriba van die Ring die bevestigde in die offisiële kerkblad sonder versuim tot lid van die Ring verklaar; (3) 'n Kennisgewing van die Scriba van die Ring direk aan die Ring of aan die Scriba van die Sinode in spoedeisende gevalle genoegsaam wees".

58. Na die voorgaande Artikel word die volgende Artikel aangebring: Die Scriba van die Ring gee van die Bevestiging van 'n Kandidaat onverwyld kennis aan die Actuarius van die Sinode. In hierdie berig sal behalwe die tyd van bevestiging, ook die name van die bevestiger en diegene wat aan die handoplegging deelgeneem het, uitdruklik moet vermeld word. Die Actuarius verleen, in naam van die Sinode, aan die bevestigde 'n Akte van Bevestiging, ter vervulling van al die dele van die Heilige Bediening na die volgende Formulier: "(Hier volg dan die Akte van Bevestiging).

59. Art. 241 word as volg gewysig: Onder (1) word die woord "Moderatuur" vervang deur "Sinodale Kommissie", en die woorde na "ontvang het" deur "gee die Scriba van die Sinode in die offisiële orgaan kennis van die Bevestiging". Onder (2) skrap die woorde "met 'n afskrif daarvan aan die Moderatuur".

60. Art. 242 word as volg gewysig: (1) Die Ring of waar dit nie anders kan nie, die Ringskommisie.... Na "bevestig" voeg in (Art. 235). (2) word geskrap. By (4) lees "konsulent" i.p.v. "Ringskommisie". (5) lees as volg: "Die Ringseriba gee van die Bevestiging kennis in die offisiële orgaan". (6) lees as volg: "Die bepaling van die werksaamhede van 'n Hulpprediker berus by die Kerkraad, met die verstandhouding dat dit nie in stryd is met die kerklike Wette en Bepalings nie".

61. By Art. 243 voeg in na "Sendingwerk te" die woorde "bevestig of te".

62. By Art. 244 voeg in na "Heidene" die woorde "wat hy verrig vanweë Gemeente, Ring en Sinode".

63. Na Art. 245 bring aan die volgende nuwe Artikel: "Die Sendingwerk gaan in die eerste instansie uit van die afsonderlike Gemeentes. Waar die omvang en an-

der omstandighede van die werk dit noodsaklike maak, word dit ook deur die Ringe en deur die Sinode verrig".

64. Art. 246 lees as volg: "Vir die behartiging van die Sendingwerk deur die Kerk as geheel stel die Sinode by elke gewone sitting 'n Sinodale Sendingkommissie aan".

65. Art. 247 lees as volg: "Die Sinodale Sendingkommissie sal bestaan uit een verteenwoordiger met 'n secundus uit elke Ring en 'n permanente Sendingsekretaris, wat ampshalwe lid en Scriba van die Kommissie sal wees".

66. Art. 250 (1) sal as volg lees: "Die Sinodale Sendingkommissie reël en bestuur, in samewerking met die Rings Sendingkommissies, al die sake wat te doen het met die Sendingwerk van die Kerk as geheel, en wat nie deur die Sinode aan ander liggeme toevertrou is nie. (Artt. 252, 279). Die uitsprake van die Kommissie in appelsake (sien Art. 291) is finaal, en nie vir hoër beroep vatbaar nie. Die Kommissie het egter self die reg om belangrike uitsprake na die Sinode te verwys vir eindbeslissing".

67. Art 250 (6)e lees: "Inboorlingleraars, wat in diens van die Kerk is".

68. By Art. 251 (1)b lees: "Hy sal, sover nodig, die Sinodale en, sover doenlik, die Ringsvergaderings..."

69. By Art. 251 (3)b lees "Sinodale Kommissie" i.p.v. "Moderatuur".

70. Art. 251 (3)c lees: "Die Sinodale Sendingkommissie sal hom, wanneer vereis, namens die Sinodale Kommissie, ontslag mag gee".

71. By Art. 252 (3) skrap die woorde tussen "om" en "toesig".

72. Art. 252 (5) lees: "Om in opdrag van die Ring, uit eie beweging na eis van omstandighede, of deur korrespondensie met die Sinodale....."

73. Art. 252 (10)f lees in die laaste sin: "Die Evangeliste, wat nie volgens (10)f hierbo afgevaardig is nie, en Voorstanders...."

74. Art. 255 (2) lees as volg: "Groepe van lidmate,

wat nog nie tot 'n Sendinggemeente gestig is nie, word deur die Plaaslike Sendingkommisie (Art. 260) bearbei. Sodanige werksaamheid word 'n "werkkring" genoem. In Sendingwerkkringe, waar daar nog g'n Kerkraad bestaan nie, sal onberispelike manslidmate gekies mag word tot Voorstanders in hulle eie kring, en hulle mag aan die Gemeente plegtig voorgestel word met 'n gepaste toespraak".

75. Art. 255 (3) lees as volg: "As 'n Sendingwerkkring meer as 100 lede tel en daarom verlang, en as die Plaaslike Sendingkommisie oordeel dat die tyd daarvoor ryp is, kan die Rings Sendingskommisie ingeroep word om in sodanige werkkring 'n gemeente te stig. Die Plaaslike Sendingkommisie sal, in oorleg met die manslidmate van die gemeente (cf Art. 205), die eerste kerkraadslede aanstel".

76. Art. 255 (4) lees: "Die Rings Sendingskommisie benoem die Konsulent van die pasgestigte Gemeente en gee aan die Seriba van die Sinodale Sendingkommisie kennis van die stigting, met die oog op publikasie in die offisiële kerkblad".

77. Art. 256 (2) word geskrap.

78. In Art. 332 vervang "Moderator" deur "Seriba".

79. By Art. 345 voeg in na "geëis word" die woorde "tensy die Kerkraad anders mag besluit".

80. In Art. 350 word "Moderatuur" vervang deur "Kommissie van die Moderatuurslede" (sien Punt 36 hierbo).

Wm. NICOL, Voorsitter.

G. M. PELLISSIER.

G. B. A. GERDENER.

Johannesburg,
25 Februarie 1931.

B.—Beskrywingspunte:—

1. Dat by Art. 240 bygevoeg word 'n punt 4: Die konsulent gee kennis aan die Seriba van die Ring dat aan Art. 240 (2) voldoen is.—*Ring van Potchefstroom.*

2. Die Sinode word gevra om by Art. 74 (25) 'n punt (e) toe te voeg, t.w. "*Ander liefdadigheidsdoeleindes*".—*Ring van Potchefstroom.*

3. Die Ring beveel aan dat Art. 142 en alle ander artikels, wat betrekking het op Sinodale Kommissies uit verteenwoordigers van die Ringe saamgestel, as volg sal uitgebrei word "*wat deur sy Ring genomineer sal word*".—*Ring van Potchefstroom.*

4. Die Sinode word gevra om by Art. 254 (c) punt 10 te voeg: "*en krankes besoek?*"—*Ring van Potchefstroom.*

5. Die Sinode word gevra om Art. 259 so te wysig, dat daar vir huweliksbevestiging minder mag gevra word, as omstandighede dit vereis.—*Ring van Potchefstroom.*

6. "*Uit*" in Art. 252 (10b) word in "*deur*" verander.—*Ring van Potchefstroom.*

7. Die HoogEerw. Sinode word versoek om in Art. 173 na die woorde: "*Bidure gehou word,*" in te voeg: "*ten minste eenmaal per maand in verband met die uitbreiding van Gods Koninkryk.*"—*Ring van Rustenburg.*

8. Die HoogEerw. Sinode verander Art. 74 (2)a sodanig dat dit lees: *Hoeveel maal is daar in die jaar, naar volgorde, oor die Kategismus gepreek?*—*Ring van Lydenburg.*

9. Die woorde "*indien moontlik*" in Art. 74 (5), wat betrekking het op die onderwys in die kerkgeskiedenis, word geskrap.—*Ring van Heidelberg.*

10. Die Ring versoek dat in al die Ringe die getal katkisante ook onder die getal van Sondagskoolkinders opgeneem sal word. Art. 74 (21).—*Ring van Heidelberg.*

11. Die Sinode word gevra am Art. 90 (10) van die kerkwet te royeer.—*Ring van Boksburg.*

12. (a) Die Algemene Sendingkommissie word versoek om stappe te doen om in die begin van Art. 254 (c) te laat invoeg: "*Hoeveel doopklaslede is daar in u gemeente?*"

(b) Art. 252 (10) b3 word so gewysig dat die eerste sin sal lees: "*Een afgevaardigde, benewens die predikant uit elke Plaaslike Sendingkommissie.*"

(e) Art. 254 (c) (2) word verander om as volg te lees: "Is die Avondmaal viermaal gehou op die middelpunt? Hoeveel maal is dit op ander plekke in die gemeente gehou?"

(f) Aan Art. 254 (c) (1) word toegevoeg: "Is hierdie kollektes by die Saakgelastigde verantwoord?"

(g) Art. (c) (17) word verander om as volg te lees: "Watter heidense gewoontes verhinder die bekering van die heidene en belemmer die geestelike lewe van die Christne?"

(h) Die Saakgelastigde word versoek om die statistiekvorm vir Art. 254 (c) (8, 9, ens.) in ooreenstemming te bring met die vrae, wat in bogenoemde artikels gestel word.

(i) Art. 261 (6) (c) word verander om as volg te lees: "Sy personeel en die arbeiders onder sy toesig." en by (d) word gevog: "En wat hul waarde is?"

(j) Art. 252 (10) (c) word verander, dit sal lees: "Een of twee afgevaardigdes uit elke Plaaslike Sendingkommissie benewens die plaaslike leraar."

(k) Art. 261 (6) (7) word by wyse van wetgewing ineengesmelt om ook voor die jaarlikse Sendingskonferensie te dien.

13. Die HoogEerw. Sinode word versoek om Art. 76 punt 4 so te wysig, dat dit in die toekoms sal lees: "Opvoeding in Onderwys."—*Ring van Johannesburg.*

14. Die HoogEerw. Sinode word versog deur wetgewing te bepaal dat: "Aangesien die getal binnelandse sendelinge in die Transvaal uiterst beperk is, en bly, en een sendeling met 'n vaste werkkring, tot skade van sy eie werk, soms as konsulent van meer as een gemeente moet optree, elke gemeente, bo die gewone konsulentsgemeente, wat also deur die sendeling besoek moet word, sy pro rata aandeel van minstens 'n konsulents-salaris, aan die sendeling sal betaal plus reiskoste, en dat een-derde van die bedrag of bedrae in die plaaslike sendingkas, waar die sendeling sy vaste werkkring het, gestort sal word."—*Sinodale Sendingkommissie.*

15. Art. 205 word verander deur die woord :mans" in alinea twee te skrap, sodat alle lidmate (mannelik en

vrouelike) kan deelneem aan 'n gemeentevergadering met gelyke stemreg.—*Predikant van Piet Retief.*

16. Art. 164 van ons kerklike wet word as volg verander: "'n Onegte kind sal alleen deur doopgetuie, wat as doopouers optree, die doop mag ontvang, wanneer die ouers onbekend is, of van alle aanspraak op die kind wet-tig afstand gedoen het.—*Predikant van Waterberg.*

17. Met die oog op langdurige vakatures in gemeentes, weëns finansiële druk of ander omstandighede, asook op die groot getal gemeentes met 'n groot aantal lede, waar afstiging tot 'n selfstandige gemeente nog onmoontlik is, besluit die HoogEerw. Sinode om kombinasiegemeentes in die lewe te roep, met die nodige wetgewing daar toe.—*Predikant van Waterberg.*

18. Die eerste sin van Art. 118 sal voortaan lui: "Daar sal 'n Aktuaris van die Sinode wees." M.a.w. die woord "vaste" sal uit die eerste sin weggelaat word.—*Predikant van Wolmaransstad.*

19. Die Sinode word versoek om Art. 167 van Wette en Bepalinge so te wysig: "Geen jongeling wat minder as *sewentien* jaar, en geen jonge dogter, wat minder as *sestien* jaar oud is, sal mag aangeneem of as lidmaat voorgestel word nie, dan alleen onder baie buitengewone omstandighede. In *elk geval* sal die kandidaat 'n uittreksel uit die doopregister moet vertoon.—*Predikant van Morgenzon.*

TWEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN REVISIE.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie van Rewiesie het die eer om, as voortsetting van ons Eerste Verslag, as volg te rapporteer:

1.—Ingekome Beskrywingspunte (Artt. 131, 132):

1. Insake byvoeging van (e) in Art. 74(25). Aanbeveel.
2. Insake byvoeging Art. 142, ens. Nie aanbeveel nie.
3. Insake byvoeging Art. 254 (c) 10. Aanbeveel.
4. Insake wysiging Art. 259. Nie aanbeveel nie.

5. Insake byvoeging Art. 240. Nie aanbeveel nie. Vgl. egter Punt 57 van Eerste Verslag.

6. Insake wysiging in Art. 252 (10)b. Aanbeveel.

7. Insake byvoeging Art. 173. U Kommissie beveel aan dat na die woord „kerkraadslid” sal opgeneem word die woorde: „Daar sal ook op tye, wat deur die Kerkraad bepaal word, bidure in verband met die uitbreiding van Gods Koninkryk gehou word”.

8. Insake verandering Art. 74(2). U Kommissie beveel aan dat na die woord „gepreek” sal ingevoeg word: „Indien nie, hoeveel maal is dit wel gedoen?”

9. Insake wysiging Art. 74(5). Aanbeveel.

10. Insake byvoeging Art. 74(21). Nie aanbeveel nie.

11. Insake byvoeging Art. 76(4). Aanbeveel.

12. Insake skrapping Art. 90(10). Aanbeveel.

13. (a) Insake byvoeging Art 254 (c). Aanbeveel dat die gevraagde byvoeging sal geskied onder Punt 9 van genoemde Artikel na die woord „gedoop”.

14. (b): Insake wysiging Art. 252 (10)b. Hierdie wysiging, sowel as nog 'n voorgestelde wysiging in diezelfde Artikel, word nie aanbeveel nie.

15. (e): Insake byvoeging Art. 254 (c) 2. Aanbeveel dat die Artikel as volg sal lees: “Is die Awendmaal viermaal in die jaar in die Hoofkerk gehou? Hoeveel maal elders in die gemeente?”

16. (f): Insake byvoeging Art. 254 (c) 7. Aanbeveel.

17. (g): Insake wysiging Art. 254(e) 17. Aanbeveel.

18. (h): Insake ryming statistieke Vorm en Art. 254 (c) 8 en 9. Aanbeveel.

19. (i): Insake byvoeging Art. 261 (6) c en d. Nie aanbeveel nie.

20. (k): Insake Art. 261 (6) en (7). Nie aanbeveel nie.

21. (l): Insake nuwe Artikel oor Konsulentsgemeentes. Nie aanbeveel nie.

22. Insake wysiging Art. 164. U Kommissie beveel

aan dat die Art. as volg sal lees: "Omtrent die Doop van 'n onegte kind word bepaal dat:

- (a) Wanneer die ouers vir onbepaalde tyd onder sensuur staan, of
- (b) Wanneer die ouers wettiglik afstand gedoen het van alle aanspraak op die kind, of
- (c) Wanneer die ouers onbekend is, of
- (d) Wanneer die ouers, een of beide, bekend is, maar nie lede van die Kerk nie,

sodanige Doopsbediening alleen onder behoorlike doop-getuie, wat as doopouers optree, mag geskied".

23. Insake Kombinasie-gemeentes. Nie aanbeveel nie.

24. Insake skrapping van "vaste" in Art. 118. Nie aanbeveel nie.

25. Insake wysiging Art. 205. Aanbeveel.

26. Insake wysiging Art. 167. U Kommissie beveel die wysiging, in die eerste sin vervat, aan, maar die byvoeging in die tweede sin vervat, word nie aanbeveel nie.

II.—Sending-Aangeleenthede.

(A) Insake Evangeliste:

27. U Kommissie beveel aan dat 'n nuwe Artikel na Art. 278 ingevoeg word as volg: "Om tot die aanstelling van 'n Evangelis te kom, sal daar vooraf 'n skriftelike ooreenkoms moet wees tussen die aanstellende liggaam (Artt. 252:7 en 261:5) en sodanige Evangelis volgens newensgaande Vorm:

Aan Evangelis .....

Die ondergetekendes, namens die ....., stel u hiermee in kennis dat u wettiglik gevra word om die dienste verbind aan die amp van Evangelis te vervul in die ..... en dat van u verwag sal word

- (a) Die gereelde opbouing van die Kristene en die bearbeiding van die Heidene in die Gemeente.
- (b) Getroue samewerking met en ondersteuning van

die leraar en die Kerkraad, onder wie se toesig u verwag word om u dienste te verrig.

- (e) 'n Voorbeeldige wandel, ooreenkomsdig u amp en roeping, soos beskryf in Efese 4:11, 12.

Hiertoe beloof ons u voorbidding en ondersteuning en 'n gereeldige betaling van £..... per maand, waartoe ons onsself en ons opvolgers verbind.

Hierdie Ooreenkoms kan met drie maande wedersyse kennisgewing beëindig word.

Also gegee en geteken op ..... op die..... dag van ..... 19....

_____- Voorsitter.

_____- Scriba.

28. Na voorgaande die volgende nuwe Artikel:

"Evangeliste sal aan die Gemeente voorgestel word met die volgende FORMULIER:

Geliefdes, daar die Heer duidelik in Sy Woord bepaal, dat in verband met die bearbeiding van Sy Gemeente en die uitbreiding van Sy Koninkryk op aarde, daar verskillende ampte sal wees, waaronder ook die van Evangelis, (Efese 4:11, 12) "sommige tot Apostels en sommige tot Evangeliste en sommige tot Herders en Leraars, tot volmaking van die heiliges, tot die werk van die bediening en tot opbouing van die liggaam van Kris-tus", en daar die Kerkraad van hierdie Gemeente besluit het die Broeder Evangelis..... hier teenwoordig, te vra, om in die Gemeente behulpsaam te wees met die opbouing van die Kristene en die bearbeiding van die Heidene, en daar hy besluit het om hom die benoeming te laat welgeval: is dit dat ons nou oorgan tot sy voorstelling aan die Gemeente in sy amp en versoek ons hom om op die volgende vrae te antwoord:

- (1) Geloof u en is u oortuig dat God u tot hierdie heilige amp geroep het?
- (2) Geloof u dat die Oue en Nuwe Testamente die enige en waaragtige Woord van God is, wat die volkome leer van ons saligheid bevat en verwerp u alle leringe, wat daarmee in stryd is?

- (3) Beloof u om u dienste getrou te verrig en onderwerp u vir u aan die Wette en Bepalings van ons Kerk?

Hierop sal hy antwoord: Ja, ek van ganser harte''. Daarop volg die Gebed: "God, onse Hemelse Vader, Die u geroep het deur Sy Gees versterk u deur Sy hand en regeer u so in die bediening dat u daarin behoorlik en vrugbaar mag wandel tot grootmaking van Sy naam en uitbreiding van Sy ryk.—Amen".

29. Art. 252 (10)f so te wysig dat na "Sendinggemeente" die woorde "of Sendingwerkkring" ingevoeg word, en die woorde "waar dit bestaan" wegval. Aanbeveel.

30. Art. 261(4) in te voeg na "blanke gemeente" die woorde "of Kerkkantoorkommissie". Aanbeveel.

(B) Insake 'n Grondwet vir 'n Sendingkerk.

In voldoening aan die opdrag van die vorige Sinode (Acta. bl. 41, punt 12(4) wens u Kommissie die volgende voor te lê:

Preamble: Die Sinode dra dit op aan sy Sinodale-Send. Kommissie om so spoedig moontlik oor te gaan tot die stigting van 'n Sendingkerk, wat die naam sal dra van die Ned. Geref Sendingkerk van Suid-Afrika. Met die oog hierop word die volgende Grondwet vasgestel:

Grondwet vir die Ned. Geref. Sendingkerk van S.A.

Artikel 1. Die N. G. Sendingkerk van S.A. sal bestaan uit al die gemeentes, wat van tyd tot tyd wettiglik gestig is of sal word.

Artikel 2. Die N.G. Sendingkerk van S.A. staan gegrond op die Bybel, as die heilige en onfeilbare Woord van God. Die leer, wat die Kerk in ooreenstemming met Gods Woord bely, staan uitgedruk in die Formuliere van Enigheid, soos vasgestel op die Sinode van Dordrecht in 1618-19, n.l. die Heidelbergse Katechismus, die Nederl. Geloofsbelijdenis en die Dordtse Leerreeëls.

Artikel 3. Die Sinode van die N. G. Sendingkerk word gemagtig om Wette en Bepalings vir sy bestuur te maak, te wysig en te vernietig. Intussen sal die Wette

en Bepalings van die Moederkerk, na eis van omstandigheide gewysig, gevolg word, vir sover die Sending Sinode nog nie voorsiening gemaak het nie en tot tyd en wyl genoemde Sinode sy eie Wette en Bepalings ontwerp het. Hierdie Wette en Bepalings sal steeds in ooreenkoms met hierdie Grondwet moet gemaak word en sal binne 30 dae, na enige besluit val, deur die 3 lede in Art. 4(b) genoem, kan gereserveer word vir beslissing deur die Sinod. Sendingkommissie. Oor sodanige beslissing sal die Sending Sinode reg van appé hê by die Moeder Sinode.

Artikel 4. Die bestuur van die gemeentes van die N. G. Sendingkerk sal berus by Kerkrade, gekies volgens Art. 255 (4) van die Moederkerk se Wette en Bepalings, en voorts by 'n Sinode en soveel Ringe as hierdie Sinode mag nodig ag.

Die SINODE van die N. G. Sendingkerk sal saamgestel word uit:

- (a) Al die geordende diensdoende leraars, werkzaam in gemeentes, wat volgens Art. 1 aan genoemde Kerk behoort.
- (b) Drie lede van die Sinodale Sendingkommissie, wat ook ex officio lede van die Sinodale Kommissie van genoemde Kerk sal wees.
- (c) 'n Afgevaardigde Ouderling of Evangelis uit elke gemeente, volgens Art. 1 gestig.

Die Sinode self sal besluit oor sy amptenare, Kommissies, tyd en plek van samekoms. By die stigtingsvergadering sal die Voorsitter van die Sinodale Sendingkommissie presideer, totdat die Vergadering sy eie Voor- sitter, wat steeds 'n blanke Sendeling sal wees, gekies het.

Die RINGE van die N. G. Sendingkerk sal as volg saamgestel word:

- (a) Al die geordende diensdoende leraars, werkzaam in gemeentes binne die Ringsressort.
- (b) 'n Ouderling of Evangelis uit sodanige gemeentes.
- (c) Die lede van die Ringsendingkommissie(s) en

een lid van elke Plaaslike Sendingkommissie binne die Ringsressort.

Die Voorsitterskap van die Ringsvergaderinge sal steeds deur 'n blanke Sendeling of Predikant waarge-neem word.

Artikel 5. Die stigting van nuwe gemeentes berus in hande van die Ringe van die Sendingkerk, en die aanlê van nuwe werkkringe in die van die Sinod. Send. Komm.

Artikel 6. Wat die eiendomme in gebruik van die N. G. Sendingkerk betref, sal

- (a) Eiendomme voor die stigting van genoemde Kerk geregistreer volgens Artt. 248 (6), 252 (13) en 261 (4) onverander bly.
- (b) Eiendomme na die stigting verkry, op naam van die Sendingkerkraad mag geregistreer word, vir sover die Landswet dit toelaat en waar die Sendinggemeente minstens die helfte van alle koste in verband met sodanige eiendom gedra het. In ander gevalle word die eiendom op naam van die Moederkerkraad getransporteer.
- (c) In gevalle onder (b) genoem, sal g'n sodanige eiendom op enige wyse mag vervreemd word nie, sonder die sanksie van die Kerkkantoorkommissie.

Die finansiële administrasie van die fondse van of ten behoeve van die plaaslike Sendinggemeente bly in hande van die Plaaslike Sendingkommissie met graduateel groeiende seggenskap aan die kant van die Sendingkerkraad, totdat die gemeente selfonderhoudend is.

Artikel 7. Die koste van kerklike vergaderings sal deur die betrokke gemeentes gedra word, totdat die Sinode van die Sendingkerk self voorsiening gemaak het om sodanige koste uit eie fondse te bestry.

Artikel 8. Insake die uitoefening van tug sal

- (a) Blanke Sendelinge bly onder toesig van die Moederkerk.
- (b) Alle inboorling-werkers staan onder toesig van die Sendingkerk. Oor hierdie uitsprake sal die

ooreenkomende tugliggaam van die Moederkerk finaal kan beslis.

Artikel 9. Hierdie Grondwet kan alleen deur die Moedersinode na voldoende kennisgewing aangevul, gewysig of vernietig word.

III.—Laatontvange Voorstelle tot Wetsverandering.

Na aanleiding van 'n besluit van die vorige Sinode (vide Acta bl. 259), het u Kommissie sy aandag gegee aan 'n aantal voorgestelde Wetsveranderings, in oorleg met Ds. J. H. Eybers. Die vrug van hierdie onderhandelinge is in die Eerste Verslag van u Kommissie opgeneem. Daarna het u Kommissie weer op 23 Februarie, 24 Febr., 25 Febr., en 9 Maart, 'n aantal voorgestelde wysigings ontvang. Dit was egter vir u Kommissie onmoontlik om op hierdie punte in te gaan, veral omdat 'n persoonlike ontmoeting met die insender nie meer moontlik was nie.

Met hoogagtting, die uwe dienswillig,

Wm. NICOL, Voorsitter.

G. M. PELLISSIER.

G. B. A. GERDENER, Scriba.

13 Maart 1931.

BYVOEGSEL.

By die Twede Verslag van die Kommissie van Revisie,
synde laatontvange voorstelle tot Wetsverandering,
volgens III hierbo.

1. In verband met Punte 35 en 36 van die Eerste Verslag van die Kommissie van Rewiesie, word die naam voorgestel van die Kommissie van die Moderatuurslede as volg "Die Sinodale Kommissie vir Dringende Sake". Ook wil die voorsteller die personeel van hierdie Kommissie verder ter sprake bring.

2. In verband met Art. 120 word as volg voorgestel: "By elke gewone Sinode sitting sal daar 'n Kommissie aangestel word met die naam van die Algemene Sinodale Kommissie, wat sal verantwoordelik wees vir die uitvoering van opdragte soos vermeld in Art. 126, en daarin sal hy die Sinode verteenwoordig".

3. Art. 240(2) word geskrap. Hierdeur sal dan

ook weer Punt 57(2) van die Eerste Verslag van die Kommissie van Rewiesie moet verval.

4. Art. 2 as volg te lees: "Tot die Kerk behoor al die Gemeentes in S.A. en elders, wat tans erken word en later sal erken word as in sy verband staande".

5. Die ordening en bevestiging van persone in geestelike betrekings buite die plaaslike Gemeente (b.v. Sinodale Sendelinge, Send. Sekr., Sekr. vir Armesorg). Dit moet verband hou met die Gemeente.

VII.—Regskommissie:

A.—Beskrywingspunte:—

1. Die H.E. Sinode wordt gevraagd om het besluit rerustende kerkeraadsleden (sie Handelinge van die 15de Sinode van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van S.A., 1928, Bls. 54) te herroepen; omdat het *ultra vires* is.—*Ring van Potchefstroom*.

2. Dat daar in ons Kerkwet voorsiening sal gemaak word dat geen predikant in die bediening van 'n gemeente sal bly nie na hy die ouderdom van 65 jaar bereik het, tensy tweederdes van die lidmate van die gemeente hom per skriftelike memorie versoek om vir 'n verder vaste termyn aan te bly, behalwe in die geval van die leraar van 'n gemeente, waar daar geen pensioenfonds bestaan of ander voldoende voorsiening in die rigting gemaak is nie.—*Ring van Potchefstroom*.

3. Die HoogEerw. Sinode dra dit aan 'n kommissie op om so te reël, dat in vervolg die telling van stemme, by die verkiesings, buite die vergadering sal plaasvind, sodat geen tyd daardeur in beslag geneem word nie.—*Ring van Potchefstroom*.

4. Die HoogEerw. Sinode bespreek die wenslikheid van proporsionele verteenwoordiging van die verskillende Kerke op alle liggemeente van die Gefedereerde Kerk, wat algemene belang behartig.—*Ring van Potchefstroom*.

5. Aangesien F. E. Coetzer by sy voorstelling tot ouderling van Klerksdorp drie maande onder die vereiste ouderdom was, word die HoogEerw. Sinode om dispensasie van Art. 43 gevra.—*Ring van Potchefstroom*.

6. Die Ring versoek die HoogEerw. Sinode om die posisie van die Kapelaan van Roberts-Hoogte te definieer in verband met ons Kerk, wat betref opsig, tug en bediening van die Sakramente aan lidmate van ons Kerk.—*Ring van Pretoria.*

7. Aangesien ons Kerk nie die lidmaatskap van lede van die Wesleyaanse Kerk erken nie, so besluit die HoogEerw. Sinode dat dit, volgens sy oordeel, in stryd is met ons kerkwet of kerkelike gebruik dat 'n Wesleyaanse predikant in ons kerke en vir lede van ons Kerk die Sakrament sal bedien.—*Ring van Johannesburg.*

8. Die besluit geneem by die vorige Sinode (vide bl. 54 Notule) insake rustende kerkraadslede word herroep, d.w.s. dat lede wat die jaarlikse gekombineerde vergadering drie agtereenvolgende kere nie bywoon nie, geskrap sal word.—*Kerkraad van Heidelberg.*

9. Die HoogEerw. Sinode spreek hiermee sy innige leedwese uit oor die laakbaar versuim van die Sinodale Kommissie op sy vergadering van 19 November 1930, om die twee nuutgekose professore aan die Kweekskool van sy gelukwense en seënbede op die aangewese geleentheid in die kritieke tydstip van ons kerkgeskiedenis te verseker.—*Predikant van Krugersdorp.*

10. Die HoogEerw. Sinode spreek die wenslikheid uit dat 'n predikant nie binne 5 jaar van standplaats sal verander nie.—*Kerkraad van Belfast.*

11. Wanneer 'n gemeente onder leiding van 'n predikant, in 'n nie-winsgewende skuld geraak, ag die HoogEerw. Sinode dit onwenslik dat so 'n predikant die gemeente sal verlaat voordat minstens twee-derdes van die skuld afbetaal is.—*Kerkraad van Belfast.*

12. Daar 'n verandering in ons beroepstsel as noodsaaklik erken word, so word die Sinode gevra om aan die begin van die sitting 'n kommissie van predikante en ouderlinge te benoem om die saak degelik te ondersoek, en die vergadering met 'n voorstel te dien.—*Predikant van Johannesburg.*

13. Die Sinode bespreek in hoeverre die Redakteur van "Die Kerkbode" die skuld moet deel vir die ongelukkige toestand wat in die Gefedereerde Kerke geskep is, deur die optree van ex-Professor du Plessis op theologiese

gebied deur sy (die Redakteur) sorgvuldige en ongebillikte verswyging vir *enige jare*, van daardie brandende kwessies, waar die Redakteur tog as mondstuk vir die Gefedereerde Hollandse Kerke in hul offisiële orgaan, n.l. "De Kerkbode", moes gespreek, voorgelig en moontlik langs die weg verhinder het dat sake sover gegaan het tot skade van die ganse Kerk.—*Predikant van Krugersdorp.*

14. Die Sinode spreek sig uit oor die kleurlose, so nie onsimpatieke, houding van die Redakteur van "Die Kerkbode" insake die bekende en heersende standpunt, van die Gefedereerde Hollandse Kerk in Suid-Afrika, op teologiese gebied.—*Predikant van Brakpan.*

15. Die HoogEerw. Sinode keur ten sterkste af die standpunt wat die geagte Aftredende Moderator as ons verteenwoordiger op die Kuratorium van ons Teologiese Kweekskool te Stellenbosch, ingeneem het ten opsigte van die Prof. Du Plessis-saak.—*Predikant van Vrededorp.*

16. Wysig art. 46 sodanig dat wanneer 'n oud-Kerkraadslid die Gemeente verlaat vir langer dan 'n jaar en hy daarna weer terugkeer met volle attestaat, dit dan aan die Kerkraad se diskresie oorgelaat word of hy weer as 'n stemgeregtigde mag beskou word.—*Kerkraad van Hartbeestfontein.*

VIII.—Algemene Sake:

A.—Beskrywingspunte:—

1. Vir oorweging en uitspraak van sy oordeel, t.w., "Die HoogEerw. Sinode spreek sig uit oor die "Afrika-Evangeliebond" en "Oxford-Groepbeweging" en by name oor die uitnodiging aan lede van hierdie beweginge deur kerkrade van ons gemeentes om n.l. spesiale dienste en sogenaamde huispartye in ons gemeentes te hou."—*Predikant van Goedgegun.*

2. Die Ring van Utrecht vra die HoogEerw. Sinode om hom uit te spreek oor sulke bewegings soos die Oxford-Groep en die A.E.B.—*Ring van Utrecht.*

3. Die HoogEerw. Sinode spreek die standpunt uit, wat ons Kerk behoort in te neem teenoor die Oxford-Groepbeweging.—*Predikant van Waterberg.*

4. Die Sinode dring aan by die Regering dat die wet

insake die afkondiging van huweliksgebooeie sodanig verander word dat parogiale i.p.v. magistraats-distriksgrense erken sal word.—*Ring van Heidelberg.*

5. Die HoogEerw. Sinode word gevra om Art. 139 te skrap en die werksaamhede van die teenswoordige Kommissie vir Nedersettings te plaas onder die van die Kommissie van Armesorg, Art. 184 en 186.—*Predikant van Roodepoort.*

6. Die Sinode versoek die Minister van Binnelandse Sake om Art. 3 (1) van "Instruksies aan Huweliksbevestigers" so te wysig: "Tensy 'n huwelikslisensie verkry is, moet die gebooeie eers afgekondig word in die magistraats-distrik of distrikte waarin die partye woonagtig is (so te wysig) "of in die gemeente of gemeentes waarvan die partye lede is" voordat die huwelik kan ingeseën word.—*Predikant van Morgenzon.*

7. Die Sinode erken met blydschap die leiding van God in verband met die verkiesing van die twee hooglerare vir ons Kweekskool, betuig voorts sy dankbaarheid jeens die Koning van sy Kerk, dat Hy op hierdie tydstip in die geskiedenis van ons Kerk, dit so bestuur het dat die vaktures aangevul sal word deur twee manne wat die belydenis van ons Kerk, in toto, en sonder enige voorbehoud onderskryf. Voorts wens die Sinode, namens die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Transvaal, die twee hooglerare met hul verkiesing te felisiteer, en hulle toe te bid Gods leiding en seën op hul hele theologiese loopbaan in verband met ons Kweekskool.—*Predikant van Brakpan.*

8. Na aanleiding van die besluit van die laaste Sinode (1928) (sien Hand. van die Sinode bl. 61) (a) waarin vertroue uitgespreek word in die kerklike liggame, wat moet waak oor die suiwerheid van die leer, spreek die Sinode sy dankbaarheid uit teenoor die Heer in die eerste plek, en die liggame in die tweede plek, wat vir die handhawing van die suiwerheid van die leer in die Kerk gewaak het, en verhoed het dat daar nie 'n afwyking van die leer, soos vervat in die Formuliere van Enigheid, plaasgevind het nie.—*Kerkraad van Hendrina.*

9. Die Sinode bespreek die leerpunte waарoor die stryd in die Gefedereerde Kerke in die laaste jare gegaan het, en ten gevolge waarvan daar, deur die theologiese beskouinge van 'n hoogleraar van ons Kerk daaromtrent, 'n

baie ongesonde toestand in die Kerk geskep is. Verder spreek die Sinode hom uit oor die vraag, "In hoeverre moet die Redakteur van "De Kerkbode" verantwoordelik gehou word en die skuld deel vir hierdie nadelige posiesie omdat hy die stryd stilswyend sonder 'n vinger te verroer, laat plaasvind het, waar hy tog as mondstuk van die Kerk moes voorgelig het, omtrent die bekende en heersende beskouings van die Kerk oor die aanhangige leerkwessies.—*Kerkraad van Brakpan.*

10. Die HoogEerw. Sinode wat op 31 Mei 1928 opnuut sy gehegtheid aan die Bybel as Godswoord en aan die leer van ons Kerk soos uitgedruk in sy formuliere van Enigheid verklaar het, kan hom nie verenig met die sienswyse van "Het Zoeklicht" nie, wat sê dat Christus nie die toorn van God gedra het nie. (Sien "Zoeklicht", April, Julie en September 1926).—*Predikant van Krugersdorp.*

11. Dit is onmoontlik dat die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika kan toelaat, dat daar meer as een beskouing oor, of interpretasie van, een of ander leerstuk van die Kerk, in verband met sy geloofsbelidens kan gehuldig word, m.a.w. 'n ander beskouing ook kan geldig wees behalwe die wat deur die Sinode self vasgestel is.—*Predikant van Wolmaransstad.*

12. Die Sinode veroordeel as dwaalleer die voorstelling dat "die ingewing van die Heilige Gees hom beperk het tot saligmakende kennis."—*Predikant van Johannesburg.*

13. Die Sinode veroordeel die uitdrukking "dat Christus nie die las van die Toorn van God vir ons gedra het nie," as in stryd met ons Avondmaalsformulier, en die Heidelbergse Katechismus.—*Predikant van Johannesburg.*

14. Die Sinode verklaar opnuut sy gehegtheid aan die Bybel en Gods Woord en verwerp die rekonstruksieteorie van die Pentateuch soos voorgestaan deur die Hoëre Kritici; en staan by die tradisionele opvatting van die Mosaiiese outeurskap van die Pentateuch.—*Predikant van Moorivier.*

15. Aangesien die HoogEerw. Sinode in 1928 as volg besluit het: "Die HoogEerw. Sinode verklaar opnuut sy gehegtheid aan die leer van ons Kerk, soos uitgedruk in sy "Formuliere van Enigheid", spreek sy vertroue uit in die kerklike liggame wat moet waak oor die suiwerheid van die leer, en bid hulle Gods leiding toe in hierdie kritieke tydstip in die geskiedenis van ons Kerk", so besluit hierdie Sinodale vergadering om hiermee uit te spreek sy goedkeuring van, en sy blydschap en dankbaarheid oor die

getroue wyse waarop die Curatorium van die Teologiese Kweekskool te Stellenbosch en die HoogEerw. Sinode van die Kaapse Kerk gewaak het oor die suiwerheid van die leer van ons Kerk deur hulle besluite geneem in 1928 en 1930.—*Predikant van Melville.*

16. In ooreenstemming met die besluit van die HoogEerw. Sinode van die Kaapse Kerk, verklaar ook hierdie HoogEerw. Vergadering, dat die Kenosis-leer, wat leer dat die Ewige Seun van God, by sy aanneming van die menslike natuur, Sy alwetendheid, almag en alomteenwoordigheid afgelê het, in stryd is met Gods Woord en met ons belydenisskrifte.—*Predikant van Melville.*

17. Die HoogEerw. Sinode verwerp beslis die stelling van die Hoëre Kritici dat Moses nie die oueur van die Pentateuch kon gewees het nie.—*Predikant van Vrededorp.*

18. Die volgende 3 besluite is deur die Vergadering geneem:

1. Aan die Ned. Geref. Kerke in die Oranje Vrystaat en Natal en aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk in die Transvaal, word die reg verleen om, desverkiesende, elk een lid by hierdie Kommissie (Eindeksamen, Sending-instituut) te voeg, mits elke Kerk die reis- en daggelde van sy verteenwoordiger betaal.

2. Aan die Ned. Geref. Kerke in die Oranje Vrystaat en Natal en aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk in Transvaal word die reg verleen om, desverkiesende, elk een lid by hierdie Kommissie (Toelatingseksamen, Sending-instituut) te voeg, mits elke Kerk die reis- en daggelde van sy verteenwoordiger betaal.

3. Aan die Ned. Geref. Kerke in die Oranje-Vrystaat en Natal en aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk in die Transvaal word die reg verleen om, desverkiesende, elk een lid tot die Kommissie (Kuratorium, Sending-instituut) toe te voeg, mits dat elke Kerk die reis- en daggelde van sy verteenwoordiger betaal.

A. J. VAN WIJK,

Scriba van die Sinode, Kaapse Kerk.

Franschhoek, 8/12/'30.

B.—Versoekskrif:—

Die Ring het daarop gelet dat 'n toenemende getal krankes uit die buitedistrikte na die Algemene Hospitaal op Johannesburg, asook na die naburige hospitale en verpleeghuise kom, terwille van die behandeling deur mediese spesialiste.

So bevoorbeeld was verlede jaar 29% van die pasiënte in die Algemene Hospitaal afkomstig van plekke buite die ressort van hierdie Ring, en het die arbeiders wat onder hierdie kommissie staan, 820 pasiënte, wat behoort het aan die buitegemeentes van ons Kerk, besoek en geestelik bearbei, en wel

58 van die Ring van Potchefstroom,
 41 van die Ring van Rustenburg,
 23 van die Ring van Lydenburg,
 28 van die Ring van Pretoria,
 29 van die Ring van Utrecht,
 65 van die Ring van Heidelberg,
 91 van die Ring van Zeerust,
 35 van die Ring van Ermelo,
 449 van die Ring van Boksburg.

Totaal 819.

Die Ring het voorts met dankbaarheid daarop gelet dat enkele buitegemeentes reeds goedgunstig 'n geldelike bydrae vir die werk gestuur het, sodat ons van daardie bron in 1930, 'n bedrag van £98.19.5 verkry het uit 'n totale inkomste van £413.6.4.

Die Ring is oortuig daarvan dat die werk met groot seën gepaard gaan en dat die arbeid van Eerw. D. C. Ondendaal en Mevrou B. M. Nel hoog gewaardeer word deur die krankes en hulle betrekkinge.

Met die oog op dit alles wil die Ring beleefdelik versoek dat die Hoogeerwaarde Sinode sy oortuiging sal uitspreek dat hierdie arbeid noodsaaklik is en 'n aanbeveling aan die gemeentes van die Kerk sal rig om na vermoë die werk te ondersteun.—*Ring van Johannesburg.*

Met hoogagting en seënbede,

U dienswilliges,

E. C. ANDERSSEN,

R. J. B. FEENSTRA,

G. D. WORST,

B. H. SWART.

(met voorbehoud re laaste deel pt. 6 „aanbevelings.”)

BYLAE II.**VERSLAG VAN DIE AFTREDENDE MODERATOR.**

Aan die Hoog Eerw. Moderator,

Hoog Eerw. Heer en Broeder in Christus,

Hiermee het ek die eer aan u voor te lê my verslag, ooreenkomsdig Art. 114 van ons Kerklike bepalinge.

1.—Verwelkoming.

- a. Dit is vir my aangenaam om die lede hartlik welkom te heet tot die sestiente Vergadering van die Hoog Eerw. Sinode. Veral is dit 'n voorreg om die lede welkom te heet in hierdie Voortrekkers-Gedenksaal, opgerig deur 'n dankbare nageslag, ter ere van God en tot gedagtenis van 'n godvresende voorgeslag, wat onder die leiding van die Here, hierdie geweste bewoonbaar gemaak het vir ons, en dit as ons erfdeel deur hulle bloed geheilig, nagelaat het, nadat hulle hier gevestig het die Kerk van die Here Jesus Christus, en die geloof wat eenmaal aan die heiliges oorgelewer is, ook aan ons oorgelewer het.
- b. Veral wil ek die lede wat vir die eerste maal sitting neem, predikante sowel as ouderlinge, baie hartlik verwelkom, en hulle toebid dat die Vergadering hulle tot groot seën mag wees.

Die volgende Brs. Predikante is tot ons oor gekom: Di. A. W. Eckard, G. W. S. Hofmeyer, F. J. van der Merwe, D. P. Cillie, J. F. du Toit, J. P. W. de Vries, C. B. Brink, H. J. de Villiers, P. S. v. d. Westhuizen, D. J. S. Malan, P. M. Murray, A. P. Pretorius, C. P. van der Merwe, J. P. le Roux, J. F. Hugo, H. A. de Wet, S. F. Weich, J. Adler, J. Z. von Wielligh, D. R. v. d. Meulen, R. M. de Villiers, D. J. Retief, J. J. G. Loots, G. N. P. Cloete, J. J. Odendaal, P. L. Lourens.

Sommige van die broeders het 'n tydlang gestaan in die suster-kerke, ander weer kom tot ons direk van die Teologiese Kweekskool. Die Broeders van Johannesburg en Springs het tot ons terug-

gekom na 'n wyle tyds in die Oranje Vrystaat en in die Kaapprovincie gestaan te hê.

Ons wil die broeders weer verwelkom, en al die ander wat vir die eerste maal ter Vergadering kom, begroet. Mag hulle bediening in ons Kerk baie geseen word deur die Hoof van die Kerk.

Van ons getal is vyftien afgegaan en vyf-en-twintig bygekom.

2.—Tot Hoër Diens Opgeroep.

- Sedert ons laaste Vergadering is tot hoër diens opgeroep uit die geledere van ons diensdoende predikante, die Broeders Nicolaas Theunissen en Charles Hofmeyr, predikante van Greylingstad en Standerton respektiewelik, en die broeders emeriti, Abraham Paul Kriel, Frans Gustav Theodor Radloff en J. W. G. Strasheim.

(1) Ds. N. H. C. de J. Theunissen.

Op 9 November 1929, is hierdie geagte en geliefde broeder deur sy Heer, opgeroep tot hoër diens. Vir byna sewe-en-dertig jaar was hy in die heilige bediening, vyf-en-dertig daarvan in ons Kerk as leraar van die gemeentes Bethal, Standerton en Greylingstad. Getrou het hy in al die jare gearbei, geag en geliefd nie alleen deur sy gemeentelede nie, maar ook deur sy medebroeders in die bediening. Op belangrike Kommissies het hy gesit, o.a. Arme-sorg Kommissie, waarvan hy, by sy dood, Voorsitter was. Blanke opregtheid, en 'n stille, vrome wandel, het hom gekenmerk.

(2) Ds. Charles Murray Hofmeyr.

Hierdie beminlike en ywerige broeder is na enige maande van lye aan die gevreesde kanker, heengegaan op 7 Maart 1930, en wel in Londen, waarheen hy gegaan het op mediese raadgewing om die bes moontlike behandeling te kry, dog die Here het besluit in Sy ondeurgrondelike wysheid, om hom tot Sig te neem. Hy was vir iets meer dan ses-en-twintig jaar in die bediening, die eerste ag jaar in die Sendingveld, Nyasaland, en dertien jaar in die Kaapse Kerk. Die laaste vyf jaar het hy in ons Kerk gestaan as Leraar van die gemeente Stan-

derton. Weëns sy liefdevolle geaardheid en gawes van hart en verstand, was hy geliefd en gewaardeerd in die gemeentes waar hy gestaan het en nie die minste in die gemeente Standerton nie. In ons Sinode is hy spoedig erken geword as iemand wat met gesag op sending-gebied kon spreek. Op ons Sinodale Sending Kommissie het hy gedien as Voorsitter.

Ek wens 'n woord van waardering uit te spreek oor die voorbeeldige wyse waarop die Kerkraad van Standerton gehandel het met hom en sy gesin, in die tyd van sware beproeing.

(3) Ds. Abraham Paul Kriel.

Op 9 Junie 1928, is Ds. Abraham Paul Kriel sy ewige rus ingegaan, na 'n dienstyd van ruim ag-en-veertig jaar in die Heilige Bediening.

Aan hierdie seer geagte Broeder het die Here 'n besondere plek en werk in ons Kerk gegee.

In 'n besondere mate is aan hom gegee die gees van die gebede en smekinge. Grote dinge het hy van die Here verwag, en grote dinge het hy in die naam van die Here gewaag en grote dinge het hy ontvang. Hy was Godsman en Volksman. Die Abraham-Kriel-Kindertehuis op Langlaagte staan daar as 'n gedenkteken aan sy onwrikbare geloof en grote liefde vir die wese en verwaarloosde kinders van ons volk.

Tereg is aan hom die naam gegee van die George Müller van Suid-Afrika, die Vader van ons wese.

(4) Ds. Frans Gustav Theodor Radloff.

In die hoë ouderdom van meer as ses-en-tachtig jaar, is hierdie hooggeagte en waardige broeder die ewige rus ingegaan op 4 Oktober 1928. Hy het die gemeentes Bloemfontein en Hoopstad in die Oranje Vrystaat gedien van 1870 tot 1899, toe hy 'n beroep na die gemeente Krugersdorp aangeneem het, en daar vir byna vyftien jaar gearbei het. Getrou en deeglik het hy gearbei. Veel het hy uitgerig op Kerklik en onderwys gebied. In die omgang was hy vriendelik en geliefd.

(5) Ds. Jacob Willem Gideon Strasheim.

Na 'n bittere lyding van enige maande is hierdie geagte broeder emeritus, op 17 Oktober 1930, sy ewige rus ingegaan. Sy hele bediening van ses-en-dertig jaar, het hy in die diens van ons Kerk deurgebring. Die broeder was 'n groot yweraar vir die saak van sy Heer. Van die Here het hy groot gawes ontvang en met gloed en volle sekerheid het hy die heilige Evangelie verkondig, die krag waarvan hy in sy eie lewe ondervind het.

Hy het 'n tere hart gehad en was baie hartlik en liefdevol in sy omgang.

(6) Eerw. Jozua Johannes Joubert.

Graag wil ek 'n woord van waardering en tot gedagtenis van hierdie voortrefflike broeder en diensknege van die Heer spreek. Met ywer en bekwaamheid het hy sy Heer en Kerk gedien, op die Sendingveld eers in Portugese Angonia totdat ons Sendelinge vandaar verdrewe is deur die Roomse en daarna in ons Sendingveld in Zoeloeland. Na die mens gesproke was die broeder onmisbaar vir die werk van die Here, en sy heengaan is 'n onherstelbare verlies.

Maar ons troos ons daar mee dat ons weet, dat die Here nooit 'n fout kan maak nie, en al neem Hy Sy workers weg, Sy werk set Hy voort.

(7) Ouderlinge P. F. Theron en J. P. Mouton.

Vir sover as my tot kennis gekom het, is alleen hierdie twee broeders ouderlinge, van die wat in die laaste Sinode sitting had, oorlede. Hulle dienste aan hulle gemeentes bewys en aan die Kerk, waardeer ons ten seerste.

Die Here self vertroos die beproefde familieliebetrekkinge en gemeentes van al die heengegane broeders.

3.—Emeritaat Aanvaar.

a. **Ds. G. J. Rudolph.**

Na 'n dienstyd van dertig jaar in die gemeente

Rustenburg, het hierdie broeder op 7 Oktober 1928, afskeid van die gemeente geneem, en emeritus geword, weens swakke gesondheid. Hy het stil en geseënd gearbei in sy eerste en enigste gemeente. By sy afskeid is daar getuig van sy geseënde bediening en hartlike samewerking met ander kerke.

Hy was innig vroom en toegewyd aan die Here en Sy werk.

b. **Ds. A. P. Burger.**

Op 29 Oktober 1928, het hierdie hooggeagte broeder, na 'n dienstyd van vier-en-veertig jaar in die gemeente Middelburg, sy emeritaat aanvaar. Met nougesetheid, ywer en toewyding het hy in al die jare gearbei, dikwels met grote opoffering. Veel het hy uitgerig onder die seënende Hand van die Here. Mag die rus aan die aand van die lewe vir hom en sy geagte gade kalm en vredsaam wees.

c. **Ds. D. J. Pienaar.**

Op 4 Februarie 1929, is Ds. D. J. Pienaar emeritus geword, na 'n dienstyd van vier-en-veertig jaar, sewentien waarvan in ons Kerk. In die tyd het die broeder die gemeentes Lydenburg, Hartbeesfontein en Potchefstroom bedien. Die broeder het met groot ywer sy werk gedoen. Hy is seker een van die deftigste en welsprekendste predikante.

Hoewel afgetree, help dic broeder nog waar hy gevra word om sy hulp, en word sy dienste baie gewaardeer.

d. **Ds. K. T. v. d. Heever.**

Weens onbevredigende gesondheid het Ds. K. T. v. d. Heever op 20 Januarie 1930, sy emeritaat aanvaar. Hy was drie-en-dertig jaar in die bediening. Die grootste deel daarvan in ons Kerk. Hy het die gemeentes Bloemhof, Christiana en Ventersdorp met vrug bedien. Op versoek van die H. E. Moderatuur het hy gegaan om die gemeentes Meru en Vergenoeg vir ses maande te bedien.

Ook die broeder het sy werk stil maar deeglik gedoen.

e. **Ds. J. le R. Retief.**

Hierdie jonge broeder was verplig om weens ernstige krankheid sy bediening neer te lê en op 30 Junie 1928, het hy eervolle ontslag ontvang en emeritus geword. Met grote ywer en toegewyheid het hy vir omtrent sestien jaar die gemeentes Eendracht en Dullstroom bedien. In die krag van sy lewe het die Here hom opsy gelê. Hoewel opgeruimd en stil gelowig, bring hy sy dae deur op Heidelberg, in 'n droewige toestand.

Graag wil ek al die gemeentes wat met grote gewilligheid en blymoedigheid, bygedra het om vir hom 'n huisie te verkry, namens hom hartlik dankie sê. Mag die Kerk in die voorbidding aan die beproefde broeder en sy huisgesin dink.

4.—Vertrokke Predikante.

Die volgende predikante het beroepe na gemeentes in die Kaapprovincie of Vrystaat aangeneem, en van ons vertrek:

Di. J. C. van Niekerk, W. F. v. W. de Vos, J. S. Theron, W. R. de Kock, A. M. de V. Esterhuizen, G. W. Koornhof, H. Martins, J. D. Conradie, Z. H. v. d. Westhuizen.

5.—Uitbreiding van die Kerk.

Die getal van ons gemeentes het, deur die stigting van ses nuwe gemeentes, sedert die laaste Sinodale Vergadering, gestyg van 89 tot 95. Die Ringe is vermeerder deur die laaste vergadering van 7 tot 10 waar dit goedskiks tot 12 kon vermeerder gewees het.

Die ledetal is van 82,832 opgegaan tot 96,957, 'n vermeerdering van 14,125 en die sieletal van 169,758 tot 198,085, 'n vermeerdering van 28,327. Vir hierdie gesonde groei, wat ons lede en sieletal betref, moet ons die Here dankbaar wees.

Maar hierdie getalle gee ons stof tot ernstige nadenke.

Vereers moes daar gestig gewees het nie net

ses maar 17 of 18 nuwe gemeentes, wat elk 'n ledetal van plus minus 800 sou gehad het, as ons dink aan die vermeerdering van 14,125 lidmate. Verder vind ons dat 42 gemeentes 'n ledetal van 59,617 het, terwyl 53 'n ledetal van slegs 37,340 het. Die 59,617 lidmate en 118,913 siele word bearbei deur 43 predikante terwyl die 37,340 lidmate en 79,172 siele deur 56 predikante bearbei word, dit is as daar geen vakatures sou wees nie. Hierdie syfers spreek vir hulle self, en openbaar seker nie 'n bevredigende toestand nie. Die vraag kom by ons op of daar wel voldoen word aan die besluit van die Sinode, dat as die getal lidmate van 'n gemeente styg bo die 1,000 dat daar dan moet gesorg word vir beter bearbeiding deur die stigting van nuwe gemeentes, of die beroep van meer predikante. Die saak vereis seker die ernstige aandag van hierdie vergadering.

6.—Geestelike Lewe.

Waar ons mag melding maak van die uiterlike groei en bloei van ons gemeentes, kom die vraag by ons op of daar in ons kerk en in ons gemeentes 'n groei en bloei van geestelike lewe is. Seker, is daar veel wat die geestelike lewe in ons gemeentes betref, waarvoor ons die Heer dankbaar moet wees. Maar is daar nie ook koudheid, doodsheid onder ons op te merk, waaroer ons verontrus moet wees nie? Waaroer ons die genadetroon as 'n waterstroom moet aanloop. Hoe min hoor ons, in ons tyd van kragdadige bekeringe, van heerlike herlewing? Mag ons bede wees: „Sal U ons nie weer lewendig maak, sodat U volk kan bly wees in U nie? Laat ons U goedertierenheid sien, O Here, en gee ons U heil”!

Sal ons nie tydens die sitting van die Sinode geleenthede soek om meer bepaald oor ons eie geestelike lewe te handel, as lede van die Sinode en voorgangers in ons gemeentes nie?

'n Herlewing moet begin met Gods Kinders.

7.—Teologiese Seminarie.

a. Vergaderinge Kuratorium.

Verskeie vergaderinge van die Kuratorium het ek bygewoon, maar sommige kon ek nie bywoon nie. Ek meen dat dit wenslik is dat die H. E. Assessor, secundus sal wees van die H. E. Moderator, as lid van die Kuratorium.

b. **Studente.**

Die getal studente aan die inrigting was verlede jaar 130, die grootste getal wat nog in een jaar aan die Seminarie gewees het.

c. **Aftreding, Prof. A. Moorrees.**

Na drie-en-twintigjarige dienstyd aan die Teologiese Kweekskool is Prof. A. Moorrees op eie versoek, weens klimmende jare, afgetree. Met grote bekwaamheid en toegegydheid het hy sy werk as Professor gedoen en is hy geëerd, geliefd en gewaardeerd deur sy studente. Hy sal baie gemis word in die Kweekskool. Mag die aand van sy lewe vir hom en die synes vol van lig, vrede en vreugde wees, totdat hy ingaan in die vreugde van sy Heer, wie hy so getrou gedien het in die heilige bediening vir meer as 50 jaar.

d. **Insake Prof. Dr. J. du Plessis.**

Deur 'n buitengewone Vergadering van die Sinode van die Ned. Geref. Kerk in Suid-Afrika is uitspraak teen Prof. du Plessis gedoen en is hy afgeset as Professor.

Daar Prof. du Plessis teen die uitspraak, by die burgerlike hof appèl aangeteken het en die saak nou weer sub-judiesie is, mag ek niks sê oor die meriete daarvan nie.

Ek het in die saak gehandel ooreenkomsdig die besluit van ons laaste Sinode, en probeer die voortsetting van die saak, van stap tot stap, te stuit.

e. **Kies-Kollege.**

Weens die betreурde aftreding van die Hoog-Eerw. Professor A. Moorrees is die Kies-Kollege op-

geroep om 'n opvolger van hom te kies, en tewens 'n addisionele professor. As lid van die Kies-Kollege het ek die Vergadering bygewoon. Di. D. G. Malan, M.A., B.D., en D. Lategan, M.A., B.D., is gekies. Mag die Here die gekose broeders tot groot seën maak vir Kweekskool en Kerk.

Ek wil, die H.E. Vergadering toebid die teenwoordigheid en leiding van die Here, die Hoof van die Kerk, by al die verrigtinge en beraadsläginge, en dat elke lid mag verkeer onder die magtige invloede van die Heilige Gees.

Ek het die eer my te noem,

Hoog Eerw. Heer en Broeder,

U Densw. Dienaar en Br. in Christus,

PAUL NEL,

Aftredende Moderator.

BYLAE III.

VERSLAG VAN DIE MODERATUUR.

Aan die HoogEerw. Moderator van die Sinode.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Die Moderatuur het die eer om hiermee die volgende verslag van sy werksaamhede aan die HoogEerw. Sinode voor te lê.

(1) **Vergaderinge:** Sedert die laaste vergadering van die Sinode het die Moderatuur dertienmaal ter vergadering byeen gekom.

(2) **Biddae (Art. 119 (2)):** Driemaal het die Moderatuur dit goed gevind om Dank- en Biddae uit te skrywe.

(3) **Ander Kerke (Art. 119 (3)):** In 1928, het die Moderatuur die H.E. Moderator na die Sinode van die Kaapse Kerk afgevaardig, en in 1930, die H.E. Aktuarius na die Natalse Sinode.

Op 'n uitnodiging van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van die Ned. Herv. Kerk het hy die H.E. Assessor gevra om 'n ontvangs in die Stadsaal te Pretoria, op Woensdag die 8ste Aug., 1928, „ter herdenking van die eerste Algemene Kerkvergadering, die op 8 Augustus, 1853, te Rustenburg geopen is” by te woon.

Voorts het hy Eerw. Geo. P. Stegmann benoem, om ons Kerk op 'n Nasionale Kongres van Europeane en Bantoes te Kaapstad, in Februarie 1929, te verteenwoordig.

(4) **Hulpbehoewende Gemeentefonds (Art. 350):** Die volgende gemeentes het uit die Hulpbehoewende Gemeentefonds hulp ontvang: Roossenekal, Lydenburg, Vredeford, Goedgedegen, Meru, Vergenoeg, Lichtenburg (Delwerye) en Witbank.

Wat ons gemeentes Meru en Vergenoeg in Oos-Afrika betref, wil die Moderatuur graag met dankbaarheid melding maak van die gewaardeerde dienste van Di. J. D. Conradie, A. M. Murray, K. T. van den Heever en M. P.

Loubser, wat almal vir 'n korter of langer tyd aldaar met seën gearbei het. Ds. M. P. Loubser bevind hom nog daar.

(5) **Opdragte van die Sinode:**

- a. **Voortrekker-Gedenkfonds:** (Notule 1928, p. 49): Vir die aanstelling van 'n kollektant vir hierdie saak het die Moderatuur gesorg.
- b. **Armlankewessie:** (Notule 1928, p.p. 179, 66): Met betrekking tot die opdrag in sake Navorsingswerk oor die Armlankewessie, is Ds. T. F. Cronje benoem om ons kerk op die Raad van Beheer te verteenwoordig.
- c. **Dingaansfees** (Notule 1928, p.p. 183, 42): Vir die tref van reëlinge in verband met die organisasie vir die neëntigjarige viering van Dingaansfees, en die optrek van 'n program daarvoor, het die Moderatuur gesorg.
- d. **Boustowwe vir ons Kerkgeskiedenis** (Notule 1928, p. 32): Oor hierdie saak is daar twee vergaderinge met die Moderatuur van die Oranje Vrystaat se Kerk, gehou. 'n Rapport van die gesamentlike werksaamhede van die twee Moderature, gaan as 'n byvoegsel by hierdie verslag.
- e. **Notule en Kerkwette:** (Notule 1928, p. 80): Aan die opdrag in verband met die druk ens. van die Notule en Kerkwette, is uitvoering gegee.

(6) **S.A. Matigheidsalliansie:** Andermaal het die Moderatuur, op versoek van hierdie Alliansie, gesorg vir verteenwoordiging van ons kerk op sy Uitvoerende Komitee

(7) **Robertshoogte:** Op sy versoek het die Moderatuur Brigadier-Generaal A. J. Brink met advies gedien insake die aanstelling van 'n Veldprediker vir Robertshoogte.

(8) **Boedel Wyle Wed. M. M. du Preez:** Met betrekking tot 'n bedrag van £190:0:3, wat ons kerk uit die boedel van Wyle Wed. M. M. du Preez vir Hulpbehoewende Jongelinge ontvang het, is besluit, om hierdie bedrag in die Sinodale Hulpbehoewende Jongelingefonds te hou.

(9) **Sluitingsrede:** (Art. 111 (9)): Op versoek van

die Moderatuur sal Ds. J. P. Liebenberg die sluitingsrede stort.

(10) **Ander Sake:** Met betrekking tot nog enkele ander sake waarmee hy te doen gehad het, is die Moderatuur bereid, om, indien daartoe versoek, inligting te gee.

Met toebidding van die seën van die Here op al die verrigtinge van die HoogEerw. Sinode, noem ons ons,

Hoogagtend,

U Dw. Dienaars en Broeders in die Here,

PAUL NEL, Moderator.

Wm. NICOL, Assessor.

G. B. A. GERDENER, Actuarious.

J. M. LOUW, Skrieba.

Boksburg, 5 Maart 1931.

BYVOEGSEL.

Verslag van die Gesamentlike Kommissie van die Ned. Ger. Kerk in die O.V.S. en die Ned. Herv. of Ger. Kerk van Suid-Afrika vir die versameling en publikasie van die Boustowwe vir die Kerkgeskiedenis van die drie Noordelike Provinssies.

Aan die Sinodes van die Ned. Ger. Kerk in die O.V.S. en die Ned. Herv. of Ger. Kerk van Suid-Afrika, wat sitting hou in die maand April 1931.

Hoogeerwaarde Here,

(1) **Opdrag:** Hierdie kommissie het in werking getree op grond van die besluite van die twee Sinodes wat in 1928, geneem is en waardeur dit opgedra is aan die lede van die twee Moderature om so spoedig moontlik stappe te neem wat sal lei tot die opsporing, beveiliging en uiteindelike publikasie van sodanige gemeentelike en staatsargief, wat onontbeerlik is vir die opstel van 'n geskiedenis van die Kerk.

(2) **Aanstelling van Versamelaar:** Die gesamentlike kommissie het op 5 September 1928, op Johannesburg vergader en het Dr. G. B. A. Gerdener aangestel met die

opdrag om persoonlike getuienis van bejaardes in te win wat belangrike periodes in ons kerkgeskiedenis deurleef het, en om die notule en ander stukke van die oudste gemeentes, die Ringe van die Sinodes, en voorts wat van belang is vir die Kerkgeskiedenis in die staatsargief, te katalogiseer met voorlopige aanwysing van gedeeltes wat later gepubliseer kan word.

(3) **Publikasie:** Toe die Kommissie andermaal in Maart 1929, in Kaapstad vergader het, kon Dr. Gerdener rapporteer dat hy reeds 'n volledige lys van die beskikbare bronne klaargemaak en afskrifte laat maak het van alles wat na sy oordeel van belang was vir die geskiedenis van die Kerk. Daar was fondse voorhande, soos sal blyk uit die volgende paragraaf, en die Kommissie het dit aan die Kompilator opgedra om sonder versuim te sorg vir die publikasie. In Januarie 1930, het die lywige boekdeel: „Boustowwe vir die Geskiedenis van die Nederduits-Gereformeerde Kerk in die Transgariep” verskyn. Dis 'n boek van 788 paginas in groot formaat.

(4) **Finansiël:** Die salaris, reis- en ander koste van die Kompilator is deur die twee Kerke om die helfte gedek. Vir die koste van publikasie het die Federale Raad die Kommissie tegemoet gekom, deur 'n bedrag van £750 agter te hou van die deel van die winste van „De Kerkbode”, wat aan die drie Noordelike Kerke toegekom het. Die koste van publikasie het £693:6:8 bedra. Die balans van £56:1:3 is verdeel tussen die drie Kerke. Die opbrengs van die verkoop van die boek, wat £62:1:3 bedra het tot hede, is eweneens in die verhouding van 7, 7, 2, tussen die Kerke van die Vrystaat, Transvaal en Natal respektiewelik verdeel geword. Die boek is verkoop teen 20/- per eksemplaar, of by intekening vooruit 15/-.

(5) **Voorraad:** Een duisend eksemplare is gedruk. Hiervan is deur die Nasionale Pers, Kaapstad, wat die verspreiding in hande gehad het, 121 eksemplare van die hand gesit, en die verwagting is nie dat hulle onmiddellik veel meer sal versprei nie. Die Kommissie het daarom gereël dat slegs 50 eksemplare in hande van die Nasionale Pers sal bly, terwyl 365 eksemplare elk deur die Kerkkantoor van die Vrystaat en Transvaal in besit geneem sal word en 99 eksemplare vir die Natalse Kerk aangebied

word as sy deel. Elke Kerk kan dan na goedvinding handel met sy voorraad.

(6) **Resensie:** „De Kerkbode”, „Ons Vaderland”, en ander blaasie het met waardering gepraat van die versameling en het uitgebreide uittreksels daarvan weergegee. Die Kommissie meen dat hoewel dit later waarskynlik sal moontlik en nodig wees om hierdie werk aan te vul, ons hier 'n eerste belangrike insage kry in die ryk voorraad boustowwe wat beskikbaar is vir ons Kerkgeskiedenis, en dat dr. Gerdener die dank en gelukwensing van die Sinodes verdien.

(7) **Aanbevelings:** Die Kommissie wil eindelik die volgende aanbevelings aan die Sinodes doen:

- a. Dat die Sinode dit aan een van sy tydelike Kommissies sal opdra om 'n voorstel te doen omtrent die beste wyse waarop die voorraad eksemplare van die hand gesit kan word.
- b. Die Saakgelastigde van die Transvaalse Kerk kry opdrag om vóór die Sinodale vergadering in 1934, ondersoek in te stel by die Nasionale Pers omtrent die moontlike verkoop van die eksemplare wat onder sy sorg bly en om enige wins in die aangename verhouding tussen die drie Kerke te verdeel.
- c. Die Sinodes besluit om verder saam te werk in hierdie saak en benoem andermaal die lede van die twee Moderature as 'n Kommissie met opdrag om iemand te vind en aan te stel om 'n populêre geskiedenis te skryf van die Nederduits-Gereformeerde Kerke in die Transgariep, met die verstandhouding dat die gemeentes hartlik sal meewerk in die verspreiding van die boek en elkeen van die twee Kerke nie gevra sal word om meer as £100 per jaar vir twee jaar vir die koste van die publikasie by te dra nie. Ook sal die Natalse Kerk uitgenooi word om na goedvinding en na vermoë saam te werk in hierdie saak.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede
van die beide Hoogeerwaarde Sinodes;

Lede van die Kommissie:

Vir die N. G. Kerk in die O.V.S.

P. S. VAN HEERDEN, Voors.

P. J. J. BOSHOFF.

C. R. FERREIRA.

Vir die N. H. of G. Kerk van S.A.

PAUL NEL.

G. B. A. GERDENER.

J. M. LOUW.

W. NICOL, Seriba.

Bloemfontein, 5 April 1931.

BYLAE IV.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE.

Aan die HoogEerw.

Moderator van die Sinode.

Hoogeerw. Heer en Broeder,

Die Sinodale Kommissie het die eer om hierby die volgende verslag van sy werkzaamhede aan u voor te lê:

1. Vergaderinge: Sedert die laaste sitting van die Sinode in 1928, is daar ses vergaderinge gehou.

2. Algemeen: Vir die benoeming van Sekundi-lede vir die Raad der Kerke (Art. 149) en vir die aanvulling van vakatures (Art. 126(5)) het u Kommissie gesorg.

Ook het hy gelet op die nakoming van Artt. 129 en 136 (9).

En dan het hy jaarliks, ter kennisname, van die Raad der Kerke 'n verslag van die staat van Inkomste en Uitgawes van „De Kerkbode“ ontvang.

3. Opdragte van die Sinode:

- a. **Sekretaris vir Armesorg en Spoorwegarbeider:** (Notule 1928, p.p. 58, 60, 68): U Kommissie het, na ryp oorweging, besluit om 'n Sekretaris vir Armesorg aan te stel, en het, na hy vertrou, in Ds. P. du Toit die regte man vir hierdie betrekking gevind. Om tot die aanstelling van 'n Spoorwegarbeider oor te gaan, het hy egter nie sy weg oopgesien nie.
- b. **Diamantdelwerye:** (Notule 1928, p. 67): Aan die opdrag in verband met die aanstelling van 'n addisionele arbeider op die Diamantdelwerye, is uitvoering gegee.
- c. **Vrymesselary:** (Notule 1928, p. 69): U Kommissie het 'n sub-kommissie benoem om hom in verband met hierdie saak met advies te dien. Die verslag van genoemde sub-kommissie volg hierby as bylae A. U Kommissie het besluit om albei aanbevelinge, wat daarin gedaan word, goed te keur.

d. **Ned. Herv. Kerk:** (Notule 1928, p. 71) : U Kommissie het 'n voorstel in gereedheid gebring om die

verhouding tussen die Ned. Herv. Kerk en ons Kerk beter te reël, en hierdie stuk aan genoemde Kerk gestuur. Na aanleiding van die antwoord van die Ned. Herv. Kerk het elkeen van die twee partye 'n kommissie van sewe lede benoem, en het die twee kommissies mekaar tweemaal ontmoet om ons „Verhouding tussen ons kerk en die Ned. Herv. Kerk”, wat hierby as bylae B. volg te bespreek, dog die bespreking is in ander rigting t.w. die geskiedenis van die kerke, ens., gegaan. Eindelik is besluit om ons „Verhouding” op 'n volgende vergadering te behandel, dog hierdie derde vergadering het nog nie plaasgevind nie.

e. **Sinodale Saal:** (Notule 1928, p.p. 121, 15) : U Kommissie het aan u opdrag in verband met die bou van 'n Voortrekker-Gedenkgebou, o.m. met 'n Sinodale Saal daarin, uitvoering gegee. Op versoek van die Boukommissie het u Kommissie 'n verder uitgaaf van hoogstens £5,000 stg., bo die bepaalde bedrag van £20,000 stg., geoutorisear. Vir die verslag van die Boukommissie sien Bylae C.

4. **Pensioen, Ds. M. L. Fick:** Andermaal het hierdie saak die ernstige aandag van U kommissie geniet, dog sonder enige sukses. Die Kaapse Sinode van 1928, was nie bereid om aan Ds. M. L. Fick pensioen toe te ken nie. Ook het 'n onderhandeling met Ds. Fick, om te sien, of hy nie gewillig sou wees om 'n kapitaal som in die plek van die jaarlikse pensioen te neem nie, op 'n mislukking uitgeloop. Andermaal sal hierdie saak voor die Sinodale Kommissie van die Kaapse Kerk in sy vergadering van die 29ste deser (April) dien.

5. **Voortrekker-Gedenkfonds:** Die Voortrekker-Gedenkfonds het steeds die aandag van u Kommissie geniet. Besonderhede in verband daarmee sal in sy rapport deur die Saakgelastigde voor die vergadering gelê word.

6. **Woltemade-Fonds:** Onderhandelinge wat die Kommissie van die Woltemadefonds direk met u Kommissie gehad het, asook, in opdrag van u Kommissie, met die Moderatuur, het nie tot een of ander besondere besluit gelei nie.

Verstaan word, dat die Kommissie tans besig is om die fonds aan een of ander van die Gefedereerde Kerke oor te maak.

7. Geref. Kerke in Nederland: Op 'n skrywe van enige deputate van die Generale Sinode van die Gereformeerde Kerke in Nederland, handelende oor die wenslikheid van die uitbreiding of uiteensetting van die belydenisskrifte, het u kommissie geantwoord hoofsaaklik niet verwysing na ons Sinodale besluit van 1928, in sake die indien van 'n voorstel by die Federale Raad vir die aanstelling van 'n tussen-kerklike kommissie, om op die wenslikheid van 'n nadere formulering van die belydenisskrifte op enkele punte, in te gaan. Hierop is daar later 'n gedrukte rapport omtrent hierdie saak ontvang.

8. Uitnodiginge: O.m. vanweë die hoë koste daaraan verbonde, het u Kommissie besluit, om die volgende twee uitnodiginge om ons kerk op groot konferensies te laat verteenwoordig, nie aan te neem nie:

- a. van die "World Conference on Faith and Order", d.d. Boston, U.S.A., 2/2/29; en
- b. van die "General Presbyterian Alliance", d.d. 44 Queenstreet, Edinburgh, Aug. 1929.

9. Bearbeiding van Studerende Jeug: U Kommissie het besluit, om aan 'n versoek van die Raad der Kerke te voldoen, om n.l. saam met die Sinodes van die Kerke in die Oranje Vrystaat en in Natal die verpligtinge wat die Raad der Kerke met betrekking tot die bearbeiding van Uniwersiteitstudente, in soverre as dit hierdie Sinodes raak, aangeneem het, van hom (die Raad der Kerke) oor te neem.

10. Gemeentes Witbank en Goedgegun: Meermale is u Kommissie geroep, om sy aandag aan die gemeentes Witbank en Goedgegun te gee, en het hy sover in sy vermoë was, met raad en daad gehelp. Die finansiële toestand van albei gemeentes is sorgwekkend. U Kommissie gee aan die hand dat die Sinode in sy aanstaande vergadering sy besondere aandag aan hierdie gemeentes sal gee.

11. Portugees Angoniland: Met betrekking tot sendingwerk deur ons kerk in Portugees Angoniland, het

u Kommissie 'n breedvoerige en duidelike verklaring oor die hele posiesie opgestel en aan die Goewerneur te Delagoabaai gestuur. Hierop is g'n antwoord, selfs nie 'n ontvangserkenning, ontvang nie.

12. Sondagsontheiligung: Ten sterkste het u Kommissie sy afkeuring te kenne gegee oor die feit dat Kapt. Malcolm Campbell, hier in ons land, ten spyte van alle proteste, tog op 'n Sondag probeer het om 'n wêreldmoterrekord te slaan.

13. Du Plessis-Saak: Met betrekking tot die du Plessis-saak, wat meermale voor u Kommissie gekom het, het hy dit goedgekeur, dat sy Kurator sy stem daarteen verhef het, dat die Kuratorium van die Teologiese Kweekskool na 'n spesiale vergadering van die Kaapse Sinode souappeleer, en andermaal die standpunt van ons Sinode van 1928, met betrekking tot die weg waarlangs verduideliking van die belydenisskrifte moet plaasvind, beklemtoon. Dan het u Kommissie ook, na die uitspraak van die Kaapse Sinode van 1929, oor die du Plessis-saak, besluit, om sy diepe leedwese te kenne te gee oor die feit, dat die Kaapse Sinode g'n rekening gehou het met die bekende standpunt van ons Kerk, om die geskilpunte eers deur 'n Interkerklike Kommissie te laat ondersoek alvorens 'n finale oordeel oor Prof. du Plessis te vel.

14. Wyle Wed. M. M. du Preez: Met betrekking tot 'n legaat van £950:1:4 stg., uit die boedel van Wyle Wed. M. M. du Preez, het u Kommissie dit met dank ontvang en rekening gehou met die wyse waarop dit, volgens die testament van Wed. du Preez, verdeel moes word.

15. Verslae vir die Sinode: U Kommissie het dit goed gevind om by wyse van 'n omsendbrief enige wenkte gee aan amptenare en Kommissies, en hulle versoek om dié by die opstelling van hulle verslae, in aanmerking te neem.

16. Museum: U Kommissie is van oordeel, dat dit moontlik is, dat daar, in verband met die Voortrekker-Gedenksaal, ook 'n Voortrekker-Museum gestig kan word en het hierdie saak deur middel van „De Kerkbode“ reeds voor die aandag van die Kerk gebring.

17. Afrikaners in Argentinië: Sekere korrespon-

densie, o.m. van die Minister van Lande, oor die repatriasie van Afrikaners in Argentinië, het u Kommissie vir behandeling na die Raad der Kerke verwys.

18. **Gemeentelike Registers:** 'n Groot aantal aansoeke om veranderinge in Doop- en Lidmaatregisters, is behandel.

19. **Na die Sinode:** Die volgende sake is na die Sinode verwys:

- a. 'n Versoek van die Kaapse Sinode insake die instelling van 'n jaarlikse kollekte vir die Doofstomme- en Blinde-inrigting, te Worcester;
- b. Rewiesie van die Sinodale besluit van 1925 re die aanstelling van 'n Algemene Sondagskoolsekretaris; en
- c. Die neem van maatreëls ten einde ernstige finansiële toestande in gemeentes te voorkom.

20. **Deelneming:** Op gepaste wyse het u Kommissie kennis geneem van die oorlyding van elk van die volgende persone: Ds. N. H. C. de J. Theunissen, Mevr. Ds. J. D. Roos, Dr. A. G. Visser, Ds. C. M. Hofmeyr, Eerw. Jozua Joubert, Ds. J. W. G. Strasheim en Oud. P. F. Theron.

21. **Ander Sake:** Oor 'n verder aansienlike getal sake, wat ook voor u Kommissie gekom het, word, om verskillende redes, nie gerapporteer nie. Sommige sake is nie van genoegsame belang, om u tyd in beslag te neem nie, en dan is daar weer ander sake, waaroor deur een of ander van die Sinode se permanente kommissies gerapporteer sal word.

Met toebidding van die seën van die Here op al die verrigtinge van die H.E. Sinode, noem ons ons,

HoogEerw. Heer,

U Dw. Dienaars en Broeders in die Here,

PAUL NEL, Moderator.

Wm. NICOL, Assessor.

G. B. A. GERDENER, Actuaris.

J. M. LOUW, Scriba.
J. H. EYBERS.
H. C. W. VERMAAS.
B. ALHEIT.
J. L. MALAN.
J. A. THERON.
S. W. VAN HEERDEN.
C. D. MURRAY.
O. VAN OOSTRUM.
J. I. DE WET.
H. J. POTGIETER.
A. J. LOUW.
J. S. JOUBERT.
J. D. ROOS.
D. S. A. VAN DER SPUY.
G. M. PELLISSIER.
J. J. JOUBERT.
P. A. ROUX.
H. J. DE VOS.
L. P. SNIJMAN.
E. J. DU T. MARAIS.

Boksburg, 3 Maart 1931.

BYLAE A.**VERSLAG INSAKE VRYMESSELARY**

Dit blyk uit 'n vergelyking tussen die grondslae van die Kristendom en die Vrymesselary:

(1) Dat die God van die Vrymesselaars nie die Vader is van onse Here Jesus;

(2) Dat Vrymesselary uitgaan van die beskouing van die inherente adel van die menslike natuur, asook die ingeskape mag om homself tot 'n hoër trap van die volmaaktheid te verhef, terwyl die Heilige Skrif die algehele bedorwenheid van die menslike natuur leer en alleen weet van 'n strewe na heiligmaking deur die genade van die Here Jesus Kristus;

(3) Dat die sogenaamde wereldgodsdiens van die Vrymesselaars Loge net die gemaskuleerde mienimum van die ware godsdiens bevat;

(4) Dat die geheimhouding van die Loge in stryd is met die openbarings — gedagte van die Kristendom en met sulke tekste soos Matth. 5:16; Joh. 3:21 en Efeze 5:8; en

(5) Dat hoewel die Bybel 'n plek mag kry in die Loge, dit nie daar is om gebruik te word nie, maar as 'n blote simbool, wat op gelyke voet met die Koran en die Vedas behandel word.

In die **praktyk** moet op die volgende punte gelet word:

(1) Die gees van Vrysinnigheid tier welig op die bodem van die Vrymesselary. In sommige Loges, veral in Frankryk, is daar 'n ateisties-getinte gees, waardeur alle bepaalde godsbegrip lang-samerhand uitgeskakel word.

(2) Die mienimum van religie in die Loge gehuldig, kan nie anders as verswakkend en neutraliserend werk op alle godsdiens, wat 'n konfessionele grondslag erken. Dit gebeur dan ook gedurig in die praktyk.

(3) Die beoefening van broederskap en liefdadig-

heid, waarvan Vrymesselaars so groot spreek, is 'n enge en ten slotte selfsugtige, wat hom ten voordele van eie kliek of klas openbaar. Aan Sendingwerk onder die Heidene word nie gedenk nie, want Mohammedane, Boeddis, Jood, Hindoe en Kristen is hier almal ewe tuis.

- (4) 'n Groot gedeelte van die lede van Loges is totaal onkundig omtrent hulle eie beginsels, veral die gevolgtrekings en implikasies wat daaruit vloeи.

In die lig van genoemde feite meen U Kommissie dat 'n aanbeveling by die Hoogeerw. Sinode moet gedoen word, as volg:

- (1) Die lede van ons Kerk word sterk afgeraai van aansluiting by Vrymesselaars Loges, aangesien die Kerk nie alleen op godsdienstig gebied maar ook op gebied van broederskap en liefdadigheid alle moontlike ruimte bied en al ons kragte verdien; en
- (2) Hoeever onwenslik dit ook mag wees dat Vrymesselaars as Kerkraadslede sal gekies word, dit tog nie in ooreenstemming sou wees met die wese en karakter van ons Gereformeerde kerk-tug om persone sensurabel te maak net omdat hulle lid is van een of ander Genootskap of Vereniging nie. Immers, die voorwerp van tug is nie 'n liggaam nie, maar 'n lid van die Kerk, wat hom in leer of lewe ontgaan. Elke Kerkraad sal dus elke aparte geval van gemeentelid of Kerkraadslid apart moet beoordeel.

BYLAE B.

**VERHOUDING TUSSEN ONS KERK EN DIE NED.
HERV. KERK.**

Uitgaande van die veronderstelling dat die Ned. Herv. Kerk met dieselfde doel as ons besiel is, nl. die heil van siele te soek, die bevordering van die belang van die Afrikaanse Volk te behartig, en boal die Naam van die Saligmaker hoog te hou en Sy Koninkryk uit te brei, gevoel ons hoe nodig dit is, dat albei Kerke in hierdie ideaal mekaar sal verstaan en ondersteun, want, as dit nie gebeur nie, kan alleen die haglikste gevolge te wagte wees.

In die verlede—dit val nie te ontken nie—is daar veel wrywing en onaangenaamheid tussen ons kerke gewees. Met die aanleidende oorsake, asook die gevolge daarvan, wil ons ons nou nie inlaat nie. Dit is ons te doen om vir die toekoms tot 'n betere verstandhouding en onderlinge samewerking te kom. Met hierdie doel voor oë wil ons as Sinodale Kommissie graag weet of die Ned. Herv. Kerk bereid is om die volgende stellinge met ons te aanvaar:—

1. Dat albei Kerke, in goeie trou, die verpligtinge van lede teenoor hulle eie kerk sal erken.
2. Dat die Werte en Bepalinge van die kerke, veral wat betref die uitoefening van die Christelike tug volgens Gereformeerde beginse's, wedersyds gerespekteer sal word.
3. Dat selfs alle skyn van proselitemakery vermý sal word.

Om aan hierdie voorgestelde beginsels uitvoering te gee, gee ons die volgende gedragslyn onder verskillende hoofde aan die hand, wat ons die Ned. Herv. Kerk vra, om saam met ons te aanvaar.

A. Oргaan van lede van die een Kerk na die ander Kerk.

(a) As 'n lidmaat van een kerk by 'n gemeente van die ander Kerk aansoek doen, om daar aan te sluit, sal hy verwys word na die kerk waarvan hy nog lidmaat is, om of in persoon of in geskrif, self vir die oordrag van sy lidmaatskap aansoek te doen.

(b) Alleen wanneer 'n persoon 'n dokument indien,

wat bedoeld is vir oordrag van sy lidmaatskap, sal hy deur die ander kerk as lidmaat erken en behandel word;

(c) Wanneer 'n prsoon by sy kerk aansoek doen vir die oordrag van sy lidmaatskap na die ander kerk, sal daar g'n struikelblok in sy weg gelê word nie;

(d) As daar 'n klagte teen 'n persoon by sy kerkrAAD ingedien is, sal hy nie na die ander kerk mag oor gaan nie, voordat die saak afgehandel is; en

(e) Solank as 'n lidmaat by sy eie kerk onder sensuur staan, sal hy sy reg verbeur, om na die ander kerk oor te gaan.

B. Aanneming van nuwe lidmate.

(a) Die reël sal wees, dat beide kerke hulle daarop sal toelê, om te bewerk, dat jongmense by hulle eie kerk voorberei en aangeneem sal word;

(b) Wanneer die omstandighede dit eis, dat jongmense van die een kerk by die ander kerk aangeneem word, sal dit alleen met die skriftelike verlof van die betrokke leraar, of, by onstentenis, van 'n ouderling van die betrokke gemeente, geskied; en

(c) Aangesien die twee kerke se lidmaatskap oor en weer erken word, onderneem hierdie kerke, om toe te sien, dat nuwe lede alleen na behoorlike voorbereiding en katkisasie aangeneem sal word.

C. Bediening van die Heilige Doop.

(a) Beide kerke sal wanneer genader, elk die lede van die ander kerk aanmoedig, om die doop, indien enigsins moontlik, by hulle eie kerk te laat bedien; en

(b) Wanneer omstandighede dit eis, dat lede van die een kerk die doop by die ander kerk moet laat bedien, sal dit alleen geskied met geskrewe verlof van die betrokke predikant van die ander kerk, of, by onstentenis, van 'n ouderling.

D. Die Sending.

Wat betref die Sending wil die Sinodale Kommissie graag onder die aandag van die Ned. Herv. Kerk breng, dat die standpunt van die Ned. Herv. of Geref. Kerk

teenoor hierdie saak in Artt. 244 tot 246 van ons Kerkwette uiteengesit is. Aangesien in die dagblaaie op verskillende maniere verslag gegee is van die houding wat die Ned. Herv. Kerk teenoor die Sending by sy laaste Sinode ingeneem het, versoek die Sinodale Kommissie, dat, ten einde alle misverstand uit die weg te ruim, die Ned. Herv. Kerk ook sy standpunt teenoor die Sending offisieel uiteen sal sit.

E. Verhouding.

Wanneer 'n gemeente van die een kerk gegrief voel oor die handelwyse van die plaaslike gemeente van die ander kerk en 'n beswaar aldaar indien, behoort die beswaar op broederlike wyse behandel, en indien moontlik, uit die weg geruim te word. Ook die Kerke as geheel verklaar hulle gereed om, as daar besware is, mekaar op broederlike wyse tegemoet te kom.

BYLAE C.

**VERSLAG VAN DIE VOORTREKKER-GEDENK-
SAAL BOUKOMMISSIE.**

Aan die Hoogeerw, Voorsitter,
Van die Sinodale Kommissie.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:

(1) **Planne:** Ooreenkomstig die besluit, geneem op u vergadering van 24 April, 1929, het u Kommissie dadelik die verlangde wysiginge laat aanbring.

(2) **Wyse van Bou:** U Kommissie het sy ernstige aandag aan hierdie saak gegee en het uiteindelik besluit om nie op die persentasie-stelsel te werk te gaan nie, maar om tenders te vra.

(3) **Tenders vir Gebou:** Uit die dertien tenders, vir bedrae van £20,532 tot £24,998, wat ingekom het, is dié van mnr. W. Stretton, vir £20,939, aangencem.

(4) **Legging van Gedenksteen:** Hierdie plegtigheid het reeds op 11 Junie, 1930, plaasgevind.

(5) **Meubelment vir Saal:** Tenders vir die meubelment was onder vier afsonderlike afdelings gevra en na deeglike oorweging is die werk aan drie firma's gegee. Die totale bedrag, met klein ekstras, sal ongeveer op £1,800 te staan kom.

(6) **Inwyding:** Alles sal in gereedheid wees vir die plegtige inwyding op 8 April e.k., wanneer die Sinode bymekaar kom.

(7) **Argitek:** U Kommissie sal hom seker skuldig maak aan pligsversuum en ondankbaarheid as hy nie melding maak van die uitstekende dienste, wat mnr. Gordon Leith, gratis verleen het in verband met die meubelering van die Saal en ook van die feit dat hy meer as £100 van die fooie, waarop hy geregtig is, afggee het as 'n donasie aan die Fonds.

Met toebidding van Gods seën,

Lede van die Kommissie:

PAUL NEI, Voorsitter.
J. M. LOUW.
G. B. A. GERDENER,
J. S. JOUBERT,
Wm. NICOL.

BYLAE V.

VERSLAG VAN DIE SCRIBA VAN DIE SINODE.

Aan die HoogEerw.

Moderator van die Sinode.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Hiermee het ek die eer, om verslag te doen van wat, sedert die laaste vergadering van die Sinode van 1928, deur my, as Scriba van die Sinode, gedaan is.

1. Algemeen.—Aan die vereiste van Art. 117, asook aan die van al die ander artikels wat op die werk van die Scriba van die Sinode sien, het ek steeds getrag te voldoen. Wat Art. 117(2) betref, moet egter opgemerk word, dat die stukke wat hier genoem word nog altyd in my veilige bewaring gewees is, en dat ek hulle nou eers aan die Argivaris gaan besorg.

2. Verklaring tot Lid van Ring en Sinode.—In elkeen van die volgende gevalle is aan Art. 240 voldaan, en is elke predikant tot lid van die Ring waaronder hy resorteer, en tot lid van die Sinode verklaar, t.w. Di. D. R. van der Meulen, R. J. de L. Theron, B.A., C. B. Brink, B.A., F. J. van der Merwe, H. R. C. Barrish, A. W. Eckard, J. C. Cronje, M.A., P. S. van der Westhuizen, D. P. Cillie, B.A.B.D., J. Adler, B.A., J. L. von Wielligh, G. W. S. Hofmeyr, B.A., M. J. du Preez, R. M. de Villiers, B.A., G. D. Worst, H. M. Hofmeyr, B.A., H. J. de Villiers, N. E. de Kock, H. L. Webb, D. J. S. Malan, D. J. Retief, A. P. Pretorius, G. C. van Schouwenburg, J. J. G. Loots, B.A., P. J. Swart, T. F. Cronje, M.A., B.D., P. M. Murray, B. H. Swart, J. F. du Toit, M.A., B.D., H. A. de Wet, J. H. R. Bartlett, J. F. Hugo, B.A., J. P. W. de Vries, B.A., C. P. van der Merwe, B.A., S. F. Weich, B.A., Th.Dr., P. L. Lourens, B.A., J. P. le Roux, J. J. Odendaal, M.A., Th.Dr., en G. N. P. Cloete.

Dit gee 39 bevestiginge teenoor 30 gedurende die vorige drie jaar.

3. Verklaring tot Predikant van die Kerk.—In verskillende gemeentes is elkeen van die volgende kandidate tot die Heilige Dienst, as Hulpprediker bevestig, en daarna (cf. Art. 242(5)) tot predikant van die Kerk ver-

klaar: C. B. Brink, B.A., J. J. Schoeman, B.A., J. P. W. de Vries, B.A., J. F. du Toit, M.A., B.D., en P. L. Lourens, B.A.

4. Nuwe Gemeentes.—Teenoor vier nuwe gemeentes gedurende die vorige drie jaar, is daar ses nuwes sedert die laaste vergadering van die Sinode gestig, t.w. die gemeente Mamagalieskraal, op die 20ste Junie 1928, Pretoria-Noord op die 30ste Junie 1928, Hartsrivier op die 15de Januarie 1929, Laeveld op die 4de Mei 1929, Louwsburg op die 25ste Mei 1929, en Waterberg-Noord op die 7de Mei 1930.

5. Beroep Goedgekeur.—Ooreenkomstig Art. 248 (4) het ek die beroep van Eerw. J. J. Kruger, na 'n werkkring in Soeloeland, kerklik goedgekeur.

6. Beskrywingspunte Ens.—Met sake vir behandeling deur die Sinode,—en daaronder is daar meer as een wat my na die bepaalde datum (11/2/31) bereik het—het ek ooreenkomstig Art. 112(1) gehandel (Sien „De Kerkbode“ van die 4de en 11de deser). Na die 23ste Februarie j.l., het ek niks meer na die Offisiële Orgaan van die Kerk gestuur nie.

Hoogagtend,

U Dw. Dienaar en Broeder in die Her^e

J. M. LOUW,
Scriba van die Sinode.

11 Maart 1931.
Boksburg,

P.S.—Hier volg enkele van meer laatingekome beskrywingspunte en stukke:

1. Art. 252 10(b) word so gewysig dat dit sal lees: Een of twee afgevaardigdes deur elke Plaaslike Sending-kommisie gekies.

2. Art. 252 10(f) Word so gewysig: Een of twee afgevaardigdes uit die Kerkraad of uit die Evangeliste van die Sendinggemeente, of Sendingwerkkring.

3. Art. 254 6(d). Na „huwelik“ word bygevoeg: e) As Kollekte by openbare erediens; f) Vir andere doel-eindes.

4. Art. 261 (4) Na die woorde „Kerkraad van die blanke gemeente” word ingevoeg: „Of Kerkekantoor-kommissie”.

5. Re Onderwys van Inboorlinge.

- (a) Die verskillende Plaaslike en Rings Sending-kommissies sal gevra word om die opvoeding in hulle gemeentes te steun, in 'n christelike nasionale rigting.
- (b) Dat ons verteenwoordigers op die Adviserende Raad vir naturelle onderwys opdrag gegee sal word om hulle invloed te gebruik ter bevordering van Christelik Nasionale onderwys.
- (c) Die Sinode spreek sy waardering jeens die Departement uit vir wat hy doen in verband met onderwys aan inboorlinge; maar wil deur sy Kommissie aandring op moedertaal onderwys, en dat Afrikaans tot sy reg sal kom in die naturelle skole—*Al vyf van die Sinodale Sending-kommissie.*

6. “Die Hoogeerw. Sinode word gevra om Art. 139 te skrap en die werksaamheid van die teenwoordige Kommissie vir die Nedersetting te plaas onder die van die Kommissie vir Algemene Armesorg. En verder, dat die volgende fondse onder die beheer gestel sal word van die Sinodale Kommissie vir Armesorg, t.w. Armesorgfonds, Spoerwegpredikantsalaris, Hulpbehoewende Gemeente-fonds en die Nedersettingsfonds,”—*Sinodale Kommissie vir Armesorg.*

J. M. LOUW,

Scriba van die Sinode

Boksburg,
19 Maart 1931.

BYLAE VI.**VERSLAG VAN DIE ACTUARIUS.**

Hoogeerw. Heer,

In uitvoering van Art. 114 doen die ondergetekende hiermee as volg verslag van sy werksaamhede sedert die vorige Sinode:

1. Ondertekening van Artikel 13.

Die voorlopige ondertekening van Art. 13 is deur my ontvang van die volgende:

(a) In die Moederkerk:

Geteken op

- 3 Junie, 1928, Ds. C. B. Brink.
- 9 Junie, 1928, Ds. D. R. van der Meulen.
- 30 Junie, 1928, Ds. F. J. van der Merwe
- 2 Februarie, 1929, Ds. P. S. van der Westhuizen.
- 2 Februarie, 1929, Ds. J. C. Cronje.
- 21 Februarie, 1929, Ds. A. W. Eckard.
- 6 April, 1929, Ds. D. P. Cillie.
- 19 April, 1929, Ds. John Adler.
- 11 Mei, 1929, Ds. J. L. von Wielligh.
- 29 Junie, 1929, Ds. R. M. de Villiers.
- 31 Augustus, 1929, Ds. H. M. Hofmeyr.
- 14 September, 1929, Ds. H. J. de Villiers.
- 19 Oktober, 1929, Ds. J. J. Schoeman.
- 30 Oktober, 1929, Ds. J. F. du Toit.
- 1 November, 1929, Ds. J. P. W. de Vries.
- 7 Desember, 1929, Ds. D. J. S. Malan.
- 23 Februarie, 1930, Ds. P. L. Lourens.
- 28 Maart, 1930, Ds. D. J. Retief.
- 28 Maart, 1930, Ds. A. P. Pretorius.
- 12 April, 1930, Ds. J. J. G. Loots.
- 17 Mei, 1930, Ds. P. M. Murray.
- 12 Julie, 1930, Ds. H. A. de Wet.
- 4 Oktober, 1930, Ds. J. F. Hugo.
- 15 November, 1930, Ds. C. P. van der Merwe.
- 28 November, 1930, Dr. S. F. Weich.
- 29 November, 1930, Ds. J. P. le Roux.
- 10 Januarie, 1931, Ds. J. J. Odendaal.
- 13 Januarie, 1931, Proponent H. C. J. Flemming.

7 Februarie, 1931, Ds. G. N. P. Cloete.

(b) **Op Sendinggebied:**

Geteken op:

- 14 Julie 1928, Eerw. A. Z. Mokhuele.
- 14 Februarie 1929, Eerw. A. J. de Clercq.
- 2 April 1929, Eerw. T. A. Mokhobo.
- 31 Oktober 1930, Eerw. W. M. A. van Coller.

Bogenoemde ondertekenings is in orde, en gaan by hierdie verslag. Die ondertekenaars onder (a) sal vriendelik let op Art. 237, om tydens hierdie vergadering die Kerkboek by die Actuarius te teken, terwyl die Sendingsekretaris sal sorg vir die ondertekenaars onder (b). Dit sal die Hoogeerw. Vergadering wel interesseer om te verneem dat waar daar in die vorige triennium 25 predikante in diens van ons Kerk getree het, die getal in die verslag-triennium op 28 staan (Proponent Flemming is nog nie bevestig nie.)

2.—Aktes van Bevestiging.

Volgens Art. 239 is Aktes van Bevestiging as volg uitgereik:

(a) **In die Moederkerk:**

- Op 7 Junie 1928 aan Cornelius Bertie Brink, B.A.
- 14 Junie 1928, aan David Rudolph van der Meulen.
- 30 April 1929, aan John Adler, B.A.
- 22 Mei 1929, aan Johannes Lodewicus von Wielligh,
- 13 September 1929, aan Robert Murray de Villiers, B.A.
- 7 November 1929, aan Johannes Petrus Wouter de Vries, B.A.
- 7 November 1929, aan Jacobus Johannes Schoeman, B.A.
- 29 November 1929, aan Jacobus Francois du Toit, M.A., B.D.
- 19 April 1930, aan Jozua Johannes Georg Loots, B.A.
- 2 Junie 1930, aan Petrus Lafras Lourens, B.A.
- 17 Januarie 1931 aan Jacobus Johannes Odendaal, M.A.

(b) Op Sendinggebied:

- Op 27 April 1928, aan Paul Kohl.
 21 September 1928, aan Andreas Zeuse Mokhuele.
 28 Maart 1929, aan Abraham Johannes de Clercq.
 22 September 1930, aan Joseph Johannes Kruger.
 6 November 1930, aan William Martin Austen van Coller.

3.—Statistiek.

In verband met die Kerklike statistiek van die afgelope drie jaar, wat hierna volg as byvoegsel, sy dit ons vergun om enige opmerkings te maak:

- a. Ooreenkomsdig Art. 90 (7) het die Ring-Seriba's getrou hulle taak vervul, waarvoor ons hulle langs hierdie weg ons dank bring. Ongelukkig het die state ons in alle grade van netheid en persklaarheid bereik, en is nie altyd daarop gelet, dat die state „terstond na afloop van die Ringsitting” moet gestuur word, en dat volgens die Statistiek-vorm laasgenoemde in duplikaat moet wees. Die besonderhede van bogenoemde state het as volg in ons offisiële kerkblad verskyn. Die van 1928, op 24 April 1929; dié van 1929 op 23 April 1930; terwyl dié van 1930 op 27 Februarie na die kerkblad versend is.
- b. Die getal gemeentes staan tans op 95, waarvan nie minder as 46 nog meer as 1,000 lede elk tel. Hiervan vind ons in die Ringe van Potchefstroom, Rustenburg, Zeerust en Johannesburg respektiewelik 7, 6, 6 en 6, terwyl in die orige Ringe 4 elk is, behalwe Ermelo met 1, waar egter 2 predikante staan. Dit is ook die geval met nog 4 ander gemeentes, sodat in elk geval 41 een-man gemeentes nog oor 'n 1,000 lede elk tel. In 1922, was daar 23, in 1925 29, in 1928 37, sodanige gemeentes. Miskien kan dit as 'n ligstraaltjie dien, dat in die afgelope drie jaars nuwe gemeentes gestig is, en in die ses jaar tussen 1922 en 1928 slegs 5.
- c. Dit stem tot dankbaarheid dat die sieletal van ons Kerk tans die 200,000 en die ledetal die 100,000 merk bereik het. Wat kan nie verrig en wat nie verwag word, veral van die Heer, wat ons roep tot

Sy diens, van so'n leér, as almal en as selfs die helfte getrou is aan hulle lidmaatsbelofte nie! Dit het 18 jaar geduur vir die ledetal om te verdubbel (in 1912 was dit 50,776). 'n Vergelyking met die ander

Gefedereerde Kerke mag hier van belang wees:

Kaapse Kerk: Toegeneem van 131,392 (1912) tot 177,558 (1930).

Vrystaatse Kerk: Toegeneem van 54,750 (1912) tot 72,937 (1930).

Natalse Kerk: Toegeneem van 2,450 (1912) tot 6,985 (1930).

Transvaalse Kerk: Toegenem van 50,776 (1912) tot 101,049 (1930).

- d. Die doopsyfer toon 'n gunstige styging, hoewel klein. In die vorige triennium was die getal 19,295 en in die lopende 20,310. Mag dit so wees dat ons die kritieke tydperk verby is! Die stasionêre toestand van die doopsyfer in die vorige tiental jare, sal hom waarskynlik nou laat sien in 'n dalende getal aanname. Reeds is daar 'n onrusbarende daling van byna 500 tussen 1929 en 1930 te sien! In vergelyking met die verdubbelde ledetal in 18 jaar, staan die huidige doopsyfer maar baie ongunstig. Immers waar daar in 1912, 5,879 kinders gedoop is, is die jongste getal slegs 7,009. Ook het die getal kerklike huwelike alles behalwe verdubbel in genoemde 18 jaar. Van 940 destyds staan dit tans maar op 1,425!

4.—Algemeen.

- a. Vir die eerste maal het ons Wette en Bepalinge met 'n Besluite-Register verskyn. Ons vertrou dat dit in 'n bepaalde behoefté voorsien.
- b. Ons innige dank wil ons langs hierdie weg betuig vir die hulp van die Kommissie van Rewiesie, en veral van sy voorsitter, wat steeds met raad en daad behulpsaam was.
- c. Afskrifte van antwoorde op vrae en wetspunte is

in bewaring gehou. Aan ons verder opdragte het ons na vermoë voldoen.

Met hoogagting u dw. dnr. en Br. in die Heer,

G. B. A. GERDENER,

Wakkerstroom,

Actuarius Sinodi.

27 Februarie 1931.

BYVOEGSEL

by die Verslag van die Actuarius: Statistiek, 1928-1930.

Jaartal	Gedoop	Gemeentes	Sielatal	Ledetal	Aangeneem	Attestate
1928	91	189,362	93,357	5,151	3,696	
1929	94	198,085	96,957	5,431	4,119	
1930	95	201,659	101,049	4,966	4,427	

Jaartal	Gedoop	Huwelike	Sondagskole	Onderwysers	S.S. Kinders
1928	6,631	1,621	851	2,522	33,414
1929	6,670	1,780	788	2,556	35,601
1930	7,009	1,425	878	2,690	36,145

BYLAE VII.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN
EKSAMINATORE.

Aan die Hoogeerw. Voorsitter
van die Sinodale Vergadering.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie het die eer om as volg verslag te doen van sy werksaamhede gedurende die reses:

(1) **Personnel en Vergaderings:** Die Kommissie van Eksaminateure het driemaal vergader, t.w. op 28 Nov. 1928, 12 November 1929, en 13 Januarie 1931. By eersgenoemde vergadering was al die Primarii-lede, behalwe Ds. L. M. Kriel teenwoordig, by die tweede al die Primarii-lede, en by die derde Di. W. Nicol en G. B. A. Gerdener as Primarii en Di. G. M. Pellissier en J. H. Eybers as Secundi.

(2) **Behoud Status S. W. Naudé:** Op 28 November 1928, het die Kommissie korrespondensie behandel in verband met die behoud van status van Ds. S. W. Naudé, na aanleiding van Art. 16(e). Na breedvoerige bespreking word besluit dat die applikant sal geantwoord word, dat die Kommissie van Eksaminateure met leedwese die aansoek van die hand moet wys, aangesien die opgegewe redene nie voldoende blyk te wees nie. In geval van 'n aansoek om herlegitimasié, sal die weg van Art. 17 steeds oop staan.

(3) **Eerw. H. J. Grobler:** Op 12 November 1929 is op sy versoek "Colloquium doctum" gehou met Eerw. Hermanus Jacobus Grobler, wat op 27 November 1915 toegelaat is as Sendeling, en sedert die tyd nog steeds in ander werksaamhede besig was. Na voorlegging van voldoende getuigskrifte en 'n bevredigende toets is in „De Kerkbode" bekend gestel dat sodanige toets met goeie gevolg plaasgevind het en is die naam van Eerw. Grobler voor die aandag van die Kerk gebring.

(4) **Eerw. Kand. H. C. J. Flemming:** Op l.l. 13 Januarie het u Kommissie 'n uitgebreide "Colloquium doctum" gehou met Hermanus Christoffel Johannes

Flemming, B.A., B.D., Kandidaat in die Teologie van die Geref. Kerk in S.A. In verband met sy ondersoek of aan al die eise van Art. 12 voldoen is, het u Kommissie onder meer daarop gelet dat die kandidaat "voldoen het aan die ondersoek, waaraan studente wat beroepbaar gestel word in die Geref. gemeentes gewoonlik onderworpe is". Na gehoue "colloquium doctum", het u Kommissie eenparig besluit om die kandidaat te legitimeer en hom as sodanig bekend te stel en beroepbaar te verklaar. Na die ondertekening van Art. 13 is ook die plegtige eed teen Simonie afgelê en 'n Akte van Legitimasié aan die Kandidaat oorhandig.

(5) **Versoek, Curatorium Teolog. Kweekskool:** Gedurende die voorlopige korrespondensie met Prop. H. C. J. Flemming het dit geblyk dat 'n versoek van hom aan die Kaapse Sinode om na driejarige theologiese studie op Potchefstroom die vierde jaar op Stellenbosch deur te bring, geweier is. Korrespondensie hieroor tussen die Actuarius van die Kaapse Kerk en ons Actuarius het die belofte van eersgenoemde gebring dat hy hierdie saak voor die Kuratorium van die Teolog. Kweekskool sou lê. Daar is nog g'n antwoord hieroor ontvang nie, en u Kommissie wil aanbeveel dat die Hoogeerw. Sinode die Kaapse Kerk sal nader oor hierdie saak.

Met verskuldigde hoogagting, U Broeders in die Heer,

Wm. NICOL, Voorsitter.

J. H. EYBERS

L. M. KRIEL.

G. B. A. GERDENER, Scriba.

BYLAE VIII.**VERSLAG VAN DIE AFGEVAARDIGDES VAN DIE
RAAD DER KERKE.**

Die HoogEerw. Moderator
van die Sinode.

HoogEerw. Heer en Broeder,

Hiermee het ons die eer om die volgende verslag aan u voor te lê.

(1) **Vergaderinge:** Sedert die laaste vergadering van die Sinode het die raad van die Kerke twee vergaderinge gehou, t.w. die elfde te Kaapstad, op Woensdag, die 13de Maart 1929, en volgende dae, en die twaalfde te Bloemfontein, O.V.S., op Woensdag, die 4de Maart 1931, en volgende dae.

(2) **Bylaes:** Slegs een bylae gaan by hierdie verslag, t.w. 'n eksemplaar van die gedrukte Handelinge van die elfde vergadering. Die Handelinge van die jongste vergadering is nog nie in druk verskyn nie, dog word betyds vir behandeling op die Sinode verwag.

(3) **Aanbevelinge:** In 'n byvoegsel gee ons in uitgebreide vorm die aanbevelinge van die Raad van die Kerke, waarvan die volgende 'n volledige lys is:

(a) **Handelinge van 1929:**

1. Oor bearbeiding van studente p.p. 13, 18.
2. Oor geldelike hulp in verband met die Son-dagskool sekretaris, p. 15.

(b) **Handelinge van 1931.**

Hierdie aanbevelinge sal noodwendig later eers moet volg.

Met toebidding van die seën van die Here op al die verrigtings van die HoogEerw. Sinode, noem ons ons,

HoogEerw. Heer,

U Dw. Dienaars en Broeders in die Here,

PAUL NEL, Moderator.

Wm. NICOL, Assessor.

G. B. A. GERDENER, Actuarieus.

J. M. LOUW, Scriba.

G. M. PELLISSIER.

P. A. ROUX.

L. M. KRIEL.

Boksburg,

6 Maart 1928.

BYVOEGSEL.

HANDELINGE VAN 1929.

(1) Oor Bearbeiding van Studente:

(a) Konsep-reglement vir die benoeming van predikante vir die bearbeiding van die studerende jeug. Die Raad beveel aan: 1. dat die benoeming van predikante vir arbeid onder die studente sal berus by die verskillende kommissies, wat deur die Sinodes vir daardie arbeid aangestel is; 2. dat die skikkinge van die werksaamhede van die predikante, also benoem, in hande van die hierbogenoemde kommissies sal gelaat word, wat egter in oorleg met en onder toesig van die betrokke kerkrade sal optree; 3. dat die uitbetalinge in verband met hierdie benoeming van die geldte deur die Sinodes, daarvoor beskikbaar gestel, sal geskied deur die verskillende Saakgelastigdes, by wie die geldte inbetaal is, aan die scriba's van die verskillende kommissies, hierbo vermeld; en dat die uitbetalinge sal geskied alleen in geval dit nodig mag wees; 4. dat die predikante also benoem, sal staan onder toesig en tug van die Ring, in wie se ressort hy woon of waar hy veronderstel word sy hoofkwartiere te hê.

(b) Die Raad der Kerken besluit dat 'n eie Kommissie vir die bearbeiding van die studerende jeug nie

langer nodig is nie, aangesien hierdie werksaamheid voortaan deur dergelike kommissies van die verskillende Sinodes gedaan sal word.

(c) Die Raad versoek die Sinodes van die Vrystaat, Transvaal en Natal om die verpligtinge, wat die Raad aangeneem het met betrekking tot die bearbeiding van universiteitsstudente, in sover as dit daardie Prowinsies raak, oor te neem, en gee aan die hand dat die beheer van die werk vereers en onderworpe aan enige veranderinge, waartoe die Kerke later mag besluit, sal staan onder 'n kommissie, saamgestel uit drie uit Transvaal, twee uit die Vrystaat en een uit Natal, en dat die geldelike verpligtinge sal gedra word in die verhouding van 5/10des deur Transvaal, 4/10des deur die Vrystaat en 1/10de deur Natal.

2. Oor Geldelike Hulp in Verband met die Sondagskoolsekretaris:

Dat die Sinodes gevra sal word, dat uit die toelaag uit „De Kerkbode“-surplus die nodige geldelike hulp verleen sal word in verband met die betaling van die inlegpenninge en addisionele geldsom tot verkrywing van deelname vir die Sondagskool-sekretaris aan die Predikante-pensioenfonds.

HANDELINGE VAN 1931.

1. Oor Deputate aan en van die Presbiteriaanse Kerk:

Op 'n brief van dr. D. Wark, Clerk of Assembly van die Presbiteriaanse Kerk sal geantwoord word, dat die Raad sterk begeer om op vrienkskaplike en broederlike voet met die Presbiteriaanse Kerk te verkeer en by die verskillende Sinodes van die Gefedereerde Kerke sal aanbeveel, dat daar deputate van die Presbiteriaanse Kerk ontvang sal word en naar die Presbiteriaanse Sinodes gestuur sal word.

2. Oor erkenning van lidmaatskap van Sendelingkinders:

Die Raad van die Kerke het besluit om 'n versoek van die Sinodale Kommissie van die Kaapse Sending-Kerk "dat die lidmaatskap van die kinders van blanke sendelinge, wat deur hulle vaders in die sendinggemeentes tot die lidmaatskap van die Kerk toegelaat is, in die moedergemeentes van die Gefedereerde Kerke sal erken

word, waar sodanige lidmate hulle sertifikate by 'n moedergemeente van die Kaapse Kerk ingelewer het," by die Sinodes van die Gefedereerde Kerke aan te beveel.

3. Oor Verenigde N.G. Bantoe-Kerk:

Die Raad beveel die vorming van 'n Verenigde Ned. Ger. Bantoe-Kerk van Suid-Afrika by die respektiewe Sinodes aan.

4. Oor Dierebeskerming:

Met die oog op die algemene kweking van 'n gevoel van barmhartigheid vir stomme diere by ons volk beveel die Raad aan, dat ons Gefedereerde Kerke hulle by die gewoonte van andere Christelike Kerke sal aansluit om eenmaal in die jaar die aandag van die gemeentes by hierdie saak te bepaal.

5. Oor Rehabilitasie van Kerkdienaars:

(1) Die opheffing van die sensuur van 'n geskorste ouderling of diaken sal geskied deur die Ring, wat die sensuur toegepas het.

(2) Die herstel van 'n afgesette ouderling of diaken, waardeur hy weer in die posisie gestel word om tot kerkraadslid gekies te word, sal geskied deur die Ring, wat hom afgesit het, en wel op die volgende voorwaardes:

- (a) Na die betoning van grondige boetvaardigheid.
- (b) Nadat die Ring die sensuur, wat op hom toegepas is, weggeneem het en hy weer in sy kerklike voorregte herstel is.
- (c) Nadat hy na 'n tydperk van minstens drie jaar 'n getuigskrif van die Kerkraad, waaronder hy ressorteer, dat hy onberispelik is, getoon het.

(3) Die opheffing van die sensuur van 'n geskorste bedienaar van die Woord geskied deur die liggaam wat hom geskors het.

(4) Die herstel van 'n afgesette bedienaar van die Woord geskied deur die Sinode op aanbeveling van die Ring, wat hom geskors het, en wel op die volgende voorwaardes:

- (a) Na gebleke grondige boetvaardigheid.

- (b) Na die opheffing van die sensuur deur die Ring, wat dit opgelê het.
- (c) Nadat hy 'n getuigskrif van die Kerkraad, waaronder hy ressorteer, getoon het dat hy in ieder opsig onberispelik is.
- (d) Indien die sonde, waарoor hy afgesit is, nie tot die mees ergerlike gevalle van oortreding behoort nie.

In gevalle van die mees ergerlike wangedrag (soos overspel, moord, meineed, growwe diefstal en wat verder deur die Sinode as sodanig ergerlike misdrywe beskou mag word) sal daar geen herstel van 'n afgesette bedienaar van die Woord geskied nie, omdat die eer van God en die welsyn van die Kerk dit verbied.

Onder bedienaar van die Woord is begrepe hoogleraars, predikante, sendelinge en kandidate tot die heilige diens.

6. Oor Sertifikate van Lidmaatskap:

Die Sinodes word versoek om aan die einde van 'n sertifikaat van lidmaatskap die volgende te voeg: "Hierdie sertifikaat is bedoel vir oordrag van lidmaatskap aan die ..... gemeente ..... of, is slegs bewys van aanneming en geen oordrag van lidmaatskap nie."

BYLAE IX.**VERSLAG VAN DIE LEDE VAN DIE
KIESKOLLEGE**

Hoogeerw. Moderator,

Die ondergetekendes, wat deur die laaste sinodale vergadering benoem is om die Ned. Herv. of Geref. Kerk te verteenwoordig op die Kieskollege vir die beroeping van Professore op die staf van die Teologiese Seminarie van die Ned. Geref Kerk in Suidafrika, het die eer om as volg verslag te doen:—

1. Vergadering.—Na aanleiding van 'n oproeping van die Kuratorium, het ons op 5 November, 1930, 'n vergadering van die Kieskollege bygewoon in Kaapstad.

2. Nuwe Professore.—Op genoemde vergadering is gekies as professore: (a) Vir Kerkgeskiedenis en ander vakke voorheen waargeneem deur Prof. Dr. A. Moorrees: Ds. D. G. Malan, M.A., B.D.

(b) Vir Nuwe Testament en ander vakke voorheen waargeneem deur Prof. Dr. J. du Plessis: Ds. D. Lategan, M.A., B.D.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van hierdie hoogeerwaarde Vergadering,

Lede van die Kieskollege:

J. M. LOUW,
Wm. NICOL.

Boksburg,
26 Februarie 1931.

BYLAE X.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BYBELVERTALING.

Aan

Die Voorsitter van die Sinode,

HoogEerw. Voorsitter,—Die Kommissie vir Bybelvertaling wens in uitvoering van sy opdrag hiermee aan u voor te lê die volgende verslag:

1. Sy Werksaamhede:

Daar die vertalingswerk sedert die laaste Sinode reeds al in 'n gevorderde stadium verkeer het en al die nodige reëlinge in verband daarmee reeds vroeër gemaak was, is daar geen vergadering van die Breeëre Reëlingskommissie gehou nie, en het daar ook niks voorgeval wat dit vir u Kommissie nodig gemaak het om op enige wyse handelend op te tree nie.

2. Die Fondse:

Wat die fondse betref, bestaan die verwagting nog dat die bedrag wat voorhande is toereikend sal wees vir die voltooiing van die vertalingswerk, sodat daar waarskynlik geen verder beroep vir bydraes op die Kerk sal behoef gedoen te word nie. Vir die uitgawes in verband met die druk- en publikasiewerk het die Brits- en Buitelandse Bybelgenootskap homself verantwoordelik gestel.

3. Die Teenwoordige Stadium:

Die werk van vertaling en rewiesie, wat met die grootste noukeurigheid en sorg verrig word, is tans byna voltooi. Die onlangs deur die S.A. Akademie aangename wysigings in die spelreëls vir Afrikaans (veral in die geval van sommige eiename en vreemde woorde), het 'n seker mate van oponthoud veroorsaak; anders was die manuskript teen hierdie tyd waarskynlik reeds klaar vir die pers. Soos reeds bekend is, is die Vier Evangelies en die Psalms al enige tyd gelede in druk verskyn, en dit wel in die vorm min of meer waarin hulle in die finale uitgawe van die hele Bybel sal staan. Dit word nou

verwag dat die volle Bybel in Afrikaans vroeg in aanstaande jaar in druk aan ons Kerk en volk sal kan aan gebied word. Hierdie gebeurtenis word deur baie onder ons volk, maar veral deur Jong Suid-Afrika, met verlange tegemoet gesien. En dit sal ongetwyfeld 'n gebeurtenis van die grootste betekenis wees vir ons Godsdienst en ons Kerk, om nie te spreek van die letterkundige invloed daarvan op ons Afrikaanse taal vir die toekoms nie, iets wat ook op sy heurt onteenseglik weer seënryke vrugte vir ons Kerk sal afwerp. Mag ons beskeidelik veronderstel dat ons die gevoelens van ons hele Sinode en Kerk vertolk as ons die innige vertroue en hoop uitspreek dat die uitgawe van die Bybel in ons geliefde Afrikaanse taalvorm grootliks daartoe sal bydra om die lewende Woord van God nader te bring tot die hart van ons volk en so te dien tot meerder heerlikheid van God onder ons.

4. Aanbeveling:

Daar dit verwag word dat die Bybel in Afrikaans sal verskyn voor die volgende Sinode, neem u Kommissie hiermee die vryheid om aan te beveel dat aan die Sinodale Kommissie sal opgedra word om op die regte tydstip namens die Sinode 'n woord van veel dank en waardering te rig aan die Vertalers (ook aan die wat die vroeëre uitgawe van enige Bybelboeke in Afrikaans bewerk het), vir hulle groot en waardevolle arbeid, asook aan die Brits en Buitelandse Bybelgenootskap vir die kostelike aandeel waarvoor hulle hulself verantwoordelik gestel het in verband met hierdie werk.

In die vertroue dat ons hiermee voldoen het aan die taak wat aan ons opgedra is, noem ons ons met die meeste hoogagting,

U Dienwillige Dienaars en Broeders in Christus,

D. J. KEET, Voorsitter.

J. C. CRONJÉ.

J. H. EYBERS, Seriba.

Lede van die Kommissie vir Bybelvertaling,

BYLAE XI.

**VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGER VAN
DIE TRANSVAALSE KERK OP DIE KOMMISSIE
VIR PROPONENTSEKSAMEN.**

HoogEerw. Heer,

Hiermee het ek die eer as volg te rapporteer:

(1) Dat ek as lid van die Proponentskommissie al die vergaderings bygewoon het, behalwe een. In hierdie geval was ek verhinder deur omstandighede. Beskeidenlik wil ek aan die hand gee dat ook 'n secundus-lid benoem word.

(2) Die vakke waarin u verteenwoordiger geëksamineer het was: Inleiding tot die O Testament, Eksegese van die O. Testament en O. Testament-Theologie.

(3) Terwyl die Kerk hom mag verheug en dankbaar wees vanweë die gehalte van werk gelewer aan die Kweekskool, asook oor die tiepe van kandidaat wat hom aanbied vir die eksamen, is daar met die oog op die toekoms van 'n eie selfstandige Gereformeerde teologie in Suid-Afrika, tog rede om te betreur dat daar so weinig kandidate is wat hulle spesiaal toelê op die taal van die O. Testament. Dit te meer daar steeds nuwere navorsings en intenser bedrywigheid in hierdie verband, hierdie studie van steeds klimmende belangrikheid sal maak.

(4) Die getal kandidate het aangegroei van 12 in 1928 tot 26 in 1930.

(5) Daar was twee gevalle van "Colloquium Documentum".

(6) Al die gevalle is toegelaat en gelegitimeer.

Met verskuldigde eerbied,

U Dienswillige Dienaar,

G. M. PELLISSIER.

Carolina,

2 Maart 1931.

BYLAE XII

VERSLAG VAN DIE LID VAN KOMMISSIE VIR
ADMISSIE-EKSAMEN.

Hoog Eerw. Heer,

Ondergetekende het die eer die volgende verslag aan U voor te lê:

(1) **Samestelling van Kommissie:** Die Kommissie bestaan uit 5 verteenwoordigers van die Kaapse, 1 van die Vrystaatse, en 1 van die Transvaalse Kerk.

(2) **Werksaamhede:** U verteenwoordiger het gereeld aan die werksaamhede deelgeneem, en wel as eksaminator in Bybelgeskiedenis (O.T.)

(3) **Eksamensentra:** Daar is vier erkende sentra vir die skriftelike deel van die eksamen, t.w. Kaapstad, Stellenbosch, Bloemfontein, Pretoria; maar gewoonlik word daar jaarliks in 10 tot 12 sentra eksamen afgeskrywe.

(4) **Statistiek:** (a) Getal studente toegelaat tot die Kweekskool:

Jaar	K.P.	O.V.S.	Tvl.	Natal	Rhodesië	Totl.
1928	23	7	6	1	0	37
1929	19	12	3	0	0	34
1930	11	12	10	2	0	35
1931	23	8	8	0	2	41
Totaal	76	39	27	3	2	147

b. Die getal vir 1931, n.l. 41, is die grootste getal nog ooit tot die Kweekskool toegelaat.

c. Uit die totaal van 147 is daar slegs 4 ongegradueredes.

(5) **Bybelgeskiedenis:** Aangesien dit in die laaste jare geblyk het, dat studente hierdie vak skromelik verwaarloos, het die Kommissie, bewus van die onmisbaarheid van 'n grondige kennis van die Gewyde Geskiedenis vir die toekomstige Evangeliedienaar, in 1930 besluit om die eksamenvereistes te verhoog. Gevolglik het 'n aansienlike getal studente vanjaar gedruip. Die Kommissie vertrou egter, dat sy strenge optrede die gewenste uitwerking sal hê.

Met toebidding van Gods seën op die Sinodale Vergadering,

U dienswillige Dienaar,

Kaapstad,

4 Maart 1931.

D. J. KEET.

BYLAE XIII.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KERKBOU-KOMMISSIE.

Die Moderator.

HoogEerw. Heer,

Die Sinodale Kerkbou-Kommissie het die eer as volgt te rapporteer:

1. Slegs twee gemeentes het oor die afgelope drie jaar die hulp van U Kommissie ingeroep.

(a) Een was in verband met die optrek van 'n Kerkgebou. 'n Voorlopige plan is gemaak, en die koste by benadering bereken geword. Dit het die betrokke Kerkraad instaat gestel om 'n doelmatige kerkgebou teen 'n baie billike prys op te trek.

(b) Die ander aansoek was weer in verband met die bou van 'n pastorie. Ongelukkig het die betrokke kerkraad hier meer van u kommissie verwag as wat van 'n bloot adviserende liggaam geëis kan word. Hiervan is kennis gegee, en niks verder gehoor nie.

2. U Kommissie is van oordeel dat:

(a) Die meeste Kerkrade nog nie kennis dra nie van die bestaan van so'n Sinodale Boukommissie, aangesien daar so min aansoeke om raad gekom het.

(b) Dat die Kerkrade dit skynbaar nie weet nie dat u Kommissie 'n bloot "adviserende" liggaam is, ten einde te verhoed dat gemeentes meer as die waarde van geboue sal moet betaal.

3. U Kommissie wil derhalwe met alle beskeidenheid aan die hand gee:

(a) Dat die bestaan van sodanige Kommissie weer duidelik onder die aandag van ons verskillende gemeentes gebring word.

(b) Dat die pligte van die Kommissie duidelik uitengesit sal word; ten einde misverstand te voorkom.

Hiermee meen u Kommissie dat hy uitvoering gegee het aan die opdrag van die HoogEerw. Sinode.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van die HoogEerw. Vergadering,

Noem ons ons, HoogEerw. Heer,

U Dw. Dns., en Broeders in Christus,

Lede van die Kommissie,

THOS. BROODRIJK.

J. S. JOUBERT.

J. C. TRIBELHORN.

BYLAE XIV.

**VERSLAG VAN DIE PERMANENTE
RECSKOMMISSIE**

Aan die Hoogeerw. Voorsitter.

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie, aangestel volgens Art. 133, het die eer om as volg te rapporteer:

(1) **Personeel en vergaderings.** Die Kommissie, saamgestel uit Ds. Paul Nel (Voorsitter), Ds. W. Nicol, Senator adv. N. J. de Wet en Dr. G. B. A. Gerdener (Scriba), het tweemaal vergader, t.w. op 5 Sept. 1928 en op 23 April 1929.

(2) **Brief, Kerkraad Langlaagte.** By die eerste vergadering van die Kommissie is behandel 'n brief van bogenoemde Kerkraad, waarin gevra word hoe om te handel insake die Doop van kinders, van wie se Doop g'n spoor te vind is nie. Hierdie saak is vir antwoord na die Actuaris verwys, aangesien dit buite die opdrag van die Kommissie val, volgens Art. 133.

(3) **Middelburg Besproeiingsraad.** By die tweede vergadering word voorgelê 'n brief van die Algemene Sendingsekretaris, waarin hy, namens die Sinod. Sendingkommissie, advies vra omtrent die verpligtings van die Kerk aan die waterskema van genoemde Raad. U Kommissie het geadviseer dat die Kerk, as eiennaar van 'n deel van die grond, wat onder die skema val, hom nie aan die skema kan onttrek nie, en dat hy sy deel sal moet doen volgens wet. U Kommissie het verder sy gevoelte kenne gegee, dat as die skema suksesvol is, die bedrag deur die Kerk betaal, betreklik so billik sal wees, dat dit deur die vermeerderde waarde en opbrings van die grond vergoed sal word.

Met verskuldigde hoogagting,

U Hoogeerw's Broeders in die Heer,

PAUL NEL, Voorsitter,
N. J. DE WET,
WM. NICOL,
G. B. A. GERDENER,
Scriba.

Pretoria, 4 Februarie 1931.

BYLAE XV.

**EERSTE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE
REGSKOMMISSIE**

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die sake en beskrywingspunte aan hom opgedra:

1. Status Wel.Ed. Heer S. W. Naudé, L.V.:

(Verslag Kommissie van Eksaminatore punt (2)).
U Kommissie beveel aan:

Dat die besluit van die Kommissie van Eksaminatore goedgeken word om die volgende redes:

(a) Die heer Naudé het sy bediening neergelê om 'n burgerlike betrekking te aanvaar en sy status het also vanself verval (Art. 16 (e)).

(b) Dat dit helemaal in die diskressie van genoemde Kommissie gelaat is om verlof tot behoud van staatus te gee of andersins.

(c) Dat die besluit van die Kommissie van Eksaminatore nie mag verander word dan om gewigttige redes, en sodanige redes het die heer Naudé tot op datum nie gegee nie.

2. (a) Legitimasié (Verslag Kommissie van Eksaminatore punt 4).

U Kommissie beveel aan:

1. Die Sinode bepaal dat jongeliede van ons Kerk, wat hulle vir die Evangeliebediening in die Kerk wil laat voorberei, hulle opleiding te Stellenbosch in ons Kweekskool sal ontvang, en wel onder die desbetreffende wetsbepalinge van die Kaapse Kerk.

2. In Artikel 14 word:

- (a) geskrap die volgende woorde: "en dit veral in die geval . . . tot aan . . . deur geloop het".
- (b) Toegevoeg aan die slot: "niemand wat tot ons kom uit die buiteland of elders sal tot die **Colloquium**

Doctum toegelaat word tensy hy bewys kan lewer van:

1. goeie sedelik gedrag, deur middel van 'n getuig-skrif onderteken deur bevoegde outhouers;
2. 'n toelatingseksamen tot 'n deur ons erkende Uniwersiteit of Seminarium, wat hy afgelê het, en wat ten minste gelykstaan met die Admissie-eksamen tot ons Teologiese Seminarium;
3. Die volledige teologiese kursus van ten minste vier jaar aan sodanige Uniwersiteit of Seminarium, wat hy deurloop het in die hoofvakke, wat by ons in die eksamen vir kandidate tot die Heilige Diens vereis word;
4. Die eksamen van kandidate tot die Heilige Diens, wat hy met goeie gevolg afgelê het.

Aangesien bostaande wysiging van wetsartiekels indruis teen die bepaling insake **Grondslae van die Kerkvereniging** (art. 112 (2)) gee die H.E. Vergadering opdrag, dat, indien aangeneem, hulle by die volgende Sinode in die wetboek geplaas word.

(b) Versoek A. L. Roux:

U Kommissie beveel aan dat hom geantwoord sal word in terme van wat onder (a) aanbeveel word.

3. Pensioen ds. M. L. Fick (punt 4. Verslag Sin. Komm.)

Na aanleiding van punt 4 van die verslag van die Sinodale Kommissie en die aanklewende korrespondensie met die Arm-sorg Kommissie oor die ooreenkoms met ds. Fick, het u Kommissie op die hele vraag ingegaan. Dit blyk uit die Acta Synodi, 1925 (pp. 41, 42, 124 en 125) dat genoemde Sinode besluit het:

1. Om met verbygaan van die oorspronklike ooreenkoms van 6 Junie 1924, ds. Fick se pensioen vir hom in terme van sy beroepsbrief te verseker;
2. Dat ds. Fick met suspensie van die desbetreffende artiekels slegs die reg sou hê om die vergaderings van die S.K.A.B. by te woon en geen verdere pligte aan hom

sal opgedra word nie, terwyl hy egter nog die titel van Permanente Sekretaris sou bly behou tot tyd en wyl hy op pensioen aftree.

3. Dat aangesien daar geen belangrike pligte op ds. Fick sou rus nie, aan hom geen verdere vergoeding sal uitbetaal word nie tot tyd en wyl, hy op pensioen aftree.

4. Dat reeds vanaf 1 Maart 1927 'n vergoeding, i.p.v. pensioen, van £250 per jaar is uitbetaal met goedkeuring van die Sinode (Hand. 1928 p.p. 125 en 15).

5. Dat daar geen rede is om te verklaar dat ds. Fick sy verpligtinge kragtens die geamendeerde ooreenkoms van 1925 nie nagekom het nie.

6. Dat die saak van die pensioen van ds. Fick nog in hande van die Sinodale Kommissie berus, kragtens die besluit van die Sinode van 1928 (p.p. 15, 122). U Kommissie beveel dus aan dat met die oog op punt 5, die saak van die pensioen andermaal in hande van die Sinodale Kommissie gelaat word.

4. Aanbevelinge Raad der Kerken 1931. (Bylae VIII):

(a) Die ontvangs en stuur van Deputate van en na die Presbyteriaanse Kerk.

U Kommissie beveel aan dat dit goedgekeur sal word.

(b) Lidmaatskap van Sendelingkinders.

U Kommissie beveel aan, dat die aanbeveling van die Raad der Kerken goedgekeur word.

(c) Rehabilitasie van Kerkdienaars.

U Kommissie beveel aan, dat die aanbeveling van die Raad der Kerken goedgekeur word.

(d) Sertifikate van lidmaatskap.

Verval—aangesien die woorde reeds op die Sertifikate van ons Kerk voorkom.

5. Beskrywingspunte 1 en 8. Rustende Kerkraadslede. (Bylae I, VII):

Dit is vir u Kommissie nie duidelik dat genome

besluit **ultra vires** is, behalwe miskien wel in die geval van ou-kerkraadslede wat voor die gemelde bepaling gekies was, en nie in die geval van die wat daarna gekies is nie.

Kerkregtelik is daar geen beswaar wat hierdie besluit druk nie.

U Kommissie wil egter aanbeveel dat met die oog op die al oude bepaling in die Kerk reeds solang in swang, die Sinode die genoemde besluit herroep en dit nie as wetsbepaling in die wetboek opneem nie.

6. Beskrywingspunt 2. Aftreding Predikante. (Bylae I, VII):

U Kommissie kan op die oomblik dit nie aanbeveel nie omdat (a) dit prakties moeilik uitvoerbaar sal wees;

(b) Billekerwyse betrokke persone reg het op kennisse-name van so'n Sinodale besluit 'n hele aantal jare vooruit.

(c) Drie van die gefedereerde kerke in die saak betrokke is;

(d) As dit besluit van die vergadering sou word, sal die draagkrag van die pensioenfonds onbillik deur ons Kerk beswaar word.

7. Beskrywingspunt 3. Telling van Stemme. (Bylae I, VII):

U Kommissie kan dit nie aanbeveel nie aangesien dit praktiese moeilikhede sal oplewer.

8. Beskrywingspunt 4. Proporsionele verteenwoordiging. (Bylae I, VII):

U Kommissie beveel aan dat hierdie beskrywingspunt verwys word na die Raad der Kerken, aangesien dit die belang van al die gefedereerde kerke raak.

9. Beskrywingspunt 5. Dispensasie F. E. Coetzer. (Bylae I, VII):

Aanbeveling: Dispensasie word gegee, omdat—

(a) Die Kerkraad onder die vermoeding was dat die Broeder 40 jaar was—hy is in sy 40ste jaar.—en ter goedertrou gehandel het.

(b) Vir 18 jaar nie 'n ouderling in die wyk kon kry nie.

10. Beskrywingspunt 6. Kapelaan Robertshoogte. (Bylae I, VII):

Aangesien u Kommissie nie al die nodige informasie kon verkry nie—Eerw. Coertse is op vakansie; die beskrywingspunt nie oorspronklik van die Kerkraad van Pretoria-Wes kom nie, en u Kommissie van oordeel is dat hier gehandel moet word volgens Art. 335 en Grondslae 4 (iii); word aanbeveel:

“Dat die beskrywingspunt terugverwys word na die Ring van Pretoria met opdrag om hierdie saak voor die Kerkraad van Pretoria-Wes te lê en as die Kerkraad dit versoek, dan in oorleg met die Kerkraad 'n Konsepreglement vir die Kapelaan op te trek en voor die Sinodale Kommissie te lê, vir voorlopige goedkeuring.”

11. Beskrywingspunt 7. Bediening Sakramente. (Bylae I, VII):

U Kommissie wens daarop te wys dat die bewering “dat ons nie die lidmaatskap van die Wesleyaanse Kerk erken nie,” nie helemaal juis is nie. (Sien Art. 177).

U Kommissie beveel aan: Die Sinode verklaar dit onwenslik, dat predikante van Protestantse Kerke, wat nie 'n gereformeerde Belydenis het nie, in ons Kerk Sakramente sal bedien.

12. Beskrywingspunt 10. Verandering van Standplaas. (Bylae I, VII):

U Kommissie kan dit nie aanbeveel nie, aangesien dit nie pas in die vryheid van die Presbyteriaanse Beroepstsel nie.

13. Beskrywingspunt 11. Vertrek van Predikante. (Bylae I, VII):

Aanbeveling: Dat die Sinode dit wel seer onwenslik ag, maar nie sy weg ope sien om enige bepaling daaromtrent te maak nie en wel om dieselfde rede as genoem onder punt 12.

14. Beskrywingspunt 12. Verandering Beroepstelsel. (Bylae I, VII):

U Kommissie kan nie aanbeveel dat die gevraagde Kommissie benoem sal word nie, omdat—

- (a) Die Sinode van 1928 die saak na die Raad der Kerken verwys het,
- (b) Die Raad der Kerken nie sy weg ope gesien het om 'n aanbeveling te maak nie, en
- (c) U Kommissie dit as tydverspilling beskou.

15. Beskrywingspunt 16. Wysiging Art. 46. (Bylae I, II):

U Kommissie kan dit nie aanbeveel nie, omdat:

- (a) Dit ongesond is om dit in die diskressie van 'n kerkraad te laat;
- (b) Die vereiste tot kiesreg in die gekombineerde vergadering daar deur te willekeurig word.

16. U Kommissie wens beskeielik aan te beveel dat 'n biblioteek, veral op Kerkregtelike gebied, ergens in die Sinodale gebou gevestig sal word.

Vertrouende hiermee aan ons opdrag voldoen te hê.

Noem ons onsself

U d.w. dienaars en broeders,

G. M. PELLISSIER, Voorsitter.

THOS. RETIEF.

D. J. KEET.

H. C. W. VAN DER MERWE.

THEO. C. PAUW.

J. I. DE WET, Seriba.

Pretoria,
20 April 1931.

**TWEDE VERSLAG VAN DIE TYDELIKE
REGSKOMMISSIE.**

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die punt wat na hom terug verwys is (Eerste Verslag punt 2) :

Legitimasié (Bylae VII, punt 4) :

U Kommissie beveel aan :

1. Die vergadering herroep sy besluit oor die advies gegee deur U Kommissie insake Legitimasié van Predikante (pt. 2(a)), en besluit om genoemde advies aan die Kommissie van Eksaminateure voor te lê vir behandeling, om dit veranderd of onveranderd, met inagneming van Art. 112(2), as 'n voorstel voor die volgende Sinode te lê.

2. Middelterwyl verklaar hierdie H. E. Vergadering dit seer wenslik, dat toekomstige predikante van ons Kerk hulle opleiding in sy geheel of gedeeltelik in die Kweekskool te Stellenbosch sal ontvang, en dra dit op aan kerklike besture met hulle in hierdie opsig betrokke kommissies om jongeliede aan te moedig en waar nodig te ondersteun om hulle opleiding te Stellenbosch te kan ontvang.

3. Dat aan die Kommissie van Eksaminateure opgedra word om te oorweeg die wenslikheid van 'n nader bepaling van die uitdrukking: "in Erkende Universiteit of Seminarium" (Artt. 12 en 14), en by die volgende vergadering verslag te doen.

4. Dat die jongheer A. L. Roux geantwoord sal word in terme van wat onder (2) aanbeveel word.

Met verskuldigde hoogagtting,

U d.w. drs. en brs.,

G. M. PELLISIER, Voors.

THEO. C. PAUW.

D. J. KEET.

H. C. W. VAN DER MERWE.

THOS. RETIEF.

J. I. DE WET, Scriba.

Pretoria,
22 April, 1981.

BYLAE XVI.

DERDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VAN
REWIESIE

Hoogeerw. Heer,

U Kommissie het die eer om oor verdere punte as volg te rapporteer:

A. Oorstaande of terugverwese Punte:

(a) Uit Bylae 1 (VI), Punt 27: Art. 103 as volg te lees: "By die Sinode berus die hoogste gesag in die regering van die Kerk, wat uitgeoefen word in ooreenstemming met Gods Woord en die aangenome Wette en Bepalings."

Verder beveel u Kommissie aan dat Art. 105 as volg sal lees:

"Die Sinode of Algemene Kerkvergadering, wat alle gemeentes van die N. H. of G. Kerk regstreeks verteenwoordig, behartig die algemene belang van genoemde Kerk en in biesonder alles wat tot die openbare godsdienst en die kerklike instellings behoort, sorg vir die vassetting en handhawing van die Belydenis en ontwerp die Wette en Bepalings van die Kerk, en gee in gevalle van hoër beroep die finale beslissing."

(b) Bylae V, Naskrif 3. U Kommissie beveel dit aan, dog in die volgende orde:

- (a) Bydrae,
- (b) Kollektes by die openbare erediens,
- (c) Ander doeleinades,
- (d) Registrasie van Doop,
- (e) Registrasie van Aanneming,
- (f) Bevestiging van Huwelike.

(c) Bylae 1 (VI) Punt 13 en Punt 50. Die eerste punt beveel u Kommissie onverander aan. By die tweede punt word bygevoeg: "By die uitbring van 'n beroep by 'n gekombineerde vergadering sal die Konsulent egter die reg hê om sy stem uit te bring."

(d) Bylae 1 (VI) Punt 14 Art. 43 sal na die woord "broers" as volg lees: "Sal gekies word om tegelyk te dien nie. Die predikante, die Konsulent en voorts stief-familie word nie hieronder inbegryp nie."

(e) Bylae 1 (VI) Punt 15 word nou só aanbeveel.
(f) Bylae 1 (VI) Punt 16 Art. 53 sal na die woord "bevestig" as volg lees: "Namens die Kerkraad deur die

leraar van die gemeente of 'n ander bevoegde leraar (Art. 235)."

(g) Reglement in Byvoegsel van Bylae XX. Dit word aanbeveel vir goedkeuring in sy geheel. In hierdie verband stel u Kommissie voor dat Art. 274 (1) verval en dat (2) as volg gewysig word: "Die Sendingkommissie, waaronder hy arbei, 'n beroep op hom uitgebring het. 'n Beroepsbrief, deur die Voorsitter en Scriba van die beroepende Kommissie onderteken, sal aan hom gestuur word, met inagneming van Art. 276 en volgens die Vorm in Art. 262, na eis van omstandighede gewysig."

(h) Bylae I (IV), tweede verslag II, B, Ringe (e) as volg te lees: "Twee lede uit elke Ringsendingkommisie en een lid . . . ."

(i) Bylae 1 (VI) tweede verslag II, B, Art. 7, as volg te lees: "Die Sinode van die Sendingkerk sal so spoedig moontlik voorsiening maak vir die bestryding van die koste van lede van Kerklike vergaderinge. Intussen sal hulle koste as volg betaal word:

In verband met Ringe en kommissies van die Ring: Deur die Plaaslike Send. Kommissie, behalwe die lede van die Ringsending-kommissies, wat deur die Sinodale Sendingfonds sal betaal word.

In verband met die Sinode en kommissies van die Sinode sal die lede van die Sinodale Sendingkommissie en die Sendelinge uit die Sinodale Sendingfonds en die Ouderlinge en Evangeliste deur die Plaaslike Sending Kom. betaal word."

(j) Bylae 1 (VI) tweede verslag II, B, Art. 8 (b) sal die tweede sin lees: "Nadat 'n saak in hoër beroep die gewone weg gegaan het by die Sendingkerk, sal daar finale appell by die Sinodale Sendingkommissie kan geskied. Die verteenwoordigers van die Sinod. Sendingkommissie, wat sitting het in die Sendingsinode, sal die reg hê om enige sodanige saak, wat voor hulle aandag gebring word, by die bevoegde Vergadering in hoër beroep te bring."

(k) Insake wysiging Art. 205: Bylae 1 (VI) Punt 15. U Kommissie beveel aan dat die woord "manslidmate" in Art 205 sal lees "lidmate." Hierdeur kom die Reglement in Bylae 3 hoegenaamd nie in die gedrang nie en bly sy Artiekels vir hulle biesondere doel ongeskend. Vir alle andere vergaderings van lede van 'n deel of die

geheel van sy gemeente, staan dit die kerkraad vry om te bepaal wie daar stemgeregtig sal wees.

B. (a) Laatingekome Stukke (Bylae 1 (VI) tweede verslag, Byvoegsel):

1. Verval.
2. Art. 120, aanbeveel soos gedruk, behalwe dat "Sinode sitting" sal lees "sitting van die Sinode", en die woord "Algemene" sal verval.
3. Verval.
4. Nie aanbeveel nie.
5. In verband met hierdie punt beveel u Kommissie aan dat na die woord "beroep" in Art. 248(3) sal bygevoeg word "en in oorleg met een of ander kerkraad vir hulle bevestiging te sorg."

(b) Geskrewe Stukke (per Scriba Sinodi):

1. Versoek om die benaming "Wette en Bepalinge" te vervang deur "Kerkorde van die N. H. of G. Kerk van S.A." Dit word nie aanbeveel nie.
2. Versoek om die benaming "Hoogeerwaarde" vir die Sinode of Sinodale persone af te keur. U Kommissie wil daarop wys dat die kerkwet oor hierdie benaming swyg, dog wil op versoek van die vergadering aanbeveel dat hierdie saak, soos in die verlede, aan die diskressie van elke lid van die Vergadering sal gelaat word, met inagneming van die gevoel van agting wat ons aanmekaar en die liggaam, wat ons tesame uitmaak, skuldig is.

3. In verband met 'n wysiging in Art. 112 beveel u Kommissie aan dat na die woorde "ingedien word deur" die rangskikking van die genoemde liggeme as volg sal verander word: "Kerkrade, Ringe, die lede van die Sinode, die Sinodale Kommissie en al die Permanente Kommissies."

Met verskuldigde agting,

U Dw. Dns. in die Heer,

W. NICOL, Voors.

G. M. PELLISSIER.

G. B. A. GERDENER, Scriba.

Pretoria,
22 April 1931.

**VIERDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE
VAN REWIESIE**

Hoogeerw. Heer,

In verband met die verdere sake aan u Kommissie opgedra, het ons die eer om as volg te rapporteer:

1. Bylae 1 (VI) 48. Met die skrapping van Art. 139, beveel u Kommissie aan dat by Art. 186 'n (4) bygevoeg word, as volg: "Deur hierdie Kommissie sal 'n sub-kommissie aangestel word, wat die belangte van die Delagersdrift Nedersetting sal behartig en oor die koshuis aldaar toesig sal hou." Voorts word punt 48 aanbeveel, soos gedruk.

2. **Bylae XX. Aanbevelings (5).** U Kommissie beveel die voorgestelde royering nie aan nie.

3. In verband met die nuwe Tugartiekels en die Grondwet vir die Sendingkerk, reeds deur die H.E. vergadering goedgekeur, wens u Kommissie te rapporteer dat hy met alle sorgvuldigheid vir hierdie nuwe artiekels plek ingeruum het in ons **Wette en Bepalings**. Waar u Kommissie bereid is, om in verband hiermee alle nodige toelighting te gee, vertrou hy ook dat die vergadering hiermee genoëë sal neem.

Met verskuldige hoogagting,

W. NICOL, Voors.

G. M. PELLISSIER,

G. B. A. GERDENER, Seriba.

Pretoria,
27/4/31.

BYLAE XVII.

EERSTE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE SENDING

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het vir behandeling gehad:

1. Die Rapport van die Sinodale Sendingkommissie.
2. Die Rapport van Sending onder Israel.
3. Die Rapport van die Stoffberg Gedenskool.
4. Verslag van die Kommissie vir die eksamen in inboorlingetale.
5. Verslag van Raad der Kerke.

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor:

1. Die verslag van die Sinodale Sendingkommissie (Bylae XVIII).

(a) Die afsterwe van ds. C. M. Hofmeyr en Eerw. J. Joubert:

Daar die Sinode hom reeds uitgespreek het, beveel u Kommissie aan dat die punt vir kennisgewing aange- neem word.

(b) **Molemas-lokasie:** U Kommissie beveel aan: Die verskuiwing van die middelpunt word goedgekeur. Die verdere onderhandeling omtrent die grond in die lokasie word in hande gegee van die volgende Sin. Send. Komm.

(c) **Bethel-stasie.** Die voorgestelde verskuiwing van middelpunt word goedgekeur.

(d) **Seleka-stasie:**

Onder omstandighede keur die Sinode die handelwyse goed.

(e) **Sekoekoenstasie:** Hierdie punt word goedgekeur.

(f) **Oos-Afrika:** Die Sinode betreur hierdie toestand maar moet vir die teenwoordige hierin berus. Die Sin. Send. Kommissie sal die oog in die seil hou, en sal handel as gunstiger omstandighede hulle voordoen.

(g) **Soeloelandstasie:** Die Sinode verby hom oor die merkbare vrug wat reeds op die werk in Soeloeland gesien word, en wil vertrou dat dit die Sinodale Sendingkommissie sal geluk om die voorgestelde uitbreiding te bewerkstellig. Hy spreek sy waardering uit oor wat deur die M. S. Bond en T.V.S. Ver. aldaar gedaan word. Die deputasie sal ook sy aandag gee aan die ligging van die stasie.

(h) **Barberton:** Die Sinode verbly hom oor die vrug wat plaselike onderneming hier gelewer het, en beveel die handelwyse aan.

(i) **Erasmus-Premiermyn:** Hierdie punt word goedgekeur.

(j) **Sendingfeeste en Fondse:** U Kommissie beveel aan dat die Sinode nogeens 'n hartelike woord sal spreek in belang van Sendingfeeste. Dit is nodig dat die uitbreiding van Gods Koninkryk pertinent onder die aandag van elke lid van ons Kerk sal gebring word. Sendingfeeste kan ook in buitewyke van onse gemeentes georganiseer word, en sal geseënde vrugte dra.

Dit sal nodig wees dat dit op die hart van ons gemeentes sal gedruk word, veral die wat nog nie in belang van die saak besoek is nie.

U Kommissie beveel verder aan dat die aandeelplan deur die Sinode goedgekeur sal word, en op die hart van Kerkrade gebind word, om die plan nie as afgehandel te beskou nie. In teendeel, dis nou nog maar begin.

(k) **Gemeente Saulspoort:** Die Sinode neem hiervan met dank kennis.

(l) **Garatou:** Hierdie punt word vir kennisgewing aangeneem.

(m) **Bearbeiding van Indiërs:** Die eerste deel van die paragraaf word vir kennisgewing aangeneem. Die uitvoering van die voorgestelde plan word aan die Ring van Boksburg opgedra.

(n) **Pensioen vir Inboorlingleraars en Evangeliste:** Die volgende Sinodale Sendingkommissie sal uitvoering hieraan gee, indien moontlik.

(o) **Kerkie in Soeloeland:** Met dank vir kennisgewing aangeneem.

(p) **Afrikaans op Inboorlingskole:** Die Sinode spreek hom uit oor die noodsakelikheid hiervan, en dra dit aan die Sin. Send. Komm op om die autoriteite hieroor te nader.

(q) **Water op Saulspoort:** Hierdie saak sal die ernstige aandag van die Sin. Send. Komm. ontvang. Indien moontlik sal die Stasie van water voorsien word.

(r) **Stigting van Gemeentes:** Met die oog op die moontlike stigting van 'n **Sendingkerk**, sal die Sin. Send. Komm. sy ernstige aandag aan die stigting van gemeentes (as die fondament) moet gee.

(s) **Barberton:** Die Sinode verbly hom oor die toe-

nemende belangstelling in die sending in die gemeente Barberton en keur die laaste deel van hierdie paragraaf goed.

(t) **Bearbeiding van Nyassavolk in Tvl.:** Dit kan moontlik wees om onse kerkrade se aandag daarop te vestig, dat, met die instroming van die Nyasavolk hulle ernstige poginge moet aanwend om hulle te bearbei—missien deur Evangeliste uit die Sending in Nyasaland te kry.—Daardie volk is moeilik met ander inboorlinge te bearbei.

(u) **Normaalskool —Bethesda:** Die Sinode neem met dank kennis van hierdie beweging en wil met belangstelling sy verdere ontwikkeling gadeslaan.

(v) **Tweede Arbeider in Soeloeland:** Die Sinode verbly hom hieroor, en wil sy dankbaarheid uitspreek aan die Brs. en Susters, lede van die twee Sendingorganisasies. Die Sinode wil verder sterk aanbeveel dat onse Kerkrade hulle sal beywer om die M.S. Bond en T.V.S. Ver. aan te prys in hulle gemeentes.

(w) **Die Grondwet van die Ned. Ger. Sendingkerk:** Hierdie saak is in hande van die Kom van Rewiesie.

(x) **Arbeider op Bloedrivier:** Die Sinode verbly hom hieroor.

(y) **Ringe: Inleiding:** Die Sinode wil aanspoor tot getrouer en waardiger houding van die Ring-Sendingkonferensies. Die bywoning en die behandeling van die werksaamhede het nog nie die hoogte van ons Ringsvergadering nie.

- 1. Ring van Potchefstroom:** Die Sinode spreek sy leedwese uit dat daar nog nie die nodige werkkrakte in die Ring is nie. As dit noodsakelik is moet gemeentes verenig (Art. 264) om 'n Blanke Sendeling in die Ring te kry. Noukeurige ondersoek sal seker aantoon dat daar nog verwaarlosing is. Die ywer wat daar tog geopenbaar word is bemoedigend.

2. **Ring van Rustenburg:**

1. Die Sinode keur goed die wyse handeling om die Ring-Sendingkommissie so te vergroot dat die noodsakelike besoek (Art. 252 (4)) gemaklik kan gemaak word.
2. Grenslyne is bepaal, maar Art. 255 (3) is nog nie uitgevoer nie.
3. "Werkkringe" is nog nie 'n offisiële benaming nie. Art. 255 (3) erken net "gemeente."

4. Die wens van die Sinode, dat gemeentes werk in hulle grensgebied sal oorneem, is nog nie uitgevoer nie; en word herhaal.
5. Medesendingarbeidsters soos in Rustenburg gestig word aanbeveel.
3. **Ring van Lydenburg:**
  1. Die getal arbeiders in die Ring moet ook vermeerder word.
  2. Daar is dankbaarheid oor toenemende belangstelling.
  3. Die Kerkrade word gevra om te let op Art. 261 (7).
  4. By Sendinggemeentes moet die belangrykheid van "gee" ingeskarp word.
4. **Ring van Pretoria:**
  1. Waardering word uitgespreek oor die bearbeiding van die Paleli-stam, en die hoop word gekoester dat die simpatie van die Kapteins gou sal gewin word. Mag die Ring se voorbeeld gevolg word om gebruik te maak van Sendingorganisasies.
  2. Die Ring sien in, soos die voortrekkers, dat die inhoorling moet opgehef word. Die dors na kennis moet met gesonde water geles word, en dis **onse roeping**.
  3. Die Sinode moet aandring op registrasie van die talle van skole wat nog nie ondersteuning ontvang nie.
  4. Die Sinodale Send. Komm. sal sy aandag gee om van die outhoorn te verkry dat die sendeling ook as Huweliksbevestiger aangestel word.
5. **Ring van Utrecht:**
  2. Die Sinode neem met dankbaarheid kennis van die skikking met die Natalse Kerk om in Soeloeland nie alleen te arbei nie, maar ook uit te brei.
  2. U Kommissie is van oordeel dat die Sinode moet bepaal dat die werk in Soeloeland as buitelandse werk moet beskou word en direk onder toesig van die Sin. Send. Komm. staan.
  3. U Kommissiegeee in bedenking: Geekrag moet ontwikkel word, om self onderhoudend te wees, veral met die oog op 'n Sendingkerk.
  4. U Kommissie beveel aan dat die Sinode opdrag gee aan die Sin. Send. Komm. om te onderhandel met die Minister van Lande oor 'n stukkie grond

in of nabij Dingaanstad om 'n Sendingstasie te stig.

6. Ring van Heidelberg:

Ingenomenheid word uitgespreek met vordering van werk in die Ring. Getal geordende manne groei aan. Sendingorganisasies is gesond. Erns van Pl. Send. Komm. met Ring Send. Konf. is voorbeeldig.

7. Ring van Zeerust: Werkkragte is ontoereikend. Gedagte om 'n verkenner in sommige gemeentes te stuur word goedgekeur. Lede van ons Sendinggemeentes wat intrek weet nie altyd waar om hulle kerk in die Ring te kry nie.

8. Ring van Ermelo:

a. Die Sinode spreek hom sterk uit oor die noodsakeilikheid dat Pl. Send. Komm. getrou antw. sal gee op die vrae in Art. 261 (7) gestel. Deur versium ontbreek veel informasie. Ook moet Art. 252 (4) (jaarlikse besoek) uitgevoer word. Sendingorganisasies kan hier veel meer behartig word, wat kan help met sendingfeeste.

b. Van betekenis is dat **Inboorlinge** versoek het om van die dopstelsel bewaar te bly. U Kommissie beveel aan dat die Sinode op die roepstem sal gehoor gee.

9. en 10. Ringe van Johannesburg en Boksburg:

1. Hier is die belangryke Kompoundsending, wat aanspraak maak op die belangstelling, hulp en voorbidding van die hele kerk.

2. Die Sinode neem met dank kennis van die gesonde groei van die Inboorlinggemeentes wat, met 'n ledetal van 1146 in 1930 £774 18s. vir Gods saak byeengebring het.

Slot: U Kommissie merk op dat die geldelike druk ook deur onse Sendingfondse gevoel word. In 1929 was die bydraes £18,115 17s. 4d., en in 1930 was dit maar £14,861 3s. 5d.

(z) Die Alg. Sendingkonferensie:

1. **Verteenwoordiging:** Die bywoning was nie bevredigend nie. Een rede is dat persone hulle eie koste moet dra. Ook, gebrek aan belangstelling. — Aanmoediging deur die Sinode is nodig.

2. Behandelde Sake:

a. **Lobala.** Daar is nog altyd moeilikheid om finaliteit oor die saak te kry. Die konferensie was oor-

tuig dat die Heidense gewoonte nie van al sy kwaad kan gesuiwer word nie; maar dit kan ook nie as sensurabel beskou word nie.

U Kommissie beveel aan dat die saak aan die Sendingkerk (as hy gestig is) sal oorgedra word.

- b. **Beknopte verslae van Ringe:** U Komm. merk veel vordering. Ring Send. Komms. kan en moet getrouer wees om verslae te stuur volgens Artt. 76 en 254.
- c. **Stigting van Sendingkerk:** Hierdie saak is in hande van die Komm. van Rewiesie.
- d. **'n Normaalskool in Tvl.:** U Kommissie beveel aan dat die entoesiasme van Inboorlingonderwysers op Bethesdastasie aangemoedig word, maar daar moet toegesien word dat belangstelling in Stofberggedenkskool nie verminder sal word nie.

3. Rapport Sending onder Israel. (Bylae XIX).—

1. **Ons Arbeider:** Die Sinode verbly hom oor die ywer van sy arbeider, en neem die punt vir kennisgewing aan.

2. **'n Verkeerde opvatting:** Die Kommissie sal versigtig wees met hierdie soort aansoeke.

U Kommissie beveel aan: vir kennisgewing aanneem.

3. **Besoek aan die Vrystaat:** Onse medewerking met die O.V. Kerk bly nog staan; maar sal nou minder word daar die O.V. Kerk sy eie werkster het.

Die punt vir kennisgewing aanneem.

4. **Jaarlikse verslae:** Hierdie punt vir kennisgewing aanneem.

5. **Versoeke om Gemeentes te besoek:** Hoe wenslik ook, tog beveel u Komm. aan dat die Kommissie vir Israel sal toesien dat hy dit nie sal doen as dit sy werk benadeel nie. Met sy besoek kan 'n kollekte vir die fonds geneem word.

6. **Finansies:** Hierdie punt vir kennisgewing aanneem.

4. Verslag van Stofberg-Gedenkskool (Bylae XX).—

1. Punt 1. vir kennisgewing aanneem.

2. Punt 2. met dank kennisgeneemi.

3. Punt 3. Eerste deel vir kennisgewing aanneem.

Tweede deel: U Komm. beveel aan dat op die hart van ons ouderlinge veral gebind word om begaafde en toegewyde inboorlinge aan te moedig om na Stofberg te gaan.

4. Punt 4. Nuwe Hoof vir die Normaalskool. Die

Sinode neem met dank kennis van die aanstelling van die Heer Steensma. Hy wil ook dank uit-spreek oor goeie werk van sy voorganger, die heer Bonnet.

5. Punt 5. **Koshuise.** Hiervan word met dank kennis-geneem.

6. Punt 6. **Hospitaalfondse.** Die Sinode wil sy dank uitspreek aan mevr. Ds. Hofmeyr en die staf oor hulle ywer in verband met die so nodige Hospitaal.

7. Punt 7. **Waterskema.** Met dank word hiervan kennisgeneem.

8. Punt 8. **Gewysigde Toelating** en leerplan-leraars-klas. Hierdie plan is in hande van die Kommissie van Rewiesie.

9. Punt 9. **Geldelike staat.** Dis jammer dat Gods werk so gestrem moet word deur gebrek aan middelle. U Kommissie wens om langs hierdie weg die behoeftes van Stofberg nog eens onder die aandag van die Kerk te bring. Aan hierdie Inrigting kan ons ook dink as ons ons Testamente maak.

5. **Verslag van Kommissie vir Eksamien in Inboor-lingtale. (Bylae XXI).**—

Punt 1. Kandidate : Vir kennisgewing aangeneem.

Punt 2. Kennisgewing : U Kommissie is van oordeel dat hierdie saak gegee moet word in hande van die Sia. Sendingkommissie. Ons kan nie sloer met die belangryke saak nie.

Punt 3. Aanbeveling. Hierdie punt word goedgekeur.

5. **Verslag, Raad der Kerke**—nog nie gereed nie.

Met verskuldigde hoogagting,

noem ons ons,

U dw. dnre. in X.

W. M. J. ODENDAAL,

H. J. POTGIETER.

G. W. S. HOFMEYR.

G. M. CLAASSEN.

D. THERON, Voors.

J. C. CRONJE, Scriba.

C. B. BRINK.

N. E. DE KOCK.

P. A. ROUX.

TWEDE VERSLAG VIR DIE SENDING KOMMISSIE

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het ter behandeling gehad:

I.—Handelinge van die Raad der Kerke: Beskrywingspunt 2 re Stigting van 'n Verenigde Sendingkerk; Sendingblad.

II.—Beskrywingspunte — (Bylae I, III — Sending — B. 1—4).

III.—Dispensasie, Art. 43.

IV.—Trugverwys. Meerdere bearbeiding van Soeloeland.

V.—Re Onderwys van Inboorlinge (Bylae V, laat-ingeckome stukke, punt5).

U Kommissie wens as volg te rapporteer.

I.—Handelinge van die Raad der Kerke (Bylae VIII).—

1. **Re Verenigde Sendingkerk.**

U Kommissie beveel aan dat die Sinode die beginsel van die stigting van " 'n Verenigde Sendingkerk van Suid-Afrika" sal goedkeur, en verwys die saak na die Sin. Send. Kommissie.

2. **Re Sendingblad.**

U Kommissie het met ingenomendheid kennisgeneem van die besluit van die Raad der Kerke om te bevorder die daarstel van 'n Verenigde Sendingblad, en beveel aan dat die Sinode dit sal goedkeur, en dit aan sy Sin. Send. Kommissie sal opdra ter behartiging.

II.—Beskrywingspunte (Bylae I (III), B)—

1. Die versoek van die Ring van Utrecht omtrent grond in Dingaanstad is reeds goedgekeur.

2. Dispensasie van Art 274 (1):

(1) (a) U Kommissie beveel aan dat die versoek van die Ring van Johannesburg omtrent Art. 274 (1) in belang van die Inboorling Alfred Sequete, goedgekeur sal word.

(2) (b) Dieselfde beveel ons aan in die geval van Samuel Moletsane in die gemeente van Heidelberg.

(3) (c) Hierdie aanbeveling geld ook vir Petrus Matsie van die gemeente Vereniging. (vgl. Bylae XX, Byvoegsel Art. 3 (e).)

3. Pensioen van Evangeliste.

Aangesien die Sinode nog nie kan oorgaan tot die

stigting van 'n pensioenfonds vir Evangeliste en Inboorlingleraars nie, beveel U Kommissie aan dat Beskrywingspunt 3 goedgekeur word.

4. Hierdie Beskrywingspunt 4 is verwys na die Sinodale Sendingkommissie.

III. Dispensasie, Art. 43.

Voor die Sinodale Sendingkommissie het ook gedien 'n versoek van die Sending Kerkraad van Pretoria om dispensasie van Art 43, om goed te keur die kiesing van ouderling Fred Liberty, wat onder misverstand gekies is, terwyl hy nog maar 39 jaar oud is.

U Kommissie beveel aan dat die Sinode die versoek sal toestaan.

IV.—Na U Kommissie is terugverwys: Meerdere bearbeiding in Soeloeland.

Daar u Kommissie nog geen berig van die Natalse Kerk ontvang het nie, beveel U Kommissie aan dat hierdie saak na die Sinodale Sendingkommissie verwys word om te handel na bevind van sake.

V.—Re Onderwys van Inboorlinge (Bylae V, laat ingekome stukke, punt 5.)

- a. Word goedgekeur.
- b. Word goedgekeur.

c. 'n Kommissie uit die Sinode Send. Kom. is reeds aangestel om dit te doen, sodra die tyd geleë is. Manne wat innig belangstel in hierdie saak, het belowe om die oog in die seil te hou. Sodra die tyd geleë is, sal hulle ons adviseer om te handel.

Met verskuldigde hoogagting noem ons ons, u dw. dnre. in die Heer,

Die lede van die Kommissie:

D. THERON, Voors.
 J. C. CRONJÉ, Sekr.
 G. W. S. HOFMEYR.
 C. B. BRINK.
 H. J. POTGIETER.
 N. E. DE KOCK,
 G. M. CLAASSEN.
 W. M. J. ODELDAAL.
 P. A. ROUX.

Pretoria,
 23/4/31.

BYLAE XVIII.

VERSLAG VAN DIE SINODALE
SENDINGKOMMISSIE.

Hoogeerw. Voorsitter,—

U Kommissie het die eer die volgende verslag van sy werksaamhede vanaf 1928 u voor te lê:—

1.—Die Betreurde Afsterwe van Ds. C. M. Hofmeyr en Eerw. J. J. Joubert.

Eer die Kommissie oorgaan tot die behandeling van sy werksaamhede gedurende die afgelope drie jaar, meen hy dat dit paslik is, om met diepe leedwese melding te maak van die heengaan van onse ywerige, beminlike en toegegewye Voorsitter, Ds. C. M. Hofmeyr, en van ons toegegewye Sendeling in Soeloeland, Eerw. Jozua Joubert, wat letterlik verteerd geword is in die werk van sy Meester. 'n Paslike "In Memoriam" is geboekstaaf in die notule van die Kommissie van elk van die twee knegte van die Heer.

2.—Die Werksaamhede van die Kommissie:

(a) **Vergaderinge.**—Gedurende die drie jaar het u Kommissie sewemaal vergader en in behandeling gehad die volgende sake.

(b) **Molemas-lokasie.**—Ons het dit raadsaam gevind om die middelpunt van die werk in die Noorde te verskuiwe van die Lokasie na die dorp Zoekmekaar, as 'n veel meer doeltreffend uitgangspunt. Vir die aangekogte grond, aan die lokasie, het ons 'n inboorling koper, maar die landswet belet die verkoop daarvan, sonder toestemming van die omliggende blanke bewoners. Ons is nou in onderhandeling met 'n Boerevereniging aldaar, om die nodige toestemming te verkry. Die ondersteuning van die voorsitter van die vereniging het ons reeds verseker, as ook van twee invloedryke eienaars. Nou wag ons op die besluit van die Vereniging. Die saak vorder besonder langsaam. Die onderhandeling met die Kerkraad van Zoekmekaar, alwaar die Sendeling sal moet woon, wil maar ook nie vorm neem nie.

(c) **Bethel Stasie.**—Nie alleen het die Kommissie dit

raadsaam gevind, om die meergemelde middelpunt te verskuiwe nie, maar ook die uitgangspunt van die stasie Bethel. Hy het gevind dat die dorp Pietersburg 'n veel geriefliker middelpunt sal wees.

Met die hartelike steun van die Kerkraad is dan ook daar toe beslote. Meer nog, ons is ook versekerd van ruimere ondersteuning van die gemeente, iets wat die laaste Sinode sterk verlang het. Op die Stasie Bethel het ons g'n eiendomsreg nie, en daar moet gebou word as ons daar bly.

(d) **Die Stasie Seleka:** Hier was die Kommissie in die noute gebring. Na enige morge grond aangekoop te hê, grensende aan die reserwe aldaar, het ons verneem dat ontevredenheid heers onder die inboorlinge. Die Sendingsekretaris het 'n persoonlike besoek naai die Stasie noodsaklik gevind. Met sy besoek by die Kaptein was hy oortuig van die ontevredenheid. As ons hom en sy volk nie kan vertrou nie, het hy gesê, soos die Koloniale kerk dit vroeër gedaan het, deur in die lokasie te bou nie, dan gaan hy sy gebied opesit vir andere kerkgenootskappe ook. Waar ons kerk nou alleen daar arbei, sou hy dan mededingers kry. Hy wou nijs op skrif stel nie, waar ons probeer het, om skriftelike vastigheid te verseker. Ons moes hom en sy volk vertrou, was sy eis. Nadat die samewerking met die optrek van die Sendelingswoning versekerd was, het ons noodgedwonge daartoe oorgegaan. Daar staan nou 'n stiewige en doelmatige woning; waar die oue woning gedreig het om ineen te stort. Gelukkig het ons die aangekogte grond sonder verlies weer kon verkoop.

(e) **Sekoekoensland Stasie:** Alles in verband met die aankoop van die grond vir hierdie Stasie is nou in orde, en in hande van die Saakgelastigde. Daar is oponthoud gekom met die uithaal van die water op die grond. Dit is nie onwaarskynlik dat dit nog 'n hofsaak sal veroorsaak nie. Ons wou graag buite bly; maar volgens ingewonne advies van ons Regskommissie sal ons met die ander eienaars moet optree. Die saak is nog hongende, moontlik bly dit hangende. Op die oomblik is die saak vir ons nog nie dringend nie. Die Stasie "Burger" aldaar, so genoem na Ds. en Mevr. A. P. Burger, wat hulle besonder daarvoor beywer het, word ondersteun deur die Trans. Vroue-Sendingvereniging. Die Stasie is be-

hoorlik opgebou. Benewens 'n stewige Sendelingswoning staan daar 'n kerkie wat ook diens doen vir 'n skool, en ook staan daar 'n hospitaaltjie.

(f) **Portugees Oos-Afrika:** Toe dit bekend was dat die HoogEd. Heer C. W. Malan, Minister van Spoerweë na Portugal sou gaan, het die Sendingsekretaris hom versoek, om, as die geleentheid hom sou voordeoen, hom in belang van ons gestaakte Sendingwerk in Portugees-Oos-Afrika te beywer. Hy het dit gereeldlik onderneem. Hy het sy bes gedaan daar, en ook later toe die Portugese Goewerneur in die Transvaal was. Alles egter met 'n uitslag, wat iemand, wat enigsins met die Portugese bekend is, kon voorspel het. Minister Malan het vir ons 'n onderhou met die Goewerneur gereel, wat geëindig het soos onderhoude in die reël eindig: seer hoflik ontvang; geinteresseer in ons werk, ens., maar alles het op niets uitgeloop nie. Die hele korrespondensie in die "Daily Mail" van Johannesburg, gevoer in die tyd toe ons Sendelinge die land uitgesit is, is op sy versoek aan die Goewerneur toegesend. Hy het beleefd alles weer terug gestuur sonder op- of aanmerking. Hulle het hulleiese betreklik die Portugese taal so gestel, dat nog onse Sendelinge nog onse Evangeliste daaraan kan voldoen. En dan is hulle onbeweeglik omtrent die ligging van onse stasie wat te naby hulle s'n is. Alles word so gereel om in hande van die Roomse Kerk te speel. Op advies van Minister Malan het die Kommissie besluit, om onse Moderatuur te versoek, die hele toedrag van sake op skrif te stel en die Goewerneur toe te send. Dit is gedaan, en daarop het niets gevvolg nie.

(g) **Soeloeland Stasie:** Dit het geblyk dat onse stasie in Soeloeland in die gebied van die Natalse Kerk is, maar hierdie saak is met die Natalse Kerk geskik, sodat ons daar kan bly en uitbrei. In verband met uitbreiding is 'n deputasie daarheen gewees, en hy het grond gekies vir nog twee stasies, en vier buiteposte, ongelukkig was die landkaarte, wat leiding moes gee nie vertroubaar nie. Sommige van die gekose gronde is geleë in Kroongronde, wat die Minister van Lande hoe graag ook, nie vir Sendingwerk kon gee nie. So spoedig moontlik sal 'n ander deputasie gaan, om die nuwe uitgangspunte te kies. Hy sal ook sy aandag gee aan die ligging van die stasie te Konjane, waarteen ongunstig kritiek gelewer is.

Die Trans. Vroue Sendingvereniging het onderneem om die salaris te vind van die tweede Sendeling. En die Man.-Sendingbond vertrou ons sal onderneem om die tweede stasie op te bou. Dit sal 'n waardige gedenkteken wees. Dit is die Kommissie geluk om spoedig die opegevalle plek te vul, veroorsaak deur die betreурde dood van Eerw. J. J. Joubert, deur Eerw. J. J. Kruger. Hy en sy eggenote is baie gelukkig in hulle werk op Konjane, en geniet reeds vrug op hulle arbeid.

(h) **Gemeente Barberton.**—Die Sinode het besluit dat hierdie gemeente buitegewone steun sal ontvang; maar dit het die gemeente nie inslaap gesus nie. Berig is ontvang van die Scriba van die Ring Sendingkommissie dat die Kerkraad van Barberton besluit het, om 'n hand by te sit in die besoldiging van twee Evangeliste en die verkry van 'n vervoermiddel vir die Sendeling. Dit is die gesonde beginsel wat die Sinode aangeneem wil hê deur die andere gemeentes waarin die werkkringe geleë is van die koloniale kerk oorgeneem, sowel as die gemeentes wat buitengewone steun ontvang.

(i) **Die Gemeente Erasmus—Premier-Myn.**—Hierdie gemeente ontvang steun van die Rings Sendingkommisie. Maar hierdie steun het die Kommissie versigtig gestel. Dit moet alle driejaar vernuut word, in die hoop dat dit 'n spoorslag tot selfstandigheid sal wees. Die Rings Sendingkommissie het dit nodig gevind om die middelpunt van die gemeente naderby die Inboorling-reserve te bring, en dit het 'n woning vir die Sendeling noodsaaklik gemaak. Die gemeentes kon die koste daar-aan verbonde nie alleen dra nie, gevvolglik is 'n beroep gedaan op die Sinodale Sendingkommissie vir £200 0s. 0d. Die Kommissie het toegestem, dat as die Ring van Pretoria £100 0s. 0d. vind, sal hy probeer om die ander £100 0s. 0d. uit die owerige nege Ringe te kry. Elk lid van die Sinodale Sendingkommissie sal sien om ongeveer £1 10s. 0d. van elke gemeente in sy Ringsressort, as 'n gif te vra.

(j) **Sendingfeeste en Fondse.**—Dit is u Kommissie nie moontlik om te sê in hoever die wens van die laaste Sinode betreklik die organiseer van Sendingfeeste uitgevoer is nie. Hy ag die feeste so hoog dat hy vriendelik versoek, dat die saak weer voor die Sinode sal dien en dat daar moontlik navraag gedaan sal word in die vergade-

ring. Onse gemeentes hou van buitefeeste. Sulke byeenkomste in die wyke van die gemeentes georganiseer deur die lede van die Manne Sendingbond en Vroue Sendingvereniging, kan nie anders as vrugbaar wees nie.

Wat die Kruistog betref, is die saak gereel deur die afsonderlike Ringssendingkommissies by geleentheid van 'n Ringsiting. Volgens ingekome informasie is nie veel meer as die helfte van die kerk besoek geword nie. Die ernstige aandag van die afsonderlike Ringe is hierop gevestig, met die gevolg vertrou ons dat die gemeentes, tot nog toe nie besoek, besoek sal word. Dit sou jammer wees, om 'n gemeente van die seen te beroof, want "Die zegenende ziel word vetgemaakt."

Die Kommissie het benewens die plan om die tekort deur 'n kruistog uit te wis, gereel, dat deur die uitgee van aandele, van ten minste £1 elk, wat jaarliks vernuut moet word, om 'n tekort in die toekoms onmoontlik te maak. Ons mik daarop om 4,000 aandele also uit te gee. Tot sover het ons van iets meer as die helfte van die Kerk van wie berig ontvang is, oor die 2,000 aandeelhouers. As hierdie plan stiptelik uitgevoer word dan behoort dit te voorsien met die middedele, wat die onmiddellike behoeft nodig het. Dit neem natuurlik nie die plek in van die voorgeskrewe Sinodale kollektes nie. Ook nie wat die verskillende Sendingvereniginge doen nie. Die aandeelskema is nie 'n berowing van Petrus, om Paulus te betaal nie. Daar behoort teen gewaarsku te word dat ons die perke van onse milddadigheid bereik het. Ons het maar nouliks begin. Soms word gedink dat ons te veel vra. Tot op datum het ons uit 53 gemeentes 2,484 aandeelhouers gekry wat £2,877 10s. 6d. belowe het.

(k) Die Gemeente Saulspoort:

Op hierdie stasie het 'n hewige storm losgebreek, veroorsaak deur die voormalige Regent, Isang. Dit het geblyk dat hy dit eintlik teen Eerw. Stegmann gehad het, wat nie voor hom wou kniel nie. Die Kommissie het die saak dadelik in hande geneem. Hy het 'n deputasie daarheen afgevaardig wat daarin geslaag het om sake so te stuur, dat daar heil uit gebore is. Dit was eintlik 'n storm voor die reën.

(l) Die Grond op Garatou, Sekoekoensland:—

Deur die vriendelikheid van Minister Grobler is die verhuur van enige morge grond op Garatou vir 'n winkel waartoe ons eintlik nie reg gehad het nie, gekondoneer. Hy het verder gegaan. Toe die huurder op sy reg gestaan het, om die kontrak vir nog drie jaar te vernuut, het die Minister ons ook daarin tegemoet gekom. Spoedig daarna egter het die huurder uitgevind dat die kontrak nie veel werd is nie, en het hy die Kerkkantoorkommissie beweeg om die huur besonder laag te stel. Die kontrak sal egter sy volle tyd loop, en nog ongeveer twee jaar duur.

(m) Arbeid onder Indiers:

'n Geordende man, 'n Leraar van die Engelse Kerk, 'n Indiér, is besig onder die Indiërs op die Rand, en hy bedien hom meesal van lede van onse kerk. Die vraag is toe ontstaan: Moet ons wag totdat ons 'n man het wat in Kairo opgeleid is? Die Indiërs alhier ken tog almal, of Engels, of Afrikaans. Na 'n onderhoud met die Rev. Sigamoney, die Indiér, en met die Biskop van Johannesburg, het ons ooreengekom dat waar hulle in Johannesburg reeds 'n kerkgebou het, hulle die Indiërs daar sal bearbei, en ons sal dan die Ooste neem, van Germiston en verder Oos. Ons versoek is dat die Sinode die Ring van Boksburg sal opdra, om die voortou in hierdie werk te neem.

(n) Pensioen Inboorlinglераars en Evangeliste:

U Kommissie het op bevel van die jongste Sinode 'n skema ontwerp vir pensioen vir inboorlinglераars en evangeliste, wat hy aan die oordeel van die sendelinge voorgelê het. Die skema het nog nie finaliteit bereik nie. Ons verlang na die geleentheid om die saak verder te behandel.

(o) 'n Kerkie in Soeloeland:

Op Konjane in Soeloeland was daar 'n grote behoefte aan 'n kerkie wat ongeveer £250 sou kos. Dr. Gerdener, wat die saak ter sprake gebring het, het onderneem om £100 daarvoor uit die gemeente Wakkerstroom te kry, as die andere Ringe vir £150 sal sorg. Die aanbod is deur die ander Ringe, deur hulle verteenwoordigers, aanvaar.

Die Kerkie staan nou daar as 'n uitgangspunt van lig en heil, en is betaald.

(p) Afrikaans op Inboorlingskole:

Daar die grootste persentasie van werkgewers van die inboorlinge Afrikaanssprekendes is, word 'n onreg aan die inboorling gedaan, om hulle net in Engels vir hulle lewensstaak toe te rus. Die O.V. Staatse kerk verlang onse medewerking om Afrikaans op die inboorlingskole verpligtend te maak. Die Sinode spreek hom hieroor uit.

(q) Water op Saulspoort:

Die waterkwessie op Saulspoort is ongelukkig nog nie opgelos nie. 'n Broeder Ouderling van onse kerk, wat water aanwys is vriendelik daarheen gegaan. Met die beste verwagting is aan die werk gegaan, om na 50 of 60 voet gegaan te hê, op soliede rots af te kom. Ons is omtrent ten einde raad. Sonder water is die posisie natuurlik onhoudbaar. Ons sê: omtrent radeloos, maar gelukkig nie heeltemal nie. Die hulp van 'n Duitse broeder wat met veel sukses in hierdie rigting gewerk het, sal ingeroep word. Die Here het sy wyse doel, van keer op keer die onderneming op teleurstelling te laat uitloop. Dit het Hem behaag onse volharding uit te lok. Ons sal ons dus weer aangord en nog eens 'n beroep op onse Sondagskoolkinders doen, om die nodige middede daar-toe te vind.

(r) Stigting van Sendinggemeentes: Dit is u Kommissie nog nie geluk, van al die Ringe die informasie te verkry omtrent die stigting van die Sendinggemeentes in hulle ressort nie. Ons het verlang die datum van stigting te kry, so nie die juiste nie, dan by benadering, en die grense van die gemeentes. Dit was ons dus nie moontlik, om die opdrag van die jongste Sinode uit te voer nie, betreklik werkkringe, wat nie die vereiste ledetal het nie, en tog tot gemeentes behoort verklaar te word. Sien Akte van die 1928ste Sinode, pag. 41.

(s) Latere Ontwikkelinge in Barberton:

U Kommissie het met dank verneem dat daar groeiende belangstelling en medewerking in die gemeente te bespeur is. Hy koester die hoop, dat daar spoedig 'n pond vir pond samewerking met die Sinodale Sending-

kommissie sal wees, waardeur die nodige vervoermiddel vir die Sendeling verkry sal word, en gesorg sal word vir die vervoerkoste. Daar dit natuurlik vir die werk bes is, dat die Sendeling in die reserwe sal woon, het die Ring gemeen dat die Arbeider daar van 'n woning moet voorsien word. Die huishuur wat nou in Sabie moet betaal word kan dien, om die rente van die bougeld te dek. Die Sendeling wil self die werk onderneem, en is van plan 'n woning daar te stel vir £250. Die Sinodale Sendingkommissie wil nou sien om die som te kry. Moontlik is daar 'n rentmeester van die Heer gereed, om ons die som teen 'n billike rente te gee.

(t) Die Indruk van Nyasavolk in die Transvaal:

Eerw. Vlok, arbeider van die Kaapse Kerk, onder die Nyasavolk op Salisbury, het in sy deurreis na die Suide oral Nyasavolk in die Transvaal aangetref. Hy meen dat hulle nie gemaklik met andere inboorlinge meng nie, en 'n spesiale arbeider vereis. Ons kon sy sienswyse nie deel nie; maar het gemeen dat die werk in die hande van die Plaaslike en Rings Sendingkommissie moet bly. Die doeltreffendste wyse om die werk te doen, kom ons voor, is om Nyasa Evangeliste te verkry, onder toesig van onse Sendelinge. Dit kan moontlik nodig wees, dat die Sinode onse Sendingkommissies hierop wys.

(u) Normaalskool op Bethesda:

'n Interessante beweging is op Bethesda, in die lewe geroep deur inboorlingonderwysers behorende tot onse Kerk, wat die noodsaaklikheid sien, dat die invloed van onse Kerk sterker moet werk in die inboorlingskole. Hulle het toe 'n vereniging gevorm, wat in die rigting wil werk. Sterk word nou gevoel die behoefté om onderwysers, in die gees van ons Kerk in die Noorde op te lei. So sterk word dit gevoel, dat hulle besluit het, om 'n nuwe kerk op Bethesda te help bou, en dan die oue te kry, om ingerig te word vir 'n Normaalskool. Met die behulp van die gemeente aldaar wat seer entoesiasties is, het hulle al 20,000 stene vir die nuwe kerk gereed. Van die gemeenteledere het hulle gereed verklaar om leerlinge vir eers gratis in hulle huise te ontvang. Hulle wil alles doen sonder die Sinodale Sendingkommissie geldelik te beswaar. Die beweging is seker nie gering te ag nie. Dat die inboorling sy rug op onse kerk gedraai het, is hierdeur gelogen-

straf. Ons sal moet toesien dat die dorstiges gesonde water kry.

(v) Die Tweede Arbeider in Soeloeland:

U Kommissie het besluit om D.V. in Julie a.s. 'n deputasie na Soeloeland te stuur, om die tweede stasie in Soeloeland te gaan kies. As die saak met Eerw. Kruger geskik kan word om die tweede arbeider in sy huis te ontvang, dink hy tot 'n beroeping oor te gaan. Dit sal die jonge broeder die geleentheid gee, om so in die werk gelei te word. Die Trans. Vroue Sendingvereniging het sy salaris gewaarborg, en die Manne Sendingbond het onderneem om die tweede Stasie op te bou. Ons wil vriendelik aan die hand gee dat die Sinode sy hoeë waardering uitspreek vir die werk wat gedaan word deur die Susters en Broeders.

(w) Die Grondwet vir die Bantukerk:

Die grondwet vir die Inboorlingkerk is deur die Voorsitter van U Kommissie opgestel. Dit het gedien voor die Algemene Sendingkonferensie, wat dit met 'n paar kleine wysiginge aangeneem het, en toe naar die Kommissie vir rewiese verwys het.

(x) Die Sinodale Arbeider te Bloedrivier:

Evangelis Aron Xulu 'n seun van een van die indunas van Dingaan arbei nog met getrouheid op hierdie geskiedkundige plek. Behalwe sy ommiddellike omgewing op Bloedrivier, strek die werk van onse Evangelis hom uit naar die omliggende inboorlingbevolking. Hy werk met merkbare seën, en is seer gewild onder blank en gekleurd. Sy nederig diensvaardigheid het die harte gewin van die blankes in die omgewing. Hy geniet die hartelike steun van Senator Spies, wat in die nabijheid van Bloedrivier woon.

3. Die Ringe:

Daar is veel om voor dankbaar te wees, in die wyse waarop die Sending in onse Kerk behartig word. Ons kan egter nie ontevins nie, dat daar heelwat in meer as een Ring ontbreek aan waardigheid, orde en degelijkheid waarmee die Ringssendingkonferensies jaarliks gehou word. Geduriglik dien nog ingeskarp te word, dat die

konferensies onse Ringsvergaderinge is op Sendinggebied. Beskrywingspunte wat voor die Sinode sal dien, as hulle wet word, sal hulle help om die verteenwoordiging van die gemeentes beter te laat wees. Die laaste Sinode het dit nodig gevind, om in ons wetboek op te neem 'n aantal van die vrae, wat in die ou "Vriendelik versoek" verskyn het. Ongelukkig is daar Plaaslike Sendingkommissies wat die gevraagde informasie nie verskaf nie, en is daar Ring Sendingkommissies, wat die informasie, wat hulle nog al ontvang, nie voor die Ring bring nie. As Art. 261 (7) getrou nagekom word, sal daar heelwat belangryke informasie verkry word.

1. Ring van Potchefstroom:

Hierdie Ring skyn daar nie toe te kan kom, em die wens van die Sinode uit te voer nie, betreklik meer werkragte. Die laaste Sinode het die wens uitgespreek, dat daar 'n blanke geordende man sal kom te staan, bhalwe die drie geordende Inboorlinge. Die man is nog nie daar nie, en die getal geordende Inboorlinge is gedaal tot tweec. Ook is daar minder Evangeliste as toe laas verslag aan die Sinode gedaan is. Ons wil nie vergeet dat daar, betreklik gesproke min inboorlinge in hierdie Ring is nie; maar of die geval verminder is sedert die laaste verslag betwyfel ons. Dat daar minder arbeiders is, kan nie bevorderlik wees tot die uitbreiding van Gods Koninkryk nie. Die Sinode sal seker nog eens op die hart van die Ring wil bind, dat daar tog nie verwaarloosing aan onse deure kan toegelaat word nie. Die Ring het vir die Sending in 1930 byeengebring £1,524 4s. 9d. en in 1929 was dit £1,499 6d. 2d.

(2) Ring van Rustenburg:

Hierdie Ring bly 'n belangryke plek in onse Kerk inneem met sy groot inboorlingbevolking. Die Ring het wyslik gehandel deur 'n Ring Sendingkommissie van 8 lede te benoem. Dit moes dit maklik maak om Art. 252 (4) na te kom. Daar is maar 11 gemeentes in die Ring. Om jaarliks die gemeentes in belang van die Sending te besoek, behoor dus nie onuitvoerbaar te wees nie. Uit die rapport blyk egter nie dat die gehele Ring besoek is nie. Sou die Sinode nie wil bepaal dat 'n groot Ring-Sendingkommissie 'n subkommissie kan benoem om spoedeisende sake af te handel nie, vir later rapport?

Die Ring-Sendingkommissie het gehandel in verband met die bepaling van die grenslyne van die Sendinggemeentes in sy ressort asook die vasstel van die datums van stigting. Die informasie behoort egter in hande te wees van die Scriba van die Sinodale Sendingkommissie, om volgens Art. 254 (3) daar mee te handel. Die Kommissie spreek van werkkring en gemeentes. Die eerste benaming is nie 'n erkende in ons kerkring nie. Dit sal naar onse mening gekorregeer moet.

Oor die algemeen het die belangstelling in die Sending in hierdie Ring toegeneem. 'n Paar gemeentes het die wens van die Sinode begin uitvoer t.w. om met verdrag die verantwoordelikheid oor te neem, wat die kerk in der tyd van die Koloniale Kerk oorgeneem het. So ver die Kruistog uitgevoer is, is dit nie vrugteloos gewees nie. In 8 van die Gemeentes het 400 persone hulle begeerte te kenne gegee, om aandele in die werk van die Meester te neem. Ons vind nie die Sendingorganisasies in al die gemeentes nie. Dis jammer! As een gemeente in een Ring dit kan doen, dan behoort dit nie juis onnoontlik vir die ander te wees nie. Die Saak sal grootliks bevorderd word as die Sinode dit op die hart van onse kerkrade kan bind. In die gemeente Rustenburg is 'n begin gemaak met die wat die kinderkrans ontwasse is, en nog nie vrymoedigheid het om by die Transvaal Vroue-Sendingvereniging aan te sluit nie. In 1930 het die Ring vir die Sending byeen gebring £763 7s. 7d. In 1929 was die som £886 13s. 1d.

3. Ring van Lydenburg:

Die getal arbeiders is in hierdie Ring nie eintlik vermeerderd nie. Daar was 'n poging om nog 'n geordende man te plaas in 'n Sendinggemeente met die grens van die twee blanke gemeentes Belfast en Machadodorp. 'n Eerste beroep het nie sukses gebring nie en toe is daar nie verder gegaan nie. Die Ring het nou weer sy aandag aan die saak gegee, en beveel aan dat nog twee geordende persone daar in die veld sal kom, een 'n blanke en een 'n naturel. Uiterlik is daar dus g'n vordering gemaak nie; maar wat van meer betekenis is, is die toeneming van belangstelling in al die gemeentes waarvan die verslag melding maak. 'n Gesonde suurdeeg is merkbaar aan die werk in die gemeentes van die Ring van Lydenburg. In sy verslag aan die Ring spreek die Ringsendingkommissie die begeerte uit dat daar 'n nouer

band sal gelê word tussen die Sendinggemeentes aldaar, en die Stasie "Burger" in Sekoekoenland, wat deur die Transvaal Vroue Sendingvereniging ondersteun word. Ook verlang die Ring-Sendingkommisie dat die gemeente Barberton 'n deel, hoe min ook al, van die las van die Sendingwerk in sy midde sal dra. Die gevær wat hier opgemerk word, het die Sinodale Sendingkommisie herhaaldelik al op gewys. Die Sinode besluit, om 'n werk as buitegewoon te beskou, en gee dan buitengewone steun, om te vind dat die gemeente gevær loop om toeskouer in die stryd te wees.

As die Plaaslike Sendingkommisie tog die verslae behoorlik wil opmaak, en die statistieke vorme wil gebruik, wat by die Saakgelastigde voorhande is, dan kry die Kerk 'n insig in sy Sendingwerk waarvan hy nou verstoke is. In die Sendinggemeentes van hierdie Ring val dit besonder in die oog, dat 'n moeilike maar belangryke les nie eintlik geleer word nie. En die les is om vir die saak van God te gee. Die wet eis dat elke lidmaat ten minste 5s. per jaar tot in standhouding van die werk van die Here sal stort. In een gemeente het ongeveer 100 lidmate £2 7s. 6d. gegee. In 'n ander gemeente het 330 lidmate £16 gegee. Hier is Barberton 'n loflike uitsondering. 157 lidmate het, in bydrae £56 10 3d. gestort.

Hierdie Ring het in 1930 vir werk onder die inboorlinge aan sy deure £1,581 9s. 4d. byeengebring. In 1929 was die som £1,203 19s. 4d.

(4) Ring van Pretoria:

Die Ring van Pretoria het, behalwe die werk wat hy op hande het, sy aandag gegee aan die groot en vaak onbearbeide Paleli-stam. Die Kommissie het deur 'n persoonlike besoek uitgevind dat 'n belangryke werkkring op ons wag. By een of ander kaptein blyk daar 'n ope deur tot sy stam te wees; maar by die belangrykste deel van die stam moes hulle die ondervinding deur maak, in der tyd deur Dr. Andrew Murray en ds. H. Gonin deurgemaak toe hulle ingang wou hê naar die inboorling in die Pilaansberge. Die deur was gesluit maar hy het nie gesluit gebly nie. Die Kommissie sal seker nie berus in die weiering om toegang te verleen nie.

As 'n verkwykende uitsondering kan die Rings Sendingkommisie rapporteer dat al nege Plaaslike Sendingkommisies geantwoord het op die vrae in Art. 261 (7).

Met 'n paar uitsonderinge het die belangstelling in die Sending toegeneem. As die Kommissie sal handel soos Art. 252 (4) voorskryf, naamlik die gemeentes van die Ring deur sy lede te besoek in belang van die Sending, dan ontvang die Ring aanstaande jaar 'n ander verslag.

Met 'n paar uitsonderinge vind ons die Sendingorganisasies in al die gemeentes. By die 200 manne, en 350 vroue en 330 kinders is hier saamgebonde onder die banier van die Here Jesus. Die Kommissie beywer hom in die opvoeding van die inboorlinge, met wie sy kinders ook in aanraking moet kom. Die Voortrekkers het dit gesien, daarom het hulle nie die heidense invloede geminag nie, maar gesoek om hulle te verbreek. Die Ring wil dat die Regering genader sal word om onse Sendelinge ook as huwelikskommissarisse aangestel te kry. Hierdeur sal die weg tot onsedelikheid in meer as een geval, moeilik gemaak word. Die Sinodale Sendingkommissie het jare gelede sy aandag, sonder sukses hieraan gegee. Hy sal seker nog eens die ouoriteite nader. In hierdie Ring is in 1930 vir die Sending byeengebreng £1,408 17s. 7d. In 1929 was die som £1,437 10s. 8d.

(5) **Ring van Utrecht.**—Die werkkrigte is in hierdie Ring eer af- as toegeneem. Die opegevalle plek, deur die oproep tot hoër diens van Eerw. Joubert is gelukkig nie lang na die betreурde gebeurtenis, weer opgevol deur Eerw. J. J. Kruger. Konjane in Soeloeland is eintlik buiteland, daar dit meer in die gebied van die Natalse Kerk val, maar daar die Kerk toegestaan het dat ons daar kan werk en uitbrei, moet die stasie, as vallend in die Ring van Utrecht beskou word. Moontlik moet die Sinode hom hieroor uitspreek. Is Konjane onder toesig van die Plaaslike Sendingkom. van Babanango, en sorteer hy onder die Ring van Utrecht? In hierdie Ring soos in andere van onse Kerk is tereg klem gelê op die belangryke plek wat "gee" vir Gods werk inneem. Nadat onse Sendingkerk sterker word en na selfstandigheid streef, kan daar nie te veel klem op hierdie waarheid gelê word nie. Selfonderhouwend te wees, benewens selfregerend en selfuitbreidend is tog die vereiste vir 'n selfstandige kerk. In hierdie Ring gaan dit nie huis voor die wind wat die Sending betref nie. Gelukkig rapporteer die meerderheid van die gemeentes dat daar tog 'n toeneming van belangstelling is. Die Transvaal Vroue Sending-vereniging en Kinderkrans bloei in hierdie Ring, soos trouens in al die Ringe. Met die Manne Sending-

bond gaan dit nie naar wens ie. Dit tref so dat die moeilikheid meer by die manne is. Is dit nie omdat die Heer verlang dat die mannelike dapperheid, moed en geloof ontwikkel sal word nie? Die Ring verlang die invloed van die Sinode om 'n stukkie grond by Dingaanstad van die Regering te verkry vir 'n Sendingkerkie aldaar. Hierdie Ring het die som van £2014.6.2 in die jaar 1930 vir die Sending byeengebring. In 1929 was die som £2801.17.1.

(6) **Ring van Heidelberg.**—Die Ring van Heidelberg het bemoedigende vorderinge in die afgelope drie jaar gemaak. Wat sy organisasie betref neem hy 'n belangryke plek in. Sewe van die ag gemeentes het gestigte Sendinggemeentes. Daar dikwels gekla moet word oor die gebreklike verteenwoordiging met die Rings Sending-konferensie, kon hierdie Ring spreke van 'n voltallige verteenwoordiging, op een Plaaselike Sendingkommissie na. En hy was verhinderd deur ongunstige weer. Die beste verwagting word gekoester, om eersdaags nog twee geordende arbeiders in hierdie Ring te hê. Wat hier opvallend is, is dat die Sendingorganisasies nie kwyn nie. Die Manne Sending-Bond is omtrent so sterk as die Vroue Sendingvereniging, 306 en 308 lede respektieflik. As die Ring van Heidelberg dit kan doen, dan kan dit tog nie as onmoontlik beskou word nie. Belangstelling in die Sending is gevoldig hier nie aan die daal nie. Die gemeentes wat hulle eie arbeiders in die veld het, blink al dadelik in ywer uit. Dit behoort te bemoedig die gemeentes wat nog huiwerig is om arbeiders in die veld te plaas. Die gemeentes van hierdie Ring het gesamenlik £1680.5.0 vir die Sending opgebring in 1930. In 1929 was dit £3136.8.9.

(7) **Ring van Zeerust.**—Ongelukkig is in hierdie Ring nie veel verbetering te bespeur nie, sedert die laaste Sinode. Die bemanning bly swak. Terwyl die verantwoordelikheid van die Ring met die toevloed van inboorlinge na die Delwerye grootliks vermeerder het. Die posisie van die Rings Sending-kommissie was nie in die laaste tyd te voordelig nie. Di. P. J. Swart en P. du Toit, die twee yweraars op die Sendingkommissie, is altwee nou uit die Ring, en die vakatures was nie voor die Ringsitting gevul nie. Een geordende inboorling met 5 Evangeliste soek hier die werk van onse kerk te doen. Daar bestaan 'n plan om die Inboorling-leraar vir enige weke los te maak van sy

werk op Lichtenburg, om dan die gemeente van Ventersdorp te besoek. Die gedagte bestaan dat 'n heelparty inboorlinge, behorende aan onse Kerk, van andere dele hier ingetrek het. Meermale het so'n plan 'n verbasende openbaring gelewer. Lede kom in en staan verleë waar hulle soek na onse kerk en raak so vir ons verlore. Dit is nodig in hierdie Ring dat gebruik gemaak sal word van Art. 264, waar die grense sal wees van een Sendinggemeente. 'n Werker in die gemeente sal kragte ontketen wat nou onbekend is. Hierdie Ring het vir die Sending in die afgelope jaar £1575.11.4 byeengebring. In 1929 was die som £1806.10.0.

(8) **Ring van Ermelo.**—Waar die Plaaslike Sending kommissie getrou antwoord op die vrae van Art. 261 (7) en die deel uit die ou "Vriendelik Versoek" oorgeneem het daar kry die Ring 'n insig in die toestand van sy gemeentes, wat anders nie verkry word nie. Meer as een Plaaslike Sendingkommissie rapporteer: "Ons gemeente is in die afgelope jaar deur niemand besoek nie. Art. 252 (4) word in die reël oor die hoof gesien. Die wet eis hier dat die lede van die Rings Sendingkommissie die gemeentes van die Ring sal besoek. As daar dan gelet word, by die benoeming van die Rings Sendingkommissie dat hy nie te klein is nie, kan dit gemakklik gedaan word. So sal die hele kerk jaarliks 'n besoek kry oor hierdie gewigtige saak. In hierdie Ring kan daar van toenemende belangstelling in sommige van die gemeentes gerapporteer word. Een doeltreffende middel, wat sterk aanbeveel word, is die hou van Sendingfeeste, of basaars. Sendingfeeste, ook in die buitewyke, opgevolg deur 'n konferensie oor die laaste bevel van die Meester, kan nie feil nie, om as 'n kragtige suurdeeg te dien. Die Manne Sending-Bond floreer nie eintlik in hierdie Ring nie. Waar een gemeente, 'n tak het van 70 lede, en ses ander gemeentes daar nie eens 'n tak nie, dring die vraag hom op of die fout nie by die Kerkraad lê nie. Die omstandighede in die gemeentes van die Ring verskil in die reël nie so veel nie. Die Ring Sending-kom. sal seker sy aandag gee, waar 'n duidelike sakking in meer as een gemeente bespeur word. In hierdie Ring het 'n stem opgegaan, ook van die inboorlinge teen die voorgestelde wetgewing in verband met die Dopstelsel. Die Inboorlinge het seker nie daarom gevra nie.

Die forsering van drank op 'n bevolking bewys nog eens hoe noodsaklik plaaslike keuse is. In 1930 is in hierdie Ring byeengebring £1624.4.4 en in 1929 £2117.7.4.

(9 & 10). **Die Ring van Johannesburg en Boksburg.**— Ons neem twee Ringe omdat hulle Sendingwerk dieselfde terrein beslaan, die werk in die Kompounds aan die Rand en die gekleurdes wat in minder en meerder getalle versprei is in onse gemeentes van Randfontein tot na Springs. Die werk in die Kompounds word tereg as een van die belangrykste beskou. Hier word nie alleen die individu, maar feitlik die stam onder die invloed van die Evangelie gebring. Van hier gaan hulle dan as Sendelinge naar hulle kraale, om die lig wat hulle ontvang het, in die duisternis te gaan aansteek. Van Randfontein tot naar Springs staan daar 21 kerkies, waar 17 Evangeliste en 'n Inboorlingleraar arbei, onder hulle stamgenote onder toesig van onse Sendeling. Die Inboorlinge word geleer dat die godsdiens van die Here Jesus nie 'n godsdiens is wat net ontvang nie. Die Bantugemeente aan die Rand met 'n ledetal van 1146 het in 1930 £774.1.8 byeengebring. En die gekleurdes met 'n ledetal van 247, £281.17.9. Die sportgees het die naturelle geweldig aangegegryp, en so is die sportbane op Sondag meer aantreklik as die plekke waar Gods woord gebring word.

Met die bearbeiding van die Indiërs sal nou 'n begin gemaak word. 'n Ooreenkoms is getref met die Engelse Kerk, wat 'n geruime tyd al onder hulle arbei, dat ons die Oos-Rand sal neem, terwyl hulle meer die Sentrale Rand sal bearbei.

Ons vind die Sending-organisasies in al die gemeentes van die twee Ringe. Die stryd wat die Manne Sending-Bond deurmaak, is hier ook nie huis dinkbeeldig nie. Maar wie sal die liggaam daarom wil laat ophou om te bestaan? Dit sal beteken, om 'n fonteintjie wat tog verkwikking bring, toe te trap. Sal ons nie vir ons liewer aangord om hom ope te maak nie? Vir die Sending het die Ring van Johannesburg £1887.18.10 opgebring in 1930, en van Boksburg £800.17.6. In 1929 het hulle opgebring Johannesburg £2262.15.2 en Boksburg £963.9.9.

DIE ALGEMENE SENDINGKONFERENSIE.

1.—Verteenwoordiging:—

Uit die 10 lede van die Sinodale Sendingkommissie, en 10 van die Ring-Sendingskommisie, 23 Sendelinge, 95 Plaaslike Sendingkommissies, en 6 Inboorlingleraars, tesame 144, was daar 55 persone wat die algemene Sendingkonferensie bygewoon het.

2.—Behandelde Sake.

(a) **Lobola, of die koop van Vroue:**—Hierdie kwessie hou nou jare reeds die aandag van die Kerk besig. En daar is heelwat verskil van mening onder die kerke wat onder die inboorling arbei. Op die Algemene Sendingkonferensie van 1928 is daar 'n kommissie aangestel wat nou rapport gedaan het. Volgens die rapport is die vergadering van oordeel dat die heidense gewoonte nooit so gesuiwerd kan word nie, om by die christendom aan te pas. Die vergadering kon net so ver gaan as om te sê: Lobola kan nie as sensurabel beskou word nie. Die toekomstige Sendingkerk sal 'n oplossing moet vind.

(b) **Beknopte verslae van die Ringe:**—Op twee na het al die Ringe beknopte verslae van Artt. 76 en 254 gestuur. Uit die verslae is daar veel wat tot dankbaarheid stem. Die seën van die Heere het merkbaar op die werk gerus. Meer as een bewys is gelewer dat die Heilige Gees nog in die Kerk woon. En hy het nie weinig siele naar Jesus gelei nie. Wat die gevangenis losmaak. Die stryd is lang nie geëindig nie. Oral is openbaring van die magte van die duisternis; maar om onder die banier van Jesus te stry verseker oorwinning.

(c) **Die Stigting van 'n Sendingkerk.**—In beginsel het die Sinode hom reeds ten gunste van die stigting van 'n Sendingkerk verklaar. Die optrek van 'n grondwet vir die kerk is in hande van die Kommissie van Rewiesie gegee. Die Kommissie het dit wenslik geag, om die oordeel van die Algemene Sendingkonferensie daaroor te kry.

(d) **'n Normaalskool in Transvaal.**—Die Konferensie keur in beginsel goed die gedagte om 'n Normaalskool in die Transvaal te stig; en wil dat die Sinodale Sendingkommissie in hierdie rigting sal werk maar wil dat, vooralsnog, ons op die Stofberg Gedenkskool sal konsentreer.

Aangesien 'n groot hinder, om van ons leerlinge daarheen te laat gaan, die gebrek aan beurse is, word dit aan die Voorsitter en Sendingsekretaris opgedra, om die Outoriteite hieroor te nader.

Ons vertrou dat ons hierdeur voldaan het aan die eise van die wet, en met toebidding van Gods seën op die ver rigtinge van die Sinode,

Noem ons ons,

U Broeders in Christus,

G. B. A. GERDENER, Voorsitter.

J. M. LOUW.

P. A. THERON.

J. C. PAUW.

P. J. SWART.

J. H. M. STOFBERG.

C. B. BRINK.

H. L. WEBB.

D. THERON, Seriba.

BYLAE XIX.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE SENDING
ONDER ISRAEL.

Hoogeerwaarde Heer,

U Kommissie het die eer die volgende te rapporteer:

1. Ons Arbeider: Eerw. Kohl het onder die seën van die Heer goeie gesondheid geniet en kon naar gewoonte sy werk doen. Sondae het hy 'n opelugdiens ten Weste van die Stadsaal gehou, en ook persone in sy kantoor, in die nabijheid, ontmoet. Op weeksdae het hy besoeke aangele aan Joodse-winkels, koffiehuise en private wonings en die Algemene Hospitaal. Ook het belangstellende persone hom in sy huis kom sien. Soos kan verstaan word, het alles nie voor die wind gegaan nie, aangesien hy te doen het met mense, wat van die God van hulle Vaders vervreemd is en vir nijs anders tyd of respek het nie as net vir kapitaal en vir die kapitalis, en in alles toon dat hulle troue aanbidders is van die Mammon.

As die Sinode vergader sal hy ons Kerk vyf jaar gedien het. Alhoewel ons van geen bekeerlinge tot die Kristendom kennis dra nie, tog het ons bewys dat sy werk nie ydel was in die Heer nie. Na sy vyfjaar-dienstyd, waarin hy nooit vakansie geneem het nie is hy geregtig, volgens sy benoeming, op verlof van ses maande, wat hy voornemens is om in Europa te gaan deurbring. Ons vertrou dat hy en sy eggenote 'n aangename rus sal geniet en met nuwe moed, ywer en lus tot hulle werk sal terugkeer.

2. 'n Verkeerde Opvatting: Ons Sendeling word deur die Jode beskou as 'n persoon wat die kuns verstaan om in troebel waters te vis. Hulle verkeer onder die indruk dat hy duisende ponde kry vir elke bekeerling tot die Kristendom en dat die Kerk baie geld het vir die soort van werk. Om maar een geval te noem: Hy kom in aanraking met 'n seker Jood wat voorgee dat hy die Kristelike geloof wil aanneem en uitkyk na iemand met wie hy oor die saak kan praat. "Waarom wil u 'n Kristen word?" vra Eerw. Kohl. "Wel" antwoord Mnr. J. "ek is maar twee jaar in Suid-Afrika. My oom wat my hierheen laat kom het, het my sleg behandel. My suster wat in Litoue

is, wou graag ook hierheen kom maar hy wil dit nie toelaat nie. Nou wil ek my op hom wreek, deur my te laat doop.” “Maar wat sal u doen as u oom weier om u verder te ondersteun?” “Nee wat” sê hy, “ek sal onder seker voorwaardes by die Kerk aansluit, u moet vir my ‘n betrekking kry, en my die nodige geld vir die reiskoste van my suster gee.”

Etlike Jode het aan Eerw. Kohl gesê dat hulle Kristene wil word maar eers wil weet wat hulle van die kant van die Kerk sal kry as hulle deur hulle stamgenote sal vervolg word.

Die Kommissie wou weet hoe om met sulke gevalle te handel en het aan Eerw. Samuel Wilkinson van die “Mildmay Mission to the Jews” in Londen geskrywe om te verneem watter prosedure hulle daar volg. Hy skryf o.a. dat hulle baie planne by die hand geneem het om te sien wat gedoen kan word met Jode wat hulle bereid verklaar om Kristene te word. Hy erken dat hulle al baie foute gemaak het, en nie in staat is om ‘n vaste reël neer te lê hoe sulke persone behandel moet word. Hy sê egter dat dit uiters onverstandig is om provisioneel beloftes te maak aan Jode wat voorgee dat hulle die Here Jesus wil aanneem en tegelykertyd verseker wil wees van ‘n lewensonderhoud. Hy dink dat die gedeeltes in Gods Woord: “Dis goed vir ‘n man dat hy die juk in sy jeug dra” betrekking het op die geestelike sowel as op die fiesiese jeug. Hierdie advies van iemand wat sy lewe aan die werk van die Here onder die Jode gewy het, is vir ons van grote waarde en daarna sal seker in die toekoms gehandel word.

3. Besoek aan die Vrystaat: Vir die tweedemaal het die Kommissie, op versoek van die Kommissie van die Vrystaatse Kerk, aan Eerw. Kohl verlof gegee om vir ‘n maand onder die Jode op Bloemfontein te gaan werk. Sy besoeke en aanbevelinge het seker gehelp om daartoe te lei dat Mej. S. Vennicker, ‘n bekeerde Jodin, in die loop van verlede jaar, as arbeidster onder die Jode aangestel is. Ons verstaan sy doen goeie werk.

4. Jaarlikse Verslae: ‘n Verslag van die werk is elke jaar deur die Kommissie aan die verskillende Ringe gestuur met die versoek dat dit in sy geheel by een van die

sittinge sal gelees word. Vertrou word dat aan die versoek voldoen is, want dit is nodig dat die liggamo op hoogte van sake sal wees.

5. Versoeke om Gemeentes te besoek: Eerw. Kohl kry versoeke van alle kante om in gemeentes behulpsaam te wees. Gevoel word dat dit nodig isdat ons gemeentes die arbeider sal ken en ook kennis sal dra van sy werk, wat hy namens hulle doen en waarvoor hulle bid en gee. Die versoeke het egter so vermenigvuldig dat die Kommissie, uit vrees dat sy eie werk daaronder sal ly, besluit het dat hy nie meer as een Sondag uit elke twee maande uit sy werk sal wees nie. Hy is die enigste arbeider in verband met ons Kerk, en as hy weg is, is daar niemand om sy werk te doen nie.

6. Finansies: 'n Geldelike Staat in verband met hierdie Sending sal deur die Kerkkantoor voor die Sinode gelê word.

Met toebidding van die seën van die Heer op die ver rigtinge van die hoogeerwaarde-vergadering en met hoog agting.

U dw. Broers in die Heer,

P. A. ROUX, Voorsitter.

S. W. VAN NIEKERK,

D. THERON

P. J. VAN GASS .

P. H. A. FOUCHé, Scriba.

BYLAE XX.

**VERSLAG VAN DIE VERTEENWOORDIGERS VAN
ONS KERK OP DIE STOFBERG GEDENKSCHOOL.
BESTUUR.**

Hoogeerwaarde Heer,

U verteenwoordigers het die eer die volgende verslag u voor te lê:—

1. **Dank aan die Heer.**—Met innige dank aan die Heer kan getuig word dat Sy seënende Hand, in die afgelope drie jaar, kenlik op die Inrigting gerus het.

2. **Getal Leerlinge.**—In 1930 was die getal leerlinge aan die Inrigting as volg:—

In die Normaalskool	68
In die Hoë-skool	12
In die Evangelistesskool	40
In die Teologiese klas	7
<hr/>	
Tesame	127
In die middelbare en primêre skool	176
<hr/>	
Groot totaal	303
<hr/>	

Hieruit blyk dat die getalle met 69 vermeerder het sedert ons laas aan die Sinode rapport gedoen het. Ons meen dat dit ook bewys lewer dat die Inrigting aantrekliker vir die naturelle word.

3. **Nuwe Arbeiders.** Aan die end van 1930 is uit die Inrigting 5 Inboorlingleraars, 18 Evangeliste en 3 derde-klas onderwysers. Dis noodsaaklik dat waar daar belowende naturelle in ons Sendinggemeentes is, hulle aangemoedig en gehelp sal word om vir opleiding na Stofberg te gaan. Daar is veral groot behoefté aan naturelle onderwysers, wat deur ons Kerk opgelei is.

4. **Nuwe Hoof in die Normaalskool.** Die gedurige verandering van die personeel in die Normaalskool het

nie alleen nie gunstig op die leerlinge gewerk nie, maar het ook nie die gewenste resultate by die publieke eksamens gelewer nie. Nou dat die Bestuur daarin geslaag het om die Heer R. S. Steensma, vooroor van Mochudi, as Hoof te kry, word vertrou dat daar 'n beter dag vir hierdie afdeling van ons Inrigting aangebreek het.

5. Koshuise. Die jongenskoshuis tel nou 124 en die van die meidjies 30 inwoners. Die huis van die jongens is so vol dat 'n groot aantal jongens tydelik in die "stad", in geboue, wat tot onlangs vir die meidjies gebruik is, gehuisves word. Die Bestuur is besig om planne te beraam vir 'n nuwe eetsaal vir hulle, en dan die vertrek wat hulle nou vir eetkamer gebruik in 'n slaapkamer te verander.

Die meidjies is nou in 'n nuwe gebou, wat opgetrek is deur die milde bydrae van £500, deur wyle Ds. B. Wessels geskenk. Dis 'n baie groot verbetering op die ou meidjieshuis, en staan naby die woning van die Matrone met die gevolg dat daar nou beter toesig oor hulle gehou kan word.

6. Hospitaalfonds. Gevoel word dat dit baie noodsaklik is dat daar 'n hospitaal sal wees in verband met die skool. Onder toesig van Mevr. Hofmeyr is die staf besig om fondse vir hierdie doel bymekaar te maak. Hulle het alreeds £150 in hande. Dan is die Matrone van die jongenskoshuis gewillig om £100 aan die fonds te leen, wat na haar dood as geskenk aan die Inrigting sal gaan. Sodra hulle oor £300 kan beskik, sal 'n begin met die optrek van hierdie sonodige gebou gemaak word.

7. Waterskema. Gerugsteund deur die gulle bydrae van £500 van die heer W. Asher Snr., van Graaff Reinet om die water naar die wonings van die staf aan te lê, het die Bestuur 'n olie-pomp aangekoop, wat nie alleen die water in die verskillende huise van die staf bring nie, maar ook 'n meul en 'n saag kan dryf. Die meul help om die nodige mieliemeel vir die koshuise te maal en die saag word gebruik om hout te saag wat verkoop word om die werkende koste van die skema te help dek.

8. Gewysigde Toelating en Leerplan-Leriarsklas

'n Kommissie van die gefedereerde Kerke het die Toe lating en Leerplan van die Inboorlingleraars gewysig, wat as 'n bylae hierby gevoeg word.

Hierdie leerplan bepaal dat daar 'n Admissieklass aan die Inrigting begin sal word vir kandidate wat hulle

voorberei vir die leraarskursus. Daar ons net twee do sente vir die Leraars- en Evangelisteklasse het, sal die teenswoordige onderwysskragte heeltemal ontoereikend wees as die Admissieklass in 1932 moet begin. Vir hierdie doel sal die gefedereerde Kerke 'n jaarlikse bydrae moet gee.

9. Geldelike Staat. Daar die bocke van die Inrigting, by die optrek van hierdie verslag nog by die ouditeur was, is dit moeilik om hier 'n juiste toedrag van sake te gee. Die Directeur van die Inrigting beweer egter dat daar 'n groot tekort in die kas is. Met die uitbreiding van die werk word die uitgawes steeds groter. Ongelukkig word die inkomste steeds minder weens die depressie en ander omstandighede.

Met toebidding van die seën van die Heer op die werk van die Sinode,

Noem ons ons U dw. Broeders in die Heer,

D. THERON.

P. H. A. FOUCHE.

Byvoegsel.

REGLEMENT VIR DIE OPLEIDING VAN NATURELLELERAARS, STOFBERG-GEDENKSKOOL.

Art. 1. Die Stofberg-Gedenkskool word erken as Opleidingskool vir Naturelleleraars vir die Sendinggemeentes van die Nederduits Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika.

Art. 2. Toelating tot die Teologiese kursus sal geskied deur middel van 'n Toelatingseksamen, wat afgeneem sal word deur 'n Kommissie van Eksaminatore, waarvan die Direkteur ex officio Seriba is. Hierdie Kommissie sal deur die Bestuur van die Inrigting benoem word.

Art. 3. Om tot die Toelatingsklas toegelaat te word, sal 'n kandidaat tenminste drie maande voor die opening van die klas die volgende sertifikate in hande van die Seriba van die Kommissie van Eksaminatore besorg:

- (a) 'n Sertifikaat dat hy vyf-en-twintig jaar oud is;
- (b) 'n Bewys dat hy minstens drie jaar reeds lid van ons Kerk is;
- (c) 'n Bewys dat hy ons Kerk ten minste drie jaar reeds as Evangelis of onderwyser gedien het;
- (d) 'n Skriftelike aanbeveling van die Kerklike Bestuur waaronder hy gewerk het, dat hy 'n geskikte persoon geag word op grond van sy karakter en wandel, sy getrouheid en bekwaamheid in die uitvoering van sy pligte;
- (e) 'n Verklaring van genoemde Kerklike Bestuur dat hy blyke gegee het van sy liefde tot Kristus deur sy arbeid om siele tot Hom te bring;
- (f) 'n Bewys dat hy in besit is van:
  - (i) Die Derdejaar-onderwyserssertifikaat of
  - (ii) Die Standerd-agt-sertifikaat (Junior-sertifikaat), of

- (iii) Die Hoër-Evangeliste-sertifikaat tesame met die Twedejaar-onderwyser-sertifikaat.

Art. 4. Die Toelatingskursus sal 'n éénjarige kursus wees in:

- (i) Afrikaans en Engels as vir Std. IX.
(Eerstejaar-matriek).
- (ii) Sesooetoe of Soeloe as vir Std. IX.
(Eerstejaar-matriek).
- (iii) S.A. Geskiedenis vanaf 1652 tot die teenswoordige tyd. Hooffeite, veral waar die twee rasse mekaar raak.
- (iv) Hooftrekke van Ekonomie.
- (v) Burgerleer, as die nie in vorige eksamens geneem is nie.
- (vi) Hoofbeginsels van Boekhou.
- (vii) Bybelse Geskiedenis en Bybelse Aardrykskunde.

Die Kursus sal begin Februarie van elke jaar 'n aanvang neem.

Art. 5. Funksies van Kommissie van Eksaminateure:

- (a) Uitvoering te gee aan Art. 3.
- (b) Grondige ondersoek in te stel na die beweegredes van die kandidaat waarom hy leraar wil word en na die egtheid van sy bekering.
- (c) Ondersoek te doen na die bekwaamheid van die kandidaat deur 'n skriftelike sowel as 'n mondelinge eksamen te hou in die bogenoemde vakke.
- (d) Die kandidate wat hulle geskik ag, toe te laat, met 'n sertifikaat, tot die Teologiese kursus.

Art. 6. Teologiesekursus:

- (a) Die volgende kursus word voorgeskryf:

- (1) Bybelse Geskiedenis en Aardrykskunde.

- (2) Bybelverklaring en Inleiding tot Bybelboeke.
  - (3) Geloofsleer.
  - (4) Sedeleer.
  - (5) Kerkgeskiedenis.
  - (6) Preekkunde.
  - (7) Pastoraal.
  - (8) Kerkregering.
  - (9) Bybelstudie.
- (b) Die kursus sal begin Februarie van elke jaar 'n aanvang neem en drie jaar duur.
- (c) Die Eindeksamen word afgeneem deur 'n Kommissie van Eksaminatore, bestaande uit 'n gelyke getal Predikante en Sendelinge.

Art. 7. Nadat 'n kandidaat die Teologiesekursus deurloop het, sal hy deur die Kerk as kandidaat vir die amp van Naturellelaraar erken word, mits hy bewys lewer dat hy:

- (a) Die Teologiese kursus vir lerare gedurende 'n tydperk van drie jaar bygewoon het;
- (b) By die eindeksamen as kandidaat vir die leraarsamp geslaag het;
- (c) Deur genoemde Kommissie van Eksaminatore aanbeveel word vir die leraarsamp.

BYLAE XXI.**VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR DIE EKSAMEN
IN INBOORLINGTALE.**

Die HoogEerw. Moderator Sinodi.

HogEerw. Heer en Broeder,

U Kommissie het die eer die volgende verslag aan U voor te lê:

(1) **Kandidate:** Volgens Art. 271 het die volgende Broeders deelgeneem aan die Eksamen op 3 Desember 1930:

- a. Deel I: A. J. de Clercq (Soeloe).
W. J. Wentzel (Soeloe).
- b. Deel II: A. P. Kotze (Soeloe).
W. J. Wentzel (Soeloe).

Van hierdie kandidate het uit Deel I albei geslaag.
In Deel II het slegs die kandidaat A. P. Kotze geslaag.

(2) **Kennisgewing:** Aan al die betrokke Broeders Sendelinge is kennis gegee, maar slegs bogenoemde het deelgeneem aan die Eksamen. Enkeles het uitstel gevra.
Van anderes is geen antwoord ontvang nie.

(3) **Aanbeveling:** U Kommissie wens aan te beveel dat die skema volgens Bylæ 28 van die Handelinge van die HoogEerw. Sinode van 1928 gevvolg sal word met die volgende wysiging:

Soeloe Deel I: A. Grammatika — deur Suter i.p.v. Meyer.

Soeloe Deel II: A. Grammatika deur C. A. Samuelsen i.p.v. Suter.

B. Geskiedenis van Soeloe volk voor in Bryants Woordeboek. E. Ekstempore uitgelaat.

Met die meeste hoogagtting en Gods seën op die HoogEerw. Sinode toebiddende, het ons die eer te wees,

HoogEerw. Heer,

U diensw. Dienaars en Broeders in die Heer,

G. P. STEGMANN, Voorsitter.

L. H. M. JANDRELL.

G. C. OLIVIER, Seriba.

BYLAE XXII.**EERSTE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR
INWENDICE SENDING.**

HoogEerw. Heer,
U Kommissie wens as volg te rapporteer oor:

I.**Verslag van die Sinodale Kommissie vir Armesorg
(Bylae XXIII).**

- 1. Vergaderinge:** Aanbeveel word dit vir kennisgewing aan te neem.
- 2. Personeel:** Aanbeveel word met leedwese kennis te neem van die afsterwe van die Voorsitter en met grote dankbaarheid vir sy gewaardeerde dienste.

3. Armesorgdag:

U Kommissie betreur dit dat die dag deur so weinig gemeentes waargeneem is wat blyk uit die kleine bedraggie van £1,411 13s. 9d. vir drie jaar, en beveel aan

- (a) dat die H.E. Vergadering sy sterke afkeuring uitspreek oor die feit dat so min aandag aan hierdie groot saak gegee was,
- (b) dat die Sekretaris van Armesorg sy spesiale aandag aan die viering van die dag sal wy.

4. Diamantdelwerye:

(a) Met dank neem die Sinode kennis van die werk op die delwerye deur die Kerkraad van Lichtenburg gedaan.

(b) U Kommissie voel sterk daarvoor, en beveel aan, dat aan die Nuwe Armesorg Kommissie opgedra word om 'n tweede en indien moontlik 'n derde arbeider aan te stel vir die delwerye op Lichtenburg en Ventersdorp sodra die fondse dit toelaat.

5. Hartebeestpoort Onderstandswerke: U Kommissie se aanbeveling is dat met dank hiervan kennis geneem word.

6. De Lagersdrift:

(a) **Koshuis**—Aanbeveel word dat met dankbaar-

heid kennisgencem word van die gesonde vooruitgang van die Koshuis onder die bekwame en sorgsame beheer van Mn. en Mev. Brits.

(b) **Standerd 7 en 8**—Baie sterk beveel U Kommissie aan dat staande hierdie H.E. Vergadering daar 'n Kommissie uit die Sinode aangestel word om die betrokke outhoornste van die Departement van Onderwys te ontmoet met die doel om Standerts 7 en 8 op Lagersdrift te herstel.

7. Konferensie tussen Kerk en Staat: Waar hierdie saak van samewerking tussen Kerk en Staat weer voor die H.E. Vergadering kom, beveel u Kommissie hierdie punt vir kennisgewing aan.

8. Dank: Aanbeveel word dat die Sinode met dank hiervan kennis neem.

9. Algemene Sekretaris: Ook van hierdie punt word met grote dankbaarheid kennisgeneem.

Verslag van die Sinodale Kommissie vir Nedersetting

BYLAE XXIV

1. Algemeen: Wat paragraaf een betref neem die Sinode met dankbaarheid kennis teenoor die Heer vir goeie oeste op die nedersetting.

Paragrawe twee en drie is aankoop van persele, deeglike bearbeiding van grond en vergaderings gehou, word aanbeveel vir kennisname.

2. Staatssubsidie: Daar die Regeringshulp van ± £1,000 per jaar vir die belang van die nedersetting nou ophou, wil u Kommissie baie sterk aanbeveel dat 'n deputasie staande hierdie vergadering uit die Sinode sal benoem word om sterk aan te dring by SyEd. Minister om voort te gaan met Staatssubsidie.

Paragraaf twee word vir kennisname aanbeveel.

3. Besighede: Die Sinode neem met dank hiervan ken-

4. Nedersetters: Hiervan neem die Sinode ook kennis.

5. Landbouskool en Huishoudskool:

(a) Van die Huishoudskool neem die H.E. Vergaderinkg kennis.

(b) U Kommissie is bewus van die feit dat daar gevaaar is by gebrek aan ondersteuning dat die landbouskool tot niet kan raak, weshalwe bring hierdie H.E. Sinode dit onder die aandag van die Afgevaardigdes dat daar opening is vir plus-minus dertig seuns aan die Lanlbouskool.

6. Personeel: Paragraaf een word aanbeveel vir kennisname en paragraaf twee met dankbaarheid.

7. Oorlede: Van hierdie punt word ook wel met innige leedwese kennigeneem en met grote dankbaarheid vir gewaardeerde en toegewyde dienste.

8. Reorganisasie op Nedersetting: Hiervan neem die Sinode met dank kennis.

9. Algemene Administrasie:

(a) U Kommissie beveel aan dat van die geldelike staat kennigeneem word.

(b) Die HoogEerw. Sinode spreek sy sterke afkeuring uit oor die gemeentes wat hulle verpligting in verband met die Nedersettingsfonds nie nagekom het nie, en dra dit op aan die Ringe om toe te sien dat die agterstallige bydraes aangesuiwer sal word.

10. Geestelike Toestand:

(a) Aanbeveling. Die Sinode neem met grote dankbaarheid kennis teenoor die Heer dat die gemeente Roos-Senekal na langdurige vakature weer 'n leraar het en wel in die persoon van Ds. J. P. le Roux.

(b) U Kommissie is daarvan oortuig—that daar nog 'n drukkende skuld rus op die gemeente Roos-Senekal, dat die gemeente hom oor so'n oppervlakte uitstrek dat intensiewe geestelike bearbeiding op die nedersetting buite die kwessie is, dat die geestelike bearbeiding die grondslag van die werk van die kerk op die nedersetting is, dat beter geestelike bearbeiding uiters noodsaaklik is, en voorts het die Sinode van 1928 reeds die hoop uitgespreek dat daar meer deur die kerk sal gedaan word vir die geestelike bearbeiding van die nedersetters (vide Handelinge van die Sinode 1928, pag. 177(12), weshalwe beveel u Kommissie met grote vrymoedigheid asook dringend aan

- (1) dat 'n tweede arbeider op De Lagersdrift geplaas sal word met die oog op die Nedersetting self.
- (2) dat daar ook die gevraagde broodnodige saal vir godsdiensoefeninge gebou sal word (vide punt 12 (d) van Bylae XXIV).
- (3) dat as (1) en (2) goedgekeur word, wat u Kommissie hoop, dit die saak dan na die Tydelike Kommissie vir Fondse verwys word.

11. Dorp: (a) Die H.E. Sinode neem kennis hiervan en keur goed die uitbetaling aan die landmeter.

12. Aanbevelings:

- (a) Is reeds afgehandel.
- (b) U Kommissie beveel aan dat alleen wanneer die Kerk £1,000 per jaar opbring vir die Nedersetting, £331 jaarliks deur die Nedersettingskommissie op die koopsom afbetaal kan word.
- (c) Opheffing Sinodale Kommissie vir Nedettings—u Kommissie beveel aan dat beskrywingspunte 4, Bylae I (IV, B) vide ook beskrywingspunt 5. Bylae I (VIII, A), hier sal behandel word en dan beveel u Kommissie aan:

  - (1) dat daar slegs een Kommissie nl. die Sinodale Armesorgkommissie sal bestaan.
  - (2) dat deur die Sinodale Armesorgkommissie 'n sub-kommissie aangestel sal word om die belang van die Nedersetting te behartig,
  - (3) dat, as (1) en (2) goedgekeur word, die beheer van die koshuis direk onder die sub-kommissie gestel word.

(d) Reeds afgehandel.

Die ander werksaamhede u Kommissie opgedra is nog nie afgehandel nie.

Lede van die Kommissie:

J. H. M. STOFFBERG, Voors.
 P. DU TOIT,
 P. VAN DER HOVEN,
 H. R. BARRISH,
 W. H. GRAVETT,
 S. P. F. BOSMAN,
 THOS. F. CRONJé, Scriba,
 G. R. LABUSCHAGNE.

TWEEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR INWENDIGE SENDING.

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer om nog oor die volgende sake te rapporteer:

- (1) Die Verslag van die Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels. Bylae I (IV, A).
- (2) Die Verslag van die Kommissie vir Spesiale Evangelie-prediking. Bylae I (IV, A).
- (3) Beskrywingspunte. Bylae I (IV, B).
- (4) Verslag van die Verenigde Polisiemag.
- (5) Verslag van die Abr. Kriel-kinderhuis.
- (6) Loonwet No. 27 van 1925.
- (7) Spoorweg-predikant.

I.

Verslag van die Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels (Bylae XXV.)

Inleiding: U Kommissie beveel aan dat met instemming kennis geneem word van wat onder die Inleiding gesê word en dat dit onder die aandag van die Kommissie vir die Herderlike Brief gebring sal word.

1. Rolprente:

(a) Strenger toesig: U Kommissie beveel aan dat die H.E. Sinode sy goedkeuring heg aan die handelwyse van die Kommissie.

En verder verbly die Sinode hom oor die voorgestelde wetgewing in soverre die wetgewing ooreenkoms met ons kerk se sedelike en godsdiestige opvatting van sake, en word aan die Minister 'n brief gerig om ons opregte dank te betuig en ons morele steun te beloof.

(b) Nuwe Sensorraad: aanbeveel vir goedkeuring.

2. Sondagsonthiligung: In verband met hierdie punt meen u Kommissie dat **Beskrywingspunt (1)** Bylae I (IV, B) hier moet behandel word, en beveel aan dat die saak aan die nuwe Kommissie vir Waaksamheid teen Maatskaplike Euwels opgedra word om daarin handelend op te tree en die bevoegde ouoriteite daaromtrent te nader.

(a) Spoorweg-tennisbane: word aanbeveel vir goedkeuring en ook opgedra aan die nuwe Kommissie vir

Waaksamheid teen Maatskaplike Eeuwels om handelend op te tree in die saak.

(b) Ekskursietreine: Met grote dank word hiervan kennis geneem en die H.E. Vergadering versoek dat hierdie saak onder die aandag van die versikkende gemeentes gebring word deur middel van die Herderlike Brief.

(c) Naturelle sports: Die Sinode neem met dank kennis van die feit en keur goed dat die Kommissie probeer het om die naturelle sports op Sondae stop te sit, en dra die saak aan die nuwe Kommissie op om op die ingeslae weg te ywer.

(d) Universiteits-swembad: Aanbeveel word dat die handelwyses van die Kommissie toegejuig en goedgekeur word.

3. Loterye:

(a) Propaganda: U Kommissie voel hier is uitstekende werk gedaan en die H.E. Verkadering neem met dank hiervan kennis.

(b) Publikasie van Loterye: Die H.E. Sinode keur goed die poging van die Kommissie om stop te sit aan die publisiteit wat daar gegee word aan die uitslae van die loterye in die koerante en beveel aan—

- (1) teneinde die dobbelkoors te bestry dat daar ook deeglik gelet sal word op die dobbelary in verband met weddenskappe en voorts,
- (2) die aanname van punt 6 (c) insake loterye op kerkbazaars.

4. Dronkenskap en Drankhandel:

(a) Die delwerye: Met innige dank word hiervan kennis geneem.

(b) Drank op bruilofte: Die Sinode keur goed en beveel aan dat die nuwe Kommissie verder sal ywer om die gebruik van drank nie net op bruilofte afgeskaf te kry nie, maar ook by ander publieke geleentehede.

Ook sal hiedie saak in die Herderlike Brief opgeneem word.

(c) Die Dopstelsel:

- (1) Met dank word kennis geneem van al die poginge deur die Kommissie aangewend om die invoering van die dopstelsel in die Transvaal te verhinder.
- (2) Ook spreek die H.E. Sinode sy verontwaardiging uit oor die feit dat die Minister die Kerkelike Kommissie nie wou ontmoet nie, en
- (3) word (g) van punt 6—aanbevelings— goedgekeur

desnoods deur dadelik 'n telegram te stuur aan die betrokke Minister.

5. Geboortebeperking:

Die H.E. Sinode spreek hom sterk uit teen die onnatuurlike beperking van geboortes en beveel aan—

- (1) dat hierdie kwessie geboorte-beperking—agter geslote deure openhartig en ernstig bespreek sal word, en
- (2) dat Dr. E. G. Malherbe wat 'n studie gemaak het van hierdie saak in verband met opvoeding, die H.E. Vergadering sal dien met sy bevindinge.
- (3) Ook wil u Kommissie die H.E. Vergadering in bedenkling gee of dit nie tyd geword het dat hierdie hoogste vergadering van ons Kerk hom beslis en ernstig sal uitspreek teen die vloedstroom van onsedelikheid, en
- (4) beveel eindelik aan die goedkeuring van (d) onder punt ses—aanbevelings.

6. Aanbevelings:

(a) Word nie aanbeveel nie, nie omdat die saak ons nie erns is nie, maar omdat u Kommissie meer en aanbeveel dat dit in die hande van elke Kerkraad behoort gelaat te word.

(Hierdie punt word deur een lid met voorbehoud geteken).

(b), (c) en (d) reeds afgehandel.

(e) Word aanbeveel en dat aan die nuwe Kommissie opgedra word om op die ingeslae weg voort te gaan en verder te ywer.

(f) Word nie aanbeveel nie, aangesien die Kerk reeds 'n jaarlikse kollekte afstaan vir die bestryding van maatskaplike euwels maar beveel aan dat genoemde kollekte ruimer sal wees.

(g) Reeds afgehandel.

II.

Verslag van Kommissie vir Spesiale Evangelie-prediking. (Bylae XXVI).

1. Met dank word hiervan kennis geneem maar die H.E. vergadering spreek sy leedwese uit dat so weinig gemeentes gebruik gemaak het van die Spesiale Evangelieprediking.

2. Vir kennisname.
3. Met dank word hiervaan kennis geneem.
4. Met innige dank teenoor die Heer word hiervan kennis geneem.

5. Spesiale Evangelieprediking: In verband met die laaste paragraaf—Spesiale Evangelieprediking—beveel u Kommissie aan dat **beskrywingspunte 3 en 5** (vide Bylae I (IV, B), hier behandel word en beveel dan sterk aan dat die Sinodale Kommissie in oorleg met die Kommissie vir Spesiale Evangelieprediking oorgaan tot die aanstelling van 'n Spesiale Evangelieprediker so spoedig moontlik.

III.

Beskrywingspunte. Bylae I (IV, B).

Beskrywingspunt 1—Reeds afgehandel.

Beskrywingspunt 2—U Kommissie beveel aan dat hierdie beskrywingspunt besluit word van die H.E. Vergadering.

Beskrywingspunte 3, 4, 5, 6 en 7 reeds afgehandel.

IV.

Verslag van die Abraham Krielkinderhuis.

U Kommissie beveel aan dat die verslag van die Abraham Kriel-kinderhuis in die H.E. Vergadering sal gelees word.

V.

Verslag van die Internasionale Kristelike Poliesievereniging van Suid-Afrika.

U Kommissie beveel aan dat verlof verleen word dat hierdie rapport voor die H.E. Vergadering gelees sal word.

VI.

Na u Kommissie is verwys Loonwet No. 27 van 1925 soos gewysig in die Net No. 23 van 1930. U Kommissie beveel aan dat hierdie saak n.l. ondersoek in te stel in die werking van genoemde gewysigde Loonwet ver-

wys word na die Permanente Kommissie vir Armesorg, omdat o.m. tyd en die nodige informasie op die oomblik u Kommissie ontbreek.

VII.

Spoorwegpredikant:

Met grote beskeidenheid wil u Kommissie 'n besluit insake die aanstelling van 'n Spoorwegpredikant (vide Handelinge Sinode 1928, pp. 60, 92, 175) ofskoon nie aan u Kommissie opgedra nie langs hierdie weg onder die aandag van die H.E. Vergadering bring. U Kommissie meen die tyd het aangebreek om uitvoering te gee aan genoemde besluit, nl. dat 'n Spoorwegpredikant sal aangestel word.

Hiermee meen ons aan ons opdrag voldoen te hê, en noem ons ons, H.E. Heer,

U Dw. Dnrs. en Brs. in Christus,

J. H. M. STOFBERG, Voors.

P. VAN DER HOVEN,

H. F. BOSMAN,

W. H. GRAVETT,

H. R. BARRISH,

N. J. VELTMAN,

THOS. F. CRONJé, Seriba.

P. DU TOIT.

(Met voorbehoud op A 6 (a))

DERDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR INWENDIGE SENDING.

HoogEerw. Heer,

Aan u Kommissie is ook opgedra die Verslag van die Kinderhawe te Observatory (Bylae XXVII). Baie graag wil u Kommissie aanbeveel—

(a) dat met grote dankbaarheid kennis geneem word van hierdie rapport.

(b) dat hierdie verslag in die H.E. Vergadering gelees word en wel deur die Predikant van Johannesburg-Oos.

(c) dat die bestuur van die Kinderhawe hierdie rapport sal laat druk om in ons gemeentes versprei te word.

(d) dat hierdie inrigting van ons Kerk—Die Kinderhawe—opgedra word aan die verdere belangstelling van lede van ons Kerk geestelik en finansieël.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het, noem ons, H.E. Heer,

U Dw. Dure, en Brs. in Christus,

J. H. M. STOFBERB, Voors.

P. VAN DER HOVEN,

W. H. GRAVETT,

H. F. BOSMAN,

H. R. BARRISH,

G. R. LABUSCHAGNE,

N. J. VELTMAN,

THOS. F. CRONJé, Seriba.

BYLAE XXIII**VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE
VIR ARMESORG.**

Die Hoog Eerw. Voorsitter.

HoogEerw. Heer,

Hiermee het u Kommissie, kragtens Art. 114 die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede oor die afgelope drie jaar in te dien.

(1) **Vergaderinge:** U Kommissie het vyfmaal na-mate die werkzaamhede dit vereis het, vergader.

(2) **Personnel:** Met innige leedwese wil u Kommissie melding maak van die betreурde afsterwe van sy Voorsitter, Ds. N. H. C. de J. Theunissen. In sy plek is gekies tot Voorsitter Ds. P. v. d. Hoven. Verder is alle vakatures wat ontstaan het, behoorlik opgevul.

(3) **Armesorgdag:** Met nadruk wens u Kommissie daarop te wys dat die Hoogeerw. Sinode van 1925 (vide Hand. Sinode 1925 p.p. 32 en 161) besluit het tot die hou van 'n Armesorgdag en verder dat die HoogEerw. Sinode van 1928, sy leed daaroor uitgespreek het dat so weinige gemeentes Armesorgdag waargeneem het en sterk aanbeveel het dat die dag deur al die gemeentes jaarliks gevier sal word (vide Hand. Sinode 1928, p. 175 (a) en (c)). Tot ons spyt moet ons konstateer dat dit in hierdie verband nie veel beter gegaan het in die afgelope drie jaar nie.

Baie dringend wil ons andermaal aanbeveel dat die Armesorgdag in al die gemeentes sal waargeneem word tot opwekking van die so gewenste belangstelling in en kennis omtrent die ernstige saak van die agteruitgang van 'n groot gedeelte van ons Volk. As gevolg van hierdie versuim is die gemeentelike bydraes vir die Armesorgfonds treffend in hulle armoedigheid. In dié verband wens ons te verwys na die geldelike verslag van die Saakge-lastigde.

(4) **Diamantdelwerye:** Die geestelike en sosiale arbeid op die diamantdelwerye, hoofsaaklik in die gemeente Lichtenburg, is met groot seën en vrug voortgesit, veral

met behulp van ondersteuning uit ons fonds. Dit is verblydend dat die werk daar so ingerig geword is, dat die mense, hoewel armoedig, veel bygedra het, tot onderhoud van die arbeidskoste. Ook is dit ons 'n oorsaak van blydskap om te rapporteer van die belangstelling van die Kerkraad van Lichtenburg in die werk o.m. deurdat Ds. P. L. Lourens beroep is tot tweede Predikant met die delwerye as werkkring. Ook is weer gebruik gemaak van teologiese studente in hulle vakansietyd. Ses kerkgeboue van hout en sink doen diens op strategiese punte. Onderwys en maatskaplike werk is behartig deur invloed en bemiddeling van die kerk. Op een tydstip was daar 2,700 kinders op skool.

Gedurende die laaste 18 maande is die toestand op die Delwerye uiterst treurig, wat die geestelike werk baie bemoeilik. Die getalle bly nog groot, en die arbeid daar vorm 'n belangrike deel van ons verantwoordelikheid. Ons wil aanbeveel dat die ondersteuning uit verskillende fondse nog meer as voorheen vir die werk sal gegee word sodat minstens drie arbeiders daar werksaam kan wees.

(5) **Hartebeestpoort-Onderstandswerke:** Die arbeid op die Onderstandswerke duur nog voort met seën. Die aanstelling van Eerw. D. S. Smith word nog moontlik gemaak deur die ondersteuning van £200 p.a. deur u Kommissie.

(6) **Delagersdrift:** Ons kan met dankbaarheid melding maak van gesonde vooruitgang in verband met die Koshuis. Daar word 107 seuns en dogters versorg. Die Inrigting staan onder die bekwame en sorgsame beheer van Mn. en Mevr. Brits.

U Kommissie wens aan te beveel dat die Sinode besluit om die Departement van Onderwys te vra om weer standerds 7 en 8 aan die skool te Delagersdrift te herstel.

(7) **Konferensie tussen Kerk en Staat:** In Julie 1930, is 'n Interkerklike Konferensie gehou oor die Armblanke-vraagstuk. Die inisiatief het uitgegaan van die HoogEd. Regering en die Konferensie is bygewoon deur verteenwoordigers van die Regering.

Ons is dankbaar dat die Staat die samewerking van die Kerk soek in verband met die groot saak en ons

vertrou dat die voorwaartse stap tot gewenste resultate sal lei.

(8) **Dank:** U Kommissie wil sy dank en waardering te boek stel aan Ds. T. D. Potgieter vir die bekwame wyse waarop hy as Scriba ageer het van die Sinodale Armesorgkommissie gedurende die laaste 3 jaar.

(9) **Algemene Sekretaris:** U Kommissie verbly hom oor die feit dat daar weer 'n permanente Sekretaris vir Armesorg aangestel is in die persoon van Ds. P. du Toit van Lichtenburg, en wens hom hiermee van harte te verwelkom en Gods seën toe te bid in die groot werk.

Hiermee hoop die Kommissie dat hy aan sy opdrag voldoen het, en het ons die eer ons te noem,

U dienswillige dienaars en Broeders,

P. v. d. HOVEN.

B. ALHEIT.

THOS. F. CRONJE.

J. D. ROOS.

H. E. STEYN.

T. D. POTGIETER.

J. I. DE WET.

P. DU TOIT, Sekretaris.

TWEEDE VERSLAG VAN KOMMISSIE VIR ARME-SORG. INSAKE VERLOF AAN DIE ALGEMENE ARMESORGSEKRETARIS.

(Gedurende die Sinode uitgebring.)

HoogEerw. Heer,

In volvoering van die opdrag van die H.E. Vergadering insake verlof aan die Algemene Armesorg Sekretaris in verband met die toegekende Carnegie Beurs van £300, wens u Kommissie die volgende kondisies vir verlof aan te beveel :—

1. Verlof sal toegestaan word vir 'n tydperk van 8 maande, t.w. van begin Maart tot end Oktober 1932.
2. Hy sal vooraf, sover moontlik, die inrigtinge en werksaamhede in ons eie land besoek in verband met Armesorgaangeleenthede.
3. Hy sal gedurende die tydperk sy volle salaris behou.
4. In die oortuiging dat dit uiters wenslik is dat hy ook op die vasteland ondersoek sal instel in verband met sy werk, sal hiervoor 'n toelaag van £50 toegeken word uit die Sinodale Armsorgfonds, asook dat 'n lening aan hom sal toegestaan word van £200 renteloos en terugbetaalbaar in gelyke paaiemente oor 5 jaar vanaf November 1932.

Met toebidding van Gods seën, Dw.,

P. VAN DER HOVEN,
 L. P. SNYMAN,
 THOS. F. CRONJÉ,
 J. P. JOUBERT,
 H. F. GERRYTS,
 H. E. STEYN,
 B. ALHEIT.

BYLAE XXIV.

RAPPORT VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR
NEDERSETTINGS.

Die Hoog Eerwaarde Moderator.

Hoog Eerwaarde Heer en Broeder,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer in verband met sy werkzaamhede op die Nedersetting te Delagersdrift oor die afgelope drie jaar t.w.: 1 April 1928—31ste Maart 1931.

(1) **Algemeen:** Dit is aangenaam om te kan meld dat dit met die Nedersetting oor die afgelope drie jare goed gegaan het. Behalwe 1929 toe die roes 'n nadelige uitwerking op die oeste gehad het, was die ander twee jare besonder gunstig en is goeie oeste gemaak.

Die opsie van aankoop van persele deur die Neder-setters was die spoorslag van beter en degeliker bewerking van die grond. Dit is so'n aanmoediging dat vlei-gronde, wat al die jare renteloos gelê het, tans gedreinier en herskep is in betalende landerye. Dit alles het die gevolg gehad dat daar 'n baie goeie gees onder die Neder-setters heers, ook is die voltooide treinspoor Derwent-Blinkwater vir die Nedersetting van groot betekenis.

In die afgelope tydperk is daar 9 gewone Vergaderings van u Kommissie en een Spesiale Vergadering gehou.

(2) **Staatssubsidie:** As gevolg van onderhandelinge met die Hoog Edele Regering het die Nedersetting sedert 1928, onder die Onderstandsnedersettingswet van 1926, kom te sorteer, waardeur £1 per Kapita per maand oor die jare 1928-1930, aan die Nedersetting uitbetaal is,—'n totale bedrag van £2923. Hierdie bydrae van Regerings-weë, hou dus nou van self op, 'n feit wat u Kommissie ten seerste betreur aangesien dit u Kommissie in staat gestel het om die belangte van die Nedersetting des te beter te behartig. U Kommissie voel dat die Kerk, deur te streef naar 'n oplossing van die Armlankevraagstuk, besig is om die druk wat daardeur op die skouers van die Regering rus, te verlig. Hy is derhalwe besig om werk te doen waarby die Regering aktuele belang het en waar-

toe die Regering dan ook finansiële steun behoort te verleen.

Dit mag die Hoog Eerwaarde Sinode interesseer om te weet dat dit ons Kerk nie alleen te doen is om verarmdes van ons Kerk op te hef en op die been te breng nie, maar ook ander wat veragter en verarm het. So is daar uit die 81 Nedersetters 58 wat aan die Ned. Herv. of Geref. Kerk behoort, 19 aan die Hervormde Kerk en 4 aan die Enkel Geref. Kerk, 29.7 persent van die totaal Nedersetters is dus mense wat nie aan ons Kerk behoort nie.

(3) **Besighede:** Die Winkel en die Meul word nog steeds deur u Kommissie as noodsaaklik beskou en is tot groot gerief van die Nedersetting. Die Meul het na 'n algehele vernuwing, die ondersteuning van die Nedersetting en die omgewing sodanig geniet dat dit 'n wins vir die jaar 1930 van £327/12/- gewys het.

Die Winkel kon nog altyd sy onderhoudskoste dek.

(4) **Nedersetters:** Hier is tans 87 personele waarvan 81 deur Nedersetters bewoon word, wyl die orige gereserveer is vir 'n Landbouskool en proefnemings.

Die sieletal van die Nedersetters staan op 400 en die algemene sieletal van die Nedersetting op 623. Die stemming op die Nedersetting is bevredigend.

(5) **Landbouskool en Huishoudskool:** Ons was so gelukkig om 'n Landbouskool sowel as 'n Huishoudskool hier opgerig te kry, twee sake wat 'n groot aanwins vir die Nedersetting en die omgewing is. Ongelukkig besef baie mense nog nie die waarde van sulke inrigtinge nie, veral nie van Landbouskole nie, en gevvolglik neem die belangstelling maar baie stadig toe. Graag bring u Kommissie dit onder die aandag van die Hoog Eerw. Sinode dat daar opening is vir studente aan die Landbouskool alhier. Die Huishoudskool word goed ondersteun.

(6) **Personeel:** Die personeel het bestaan uit Menere P. J. Verster, Superintendent, en F. J. van Heerden, Sekretaris van die Nedersetting, wat die daelikse bestuur

uitmaak, en Mn. M. J. du Toit, die bestuurder van die Winkel. Aan die begin van 1931, het Mn. F. J. van Heerden bedank as Sekretaris om elders 'n betrekking te aanvaar. Die vakature is aangevul deur die aanstelling van Mn. C. P. de Jager van Vrede, uit 'n getal van 85 Applikante wat vir die pos sollisiteer het.

In die Superintendent (Mnr. P. J. Verster), het ons 'n man wat hom laat ken deur sy deeglikheid en minsaamheid, sy bekwaamheid en Godsvrug. Die Kerk kan hom gelukkig ag met so'n persoon aan die hoof van sy Nedersetting. Al die here verdien die innige dank van die Kommissie vir die trou en vlyt wat hulle aan die dag gelê het. Onder die leiding van die Here is hulle vir 'n baie groot deel verantwoordelik vir die gesonde toestand van sake op die Nedersetting.

(7) **Oorlede:** Met innige leedwese moet u Kommissie melding maak van die dood van sy bekwame Voorsitter, Ds. J. W. G. Strasheim. Hy het die belangte van die Nedersetting op sy hart gedra en dit baie trou behartig. Dit was vir u Kommissie 'n groot verlies.

(8) **Reorganisasie op Nedersettings:** In verband met die oornname deur u Kommissie, van herwaardeerde skulde van Nedersetters by die Regering, wat die som van £3174 beloop, het die som gedaal tot £2,143, wat as heeltemal bevredigend moet beskou word, en in aanmerking geneem dat die Regering u Kommissie 'n termyn van 15 jaar gestel het om die skuld te vereffen, sal die skuld lank voor die verstryking daarvan, afbetaal wees.

(9) **Algemene Administrasie** (uitgesonder winkel en Meul):

KREDIET.

Kassa op Hande, 31/1/31	£353	16	0
Waarde (geboue, bosse, draadheininge,			
beesdip en waterwerke	13362	3	11
Skulde aan ons toekomende:			
deur Nedersetters- Voorskotte, Kunsmis, saad en Huur	1042	0	0
Andere	289	0	0
Meule	1040	0	0
Winkel	2970	0	0
<hr/>			
Totaal	£19056	19	11

DEBIET.

Diwerse Krediteure	£226	9	4
Landmeter Boshof	300	0	0
Lande Departement	2143	4	11
Totaal	£2669	14	3

WINKEL.

KREDIET.

Kassa op Hande en in Bank 31/1/31	£190	12	9
Voorraad op Hande	1980	15	2
Skulde aan ons toekomende	2290	19	3
Totaal	£4462	7	2

DEBIET.

Skulde aan Handelare	£1019	6	1
Aan Nedersettingskapitaal	2970	6	6
Aan Diwerse	29	7	9
Totaal	£4019	10	4

Bostaande toon aan dat beide die Nedersetting (uitgesonderd enige grondwaarde) en die Winkel, in 'n degelik solvante posiesie verkeer. Die boeke van die Nedersetting en Winkel word jaarliks deur 'n bevoegde ouditeur nage-sien, en afskrifte van sy rapporte en finansiële state ingedien by die Kerkkantoor.

In die afgelope jare het u Kommissie van die Saak-gelastigde donasies as volg ontvang:

April tot Desember 1928	£289	9	1
Januarie tot Desember 1929	90	15	0
Januarie tot Desember 1930	582	18	6
Januarie tot datum	699	14	4
Totaal van	£2485	16	11

gemiddeld £828/12/4 per jaar, teenoor 'n verwagte in-kome van £1000 per jaar. Uit hierdie syfers blyk weer

dat daar bydraes agterstallig is wat vir die Nedersettingsfonds moes ingekom het. Verder wens u Kommissie daarop te wys dat daar nog 'n bedrag van £436 agterstallig is vir die jare 1925—1928.

U Kommissie verbly hom oor die aanstelling van 'n Sekretaris vir Armesorg en vertrou dat hy die middel sal wees om die Finansiële toestand van die Nedersetting op 'n vaster voet te bring.

(10) **Geestelike Toestand:** Die geestelike arbeid op die Nedersetting word behartig deur die Leraar van die Gemeente Roossenekal, Ds. J. P. le Roux, wat in November 1930, op Delagersdrift bevestig is. Die Gemeente is egter so uitgestrek dat intensiewe bearbeiding van die Nedersetting buite kwessie is.

Daar die Kerkgebou op die bo-end van die Nedersetting staan, word alle dienste, behalwe die eerste Sondag van die maand en Nagmaalsdienste, in die Skoolgebou gehou, wat egter te klein is, daar dit skaars ruimte vir die skoolgaande jeug bied. Dit is beslis 'n ongesonde toestand. U Kommissie is van oordeel dat 'n Saal om en by die Skoolgebou, wat nie te veel—sé £250—hoef te kos nie, hierdie moeilikheid sal oplos.

(11) **Dorp:** U Kommissie het die voorgestelde dorp te Delagersdrift deur Landmeter de Korte laat uitmeet, met wie 'n ooreenkoms, op voorstel van homself, getref was, wat daarop neerkom dat hy geen vorderinge in verband met die opmetingskoste sou maak, alvorens die erwe deur veiling verkoop was. Mr. de Korte het hom van 'n assistent bedien, Mr. Boshoff, ook 'n Landmeter, met wie u Kommissie egter geen ooreenkoms getref het nie. Intussen is Landmeter de Korte oorlede nog voor die veiling van erwe kon plaasvind, waarna Mr. Boshoff 'n eis van £416 teen u Kommissie ingestel het, synde vorderinge aan opmeting verbonde. U Kommissie het volstaan dat hy met Mr. Boshoff geen ooreenkoms had nie, op regsgelerde advies egter en om uit die hof te bly, het u Kommissie besluit jaarliks 'n bedrag van £100 aan Mr. Boshoff te betaal. Die Dorp is nou uitgemeet, en alle moeilikhede in verband met die proklamasie van die dorp, uit die weg geruim.

(12) **Aanbevelinge:**

- a. Na aanleiding van Punt 2, Staatssubsidie, wens

- u Kommissie aan te beveel dat 'n deputasie uit die Sinode sal benoem word ten einde sterk by die Minister aan te dring om voort te gaan met die subsidie.
- b. U Kommissie wens aan te beveel dat die Sinode, die te worde aangestelde Sinodale Kommissie vir Nedersettings, nie soos in die verlede, sal belas met die afbetaling van die jaarlikse paaiemente van £331 op die Koopsom nie. U Kommissie beskou dit nie as billik, dat gelde, wat bedoel is vir die Nedersetting, sal gebruik word om die Koopsom af te betaal nie, bowendien is die bedrae wat hiervoor ontvang word, ontoereikend vir die instandhouding van die Nedersetting.
  - c. U Kommissie het verneem dat die Sinode sal gevra word dat die werkzaamhede van die Sinodale Kommissie vir Nedersettings sal behartig word deur die Sinodale Kommissie vir Armesorg en dat met eersgenoemde Kommissie sal weggedaan word .

U Kommissie wil aanbeveel, dat sodanige versoek of aanbevelings nie sal toegestaan word nie, en wel om gegrondte redes. Inteen deel wil u Kommissie aanbeveel dat ook die beheer van die Koshuise te Delagersdrift in hande van die Kommissie vir Nedersettings sal geplaas word.

- d. In verband met Punt 10 "Geestelike Toestand", wil u Kommissie aanbeveel dat die Sinode 'n som van sê £250, sal beskikbaar stel vir die bou van 'n broodnodige saal vir Godsdiensoefeninge naby die Skoolgebou te Delagersdrift.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldaan het en die Hoog Eerwaarde Vergadering Gods rykste seën toebiddende,

Bly ons, U dw. Dienaars en B.B .in Christus,

J. P. VAN DER MERWE.

N. J. VELTMAN, Scriba.

J. H. M. STOFBERG.

THOS. F. CRONJE.

BYLAE XXV.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR BESTRYDING
VAN OPENBARE EUWELS.

HoogEerw. Moderator,

U Kommissie vir Bestryding van Openbare Euwels was gedurende die laaste drie jaar in noue aanraking met die sedelike vraagstukke van ons volkslewe. Met diep droefheid moes ons aanskou hoe die sedelikheid van ons volk aangetas word, sowel in die openbaar as in die geheim. Daar is ook onder ons 'n verderf wat openlik op die middag verwoes, en 'n pestilensie wat in die donkerheid wandel. Met onverminderde krag word ons volk bedreig deur die aanslag van die vloedstroom van onsedelikheid en Sabbatsontheilige wat met die groot oorlog losgebreek het oor die hele wêreld.

Waar die Kommissie in hierdie verslag melding maak van sy poginge om die openbare euwels te bestry, is dit met die diepe oortuiging dat die vernaamste bestryding nie langs hierdie weg geskied nie, maar deur 'n ernstige en openhartige boetprediking en deur 'n getroue arbeid aan die individuele lewe van die modemens. Tog maak die Kommissie met dankbaarheid melding van die volgende werk wat hy namens die Kerk kon doen. Die hele kommissie het omtrent eenmaal elke ses maande ontmoet. Die meeste van die werk in die tussentyd is deur afsonderlike lede met opdrag van die Kommissie gedoen.

1.—Rolprente:

- a. Strenger Toesig: 'n Omsendbrief is gestuur aan al die predikante om hulle te vra om aan die Kommissie te rapporteer as daar enige rolprent met 'n verderflike strekking onder hulle aandag gekom het. Geen bepaalde klagte, waarop die Kommissie kon handel, het ingekom nie. Die Kommissie het egter opgemerk dat selfs waar die sedeles en algemene strekking van 'n rolprent nie sleg is nie, daar tog tonele in voorkom wat 'n verderflike invloed het. Dit is onder die aandag van die Raad van Sensors gebring. Ook het dit die Kommissie getref dat die advertensies van rolprente deur woord en tekening altyd so sensueel en suggestief as moontlik gekleurdt word. Daarom het die Kommis-

sie die Raad van Sensors gevra om veral ook die advertensies van rolprente onder hulle toesig te neem.

- b. **Nuwe Sensorraad:** Die betrokke Minister is dringend gevra om te sorg dat die Christelike gevoel in ons land behoorlik verteenwoordig sal word op die nuwe Raad van Sensors wat hy voorstel om vir hele Unie te laat benoem.

2.—Sondagsheilige:

- a. **Spoorwegtennisbane:** Die Minister van Spoerweë is gevra om tennisbane op spoorweggronde te laat sluit op Sondae. Hy het geantwoord dat hy die saak in hande neem.
- b. **Ekskursietreine:** U Kommissie het die Spoorweg-departement gevra om voorsiening te maak vir passasiers wat verlang om hulle van die ekskursietreine na die kus te bedien, maar wat gemoedsbesware het om op die Saterdag te vertrek, omdat hulle dan die hele Sondag in die trein sou moet deurbring. Sulke ekskursiekaartjies sal nou verkrybaar wees op ander tyd as Saterdagaand vir alle persone wat eerlike gemoedsbesware het. Hulle sal daarvoor by die hoofkantoor van die spoorweg moet aansoek doen en sal 'n sertifikaat van 'n predikant moet voorlê dat die genoemde gemoedsbeswaar die ware grond vir die aansoek is.
- c. **Naturellesports:** Die Kommissie het met leedwese opgemerk hoe die Sondag ontheilig word deur naturellesports. Sondag is feitlik die enigste dag waarop voetbalwedstryde afgespeel word onder die naturelle. Die Kommissie het hom by die aanvoerders van hierdie beweging sterk beywer om hierin verandering te bring, maar tot nog toe sonder enige vrug.
- d. **Uniwersiteitsswembad:** Die Kommissie het die autoriteite van die Witwatersrandse Uniwersiteit gësteun in hulle besluit om die Uniwersiteitsswembad nie na 9 v.m. op Sondagmōre oop te stel nie, toe sommige studente daar heftig teen ge protesteer het.

3.—Loterye:

- a. **Propaganda:** Daar is in die afgelope drie jaar

veel propaganda onder die volk gemaak vir Staatsloterye. Die Kommissie het teenpropaganda aan die gang gesit deur middel van die pers en van vliegende blaaitjies.

- b. **Publikasie van Loterye:** Die Kommissie is oortuig dat die oorvloedige publisiteit wat gegee word aan die uitslae van loterye in die dagblaaie, die ver- naamste oorsake is van die dobbelkoers. Gevolglik het u Kommissie die Minister van Justiesie gevra waarom sulke uitslae gepubliseer mag word as die loterye self onwettig is. Hy het geantwoord dat die publikasie van die uitslag van 'n lotery wat in die Unie gehou word, onwettig is, maar dat die gewone Reuterberigte omtrent uitlandse loterye nie stopgesit kan word nie, sonder 'n wettige sensorskap. Hy was nie bereid om wetgewing vir die oprigting van 'n sensorskap voor te stel nie.

4.—Dronkenskap en Drankhandel:

- a. **Die Delwerye:** Die Kommissie kan met dankbaarheid rapporteer dat daar groot verbetering op die delwerye te bespeur is met betrekking tot dronkenskap en drankhandel. Die bepalings van die Roos-drankwet het 'n nuttige uitwerking hierin gehad.
- b. **Drank op Bruilofte:** Nadat die Kommissie hom verseker het van die steun van die predikante in hierdie saak, het hy 'n beroep gedoen op die lidmate van ons kerk om die gebruik van sterk drank op bruilofte af te skaf. Hierdie saak is oor en weer deur die pers bepleit.
- c. **Die Dopstelsel:** Met leedwese het die Kommissie kennis geneem van die wysigingswet van die Minister van Justiesie wat sal probeer om die dopstelsel uit te brei na die Transvaal. Die Kommissie het sonder versium die kerkrade opgeroep om teen die plan te protesteer by die betrokke Minister, by die Eerste Minister en by hulle verteenwoordigers in die Volksraad. 'n Poging van die Kommissie om die Minister persoonlik oor die saak te sien, het misluk omdat die Minister geweier het om 'n deputasie van die Kerk oor hierdie kwessie te ontmoet. Die Kommissie het hom verder beywer om publieke vergaderings te laat hou teen die voor-

stel. Met betrekking tot dit alles is die hulp en medewerking van die Kommissies van die Ringe vir Bestryding van Openbare Euwels ingeroep.

5.—Geboortebeperking:

Uit ingewonne informasie blyk dat daar werklik 'n daling in die geboortesyfer in die laaste jare was, maar daarby ook 'n daling in die syfer van kindersterftes. Die Kommissie het die onnatuurlike beperking van geboorte breedvoerig en herhaaldelik bespreek, maar is nie gereed om die Sinode te dien met algemene teoretiese stellinge hieromtrent nie.

6.—Aanbevelings:

- a. Die Sinode besluit om 'n jaarlikse Biddag teen openbare euwels deur die Kerkwet vas te stel.
- b. Dat die Sinode hom uitspreek teen die gebruik van sterk drank of bruilofte.
- c. Dat die Sinode elke vorm van lotery op Kerkbasaars ten sterkste afkeur.
- d. Dat leraars en ander bevoegde persone aangemoedig word om met versigtigheid en liefde gebruik te maak van die geleenthede wat aangebied word by die katkisasie en in die koshuise om met jongmense, seuns en meisies afsonderlik, te praat oor die sedelike gevare wat hulle bedreig.
- e. Dat die Sinode sy vorige besluite herhaal ten gunste van die beginsel van Plaaslike Keuse in die drankhandel.
- f. Dat die Sinode die gemeentes aanmoedig om die Oorwinningsfonds van die Matighedsalliansie te ondersteun.
- g. Dat die Sinode hom andermaal sterk uitspreek teen die invoering van die Dopstelsel.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van die hoogeerwaarde vergadering:

Lede van die Kommissie:

Wm. NICOL, Voorsitter.
W. R. JOYCE.
B. ALHEIT.
THOS. BROODRIJK.
R. THERON, Scriba.

Johannesburg,
26 Februarie 1931.

BYLAE XXVI.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR
SPESIALE EVANGELIEPREDIKING.

HoogEerw. Voorsitter,

U Kommissie wil as volg rapporteer oor die afgelope drie jaar.

1. Op uitnodiging, is daar deur één of meer lede van U Kommissie spesiale dienste gehou in die volgende gemeentes: Standerton, Heidelberg, Pretoria-Wes, Langlaagte (twee keer), Vrededorp-Sendinggemeente, en Middelburg-Sendinggemeente. Ook het van die lede van U Kommissie opgetree as sprekers by Konferensies t.w. van die Strewers en Studente Vereniginge.

2. Aan twee versoeke, kon ongelukkig nie voldaan word nie, die van Vrededorp en Langlaagte.

3. Soos in vroeëre jare het U Kommissie ook in die afgelope drie jaar reekse van dienste georganiseer in die gemeentes aan die Rand, wat veral daarop gemik het, siele in te samel vir Gods Koninkryk, en Gods Kinders op te bou in hulle geloof.

4. U Kommissie is van oordeel dat al hierdie dienste in mindere of meerdere mate geseën was. Die byeenkomste in die twee Sendinggemeentes het merkbaar heerlike vrugte afgeworp. In die geval van Vrededorp Sendinggemeente het oor die sewentig van die Kaapse Kleurlinge tot belydenis van sonde gekom.

Mag die dag spoedig aanbreek, dat ook die Transvaalse Kerk 'n man sal afsonder bepaald vir Spesiale Evangelieprediking.

Met toebidding van Gods seën op die verrigtings van die Sinode,

Noem ons ons, Hoogagtend,

U dw. dnrs.,

D. THERON, Voorsitter.
J. H. M. STOFBERG.
H. J. DE VOS.
J. C. PAUW, Scriba.

BYLAE XXVII.

**VERSLAG VAN DIE KINDERHawe VAN DIE
NEDERDUITS HERVORMDE OF GEREFOR-
MEerde Kerk van Suid-Afrika.**

Hoogeerw. Moderator,

Op grond van 'n besluit geneem deur die laaste vergadering van die Ring van Johannesburg, het die ondergetekendes die eer om die volgende kort verslag van die Kinderhawe aan die Hoogeerw. Sinode vir behandeling voor te lê.

1. Die Verlede:

Vir lede van die Sinode wat nie goed bekend is met die ontstaan en ontwikkeling van die inrigting nie, noem ons die volgende feite:

In 1907 het Mej. Kloppers die Kinderhawe geopen met die doel om kindertjies van ongehude moeders, wat anders maklik in die hande van kleurlinge en ander ongewenste persone gevall het, te red en vir ons volk en vir die Heer te bewaar.

As verteenwoordigster van die Vroue-Sending-Bond van die Kaap Provincie het Mej. Kloppers vanself by die stigting die Kinderhawe onder toesig van daardie Bond gestel. In 1910 het die Bond hulle egter teruggetrek van die werk, en by die Sinode van 1912 het die Ned. Herv. of Geref. Kerk die inrigting oorgeneem.

By die oorname het die Sinode die werk onder toesig van die Ring van Potchefstroom, en later van die Ring van Johannesburg gestel. Van 1913 af is daar jaarliks 'n verslag ingedien by daardie Ring, en het die Sinode in 1916 en 1919 goedgunstig ook 'n verslag van die Inrigting behandel. Met die oprigting van die Sinodale Kommissie vir Armesorg het die Sinode in 1922, 1925 en 1928 geen verslag direk van die Kinderhawe ontvang nie en het genoemde kommissie een en andermaal melding gemaak van die inrigting in hulle verslag aan die Sinode. Omdat die Sinode die sorg vir die inrigting aan die Ring van Johannesburg opgedra het, doen die kommissie tens met opdrag van en namens die Ring verslag aan die Sinode.

2. Die Eiendomme:

Die gebou van die Kinderhawe is geleë op een blok grond van die stadsgedeelte Observatory, Johannesburg. Eers is daar slegs twee akkers gekoop, maar deur verder aankoping en deur 'n skenking wat wyle ouderling Barend Bezuidenhout bewerk het, is die inrigting nou in besit van 'n hele blok van agt akkers (vier morge) wat begrens word deur Delarey-, Dunbar-, St. George- en Innesstrate. Die gebou is in 1916 opgerig en ons herinner niet dankbaarheid daaroor dat dit huis in die sinodale vergadering van daardie jaar was, toe die oprigting van die gebou halfpad gestaak moes word deur gebrek aan fondse, dat lie ouerlinge

J. P. Masureik van Klerksdorp,
 B. C. Bezuidenhout van Jeppestown,
 P. J. Vermaas van Ventersdorp,
 J. W. Steenkamp van Volksrust en
 M. A. Muller van Vereniging

uit hulle eie ingestuur het om 'n elning van £4,000 te waarborg vir die voltooiing van die gebou. Die geboue word gewaardeer op £10,500 en daar rus nog 'n skuld van £940 op die boufonds.

3. Onderhoud:

Die koste van onderhoud van die Kinderhawe beloop ontrant £2,400 per jaar. Hiervan word £200 verkry as 'n skenking van die Prowinsiale Administrasie, 'n klein bedrag as fooie van die Unie-regering vir gekomiteerde kinders, 'n onseker bedrag van ouers en voogde van kinders, en die balans van oor die £1,500 jaarliks kom as vrye gifte van gemeentes, vereniginge en individuele persone. Met innige dankbaarheid moet die kommissie getuig dat hoewel daar dikwels maande en kwartale van kommernis was, hulle altoos in staat was om die jaar af te sluit sonder skuld op die lopende rekening. Wat die lede van die kommissie betref, wat nie in die inrigting inwoon nie, moet hulle erken dat die jaarlikse voorsiening in al die node van die werk 'n voortdurende wonderwerk van die alvoorsiene God is. Die susters het die werk in die geloof op Gods voorsienigheid onderneem en voortgeset, en voorwaar Hy het hulle en ons nie laat beskaamd word nie. 'n Afskrif van die laaste geouditeerde staat van Inkomste en Uitgawes word hieraan toegevoeg as Bylae A.

4. Die Kinders:

Daar is gemiddeld 60 kinders in die Inrigting, wat aangeneem word, soms gedurende die eerste paar uur van hulle lewe, en in elk geval altoos onder die ouderdom van drie maande. Die kinders kom uit al die dele van die Unie, maar meesal uit Transvaal. As 'n mens in aanmerking neem die toestand waaronder hulle gebore is, en die verwaarlosing wat in die reël voor die geboorte plaasvind, is die gesondheid verbasend goed. Een of twee sterfgevalle vind gewoonlik plaas elke jaar. Die gewone kindersiektes gaan van tyd tot tyd deur die hele klompie, maar die wonderlike bedrewenheid wat die staf verkry het in die verpleging van die kleintjies, en die bewarende Hand van die Hemelse Vader bring die inrigting gewoonlik daardeur sonder veel verlies. Die aansoeke vir opname is meer as ons kan ontvang, hoewel daar moeite gemaak word om die allernodigste gevalle behulpsaam te wees. Die kommissie dink nie daaraan om die getal beddens te vermeerder nie, omdat 'n 20-tal suigelinge na ons oordeel die meeste is wat gelyktigdig in een inrigting behartig kan word.

5. Uitbesteding van Kinders.

Een van die aangenaamste kenmerke van die werk is die sukses waar mee kleintjies van die Kinderhawe aan peetouersu itgegee is. Sulke kinders word in die reël wettelik deur die peetouers geadopteer en geniet al die voorregte van gewone kinders. In die verlede was dit moontlik om ongeveer vyftien kinders jaarliks op hierdie wyse te versorg, en waar die kommissie tevrede was dat die kinders na liggaaam en siel goed versorg sou word, het hulle geredelik gehoor gegee aan die aansoeke wat hulle ontvang het. Met die loop van die jare het ons meer as 100 kinders in gelukkige huise geplaas, onder omstandighede wat hemelsbreed verskil van die ellende waarin hulle moontlik sou val het as die Kinderhawe nie tussenbeide getree het nie. In baie gevalle is kinders wat vir 'n tyd in die Kinderhawe was, weer aan hulle moeders teruggegee. Miskien het die meisie gaan trou, of het die omstandighede so verander dat sy weer met nut die kind by haar kon neem. In gevalle waar die kinders die ouderdom van 7 jaar in die inrigting bereik het, is hulle borgeplaas na die Abraham Kriel-kinderhuis, waar daar nog steeds goedgunstig vir hulle ruimte gemaak is.

6. Seëninge:

Ons kan met blydschap getuig van die talryke seëninge van die Heer wat op die werk gerus het. Van die sigbare voorsienigheid is reeds hierbo melding gemaak. Dit was nog nie al nie. Daar was die groter blydschap om te sien dat die saad in die geloof gesaai in die harte van die kleintjies, deur die stil werking van Gods Gees ontkiem, en hulle begin te verstaan en aan te neem dat die wonderlike God Homself vir hulle gegee het in Jesus Christus. Daar was die blydschap van die brieue van die ouer kinders, wat ons verlaat het en al en toe skrywe van die geluk waarin hulle lewe. Daar was die seen van die klein groep wat die verantwoordelikheid van die inrigting op hulself geneem het, nie om dit in menselike swakheid te dra nie, maar om dit weer op die getroue Vader te lê, en wat daagliks verbaas opsy kon staan om die wonder van die Here te sien. En so het die merkbare seen van die Heer ingestroom van al die kante. Daarvan getuig ons graag en met dankbaarheid voor die Hoogeerwaarde Sinode.

7. Behoeftes:

Opdat die wat in die Kinderhawe belang stel en daarvoor voorbidding doen, mag weet wat ons vernaamste behoeftes is en wat die sake is wat tans in ons gebed dikwels genoem word, meld ons hier:—

(a) Ons lopende uitgawe bedra £2,400 per jaar en as ons nie die herinnering gehad het aan die voortdurende trou van die Heer nie, sou ons in hierdie tyd van depressie groteliks heungs gewees het.

(b) 'n Skuld op die boufonds van £940, wat £46 rente per jaar eis, en wat in die laaste jaar baie taai is om te verminder.

(c) 'n Klaskamer vir die skooltjie van die groter kinders. 'n Sketsplan is gemaak en dit sal omtrent £1,200 kos. Dit sal 'n baie groot gerief wees.

(d) 'n Boorgat met pompinrigting. Dit sou baie help met die groot wassery en met die tuine, as ons 'n onbelemmerde watervoorraad kon kry. Sodra moontlik sal ons £250 daarvoor moet afsonder.

8. Slot:

Aan die groot belangstellende vriendekring oor die

lengte en breedte van Suid-Afrika, aan die Ring van Johannesburg, wat met tederheid die belang van die Inrigting behartig, aan die gemeentes en vereniginge, wat met hulle voorbidding en ondersteuning die voortsetting van die werk moontlik gemaak het, en bowaal aan die Heer, wat gesê het: "So is dit nie die wil van julle Vader wat in die Hemele is, dat een van hierdie kleintjies verlore gaan nie," en wat so kennelik ons poging om daardie wil uit te voer geseen het, bring ons eindelik ons nederige dank.

Ook is die Kommissie dankbaar vir hierdie geleentheid om die werk onder aandag van die hoogeerwaarde Sinode te bring.

Met toebidding van Gods seën op die werksaamhede van die vergadering,

Lede van die Kommissie:

P. N. BASSON, Voorsitter,
 P. A. ROUX,
 M. KLOPPER,
 M. ROUX,
 J. MALAN,
 D. THERON,
 W. NICOL, Scriba.

Johannesburg, 24 Februarie 1931.

BYLAE A.

**KINDERHawe VAN DIE NED. HERV. OF CEREF.
KERK VAN SUID-AFRIKA.****Staat van Inkomste en Uitgawes vir die Jaar wat gesluit
het op 31 Desember 1930.**

1930, 1 Jan.	Balans van						
Vorige jaar						£137	14 9
Inkomste oor die jaar:—							
Vereniging en vriende in							
Transvaal	£843	10	3				
Vrystaat	110	0	10				
Kaap Provincie ...	332	11	1				
Natal	5	2	9				
Rhodesië, Mashona- land en Betsjoe- analand	53	7	6				
Engeland	5	0	0	1349	12	5	
Ouers en Voogde	447	19	9				
Tvise. Provinciale Adm.	215	12	6				
Unie-regering: Fooie ...	64	8	7				
Johannesburg Stadsraad	50	0	0				
Deel van Straatkollekte	156	12	2	934	13	0	
				£2422	0	2	

Uitgawes:—

Voedsel, brandstof en klere	771	8	8				
Medisyne, ens.	56	11	5				
Water, lig en sani- tasie	173	3	8				
Salarisse en loon ...	1030	14	4				
Reparasies en meu- blement	110	2	6				
Algemeen	174	14	10				
Vervoerkoste	51	2	3	2367	17	8	
31 Desember:							
Balans in hande ...				54	2	4	
				£2422	0	0	

(w.g.) MICHAEL FLEMING,

Johannesburg, Rekenmeester (s.a.)

7 Januarie 1931.

Getro uafskrif.

W. NICOL.

BYLAE XXVIII.
VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR
ALGEMENE SAKE.

HoogEerw. Moderator,

Ons het die eer as volg te rapporteer oor sake vir behandeling aan ons opgedra.

Beskrywingspunte (Bylae I, VIII A.)

1. Oxford-Croep-beweging (ptt 1, 2, 3).

a. Ons wil in hierdie verband daarop wys, dat dit nie 'n sekte, ook nie 'n organisasie is nie; maar 'n beweging wat vriendskappelik staan teenoor alle Protestantse Kerke en wat lede aanmoedig tot getrouheid aan hulle Kerk;

dat daar geen spesifieke geloofsleer daarop nagehou word nie; maar dat persone, wat aan die beweging deelneem, verwag word aan die leer van hulle Kerk getrou te bly;

dat die beweging hom tot doel stel die redding van sondaars en die opwekking en heiligmaking van gelowiges;

dat tot bereiking van die doel aangedring word op intensiewe bybelstudie en gebed; persoonlike getuienis (sharing) van Gods genadewerk en persoonlike arbeid; dat daar reeds 'n groot seën deur die beweging in ons land en ook onder lede van ons Kerk gestig is; dat daar ongetwyfeld foute begaan is, wat tot ernstige besware aanleiding gee en kan ons nou nie voorgee nie, dat die metodes van die beweging vry van gebreke is; ons wil egter duidelik verklaar, dat baie van die foute aan die onervarenheid van aanhangars toe te skrywe is;

b. Derhalwe beveel die Simode aan: dat, waar die beweging in 'n Gemeente sy verskynning maak, die Kerkraad en Predikant nie vyandig daarteen sal optree nie, maar alles in hulle vermoë sal doen om dit onder hulle invloed te kry; toesig daaroor te hou en dit in 'n goeie rigting te stuur.

2. Huweliksgebooeie (ptt. 4 en 6).

Die versoek hieromtreent word van die hand gewys, omdat daarvan nie kan voldoen word nie; aangesien daar verskeie Kerkgenootskappe is met Gemeentes met verskilende grense.

3. Kommissies van Sending-Instituut (pt. 18).

Die aanname van die aanbod van verteenwoordiging op die Kuratorium word aanbeveel; dog nie die van verteenwoordiging op die Eind- en Toelatings-eksamen nie; omdat die koste te hoog sal wees.

4. Hospitaalwerk (Bylae I, VIII B. en IV B. 7).

U Kommissie wil met alle nadruk daarop wys, dat die arbeiders deur die Ring van Johannesburg hoofsakelik aangestel is met die oog op bearbeiding van lede van ons Kerk uit die andere Ringe, wat in die Hospitale opgeneem word en dat hulle in 1930, 819 sodanige lede besoek het, terwyl daar uit die totale bedrag van £413.6.4 vir die werk byeengebring slegs £98.19.5 uit die andere Ringe bygedra is.

Kragtens hierdie feite word daar aanbeveel:

- a. dat die Sinode 'n beroep doen op die Gemeentes van die andere Ringe om ruimer bydraes;
- b. dat die Ringe vriendelik versoek word om voortdurend by die Gemeentes daartoe aan te dring.

5. Mamagalieskraal.

Na aanleiding van 'n brief van die Kerkraad van hierdie Gemeente beveel u Kommissie aan: dat die versoek om die naam van die Gemeente in Dalunie te verander, toegestaan word.

6. Verkoop van Boustowwe. (Byvoegsel by bylae III, punt 7 (a)).

a. Daar word in hierdie verband aan die hand gegee, dat Kerkrade van Gemeentes met minder as 750, met 750 tot 1000 en met meer as 1000 lede hulle verantwoordelik tot 1000 en met meer as 1000 lede hulle verantwoordelik stel vir die verkoop van 1, 2 en 3 eksemplare respektiewelik;

b. en verder, dat die geld binne drie maande gestort word.

7. Kerkbou Kommissie. (Bylae XIII, punt 3(b).)

Die pligte van hierdie Kommissie word as volg vasgestel:

Advies te gee óf persoonlik of skriftelik aangaande bouterrein en koste, en die verkryging van boumateriaal en planne. Met toehidding van Gods seën het ons Hoog-Eerw. Heer, die eer ons te noem,

U dienswillige dienaars,

J. H. EYBERS (Voorsitter).

T. D. POTGIETER.

J. J. KRIGE.

A. P. VISSER.

R. THERON.

C. A. v. d. MERWE.

A. P. SMUTS.

PAUL L. POTGIETER.

P. A. THERON.

Pretoria, 20 April 1931.

TWEEDE VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR ALGEMENE SAKE.

HoogEerw. Heer,

Ons het die eer as volg te rapporteer oor die :

1. Afrika-Evangeliebond. (Bylae I, VIII, ptt. 1 en 2.)

a. Alvorens ons 'n aanbeveling doen, moet ons eers u aandag daarop vestig, dat A.E.B. 'n groep van persone is georganiseer vir christelike arbeid, veral met die doel om gelowiges te beweeg tot 'n heilige lewe en onbekeerde tot bekering;

dat die organisasie nie in verband staan met enige Kerk nie, maar bied hulle arbeiders(sters) die verskillende Kerke aan vir dienste;

dat die Bond verklaar, dat hy glo in die volkome inspirasie van die Ou en Nuwe Testament en dat hy dit aanneem as die hoogste en laaste gesag in die geloof en in die lewe;

dat die A.E.B. verklaar dat hulle interkerklik is en dat hulle werkers uit lede van die verskillende Kerke bestaan;

dat die werkers(sters) uit ernstige en godvrugtige manne en vroue bestaan en dat hulle arbeid al in meer as een Gemeente tot seën gewees is.

b. Die Sinode besluit derhalwe as volg: Daar die op-leiding en toelating van die arbeiders(sters) van die A.E.B. nie vanweë ons Kerk geskied nie, is die Sinode nie bereid nie om hulle in die algemeen onvoorwaardelik by ons Gemeentes aan te beveel; maar het daar aan die ander kant ook geen beswaar teen nie, dat Kerkrade met betragting van die nodige versigtigheid van hulle arbeiders vra om in hulle Gemeentes te werk.

2. Diere-Sondag. (Bylae VIII, pt. 4).

Ons is nie bereid om die vasstelling van so 'n Sondag aan te beveel nie; maar wil graag aan die hand gee, dat so deur prediking as andersins daar by ons volk 'n gevoel van barmhartigheid vir stomme diere, aangekweek word.

Voorts spreek die Sinode hom simpatiek en waarde-
rend uit ten opsigte van die strewe van die Diere-Besker-
mingsvereniging.

Met toebidding van Gods seën,

U diensw. dienaars,

P. A. THERON.

J. H. EYBERS, Voorsitter.

T. D. POTGIETER.

J. J. KRIGE.

C. A. v. d. MERWE.

P. L. POTGIETER.

R. THERON.

A. P. SMUTS.

A. P. VISSER.

P. A. THERON, Seriba.

Pretoria, 23 April 1931.

BYLAE XXIX.

VERSLAG VAN DIE TYDELIKE KOMMISSIE VIR
ONDERWYS EN OPVOEDING

Aan die HoogEerw. Moderator van die Sinode,

HoogEerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die sake, wat onder sy aandag gekom 't.

**1.—Verslag van die Sinodale Sondagskoolkommissie
(Bylae XXX).**

1. **Personneel:** word vir kennisgewing aangeneem.

2. **Werksaamhede:**

(a) Word met dank kennis geneem.

(b) Word die eerste gedeelte vir kennisgewing aan-geneem en die laaste paragraaf re Kindervriend en Môre-Lig goedgekeur.

3. **Konferensies:** A, B, C, D, word met dank van kennis geneem.

4. **Voortrekkers-Gedenkfonds:** Met teleurstelling word kennis geneem, dat trots die pogings deur die Kommissie aangewend sommige gemeentes skynbaar helemaal niks bygedra het nie en ander by die opsending van geld nie gestipuleer het nie watter deel van die Sondagskool kom nie vir die Fonds en die Kommissie gevoldiglik selfs nie by benadering kan sê, wat ingekom het vir die saak nie; vervolgens word aanbeveel dat die Sondagskool Komm. nog 'n poging sal aanwend om die ingebreke geblewe gemeentes te beweeg iets vir die Fonds by te dra.

5. **Eksamens:**

(a) word vir kennisgewing aangeneem.

(b) Beveel u Kommissie aan, dat die Bybelkennis-eksamen die ernstige aandag van Kerkrade sal geniet en dat daar meer publisiteit aan sal gegee word in die verskillende gemeentes.

6. **Algemene Sondagskoolsekretaris:** U Kommissie beveel aan, dat die handelwyse van die S.S. Komm. goedgekeur sal word.

7. **Aanbevelinge:** U Kommissie beveel aan:—

(1) Re S.S. Sekretaris word goedgekeur.

(2) Met referte inlegpenninge vir die pensioen van

die Algemene S.S. Sekretaris word tevens goedgekeur.

(3) Met betrekking dank aan toegewyde manne en vroue word aan die versoek van die S.S. Komm. voldoen en word daarvan in die Herderlike Brief melding gemaak.

(4) Psalm en Gesangversies. Waar u Komm. kennis geneem het, dat daar reeds 'n aantal Psalms en Gesange deur gesaghebbende persone in Afrikaans oorgesit is, is daar geen beswaar dat hierdie versies vir die Roosters sal gebruik word nie.

(5) Vrac oor Sondagskoolwerk.—U Komm. kan Bylae A. waarna verwys word nie vind nie, maar beveel aan dat hierdie aanbeveling nie aangeneem word nie.

8. **Statistiek:** Word met dank van kennis geneem.

II.—Verslag van die Sinodale Kommissie vir Opvoeding (Bylae XXXI).

1. Staatssubsidie vir Roomse Skole:

(a) en (b) word sterk aanbeveel.

(c) U Komm. beveel aan, dat die nuwe Onderwys Komm. hiervan sal kennis neem en handelend optree.

2. Nouer samewerking tussen Kerk, Huis en Skool: U Komm. beveel aan, dat aan die versoek sal voldoen word, nml. dat die saak prominent onder die aandag van die Kerkrade sal gebring word en tevens word aanbeveel, dat Kerkrade populêre konferensies sal hou met onderwysers (esse) ten einde die band nouer toe te haal.

3. Moedertaalmedium van Onderwys: U Komm. beveel aan dat die HoogEerw. Vergadering sal uitvoering gee aan die versoek hier gedoen.

4. Bybelgeschiedenisinspeksie: Met dank word kennis geneem van wat gedoen is in verband met die saak en wat die Komm. aan die hand gee, word goedgekeur.

5. Voorsitter van Kerkrade wat Koshuise besit, kan nie dien as lede van Skoolrade nie. Die aanbeveling van die Onderwys Komm. word goedgekeur en tevens word aanbeveel, dat die Komm. wat na die itvoerende Komitee gaan (vgl. 3 hierbo) ook hierdie saak sal bespreek.

6. Ander sake: word vir kennissgewing aangeneem.

III.—Verslag van Kommissie vir Bybelverspreiding: (Bylae XXXII).

1. Verandering van personeel: word vir kennissgewing aangeneem.

2. Vergaderings: word vir kennisgewing aangeneem.

3. Kolporteur: word goedgekeur.

4. Onderhandelings met Mn. Christo. Kriel: volgens ingewonne informasie spyt dit u Komm. dat die aanstelling verongeluk het weens gebrek aan fondse.

5. Onoffisiële Kolporteurswerk: word met dank van kennis geneem.

IV.—Verslag van Kommissie vir Bearbeiding van Studerende Jeug.—(Bylae XXXIII).

1. Ontstaan van die Kommissie. Die handelwyse van die Komm. word goedgekeur.

2. Vergaderinge: word vir kennisgewing aangeneem.

3. Die Arbeider: word met dank van kennis geneem en word aanbeveel dat die HoogEerw. Moderator 'n woord van waardering sal rig tot die Studente-Predikant.

4. Finansieel: Word vir kennisgewing aangeneem en tewens word byvoegsel A. vir kennis aangeneem.

5. Verslae. (sien byvoegsel B. Verslag van Arbeider onder die Studente).

(1) Tydperk van werksaamheid: word vir kennisgewing aangeneem.

(2) Arbeidsveld: word vir kennisgewing aangeneem.

(3) Manier van werk: word vir kennisgewing aange-neem.

(4) Samewerking: word vir kennisgewing aangeneem en word aanbeveel, dat die HoogEerw. Seriba 'n woord van hartelike dank aan die Inrigtings sal rig vir hulle tegemoetkoming.

(5) Verhouding van Studente tot Kerk: beveel die Komm. aan dat die HoogEerw. Sinode die openhartigheid van die Studente sal waardeer en die Arbeider tobid die genade van die Here om so met hulle om te gaan en hulle deur woord en voorbeeld sal oortuig, dat die Kerk hulle heil soek.

(6) Godsdiestige toestande: Met leedwese word kennis geneem van wat hier meegedeel word, maar die Kerk is dankbaar dat hy in die Arbeider het 'n man, wat alle misverstand en dwaling kan wegnim en deur sy lewe kan bewys, dat goeie werke alleen die vrug kan wees van 'n opregte geloof.

(7) "Oxford Group" Beweging: Met groot dankbaarheid word kennis geneem, dat die groep nuwe geestelike lewe gewek het en wil ons vertrou dat dit ook liefde vir die Kerk sal wek.

(8) Belangrikheid van die werk: word vir kennisgewing aangeneem.

(9) Noodsaaklikheid van Gekonsentreerde Arbeid: word aanbeveel dat dit onder die aandag van die Komm. vir die Studerende Jeug sal gebring word.

(10) Behoefté aan nog 'n Arbeider: U Komm. wil die hoop uitspreek dat die dag nie meer ver af is nie, wanneer 'n Arbeider alleen vir die Transvaal sal aangestel word nie.

(11) Dank: word vir kennisgewing aangeneem.

6. Verdeling van Tyd: word vir kennisgewing aange-
neem.

7. Reglement: word vir kennisgewing aangeneem en
tewens byvoegsel C, Arbeider Onder die Studerende Jeug,
goedgekeur.

8. Verlof: word goedgekeur.

9. Verslae van Kommissie: word goedgekeur.

10. Aanbevelings: (a) Reistoelae. (b) Koste van Ver-
gaderings. (c) Permanente aanstelling. (d) Salaris word
almal deur u Komm. aanbeveel vir goedkeuring.

V.—Verslag van Kommissie in verband met Afrikaanse Gesangbundel (Bylae XXXIV).

1. Personeel en Vergaderings: Met innige leedwese
word kennisgeneem van die heengaan van Dr. A. G. Visser.

Met betrekking tot die laaste paragraaf bring ook die HoogEerw. Sinode sy dank aan die Broeders wat meege-
help het en voeg daarby die naam van die ondertekenaar
van die verslag.

2. Die Nuwe Gesangbundel: word met dank van ken-
nis geneem.

3. Toekoms: Beveel U Komm. aan dat die Nuwe
Komm. sy ernstige aandag aan die saak sal bly gee.

VI.—Verslag van die Kommissie vir Nuwe Sangwyses (Bylae XXXV).

Met dank word kennis geneem van wat gedoen is en
waar dit u Komm. spyt dat geen finaliteit bereik is nie,
beveel hy aan dat die Nuwe Komm. sal voortgaan met die
werk op die ingeslæ weg.

VII.—Beskrywingspunte.

1. Rewiesie Algemene Sondagskoolsekretaris: word
aanbeveel,

2. Verwydering Gewetensklousule: U Komm. ' het geen vrymoedigheid om dit aan te beveel, omdat hy nie oortuig is dat daar geen sektariese misbruik van sal gemaak word nie.

3. Bybelgeskiedenis verpligte onderwerp van onderrig en eksame en aanstelling dosent: Het u Komm., omdat hy gevare daarin sien, geen vrymoedigheid om dit aan te beveel nie.

4. Afskaffing Vrye Hoër Onderwys: Word met dank kennis geneem dat die Prowinsiale Raad dit met so'n verpletterende meerderheid afgestem het en wil ons hoop dat dit nie weer sal voorkom nie.

5. Leemtes in Handboek van Dr. Gerdener: word aanbeveel.

6. en 7. Het as gevolg van die rapport van die Komm. van Twaalf verval.

VIII.—Brief van Ds. W. J. de Klerk re Groepstelsel:

Beveel U Komm. aan dat die Deputate van die Partikuliere Sinode van die Geref. Kerk die geleentheid sal gegee word om die HoogEerw. Vergadering oor die saak toe te spreek vir uiters 30 minute.

IX.—Voortrekkersbeweging:

waaroor Dr. Visser reeds die Sinode toespreek het en met wie lede van U Komm. 'n samespreking gehou het, word aanbeveel dat die HoogEerw. Vergadering op simpatieke wyse sal kennis neem en waar moontlik sal aanbeveel.

Vertrouende dat ons hiermee aan ons opdrag voldoen het en die HoogEerw. Vergadering die seën en leiding van die Heer toebiddende.

Die lede van die Kommissie:

R. J. B. FEENSTRA, Voorsitter.
D. P. CILLIE.
D. J. VILJOEN.
N. GELDENHUYSEN.
P. J. DERWIG.
J. J. HATTINGH.
CHARLES D. MURRAY.
H. W. LINDEQUE.
G. D. WORST, Scriba,

(Voorbehoud VII : 3.)

BYLAE XXX.

VERSLAG VAN DIE SONDAGSKOOLKOMMISSIE.

Hoogeerwaarde Moderator,

U Kommissie het die eer die volgende Verslag van sy werkzaamhede oor die afgelope drie jaar, 1928, 1929, en 1930, aan u te oorhandig om voor die Hoogeerwaarde Vergadering te lê.

(1) **Personeel:** Met dankbaarheid kan U Kommissie melding maak van die feit dat deur Gods goedheid al die Broeders Predikante wat deur die laaste Hoog-Eerw. Sinode benoem is tot lede van die Kommissie, tot op heden diens kon doen.

(2) **Werkzaamhede:**

- a. U Kommissie het in die verstreke termyn vier vergaderings gehou wat deur die lede besonder goed bygewoon was.

Drie van U Kommissie se lede t.w. Di. C. D. Murray, J. F. le Clus en J. J. Hattingh het ons Kerk namens die hele Kommissie verteenwoordig op die Algemene Sondagskoolkommissie van die Gefedereerde Kerke. Op vergaderings gehou te Naauwpoort, Kaapstad en Bloemfontein is U Kommissie ook verteenwoordig gewees.

- b. **Sondagskool-Roosters, Registers en Tydskrifte:** U Kommissie het aanbeveel by die Algemene S.S.-Kommissie dat daar 'n verbetering sal aangebring word in Roosters en Registers. Die Roosters kan in kleiner en handiger formaat, en die Registers groter, met beter papier en band gemaak word. Ook is aanbeveel dat 'n los sterk en styf kaartbordonslag verkrygbaar gestel sal word vir die Registers teen geringe prys.

Die aanbevelinge het ongelukkig 'n weinig te laat gegaan toe die Roosters reeds op die pers was maar hulle is in gunstige oorweging geneem.

Wat die Sondagskool-Tydskrifte betref, wil U Kommissie vriendelik versoek dat die lede van die H. Eerw. Vergadering die Kindervriend en die

Môrelig by hulle Gemeentes sterk sal aanbeveel.

(3) **Konferensies:**

- a. Sedert die laaste Sinode is die 4-jaarlikse Uniale Sondagskoolkonferensie te Bloemfontein gehou in die Julie vakansie van 1928. Dit was 'n merkwaardige Konferensie en is bygewoon deur omtrent 500 afgevaardigdes, waaronder ook 'n groot aantal uit die Transvala.
- b. U Kommissie het van 3 tot 5 Oktober 1930 vir ons Kerk in die Transvala, 'n Sondagskoolkonferensie gehou en wel te Heidelberg. Dit is goed bygewoon, die afgevaardigdes tellende 104 uit 61 Gemeentes, behalwe 14 Predikante wat of 'n deel van of die hele Konferensie bygewoon het. U Kommissie voel dat baie dank verskuldig is aan die Predikante, Kerkraad en Hostel-Huisvader en moeders vir die gulle ontvangs en grote hulp verleen om die Konferensie so'n uitstekende sukses te maak.
- c. Rings S.S.-Konferensies is ook gehou en wel in 9 uit die 10 Ringe. Al die Konferensies het die opdrag van onse Heer en Meester "Wei My Lamers", weer pertinent onder die aandag van ons Kerk gebring, ongetwyfeld met geseënde vrug.
- d. U Kommissie het met blydschap en dankbaarheid kennis geneem van die grote Jeugkonferensie in Julie 1930, te Bloemfontein gehou. Die aandag van die Kerk is daar bepaal by die honderde jongmens wat nie aan een van die kristelike verenigings behoort nie en wat bearbei moet word.

(4) **Voortrekkers-Gedenkfonds:** Die besluit van die vorige S.S.-Kommissie om te probeer om £1000 deur middel van die Sondagskole byeen te bring, is deur U Kommissie aanvaar, egter met nie te goeie gevolg nie. Deur rondskrywe is al die Gemeentes gevra om hierin te help. Sommige het nie geantwoord nie, sommige het beloof maar nog nie aan die beloftes voldoen nie, andere het direk aan die Saakgelastigde gestuur dog sonder om te sê dat dit van die Sondagskool kom vir die doel, terwyl andere kostelik gehelp het en die bedrae deur hulle gestuur staan reg geboek.

Onder die omstandighede is dit vir u Kommissie onmoontlik, selfs by benadering, te sê hoeveel van die £1000 ingekom het.

(5) **Eksamens:** (a) Die besluit van die Hg. Eerw. Sinode van 1928, is uitgevoer n.l. om nog vir 1928 die Bybelkenniseksamen in Transvaal af te neem aangesien dit reeds uitgeskrywe was. Hier volg die resultate:

Inskrywinge: Laer Deel 161—Geslaag 129.

Inskrywinge: Hoër Deel 46—Geslaag 20.

INKOMSTE.

Eksamensfooie	£12 15 0
1927 Batige Saldo	8 12 3
	<hr/>
	£21 7 3

UITGawe.

Drukkoste en Seëls	£5 10 0
Boekpryse	9 3 0
Diwerse Uitgawes	3 5 8
Balans in die bank	3 8 7
	<hr/>
	£21 7 3

(2) Die besluit van die Hg. Eerw. Sinode om die Bybelkenniseksamen oor te dra aan die Algemene S.S.-Kommissie van die Gefedereerde Kerke, is uitgevoer. Die Eksamens is uitgeskrywe vir 1929 en 1930 met 'n nie al te bemoedigende uitslag nie, daar die getal inskrywings weinig meer as 200 beloop het.

U Kommissie vertrou egter dat die Uniale Eksamens in die toekoms meer byval sal vind naarmate dit meer bekend en goed ingerig word en versoek die Hg. Eerw. Sinode sake so te laat en die Eksamens 'n kans te gee hom te regverdig.

(6) **Algemene Sondagskoolsekretaris:** U Kommissie wens te rapporteer dat Ds. P. K. Albertyn benoem is tot Algemene Sondagskoolsekretaris met Hoofkantoor te Bloemfontein, as gevolg van 'n sterk gevoelde behoefte aan so'n persoon in ons Kerk in Suid-Afrika. U Kom-

missie het deelgeneem aan die vergadering deur wie hy benoem is, sonder egter enige verantwoordelikheid, geldelik as andersins, op hom te neem, met die oog op die Sinodale besluit hieromtrent.

Die Broeder Algemene Sekretaris, is Redakteur van die Sondagskoolblaai "Die Kindervriend" en Môrelig", Sekretaris van Bibelkenniseksamens, Opsteller van die S.S.-Roosters tesame met 'n subkommissie, Besteller uit Europa van S.S.-benodighede soos boeke, kaarte, kaartjies, diplomas, seëls prente en tekste.

(7) **Aanbevelinge:** (1) Dat die beginsel van 'n Algemene S.S.-Sekretaris deur die Hg. Eerw. Sinode goedgekeur word en dat ons ook hierin saam werk met die ander Gefedereerde Kerke in die bearbeiding van ons Jeug.

(2) Dat op voetspoor van die Kaapse en Natalse Kerke die pro rata deel van die Inleg-penninge en Bydrae vir die Pensioen van die Algemene S.S.-Sekretaris gevind sal word uit die winste wat „De Kerkbode" afwerp en wat aan die Hg Eerw. Sinode behoor.

(3) Dat die Kerk by monde van die Hg. Eerw. Vergadering sy innige dank uitspreek aan die toegewyde manne en vroue wat so veel tyd en kragte wy en gewy het aan die grote saak van Sondagskoolonderwys. Voorwaar sonder hulle sou dit geheel onmoontlik gewees het om die groot getal kinders van ons Kerk in elke Gemeente so te bereik en te bearbei.

(4) Dat die Sinode hom sal uitspreek of dit wel nou al die tyd is om in die Sondagskoolroosters ons Psalm- en Gesangversies in Afrikaans te druk aangesien daar nog geen geoutorisierde vertaling daarvan is nie en die kinders wellig 'n vertaling leer van sommige versies wat nooit in algemeen gebruik sal kom nie.

(5) Dat sekere vrae (sie Bylaag A) oor Sondagskoolwerk in die Kerkwet gevoeg word n.l. in Art. 74 (21) en dat die laaste deel van die vraag n.l. "Hoeveel kinders van ons Kerk kry, na skatting, in die Dagskole in u Gemeente onderwys?" gerooyeer word as oortollig en misleidend.

(8) **Statistiek:** Met grote dankbaarheid kan U

Kommissie sy oortuiging uitspreek dat daar vooruitgang op Sondagskoolgebied is en dat ongetwyfeld die Sondagskole meer ernstige aandag geniet as voorheen in die algemeen.

Die statistiek ingewin, toon aan die grootte van die werk wat so stil en tog ernstig in ons Kerk in die Transvaal gedoen word.

Ring.	S.Skole	Onderwysers.	Kinders.
1. Potchefstroom ..	97	257	3298
2. Rustenburg ..	146	292	4821
3. Lydenburg ..	73	209	2857
4. Pretoria .. .	61	291	3747
5. Utrecht	26	140	1709
6. Heidelberg .. .	95	228	3197
7. Zeerust	250	481	5314
8. Ermelo	27	101	1431
9. Johannesburg ..	68	478	6394
10. Boksburg .. .	35	233	3877
Totaal	878	2690	36145

Die Hoogeerwaarde Sinode Gods rykste seëringe
toebiddende,

Dienswillig die uwe in die Here,

CHARLES D. MURRAY.

J. J. HATTINGH.

J. F. LE CLUS,

D. F. MARAIS,

J. A. THERON.

H. M. HOFMEYR.

N. E. DE KOCK.

W. C. MALAN.

J. J. KRIGE.

S. DE VILLIERS,

BYLAE XXXI.

VERSLAG VAN DIE SINODALE KOMMISSIE VIR OPVOEDING.

Aan die HoogEerw. Moderator Sinodi.

HoogEerw. Heer,

Die Kommissie vir Opvoeding het die eer as volg te rapporteer oor verskillende sake wat onder sy aandag gekom het sedert die Sinode laas byeen was.

Gedurende die dienstyd van hierdie Kommissie het hy ses vergaderinge gehou, waarop die volgende belangrike sake behandel is:

(1) **Staatsubsidie vir Roomse Skole:** U Kommissie het hierdie saak herhaalde male onder bespreking gehad en was van oordeel dat sterk propaganda daarteen moes gemaak word. Maar aangesien die saak toe reeds in die Prowinsiale Raad 'n gunstige wending geneem het, hoe-wel met 'n naelskraap-meerderheid, het u Kommissie dit voorlopig by die bespreking gelaat, maar wil tog aanbeveel:

- a. Dat soos vroeër reeds gedaan, daar in ons Sondagskole, Katkisasiekasse en van die Kansel, gewaarsku sal word teen die Roomse gevaar.
  - b. Dat die Federale Raad weer sal versoek word om pogings aan te wend om die ganse gefedereerde Kerk en ander Protestante-kerke in die land deur middel van hulle Sinodale Kommissies en "Church Councils", op te wek tot 'n eendragtige samewerking in die bestryding van die gevare wat van daardie kant dreig.
  - c. Dat pogings sal aangewend word om hierdie saak steeds onder die aandag van goedgesinde lidde van die Prowinsiale Raad te bring, en waar vereis, dit op breër basis voor die Uitvoerende Komitee te bepleit.
  - d. Dat die te worde gekose Sinodale Kommissie vir Opvoeding, hierdie saak 'n plek sal gee op sy agenda.
- (2) **Nouer Samewerking tussen Kerk, Huis en**

Skool: Die Kommissie vir Opvoeding het gevoel, dat hierdie saak van baie groot belang is en dat daar 'n sterke band van broederskap en samewerking behoort te wees tussen Kerk, Huis en Skool.

Aan elke gemeente van ons Kerk is 'n sirkulêrebrief hieroor gestuur, waarop slegs 'n paar gemeentes geantwoord en ondersteuning beloof het.

U Kommissie beveel aan: Dat hierdie saak deur die HoogEerw. Sinode prominent onder die aandag van al ons Kerkrade gebring sal word, met 'n ernstige versoek tot doeltreffende samewerking en ondersteuning van die goeie saak en doel wat daarmee beoog word.

(3) **Moedertaal-Medium van Onderwys:** Die Kommissie was eenparig daarvoor, dat die "Ontwerp-Ordonnansie", soos ingedien deur die gewese Administrateur, die Ed. Heer J. H. Hofmeyr, aangeneem en wet sal word.

Met die doel in hom, is besluit om 'n Kommissie staande uit lede van hierdie Kommissie, saam met enige lede uit die Hoofbestuur van die T.O. (Transvaal Onderwysersvereniging), na die Uitvoerende Komitee af te vaardig om die saak voor die Uitvoerende Komitee te bepleit, mits die Sinodale Kommissie, wat met 'n skrywe in die voege genader was, hieraan sy goedkeuring heg en sy ondersteuning verleen. Tot teleurstelling van U Kommissie het die Sinodale Kommissie op hierdie versoek nie geantwoord nie; met die gevolg dat die saak nog nie voor die Uitvoerende Komitee gedien het nie.

U Kommissie wil beleef aanbeveel: Dat as die HoogEerw. Sinode van dieselfde sienswyse is, dat staande hierdie vergadering—of so spoedig moontlik, 'n Kommissie uit sy midde afgevaardig sal word om die saak voor die Uitvoerende Komitee te bepleit.

(4) **Bybelgeskiedenisinspeksie:** Die Kommissie het, veral op versoek van die Ring van Potchefstrooom, by die Prowinsiale Outoriteite aangedring, dat Bybelgeskiedenis 'n onderwerp van Inspeksie gemaak word, waarop 'n gunstige antwoord ontvang is.

Die Kommissie wil aan die hand gee: Dat 'n wakende oog oor Bybelgeskiedenis op ons skole sal gehou

word, daar dit in die verlede geblyk het, dat die saak soms verwaarloos is.

(5) **Voorsitters van Kerkrade wat Koshuise besit, kan nie dien as Jede van Skoolrade nie:** Hieroor het U Kommissie 'n skrywe gerig aan die Prowinsiale Administrasie en 'n kort antwoord ontvang, dat die Uitv. Komitee van oortuiging is dat dit 'n verkeerde beginsel is, om namens die Provinsie iemand aan te stel, om onder ander te kyk na die uitvoering van 'n kontrak deur daardie persoon met die Provinsie aangegaan.

U Kommissie beveel aan: Dat die HoogEerw. Sinode in duidelike terme sy sterke afkeuring sal te kenne gee oor hierdie onverdiende belediging die Kerk aangedaan.

(6). **Ander Sake:** Oor ander kleinere sake wat behandel is, het U Kommissie dit nie nodig geag om te rapporteer nie.

Met toebidding van die seën van die Heer,

U HoogEerw., Dw. Dienare,

J. P. LIEBENBERG, Voorsitter.

H. W. ZIERVOGEL.

D. F. MOORREES.

L. J. ERASMUS.

T. C. STOFFBERG.

E. J. DU T. MARAIS, Seriba.

BYLAE XXXII.

VERSLAG VAN KOMMISSIE VIR BYBEL-
VERSPREIDING.

HoogEerw. Heer,

Hierdie Kommissie het die eer om as volg te rapporteer:

1. Kort na die laaste sitting van die Sinode is Ds. W. R. de Kock vertrek na Odendaalsrust en is Ds. Meyer v. Coller van die Brits en B. Bybelgenootskap aangestel.

2. Sewe vergaderings is gehou in die afgelope drie jaar, terwyl heelwat van die werk verder per rondskrywe en deur Kommissies afgedaan is.

3. Verskillende pogings is gemaak tot die aanstelling van 'n kolporteur. Die eerste was 'n seker Mr. P. du Toit teen 'n salaris van £10 per maand, wat betaal word deur die Brits- en Buitelandse Bybelgenootskap, en 25 persent op Bybels en 15 persent op Gesangboeke.

Van die Brits- en B. Bybelgenootskap is aan u Kommissie toegestaan 50 persent op Bybels en van die Johannesburgse Kolporteursvereniging 15 persent op Gesangboeke.

Na 5 maande egter is dit bes geag om Mr. du Toit te ontslaan, daar hy nie volle bevrediging gegee het nie.

4. In 1930 is onderhandelings met Mr. Christo Kriel aangeknoop terwyl hy nog in Amerika in die Moody Bible Institute was. Na sy terugkeer aan die einde van die jaar, het u Kommissie met hom ooreengekom dat hy as Kolporteur sal optree vanaf Maart 1931, teen 'n vergoeding van £10 per maand en 40 persent op Bybels en 15 persent op Gesangboeke.

5. Behalwe Mr. du Toit wat maar 156 Bybels en

Testamente verkoop het, het die volgende persone on-offisiëel kolporteurswerk gedoen:

Mnr. W. A. Theron	het aan Bybels en	
Testamente versprei	.. ..	1828
Mnr. P. W. Coetzer (Blinde)	.. ..	822
Mnr. N. Ennis	.. ..	741
Mnr. H. Pryee	.. ..	2450
Totaal	.. ..	5841

Met toebidding van Gods seën op die Sinodale Vergadering,

H. J. DE VOS, Voorsitter.
 T. D. POTGIETER.
 MEYER VAN COLLER.
 J. C. VAN ROOYEN.
 H. L. POTGIETER, Sekretaris

BYLAE XXXIII.

VERSLAG

van die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug, aan die Sinodes van die Ned. Geref. Kerke in Natal en die O.V.S. en die Ned. Herv. of Geref. Kerk van S.A.

Hoogeerw. Here,—

Die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug het die eer om as volg verslag te doen oor sy werksaamhede gedurende die tydperk April 1929 tot Maart 1931.

1. Ontstaan van die Kommissie:—Hierdie Federale Kommissie het ontstaan as gevolg van die besluit van die Federale Raad wat in die Kaapstad geneem is op 16 Maart 1929, en wat as volg lui:

Die Raad versoek die Sinodes van die Vrystaat, Transvaal en Natal om die verpligtinge wat die Raad aangeneem het met betrekking tot die bearbeiding van Uniwersiteitstudente, in so ver as dit daardie provinsies raak, oor te neem, en gee aan die hand dat die beheer van die werk vereers, en onderworpe aan enige veranderinge, waartoe die kerke later mog besluit, sal staan onder 'n Kommissie, saamgestel uit drie lede uit Transvaal, twee uit die Vrystaat en een uit Natal, en dat die geldelike verpligtinge sal gedra word in die verhouding van 5/10 deur Transvaal, 4/10 deur die Vrystaat en 1/10 deur Natal.

Die Sinodale Kommissies van die drie kerke het hierdie versoek toegestaan en hulle verteenwoordigers benoem. Op 1 Oktober 1929 het die lede vir die eerste keer vergader, en wel in Johannesburg, waar die Kommissie gekonstitueer is.

2. Vergaderinge:—Die Kommissie het tweemaal vergader, en wel eenmaal elke jaar. Deur subkommisies, daarvoor benoem, bly die Kommissies in aanraking met die arbeider wanneer hy op Pretoria, Johannesburg, Bloemfontein of Pietermaritzburg werk.

3. Die Arbeider:—Dr. F. D. Moorrees, wat op 3 Maart

1928, deur die destydse Kommissie van die Federale Raad aangestel is as arbeider onder die studerende Jeug, en op 9 September 1928, in daardie betrekking bevestig is, het vanself die arbeider van hierdie kommissie geword, in ooreenstemming met die versoek van die Federale Raad wat deur die drie Sinodale Kommissies goedgekeur is. Sy aanstelling was vereers vir vyf jaar en duur dus tot 31 Augustus 1933. Volgens die notule van die laaste vergadering van die kommissies is al die lede oortuig daarvan dat ons kerk in die persoon van Dr. Moorrees 'n waardige verteenwoordiger vir hierdie arbeid het. Sy innigheid en toewyding, asook sy toenemende noue aanraking met die studerende jeug, het ons verby.

4. Finansiël:—Sedert Dr. Moorrees onder toesig van hierdie Kommissie gestel is, word sy salaris, in ooreenstemming met die advies van die Federale Raad, van die drie Kerke ingevorder in die verhouding van 5 van Transvaal, 4 van die O.V.S. en 1 van Natal. Die salaris is £500; hierby het gekom £12 1s. p.a. as premie vir 'n polis teen siekte en ongeluk i.p.v. pensioen, wat nie vir 'n tydelike arbeider verkrygbaar is nie. Die Kerkkantoor van die Transvalse Kerk vorder goedgunstig hierdie bedrae in en doen die maandelikse uitbetaling van salaris.

By sy aanstelling het die kommissie gevind dat daar op 1 April 1929, in die hande van die Saakgelastigde van die Transvalse Kerk 'n bedrag van £579 3s. 5d. was.

Hierdie bedrag was voor die aanstelling van hierdie kommissie deur die "Kerkbode" direk aan die Kommissie van die Federale Raad, onder wie se toesig Dr. Moorrees destyds gestaan het, uitbetaal en was nog nie alles verbruik nie. Uit hierdie bedrag is die salaris van die arbeider tot aan die einde van 1929, betaal.

Die balans wat toe in hande was is bewaar met die oog op die inleggelde vir die pensioen van die arbeider, ingeval daar 'n permanente aanstelling gedoen word.

Van die begin van 1930 af is die salaris, tesame met 'n bedrag van £8 6s. 8d. p.m. vir reiskoste, in die aange nome verhouding van die drie kerke ingevorder.

Dr. Moorrees kry geen huistoeleae nie. Afskrifte van die genoemde Saakgelastigde se geouditeerde state vir 1929 en 1930 gaan hierby as Bylae A.

5. Verslae:—By elke vergadering het die arbeider 'n uitgebreide verslag van sy werk gedoen. So 'n persoonlike verslag word ook hierby aan ons verslag vir die Sinode toegevoeg, as Bylae B.

6. Verdeling van Tyd: Met die oog op die verskil in die getal inrigtings en studente wat in die drie provinsies bearbei moet word, het die Kommissie 'n indeling gemaak van die tyd van die arbeider, sodat die verhouding van 16, 9, 3 sal-geld vir die Transvaal, Vrystaat en Natal respektieflik. Wat die proporsie van die Vrystaat betref, 9/28stes, in vergelyking met 'n bydrae van 4/10 van die koste, moet daarop gelet word dat 'n groot getal studente uit die Noordelike Vrystaat by inrigtings in Transvaal studeer. So was daar verlede jaar by die Witwatersrandse Universiteit ruim 80 studente uit die O.V.S. Die Kommissie het daarop gelet dat die arbeider telkens verklaar het dat hy nie genoeg tyd aan die ses stede kan gee nie, maar die Kommissie het geen aanbeveling om nou daaroor te doen nie.

7. Reglement:—Die arbeider is gestel onder kerklike toesig van die Ring van Johannesburg. Geen verder reglement is vir hom vasgestel nie, maar 'n konsep daarvoor word hiermee aan die Sinodes voorgelê, as Bylae C. by hierdie verslag.

8. Verlof:—Op versoek van Dr. Moorrees is aan hom verlof gegee om vir ses maande, Sept. 1930 tot Febr. 1931, die georganiseerde werk van hierdie Kommissie te staak. Hy het verlang om hom vir daardie tyd in verbinding te stel met die lede van die "Oxford Groep" en was oortuig daarvan dat 'n groot deel van sy tyd, en ook heelwat aandag van die persone met wie hy in same-werking sou verkeer, huis aan die studerende Jeug bestee sou word. Die Kommissie het die aangevraagde verlof toegestaan met behoud van salaris.

9. Verslae van die Kommissie:—Die Kommissie het vir homself as reël neergelê dat hy betyds voor elke Sinodale vergadering van die N. H. of G. Kerk van S.A. en van die N.G. Kerk in die O.V.S., en elke derde jaar voor die Sinodale Vergadering van die Ned. Geref. Kerk in Natal, 'n verslag van sy werksaamhede in gereedheid sal bring, wat deur die drie Sinodale Kommissies vir Be-

arbeidings van die Studerende Jeug aan die Sinode gerig sal word.

10. **Aanbevelings:**—Die Kommissie het besluit om die volgende aanbevelings by die Sinodes te doen:—

- (a) **Reistoelae.** Dat ons handelwyse in die uitbetaling van reiskoste van £100 p.a. goedgekeur sal word; en dat die drie Kerke dit sal bydra in dieselfde verhouding as wat van toepassing is op die salaris.
- (b) **Koste van vergaderings.** Dat hiermee net so sal gehandel word as met die reiskoste, deur die drie kerke in die aangename verhouding.
- (c) **Permanente aanstelling.** Met die oog op: (1) die dringende noodsaaklikhede van hierdie werk wat vir die kommissie baie duidelik geword het; (11) Die wenslikheid dat daar betyds 'n reëling omtrent pensioen gemaak sal word; (111) die groot bevrediging wat Dr. Moorrees aan die Kommissie gegee het, wil die kommissie aanbeveel dat aan hulle nou die reg gegee sal word om sy aanstelling permanent te maak.
- (d) **Salaris.** Dat die salaris van 'n permanente arbeider onder hierdie Kommissie, as hy 'n predikant is, sal wees: £500 vir 'n ongehuude en £600 vir 'n gehuude persoon, met in elk geval, £100 as reistoelae.

Met toebidding van Gods rykste seën op die werkzaamhede van die Hoogeerw. Sinodale Vergadering.

Lede van die Kommissie:

(W.g.) Wm. NICOL, Voorsitter

(„) J. E. VAN HEERDEN.

(„) J. H. GREIJVENSTEIN.

(„) H. C. DE WET.

(„) D. J. KEET,

BYLAE A.

Staat van Inkomste en Uitgawes van die Fonds vir Bearbeiding van die Studerende Jeug; vir die jaar 1929 (Sofer as dit deur die Kerkkantoor van die Transvaalse Kerk gadministreer is ten behoeve van die Gefedereerde Kommissie).

UITGAWE.

Salarisse en Reiskoste	£366	13	4
Kommissievergaderinge	12	8	0
Assuransiepremie	12	1	0
Heffing Salaris Saakgelastigde	3	6	8
Balans	198	2	2
	£592	11	2

INKOMSTE.

Ontvange van Komm. van Fed. Raad	£579	3	5
Rente	13	7	9
	£592	11	2

Vir 1930:

UITGAWE.

Kommissievergaderinge	£12	5	3
Assuransie	12	1	0
Salaris en Reiskoste	550	0	0
Hef. Salaris Saakgelastigde	5	0	0
Balans 31/12/30	327	19	2
	£907	5	5

INKOMSTE.

Balans	£198	2	2
K.S.V. Bydrae	41	13	4
O.V.S. Bydrae	279	12	0
Natal Bydrae	61	4	0
Transvaal Bydrae	312	0	0
Rente	14	13	11
	£907	5	5

Bylae B.

**VERSLAG VAN DIE ARBEIDER ONDER DIE
STUDENTE, AAN DIE KOMMISSIE VIR
BEARBEIDING VAN DIE STUDERENDE
JEUG.**

Weleerwaarde Voorsitter,

Dis my 'n besonder groot genoeë om die volgende rapport van my werkzaamheid aan u voor te lê:

(1) **Tydperk van Werksaamheid.** Die Arbeider onder die studente het in September, 1928, met sy werk begin en is nou ruim twee jaar daarmee besig.

(2) **Arbeidsveld.** Sy arbeidsveld lê aan die Universiteit en Normaal-Kolleges, van Johannesburg, Pretoria, Potchefstroom, Heidelberg, Bloemfontein en Pietermaritzburg.

Die getal studente van ons Kerk aan al hierdie Ingrightinge is minstens 1100.

(3) **Manier van Werk.** Tot sover het die Arbeider sy hoofkwartier in Johannesburg gehad. Hy is egter van plan om hom op Pretoria te gaan vestig omdat daar die belangrikste werkkring is. Wat betref die tydperk van verblyf in die verskillende Provinsies, probeer hy hom soveel moontlik hou aan die indeling deur die Kommissie aangegee.

Weens gebrek aan tyd is hy genoodsaak om hom byna uitsluitelik te bepaal tot die besoek van Koshuise.

Geleentheid om te preek, studente op hulle kamers te besoek en vergaderings toe te spreek word altyd verleen. Sy oogmerk bly geduriglik om individue te wen sodat hulle deur woord en voorbeeld kan getuig en 'n krag kan word in hulle omgewing.

(4) **Samewerking.** Met groot erkentelikheid wil u arbeider hier melding maak van die hartlike samewerking van die kant van die leraars, kerkrade en ouoriteite van Universiteite en Normaalinstellings.

Die geleentheid vir vrye inwoning in koshuise word ten hoogste op prys gestel, omdat dit kostelike geleent-

heid aanbied vir aanraking met studente, wat daar inwoon.

(5) **Verhouding van Studente tot Kerk.** Op kleinere plekke waar daar strenge toesig gehou word, is kerkbesoek vry gereeld. Orals egter is die belangstelling in die kerk en kerklike sake flou en kritiek op die kerk sowel as op sy ampsdramaars, openhartig.

(6) **Godsdienstige Toestand.** Die gees van ons tyd met sy belangstelling in masjienerie, sy liefde vir wedstryde van alle soort, "Talkies" en "Jazz", sy rasionalistiese twyfel en ongesonde mistiek, beïnvloed ook ons jongmense. Maar "ontaard" soos pessimiste beweer, is hulle nie.

Daar is by vele 'n eerlike erkenning van behoefté en 'n groot begeerte om die mensdom te dien. Die Evangelie van Jesus Christus het nog sy ou aantreklikheid en krag ook vir hulle, wanneer die voorstelling daarvan aansluit by hulle eie lewenservaring.

Die bewyse wat hulle oortuig is in die eerste plek nie die verstandelike nie, maar sedelike. Die eis wat hulle stel is "toon ons uit jou werke wat jou geloof is".

(7) **"Oxford Group" Beweging.** Die "Oxford Group" beweging het ook onder die studente belangstelling in Godsdienst opgewek.

Sommige het tot kennis van die lewende Christus gekom. Deur hulle veranderde lewe lê hulle getuienis af vir Christus en deur hulle warme vriendskap en medewerking verskaf hulle die arbeider geleenthede om ook hulle vriende te bereik.

U arbeider self het van die Group nie alleen onbeeskryflik veel hulp in sy persoonlike lewe ontvang nie, maar ook 'n nuwe kyk op en aandrang tot sy werk.

(8) **Die Belangrikheid van die Werk.** Die belangrikheid van hierdie werk het geen beklemtoning nodig nie. As ons studente gewin word vir Christus, dan sal Suid-Afrika as geheel gewen word.

(9) **Noodsaaklikheid vir Gekonsentreerde Arbeid.** Die groot noodsaaklikheid vandag is meer gekonsentreerde arbeid. Die getal sentra wat die arbeider gedu-

rende die jaar moet besoek, maak dit vir hom onmoontlik om lank genoeg aan die verskillende inrigtings te verzuim. Die gevolg daarvan is dat die werk wat orals mee begin word nie behoorlik gekonsolideer kan word nie. Daarom is daar gedurige terugval inplaas van gereëlde vooruitgang.

(10) **Behoefté aan nog 'n Arbeider.** 'n Ernstige be-roep word hiermee gedaan op die Kommissie, om die aanstelling van nog 'n arbeider te oorweeg.

(11) **Dank.** Die arbeider voel homself gedronge om 'n spesiale woord van dank te rig aan die kommissie, vir hulle innige belangstelling in sy persoon en werk.

Met toebidding van Gods seën op die werk van die Kommissie,

U dienswillige,

F. D. MOORREES,
Arbeider.

Johannesburg,
28 Januarie 1931.

Bylae C.

ARBEID ONDER DIE STUDERENDE JEUG.

(1) Daar sal 'n Sinodale Kommissie benoem word vir bearbeiding van die Studerende Jeug, wat sal bestaan uit — lede, en wat deur die Sinode op voordrag van die Moderatuur benoem word.

(2) Dit word aan die Sinodale Kommissie vir bearbeiding van die Studerende Jeug opgedra om op elke wyse die Geestelike lewe van die Studente in die Universiteite, die Uniwersiteitskolleges en Normaalkolleges te bevorder, en om by hulle 'n liefde vir die Kerk aan te kweek.

(3) Hierdie Kommissie sal in samewerking met verteenwoordigers van die Kommissie vir dieselfde doel benoem deur die Nederduits Gereformeerde Kerke in die O.V.S. en Natal, optree as die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug. Hierdie Kommissie bestaan uit ses lede, waarvan drie die Ned. Herv. of Gereformeerde Kerk verteenwoordig, twee die Ned. Geref. Kerk in die O.V.S., en een die Ned. Geref. Kerk in Natal.

(4) Die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug sal tot bevordering van sy doel een of meer predikante of Kandidate tot die Heilige Diens, wat by hierdie kerke gelegitimeer is, aanstel om te dien as Arbeiders onder die Studerende Jeug.

(5) Die koste verbonde aan die werk van die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug, t.w.: koste van vergaderinge, salaris en vastgestelde reiskoste van Arbeiders en assuransie of Pensioen vir Arbeiders, word deur die Ned. Herv. of Geref. Kerk van Suid-Afrika, die Ned. Geref. Kerk in die O.V.S. en die Ned. Geref. Kerk in Natal gedra in die verhouding van vyf en vier tot een, respektiewelik.

(6) Die Gefedereerde Kommissie sal vir enige vermeerdering van die getal arbeiders en enige vermeerdering van die jaarlikse uitgawes aan arbeiders, vooraf die goedkeuring van die Sinodale Kommissies van die drie kerke moet kry.

(7) Die Arbeider onder die Studerende Jeug staan onder Kerklike opsig van die Ring en Kerkraad waarin sy woonplek is; hy sal van tyd tot tyd in geval van verhuisning, hiervan aan die betrokke liggame kennis gee.

(8) Die werk van die Arbeider onder Studerende Jeug word bestuur deur die Gefedereerde Kommissie, wat sal besluit omtrent die indeling van sy tyd tussen die verskillende inrigtings, en met die oog op beter toesig en raadgewing plaaslike subkommissies sal benoem.

(9) Voordat die Arbeider onder die Studerende Jeug in 'n gemeente enige werk aanvaar, sal hy die toestemming van die plaaslike kerkraad daarvoor kry, om te voorkom dat daar inbreuk gemaak sal word op die werk van Predikante en Kerkrade.

(10) Die Arbeider sal aan die begin van elke jaar 'n verslag oor sy werk gedurende die afgelope jaar voorlê vir beoordeling aan die Gefedereerde Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug.

(11) Die Sinodale Kommissie vir Bearbeiding van die Studerende Jeug doen (in ooreenstemming met Art. —), jaarliks verslag van die voortgang van hulle werk aan die Sinodale Kommissie; en in ooreenstemming met Art. — doen hulle volledig verslag aan die Sinodale vergaderinge met byvoeging in hierdie geval van verslae van die Gefedereerde Kommissie en van die Arbeiders, en desverkiesende met hulle aanmerkings en aanbevelings daarop.

BYLAE XXXIV.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR 'N
AFRIKAANSE GESANGBUNDEL.

Aan die Voorsitter van die Sinodale Vergadering,
Hoogeerw. Heer en Broeder,

Die ondergetekende het sy opdrag na die beste van
sy vermoë probeer uitvoer, in samewerking met Broeders
van die Kaapse en Vrystaatse Kerke.

1. **Personeel en Vergaderings.**—Behalwe die ondergetekende, het vir 'n tydjie gedien Dr. A. G. Visser van Heidelberg, wat ons, helaas, so vroeg deur die onverbiddelike dood ontval is. Sy hart was in hierdie werk, en toe hy op die punt was om sy hand vir die eerste keer aan die vertaling van 'n aantal liedere te sit, is hy weggeroep. Die betreурde afsterwe van hierdie begaafde digter, musikus en kunsliefhebber, laat ook op hierdie gebied 'n leemte, wat baie moeilik sal aan te vul wees. Graag wil ons langs hierdie weg ons innige deelneming met die agtergeblewe famieliekring en veral die weduwee, betuig.

Daar is g'n vergaderings gehou in die gewone sin van die woord nie, maar verskillende samekomste in Kaapstad, Somerset Strand en Bloemfontein om gedane werk te rewidier. Graag spreek ons hier 'n woord van opregte dank uit teenoor Broeders, wat ons in hierdie groot en moeilike werk belangrike dienste bewys het, en noem ons die name van Ds. A. G. du Toit, Prof. Dr. J. du Plessis, Di. A. C. Murray en P. B. Ackerman van die Kaapse en Di. D. P. van Huyssteen en S. J. Stander van die Vrystaatse Kerk.

2.—**Die Nuwe Gesangbundel.**—Gedurende 1929, is ondergetekende gevra deur die S.A.B. Vereniging van die Kaapse Kerk, om vir ses maande sy onverdeelde aandag aan die bewerking van die nuwe Gesangbundel te wy. Hierdeur is die werk gelukkig bespoedig, sodat ons tans besig is om die proewe te lees van die bundel, wat wellyk binne enige maande sal verskyn. Hierdie bundel, wat in die buitenland vervaardig word, sal die plek inneem van die bestaande Halleluja-bundel, en sal hoofsaaklik bedoel wees vir gebruik in Dag- en Sondagskole, Jon-

geliede-Verenigings en Konferensies en voorts in huisgesinne, waar dit verlang word. 'n "Woorde alleen" edisie van hierdie uitgaaf word in Kaapstad gedruk, en sal die volle uitgawe voorafgaan. Hierdie bundel sal bevat:

- 1.—75 van die meesbekende Psalms, meesal deur Totius bewerk;
- 2.—Ruim 100 van ons meesbekende Gesange;
- 3.—Sowat 230 gemengde liedere, waaronder die meesbekende Halleluja liedere (uit die oorspronkelike bewerk), vertalings uit Church Praise, Alexander's Hymns, die Nederl. Vervolgbundel, e.a.
- 3.—**Die Toekoms.**—'n Volledige Gesangbundel, waarin al ons Psalms en Gesange en 'n ruim aantal ander kerkliedere sal opgeneem wees, en wat dan ook in die eredienste diens sal kan doen, is nog iets van die toekoms. Aangesien, egter, die Afrikaanse Bybel spoedig sal verskyn, behoor die Gesangbundel nie meer baie jare agter te bly nie.

Met hoogagting en toebidding van ryke seën,

Dienswillig die uwe,

G. B. A. GERDENER.

Wakkerstroom, 2 Februarie 1931.

BYLAE XXXV.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR NUWE SANGWYSIES

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie betreur dit dat hy nie uitvoering kon gee aan die wenk van die Sinode (sien Handelinge van die Sinode p. 161, Bylae VIII) om redes hieronder aangegee.

Drie van die vier vergaderings van die Algemene Kommissie, is deur een van u afgevaardigdes bygewoon. Op die Vergadering van 5/10/'29 is die laaste reeks van onsingbare Psalms en Gesange, 9 in getal, in behandeling geneem. Hieroor is 200 inskrywings, soms tot 15 van die één Psalm of Gesang, ingekom, wat veel tyd geëis het, en maklik was dit nie om tot 'n keuse te kom nie.

Die werk was toe as afgedaan beskou en die Vergadering het besluit om die bundels aan bevoegde Reviseurs te oorhandig vir finale oordeel. Slegs twee uit die gevraagde getal het tot die werk ingewillig, en hul rapport is toe by die laaste vergadering in behandeling geneem.

Die rapport het g'n wysie wat ritmies was, goedkeur nie. U Afgevaardigdes meen nie dat dit die bedoeling was nie, aangesien soveel wysies wat deur die Keurkommissie opgeneem was so gekomponeer was. Dit beteken dat omtrent die helfte van wat na die gemeentes gestuur was, afgekeur sal word. Sover as die Algemene Kommissie gegaan het, is 17 uit 27 afgeweert en is besluit om weer nuwe wysies hiervoor te vra.

Dit is jammer dat werk wat al 16 jaar aan die gang is, nog nie tot 'n finale handeling geleei het nie, en dat waar gemeentes al verskeie wysies aangeleer het, dit mag blyk dat dit tevergeefs was omdat dit verwerp gev word is.

Ons het derhalwe nie die vrymoedigheid gehad om besonder propaganda vir die gebruik van nuwe wysies te maak nie daar dit heeltemal onseker is watter 'n finale plek in die koraalboek sal kry.

Met toebidding van Gods Seën op die werksaamhede van die Sinode,

R. J. B. FEENSTRA.
H. L. WEBB.

BYLAE XXXVI.

VERSLAG VAN DIE KOMMISSIE VIR FONDSE.

HoogEerw. Heer,

Die Tydelike Kommissie vir fondse het die eer as volg te rapporteer oor die sake wat onder sy aandag was:

1. Bylae I. Onderafdeling V. A. Verslae: Punt 1. Verslag van die Saakgelastigde (Bylae XXXVII):

1. Reglement word vir kennisgewing aanbeveel.
2. **Heffinge:** U Kommissie betreur dit, dat daar nog kerkrade is, wat nie uitvoering gegee het aan Art. 62 nie. En veral dat dit vir die Saakgelastigde nodig was om te moet rapporteer, dat daar Kerkrade is, wat jare agterstallig is met hulle heffinge.

3. Sinodale Kollektes: U Kommissie spreek sy afkeuring uit oor sulke handelwyse van Kerkrade en beveel aan, dat dit onder die aandag van die skuldiges gebring sal word deur middel van die Ring waaronder die gemeentes sorteer.

4. Agterstallige en te min gestorte Sinodale Kollektes en Bydraes: U Kommissie verbly hom oor die feit, dat daar Kerkrade is, wat gehoor gegee het aan die versoek van die Sinode van 1928, maar wil tewens sy sterke afkeuring te kenne gee oor 'n groot aantal Kerkrade, wat 'n dowe oor tot die versoek geleen het.

U. Kommissie beveel aan:

- (a) dat hierdie saak andermaal onder die aandag van die Kerkrade gebring sal word deur middel van die afgevaardigdes en deur die Ringe waaronder hulle sorteer.
- (b) Dat alle agterstallige kollektes van die jare 1926, 1927, 1928 afgeskryf sal word, indien na die oordeel van die Ringe, die gemeentes te behoeftig is om sodanige kollektes op te betaal. Die kollektes van 1929 en 1930 moet egter sonder versuim opgestuur word.

Punt 5. Fondse:

- a, b, c, d, e, word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 6. Sinodale Fonds: Met betrekking tot die Pred-Wed. Fonds wil u Kommissie aanbeveel:

- (a) dat die HoogEerw. Sinode by die Kaapse Kerk sal aansoek doen om verteenwoordiging op die Fonds te kry.
- (b) Die koste van so'n verteenwoordiger moet uit die fonds gedek word.
- (c) Die Reglement oor die fonds in ons wetboek opgeneem sal word.
- (d) Verder vir kennisgewing aanbeveel.

Punte a, b, c, d, e, word vir kennisgewing aanbeveel.
Die eerste deel van (f) met dank vir kennisgewing en die tweede deel vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 7. Sinodale Sendingfonds: (a) word vir kennisgewing aangeneem, (b) met dank vir kennisgewing, (c) vir goedkeuring aanbeveel. Onder punt (d) het U Kommissie met dank van die Saakgelastigde verneem, dat die transporte nou in hande van die Prokureurs is en dat die saak binne kort in orde sal wees.

Punt 8. Sending Onder Israel: (a) Dit spyt u Kommissie om te bemerk dat die uitgawes die inkomstes oortref het met 'n bedrag van £658 7s. 10d. Met so'n toestand van sake sal die Fonds spoedig uitgeput wees.

U Kommissie beveel derhalwe aan dat die Sinode die afgevaardigdes sal aanspoor om by hulle gemeentes aan te dring op betere ondersteuning vir genoemde Fonds.

- (b) Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 9. Nedersettingsfonds: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 10. Nedersettingsfonds (Spesiale Rekening):

- (a) Word vir kennisgewing aanbeveel.
- (b) Hieromtrent wens u Kommissie aan te beveel, dat die Saakgelastigde jaarliks 'n bedrag van die gelde wat sal inkom vir die Nedersettingsfonds sal agter hou, sodat die volle bedrag van £545 19s. 4d. plus rente voor die volgende Sinode sal afbetaal wees.
- (c) Word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 11. Spoorwegpredikant: (a) Word vir kennisgewing en (b) met dank vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 12. Stofberg-Gedenkskool: Waar die Sinode gemik het op 'n bedrag van £2,000 het daar in die afgelope drie jaar £1,101 12s. ingekom. Dit omdat uit die 95 gemeentes slegs 31 die gevraagde bedrag opgestuur het, terwyl 35 uit 'n verwagte bedrag van £895 slegs £322

1s. 10d. gestort het, en 18 gemeentes in die ses jaar nie 'n enkele pennie gestort het nie.

U Kommissie betreur die feit, dat gemeentes nie hulle volle aandag skenk aan Sinodale besluite. En beveel aan, dat daar weer 'n skrywe sal gaan tot die Kerkrade, wat nog nie die volle van hulle gevraagde bedrae gestort het nie, met die vriendelike dog dringende versoek om gehoor te gee aan die versoek van die Sinode.

'n Uiteensetting van die Saakgelastigde gaan hierby.
(Bylae B.)

Punt 13. Teologiese Kweekskool: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 14. Opleidingskoolfonds: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 15. Bybelverspreiding: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 16. Armesorgfonds: (a) en (b) word vir kennisgewing aanbeveel. (c) Die bedrag van £81 14s. 3d. vir koste van vergaderinge van die Rings-Armesorgkommisie van Lydenburg in verband met die koshuis, kom u Kommissie voor as baie hoog. U Kommissie meen, dat hierdie bedrag nie uit Armesorgfonds, maar wel uit die Koshuisfonds betaal moet word.

U Kommissie wens aan te beveel, dat 'n plaaslike Kommissie aangestel sal word om beheer te hê oor die Koshuis.

Punt 17. Vooortrekkers-Gedenkfonds: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 18. Hulpbehoewende Jongelingefonds (Ringe): (a) Word vir kennisgewing aanbeveel. Oor (b) wil u Kommissie sy teleurstelling te kenne gee oor die versuim van die Kwestor van die Ring van Zeerust om te voldoen aan Art. 99.

U Kommissie beveel aan, dat die saak verwys word na die genoemde Ring vir handelend optree.

Punt 19. Hulpbehoewende Gemeentefonds: (a) Hierdie punt word vir kennisgewing aanbeveel. (b) Oor hierdie punt wens u Kommissie aan te beveel, dat die Sinode 'n ernstige beroep doen op die verskillende gemeentes om 'n ruime bydrae vir hierdie fonds te stort.

Punt 20. Bestryding van Maatskaplike Euwelsfonds: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 21. Saakgelastigde Rekening: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 22. Sondagskool-Sendelingsalarisfonds: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 23. Sinodale Hulpbehoewende Jongelingefonds: a, b, c, word vis kennisgewing aanbeveel, en d, word in die Kerkkantoorkommissie-verslag behandel.

Punt 24. Afrikaanse Bybelvertaling: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 25. Sinodale Sondagskoolkommissiefonds: (a) Die eerste deel word vir kennisgewing aanbeveel. (b) Wat betref die voordelige balans van £6 7s., wil u Kommissie aanbeveel, dat dit gestort sal word in die Sondagskool-Sendelingsalarisfonds, as 'n bydrae tot die oplossing van die waterkwessie te Saulspoort.

Punt 26. Witbank se Gemeenterekening: U Kommissie wens aan te beveel, dat hierdie punt oorstaan tot die behandeling van die finansiële toestand van genoemde gemeente.

Punt 27. Uitstaande Renterekening: (a) word met dank, (b) vir kennisgewing aanbeveel, (c) sal behandel word saam met beskrywingspunt Bylae I Punt V. Fondse B(3).

Punt 28. Predikante-Pensioenfonds: Dit spyt u Kommissie te bemerk dat daar nog 13 gemeentes is, wat nog nie deelhebbers aan die P.P. Fonds is nie. En wil aanbeveel dat die dringende noodsakelikheid hiervan nog eens onder die aandag van die gemeentes gebring sal word deur 'n skrywe van die Seriba namens die Sinode.

Punt 29. Kerklike Jaarboek: U Kommissie het met leedwese kennis geneem, dat die Jaarboek nie volledig was nie. Dit strek ons Kerk seker nie tot eer nie. U Kommissie wil aanbeveel dat die H. E. Moderator dit op die hart van die vergadering sal druk om in die toekoms toe te sien, dat dit nie weer nodig sal wees om te rapporteer, dat daar ontbrekende opgawes is nie.

Punt 30. Boeke: Word met dank vir kennisgewing aanbeveel.

II. Verslag Kerkkantoorkommissie (Bylae XXXVIII).

Die aanhef word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 1. Vergaderinge: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 2. Personeel: Word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 3. Assistent vir Saakgelastigde: Word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 4. Kerklike Boekwinkel: Oor hierdie punt wil u Kommissie aanbeveel, dat daar nie oorgegaan sal word

tot die oprigting van 'n Boekwinkle nie.

Punt 5. **Rings-Hulpbehoewende Jongelingefonds:** Die laaste reël van punt 6, van "Toekenning" tot einde van die paragraaf moet aan punt 5 einde gevoeg word. Die punt word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 6. **Ander Fondse:** Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 7. **Sinodale Hulpbehoewende Jongelingefonds:** word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 8. **Vechtkop:** Word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 9. **Assuransie Kerklike Eiendomme:** Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 10. **Woltemade-Fonds:** Word vir goedkeuring aanbeveel.

Verder wens u Kommissie aan te beveel:

- (a) dat die hartelike dank van die H. E. Sinode gèbring sal word aan die Woltemade-Fonds-kommissie, en veral aan mnr. Danie Smal vir sy opoffering in die bymekaar bring van hierdie fonds.
- (b) dat hierdie fonds verenig word met die Sinodale Hulpbehoewende Jongelingsfonds.

III. Bylae I, Punt V. Fondse (Bylae XXXIX).

1. **Verslag van die Argivaris:** Die aanhef word vir kennisgewing aanbeveel.

"A" ARGIEF.

Punt 1. **Argief op Heidelberg:** word vir kennisgewing aanbeveel. Die H. E. Sinode spreek sy hartelike dank uit aan die Kerkraad van Heidelberg, dat hulle soveel jare die Argief daar gehou het en bewaar het.

Punt 2. **Veranderinge in Registers:** Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 3. **Kerkorgaan.** Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 4. **Ontvange Stukke:** Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 5. **Ontbrekende Stukke:** (a) **Sinode:** Die Saak-gelastigde rapporteer dat die stukke nou in hande van die Argivaris is. Die punt word vir kennisgewing aanbeveel.

(b) **Ringe:** U Kommissie beveel aan, dat scribas van die betrokke Ringe hiervan in kennis gestel sal word met

die opdrag dat hulle ten spoedigste die ontbrekende stukke sal aanstuur.

Punt 6. Boeke van Afgetrede Ringskwestors: U Kommissie betreur die feit, dat die Ringskwestors van Lydenburg en Zeerust nog nie uitvoering gegee het aan die duidelike besluit van die Sinode van 1928 nie. Sien p. 221, Hand. van Sinode 1928. En beveel aan, dat die twee genoemde kwestors sal sorg dra, dat al die gevraagde boeke in hande van die Argivaris sal wees nie later as einde Mei nie.

"B" SENDINGARGIEF.

Punt 1. Ontvange stukke: Word vir kennisgewing aanbeveel.

Punt 2. Onderbrekende Stukke: (a) Handelinge van Ringssendingkonferensie. U Kommissie beveel aan, dat dit aan die Scribas van die Ringssendingkonferensie opgedra sal word, om die nodige stukke so spoedig moontlik, in elke geval nie later as einde Mei, aan die Argivaris op te stuur nie. (b) Doopregisterafskrifte: Hieromtrent wens u kommissie aan te beveel, dat aan die verskillende Ringssendingkommissies 'n opgawe sal gestuur word van die onderbrekende afskrifte met die versoek, dat hulle dit kry en aanstuur aan die Argivaris voor die einde van Junie 1931. Die Ringssendingkonferensies kan in verband tree met die Plaaslike Sendingkommissies. (c) Lidmaat-Registerafskrifte: Die Kommissie beveel diezelfde as vir punt (b) aan.

Punt 3. Statistiek: Word vir kennisgewing aanbeveel.

V. Bylae I. Punt V. Fondse:

I. Beskrywingspunte: (2) **Barberton Gemeente:** Daar die gemeente nog tot onlangs hulpbehoewend was, en daar in die afgelope drie jaar die getalle verbasend gegroeï het, en die meeste van die intrekkers Nedersetters op die Bosaanplanting is, wat maar 6s. per dag verdien: Wil u Kommissie aanbeveel: Dat vir die volgende drie jaar 'n bedrag van £300, vir die eerste, £200 vir die tweede, en £200, vir die derde jaar aan die Kerkraad sal toegestaan word uit die Hulpbehoewende-Gemeentefonds, met die verstande, dat daar 'n hulpprediker aangestel word.

VI. Bylae I, Punt VIII, Bylae IV, punt 10:

(a) **Witbank:** U Kommissie het sy besondere aandag

aan hierdie saak geskenk, maar is nie in staat om 'n aanbeveling te doen nie. Die volgende het gevlyk: (a) Die hulp wat nodig is is nie honderde, maar duisende ponde en wel tenminste £5,000, volgens die uitdrukkelike verklaring van die afgevaardigde, en die dokumente aan ons voorgelê. Die skuld is nou reeds oor die £12,000, en die hele bedrag is nie winsgewend nie. Daar is byna £1,300 aan rente alleen agterstallig.

Ook het u kommissie 'n skrywe van die Kerkraad voor hom gehad, met 'n uitgewerkte skema om die skuld uit te delg, maar u Kommissie beskou die voorstel daarin vervat as geheel onuitvoerbaar.

(b) **Goedgegun:** U Kommissie het ook die geldelike posies van die gemeente Goedgegun voor hom gehad, in twee rapporte (1) van die Saakgelastigde, (2) van die Ringskommissie van Ermelo aan die Moderatuur. Die tweede verslag is 'n rapport op die 1ste dus word die rapport (sien hieronder) alleen hier behandel: Die aanhef word vir kennisgewing aanbeveel, en so ook punte 1(a), (b), (c), (d), (e) en punt (f) word goedkeur.

Punt 2: In verband met die Koshuis: U Kommissie kan hom nie verenig met die sienswyse van die Ringskommissie nie, en beveel aan dat die staf van die Koshuis onmiddellik verminder sal word.

Punt 3: A onderdele (a), (b), (c), (d), (e) word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 4: 1. Aanbevelinge aan die Moderatuur:

U Kommissie wens aan te beveel:

- (a) Die 1ste aanbeveling word goedkeur met die verstandhouding, dat die gemeente alles in hulle vermoë sal doen om die skuld van £2,400 so spoedig moontlik uit te delg.
- (b) Die tweede aanbeveling word nie goedkeur nie.

Die slot word met dank van kennis geneem.

Brief van Ringskommissie van Ring van Ermelo:

"....By die behandeling van die rapport van die Saakgelastigde oor die gemeente Goedgegun, het die Ring van Ermelo die saak na die Ringskommissie verwys vir behandeling en rapport aan u.

In uitvoering van die opdrag van die Ring het ek die eer, namens die Ringskommissie as volg aan die Moderatuur te rapporteer:

1. Die Ringskommissie het die kerkraad van Goed-gegun ontmoet, en met hulle sake bespreek. Uit die besprekking het geblyk:

- (a) Die gemeenteskuld is in ronde syfers £2400;
- (b) Die koshuisskuld aan die gemeentefonds £50;
- (c) Die rekeninge van die koshuis en die gemeente word nou apart gehou;
- (d) Die teenwoordige kassier, hoof van die skool, is bekwaam en die kommissie het rede om te vertrou, dat hy die boeke suwer sal hou, die stelsel van boekhou wat hy volg is goed, mens kan daadlik die vinger lê op elke biesonderheid;
- (e) Die gemeente het nodig 'n inkomste van oor die £800 om lopende uitgawe en rente te kan dek en behoort met die steun uit die Hulpbehoewende-Gemeentefonds dit te kan doen;
- (f) Noord-Swasieland skyn biesonder swaar op die gemeente te druk weens groot afstande, die Ringskommis-sie sal aanbeveel by die Ring om daardie deel deur 'n ander gemeente of gemeentes te laat bearbei.

2. Die kommissie het sake in die koshuis ondersoek. Dit is waar soos die Saakgelastigde aangmerk het, dat die staf te groot is, maar die betaling is baie gering, t.w. £6.12.0 per maand, die twee hulpmatrones ingesluit, en die kommissie meen nie dat dit te hoog is nie.

3. Die kommissie het die volgende aanbevelings by die kerkraad gemaak:

A. Besparing: (a) Om te probeer lening teen laer rentekoers sluit;

(b) Om 'n lewenspolis op die lewe van Ds. en Mevr. Malan te laat verval, en deelhebbers te word van die predikante-pensioenfonds, wat hulle jaarliks £47 sal bespaar en meer doeltreffend sal wees;

(c) Om reiskoste te bespaar deurdat ouderlinge gevra moet word om die predikant op huisbesoek te vervoer;

(d) Om beide kolomme in staat B in te vul ten einde die Ring instaat te stel om sake te beoordeel;

(e) Om jaarliks hulle boeke te laat ouditeer.

B. Inkomste kan vermeerder word deur sistematies te gee en hartelik saam te werk en moedeloosheid nie plek te gee nie. Oor hierdie saak het die Voorsitter (Ds. Paul Nel) die gemeente toegespreek en aangemoedig.

4. .... Aanbevelinge.....
(a) Dat dieselfde bedrag as voorheen uit die Hulpbe-

hoewende Gemeentefonds aan die gemeente en Koshuis toegestaan sal word;

(b) Dat die gemeente verskoon sal bly van heffinge aan die Sinodale Fonds te stuur, ook die van 1930, wat nog nie betaal is nie.

Op geestelike gebied is daar 'n heerlike ontwaking by die gemeente en die kommissie het rede om aan te neem dat dit groteliks sal bydra tot 'n beter samewerking en tot algemene vooruitgang in die gemeente ook op stoffelike gebied...."

VII. Bylae I, Punt V.

B. Beskrywingspunte.

Punt 1. Versoek van die Kaapse Sinode: U Kommissie wens aan te beveel goedkeuring en;

- (1) Dat 'n jaarlikse kollekte van die kinders van ons kerk gevra sal word. Die kollekte kan geneem word by een van die kinderdienste of Kindersondae.
- (2) **Re kollektetoer:** Die Sinode keur goed en beveel dit by die verskillende kerkrade aan, met die vriendelike versoek van hulle welwillende steun.

Punt 2. Reeds afgehandel.

Punt 3. Hierdie beskrywingspunt word nie goedgekeur nie. U Kommissie beveel aan dat daar uit die Hulpbehoewende Gemeentefonds jaarliks 'n bedrag op 'n £ vir £ basis aan die gemeente Roosnekkal betaal sal word om agterstallige rente te dek soos aangetoon in Bylae XXXVIII punt 27 (c), mits die gemeente ook gereeld die lopende rente jaarliks betaal.

VIII. Verder is die volgende na u Kommissie verwys.:

I. Uit die Rapport van die Sinodale Kommissie vir Nedersetters Punt 12, Aanbevelinge (b) en (d).

U Kommissie beveel aan dat (b) nie goedgekeur word nie en voorts word verwys na die besluit van die Sinode van 1928 Handelinge pp. 77 en 78 insake Koopskat Nedersteting.

(d) word met die oog op die geldelike toestand van ons land nie goedgekeur nie.

II. Verslag van die gefedereerde kommissie vir Be-

arbeidings van die Studerende Jeug Bylae A. Die hele Bylae A. word vir kennisgewing aanbeveel.

III. Verslag van die Sondagskoolkommissie punt 7 (2) word vir goedkeuring aanbeveel.

IV. Die Ouditeurs rapport van Lagersdrift Nedersettings ens. U Kommissie beveel hierdie rapport aan vir kennisgewing, met die enkele opmerking daarby, dat onder die aandag van die te worde gekose Armesorgkommissie gebring sal word die groot bedrag van uitstaande winkelskuld t.w. £2290:19:3. U Kommissie voel dat met meer voorsigtigheid behoort gehandel te word in die gee van skuld aan Nedersetters.

Punt 4. Bylae I Punt VFondse:

B. Beskrywingspunt 4 word vir goedkeuring aanbeveel.

Punt 6. Hierdie punt wil u Kommissie ten sterkste aanbeveel.

Punt 7. Beskrywingspunt Ring van Rustenburg: U Kommissie wens aan te beveel dat, waar die Sinode dit nodig ag om 'n vasgestelde bedrag van gemeentes te vra, bedrae vir elke Ring vasgestel sal word. Die Ringe sal dan in oorleg met die verskillende kerkrade die verdeling tussen die gemeentes doen.

Punt 8. Word nie goedgekeur nie.

Punt 9. Ook hierdie punt kan u Kommissie nie goedkeur nie.

Punt 5. Beskrywingspunt Sinodale Kommissie: In sake hierdie beskrywingspunt wil u Kommissie die volgende aanbevelinge doen:

- (1) Die Ring deur middel van sy Rationarii sal met meer gestrengheid let op die geldelike verslae van die verskillende gemeentes in sy ressort.
- (2) Dat indien dit mag blyk, dat die geldelike toestand van 'n gemeente agteruit gaan, die Kerkekantoor dadelik hiervan in kennis gestel sal word, deur die Rings-scriba.
- (3) Dat die Kerkekantoorkommissie in oorleg met die betrokke kerkrad, die Saakgelastigde sal afvaardig op koste van so'n gemeente, om sake te ondersoek en rapport uit te bring.
- (4) Dat daar uniformiteit verkry sal word in die wyse van Boekhou.
- (5) Dat daar jaarliks 'n geouditeerde rapport saam met die geldelike stukke aan die Ring voorgelê sal word.

- (6) Dat dit as die wens van die Sinode uitgespreek sal word, dat geen gemeente 'n nie winsgewende skuld sal aangaan nie, alvorens daar nie eers ten minste 2/3de van die geld in kontant in hande is.

U Kommissie het ook die boeke van die Saakgelastigde deurgeblaai en gevind, dat hulle in 'n besonder nette toestand is. Die Kerk mag tereg trots wees op so'n amptenaar.

IX. Addendum:

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor 'n brief van die Blindesorg-Genootskap van Johannesburg:

Aangesien hierbie brief 'n goeie doel beoog, beevel u kommissie aan om genoemde brief onder die verskillende Kerkrade te sirkuleer sodat elke Kerkraad na bevinding kan handel.

Met die meeste hogagting,

U Dw. Broeders,

S. W. VAN NIEKERK

J. H. BARTLETT.

J. JOUBERT.

JAS. LE CLUS.

J. D. ROOS.

**TWEEDE VERSLAG VAN TYDELIKE KOMMISSIE
VIR FONDSE**

Hoog Eerw. Heer,

U Kommissie het die eer as volg te rapporteer oor die gemeente Warmbad. Die Konsulent Ds. Joyee en die afgevaardigde broeder ouerling van Warmbad het getuenis afgelê:

Dit het geblyk dat die gemeente in 'n bedenklige toestand, sowel op geestelik as op maatskaplik gebied verkeer; en tot 'n sekere mate tot moedeloosheid gedryf is.

U Kommissie wens aan te beveel, dat 'n bedrag van £20 per maand uit die Hulpbehoewende Gemeentefonds gegee sal word vir 'n tydelike arbeider vir twee maande om 'n opmeting van die gemeente doen en die moedeloos op te beur: met die verstande, dat die gemeente dan daarna onmiddellik sal oorgaan tot die beroeping van 'n leraar.

S. W. VAN NIEKERK.

J. H. R. BARTLETT.

J. L. JOUBERT.

JAS. LE CLUS.

J. D. ROOS.

P. J. SWART,

Scriba.

BYLAE XXXVII.

VERSLAC VAN DIE SAAKGELASTIGDE.

Hoogeerw. Moderator,

Die ondergetekende het die eer om hiermee verslag te doen oor sy werksaamhede gedurende die afgelope drie jaar.

(1) **Reglement:** Al die bepalinge van die reglement is noukeurig nagekom.

(2) **Heffinge:** Die wysiging van Art. 62 nl. dat die heffinge voor die 15de Januarie verantwoord sal word, word nog nie algemeen nagekom nie. Daar bly nog maar 'n aantal Kerkrade wat hierin versuim, met die gevolg dat die state nie duidelik aantoon wat die heffinge elke afsonderlike jaar opgebring het nie. Daar is 'n paar Kerkrade wat enige jare agterstallig is met hulle heffinge.

(3) **Sinodale Kollektes:** Weer moet daarop gewys word dat daar nog 'n aantal Kerkrade is wat nie ooreenkomsdig die bepalinge van Art. 62 handel nie, maar steeds vashou aan die verkeerde gewoonte om hierdie ingesamelde geldte vir die gewone uitgawes van die gemeente te gebruik en dan by die einde van die jaar, wanneer die boeke afgesluit word, die stortinge te maak.

Hierdie gewoonte is nie alleen onbillik teenoor die fondse nie, waaronder daar dikwels een en ander is wat met 'n aansienlike oortrekking te kampe het, maar dit is ongewens vir die Kerkraad self, wat dan eers die werklike finansiële posiesie van die gemeente besef.

(4) **Agterstallige en te-min-gestorte Sinodale Kollektes en Bydraes:**—

Op versoek van die Sinode van 1928, het 'n aantal Kerkrade die ontbrekende kollektes en hydraes vir 1926 en 1927, gestort en die te min gestorte bedrae aangevul, maar tog bly daar nog 'n groot aantal wat aan hierdie versoek nie gehoor gegee het nie.

Gedurende die afgelope drie jaar was daar weer Kerkrade wat nie hulle Sinodale verpligte ten volle nagekom het nie.

Besonderhede van agterstallige en te min gestorte kollektes en bydraes word aangetoon in die bylae A.

(5) **Fondse:** Behalwe die verskillende Sinodale

Fondse word die volgende fondse, wat elk jaarliks 'n heffing van £5 in die Sinodale Fonds stort, deur hiedie kantoor gadministreer:—

- (a) Bearbeiding van Studerende Jeug.
- (b) Hospitaal-Bearbeiding, Pretoria.
- (c) Hulpbehoewende Jongelingsfonds, Ring van Johannesburg.
- (d) Hulpbehoewende Jongelingsfonds, Ring van Pretoria.
- (e) Hulpbehoewende Jongelingsfonds, Ring van Lydenburg.

(6) **Sinodale Fonds:** Die totale Inkomste en Uitgawe van hierdie Fonds vir die afgelope drie jaar is:

Balans	... ...	£2,698	15	5
Heffinge	... ...	£28	14	3
Rente agterstal-			7,947	17
lige Heffinge			5	8
Drukwerk	... ...	608	9	2
Rente	... ...		518	7
Koste van Kom-			1,064	4
missies	... ...	677	8	5
Koste van Sinode	2,502	15	1	
Ringskoste	... ...	100	17	9
Kerkbode-winst			1,071	17
Kerkbode (Bou-				6
stowwe Kerk-				
gesk.)	... ...		49	6
Verband opbetaal			1,000	0
Register-verande-				0
ringe	... ...		52	0
Salarisse	... ...	1,774	0	0
Honoraria	... ...	470	0	0
Kantoorhuur	... ...	370	0	0
Pred. Wed. Fonds	1,490	15	4	
Benodighede	... ...	146	19	2
Seëls, ens.	... ...	151	0	0
Ouditeur	... ...	63	0	0
Kantoor-Assistent				
(tydelik)	... ...	54	2	6
Telefoon	... ...	33	16	6
Posbus	... ...	9	15	0
Kabinet, Scriba				
Sinode	... ...	14	12	6
Bearbeiding, Stud				
Jeug	... ...	312	0	0

Versameling bou-			
stowwe	125	15	3
Bewerking ou			
Notule	100	0	0
Belfast-Gemeente	20	7	9
Bloedrivierfees '28	5	5	9
Meubels	3	6	0
Scribaat Sinode . . .	8	19	8
Rep. tikmasjien	3	4	0
Diwerse	33	18	7
Balans	6,445	13	1
	£15,554	15	9
	£15,554	15	9

Die volgende aanmerkings is seker nie onvanpas nie:

(a) Die totaal van die heffinge vir die drie jaar is £7,947 17 7. £243 11 3 is wat na die afsluiting van die boeke vir 1927 ingekom het, maar daar is naastebly 'n dergelike bedrag wat, na die afsluiting van die boeke vir die afgelope jaar, ingekom het. Dus kan die bedrag, hierbo aangegee, beskou word as die totaal. Dit beteken gemiddeld £2,649 5 10 jaarliks. Iu vergelyking met die vorige drie jaar toon dit 'n jaarlikse vermeerdering van £151 5 9.

(b) Die Sinode van 1928, het £47 12 3 meer gekos as die van 1925.

(c) Die lening van £250 aan die Nedersettings-Kommissie is ooreenkomsdig die besluit van die Sinode van 1928 (Notule bladsy 64) afgeskryf.

(d) Die koste van kommissies van die Sinode, wat uit hierdie fonds moes betaal word vir die drie jaar het vermeerder met £2 17 11.

Die besonderhede is as volg:—

Sinodale Kommissie	£310	15	11
Moderatuur	37	4	4
Sondagskoolkommissie	106	13	11
Kommissie van Rewiesie	23	3	5
Kerkkantoorkommissie	15	0	11
Admissieeksamen	38	16	0
Proponentseksamen	27	4	9
Kommissie vir Opvoeding	27	11	4
Kommissie van Eksaminateure . . .	4	14	9
Kommissie vir Sangwysies	15	15	3
Kommissie van Orde	2	13	7

Kieskollege	37	1	6
Kommissie i/s. Herv. Kerk	20	12	9
<hr/>			
	£667	8	5

(e) Die storting vir die Predikante-Weduweefonds is as volg:— 1928, £447 0 4; 1929, £428 9 0; 1930, £512 6 0.

(f) Die bate bedra £10,389:3:1. By die laaste Sinode was dit £6,948 15 5. Hierdie buitengewone vermeerdering is toe te skrywe aan die insluiting van die plaas "Vechtkop" in die kapitaal rekening, en Kerkbode-winstes gedurende die drie jaar ontvang.

(1) **Sinodale Sendingfonds:**

(a) Die Uitgawes en Inkomste vir die afgelope drie jaar is as volg:—

Jaar.	Uitgawes.	Inkomste.
1928	£6560 10 4	£5979 8 6
1929	6500 19 0	6863 9 4
1930	5486 18 5	4833 19 9
	<hr/>	<hr/>
	£18548 7 9	£17676 17 7

Die totale vir die vorige drie jaar was:

Uitgawes, £14974 7 10 en Inkomste, £12939 7 4.

(b) Om die merkbare vermindering in die Inkomste vir 1930, te verduidelik, moet gemeld word dat, behalwe dat die kollektes ongeveer £200 minder was as in die vorige twee jaar, en g'n stortinge deur die Kaapse Kerk gedaan was nie, die volgende buitengewone bydrae ingekom het:—

In 1928—£500 van die T.V.S.V.

In 1929—£200 van Wyle Oudl. Lou Geldenhuys.

£200 van Wakkerstroom.

£75 van Standerton.

'n Vermeerdering van £600 in die algemene bydrae as gevolg van die Sendingkruistog.

(c) Die eiendomme, waarvan die transporte in hande is, kom nou in die state voor,

(d) Alhoewel die Saakgelastigde alreeds sedert Mei 1927, met die Algemene Sendingsekretaris van die Kaapse Kerk in onderhandeling is, het hy nog nie daarin geslaag om die Sendingstasies Kranspoort en Bethesda op die naam van hierdie Kerk getransporteer te kry nie. Volgens die ooreenkoms moes transport reeds in 1925, gegee gewees het.

(8) Sending Onder Israel.

(a) Die totale inkomste vir die drie jaar is £1,316 14 4 en die Uitgawes £1,975 2 2. Die bate is £1,942 9 10 waarvan £902 13 8 aan die Boufonds behoort.

(b) Die bate is verminder deur die bedrag wat die inkomste minder as die uitgawes is t.w. £658 8 4.

(9) **Nedersettingsfonds:** Die kollektes vir die drie jaar is £2,859 1 0.

(10) Nedersettingsfonds (Spesiale Rekening):

(a) Omdat daar voor die Sinode van 1928, g'n bepaling gemaak was nie vir die betaling van die paaiememente op die koopskat van die Nedersettingsplaas nie, is hierdie rekening in opdrag van die Kerkkantoorkommissie in die boeke geopen, wat nog 'n nadelige balans van £545 19 4 aantoon.

(b) Die Sinode van 1928, het besluit dat die agterstallige kollektes vir 1926 en 1927, en die opbrengs van die verkoop van die erwe in die dorp wat op Lagersdrift nog gestig moet word, sal gaan vir hierdie doel.

Van die kollektes het £305 17 4 ingekom waarmee hierdie rekening gekrediteer is. Dit blyk asof die moontlikhede dat Lagersdrift as 'n dorp geproklameer sal word, nie meer bestaan nie. Die Sinode sal dus opnuut moet besluit hoe die genoemde bedrag van £545 19 4 gevind sal word.

(c) Gedurende die afgelope jaar is hierdie rekening met 'n bedrag van £127;8:6 aan rente gedebiteer,

(11) Spoerweg-Predikantsalarisfonds:

(a) Dit Staat van Inkomste en Uitgawe vir die drie jaar is:

Lichtenburgse	Balans	£699 1 4
Delwerye . . £800 0 0	Bydrae Gem.	1425 14 11
Hef. vir Sin.	Rente	125 14 2
Fonds 60 0 0		
Kontr. Pred.		
Pens. Fonds 37 10 0		
Balans 1353 0 5		
	£2250 10 5	£2250 10 5

(b) Die hydrae van gemeentes het aansienlik vermoeerder. Vir die vorige drie jaar was dit £835:10:6, dus 'n vermeerdering van £590 4 5.

(12) Stofberg-Gedenkskoolfonds: Gedurende die afgelope drie jaar het van verskillende gemeentes vir die skuld wat op die Inrigting rus, ingekom £431 11 2. Gedurende die vorige drie jaar het ingekom £670 0 10, wat die bedrag bring op £1,101 12 0. Volle besonderhede word op bylae B. gegee.

(13) Teologiese Kweekskoolfonds:

Die kollektes was:

1928	£354 7 6
1929	317 7 5
1930	264 16 0
	£936 10 11

(14) Opleidingskoolfonds:

Die kollektes was:

1928	£258 4 0
1929	257 15 2
1930	202 9 5
	£718 8 7

(15) Bybelverspreidingfonds:

Die kollektes en bydraes was:

1928	£416	12	6
1929	595	8	6
1930	372	3	6
	<hr/>		
	£1384	4	6

(16) Armesorgfonds:

(a) Uitgawes en Inkomste vir die afgelope drie jaar is as volg:

Krokodilrivier . . .	£550	0	0	Balans	£196	12	1
Lichtenburg	400	0	0	Bydrae gemeentes	1073	16	6
T.V.S.V.	532	6	4	T.V.S.V.	519	16	4
Toekenning				Hulptoelae	4990	10	0
Ds. Fick	750	0	0	Huur	2746	4	0
Koshuis	7200	0	0	Bydrae Gewoon ..	12	17	0
Assuransie	41	13	8	Diwerse	10	0	0
Hef. Sin. Fonds . .	60	0	0	Balans	289	7	6
Kom. koste (Sinod.)	76	13	3				
Kom. koste (Ring) . .	81	14	3				
Rente	32	11	2				
Vervoer Ds. du							
Toit	71	16	9				
Diwerse	36	5	6				
Raad Moederkunde . .	6	2	6				
	<hr/>				<hr/>		
	£9839	3	5		£9839	3	5
	<hr/>				<hr/>		

(b) Hierdie fonds toon dus 'n nadelige balans van £289 7 6.

(c) Die bedrag van £81 14 3 is koste van vergaderinge van die Armesorgkommissie van die Ring van Lydenburg in verband met die Koshuis. Die vraag is of hierdie koste nie deur die Koshuis gedra moet word nie.

(17) **Voortrekker-Gedenkfonds:**

Die staat van Inkomste en Uitgawe vir die drie jaar is as volg:

Reiskoste, ens .. £945 13 9	Balans £3145 14 9
Kom. Vergaderings 29 1 10	Donasies 11717 5 11
Hef. Sin. Fonds 180 0 0	Son. Skole 82 7 2
Belasting 55 5 0	Heffinge 3874 0 8
Argitek 523 9 3	Rente 1430 12 3
Koste Tenders 4 11 6	
Koste Gedenksteen 5 7 6	
Saal 16550 0 0	
Modelle figure 30 0 0	
Balans 1926 11 11	
£20250 0 9	£20250 0 9

(18) **Hulpbehoewende Jongelingefonds (Ringe):**

(a) Gedurende die afgelope drie jaar was die Inkomste as volg:

Ring van Potchefstroom	£190 4 9
Ring van Rustenburg	146 9 7
Ring van Lydenburg	127 15 10
Ring van Pretoria	118 9 2
Ring van Utrecht	123 17 1
Ring van Heidelberg	184 11 4
Ring van Zeerust	261 3 4
Ring van Ermelo	147 15 0
Ring van Johannesburg	129 14 11
Ring van Boksburg	91 9 7
	£1521 10 7

(b) Afskrifte van die besonderhede omtrent beurse wat ingekom het, is aan die verskillende kwestors gestuur ooreenkomsdig Artikel 99. Die kwestor van die Fonds van die Ring van Zeerust, het egter nog elke jaar versuim om aan die bepalinge van die genoemde Artikel te voldoen.

(19) **Hulpbehoewende-Gemeentefonds:**

(a) Die totale Inkomste en Uitgawe vir die drie jaar is as volg:

Gem. Wesa . . .	£150	0	0	Balans	£581	7	7
Gem. Meru . . .	200	0	0	Kollektes	1345	4	2
Gem. Goedgegun .	400	0	0	Lening Cachet ..	66	13	4
Gem. Liechtenburg	150	0	0	Len. Ned. Kom ..	200	0	0
Gem. Rooszenekal	120	0	0	Ag. Rente	192	7	7
Gem. Witbank ..	150	0	0	Rente	60	2	4
Gem. Vrededorp .	100	0	0				
Do. do. Boufonds	60	0	0				
Broederstroom Skl	135	0	0				
Belfast (Tyd. Ler.)	57	16	3				
Hef. Sin. Fonds ..	120	0	0				
Reiskoste ds. Murray	32	8	0				
Salaris Ds. Murray	200	0	0				
Reiskoste ds. v. d.							
Heever	34	2	3				
Salaris, ds. v. d.							
Heever	155	18	4				
Koshuis Goedgegun	45	0	0				
Diiverse	15	9	3				
Balans	320	0	11				
	£2445	15	0		£2445	15	0

(b) Die beroepe om hulp, wat gedurende die afgelopene drie jaar op hierdie fonds gedoen was, was buitengewoon hoog en was dit nie vir die terugbetaling van die lenings van die Gemeente Cachet en die Nedersettingskommissie en die betaling van die agterstallige rente deur laasgenoemde nie, sou die fonds nou aansienlik oortrek gewees het.

(20) **Bestryding-van-Maatskaplike Euwelsfonds:**

Gedurende die afgelopene drie jaar het ingekom aan kollektes £608 5 2 en aan rente £38 11 8 tesame £646 16 10. Donasies aan die S.A. Matigheidsalliansie bedra £250; verder is £100 gegee vir die Oorwinningsfonds en £30 vir die salaris van die organiseerder, en 'n donasie van £25 aan die Reddingshuis, Pretoria. Die balans voorhande is £379 3 10.

(21) Saakgelastigde se Rekening:

Gedurende die afgelope drie jaar het £14,544 5 11 op hierdie rekening ingekom.

(22) Sondagskool-Sendelingsalarisfonds:

Die kollektes vir die drie jaar is £1,257 14 8.

(23) Sinodale Hulpbehoewende-Jongelingsfonds:

(a) Die totale Inkomste en Uitgawe vir die drie jaar is as volg:

Lenings	£540 0 0	Balans	£813 5 9
Hef. Sin. Fonds	60 0 0	Lenings	451 13 0
Drukwerk	3 10 0	Legaat	190 0 3
Diwerse	2 2 0	Rente	122 12 6
Balans	978 3 4	Kollekte	1 3 10
		Bydrae	5 0 0
	£1583 15 4		£1583 15 4

(b) Ag jongmanne, wat hulle voorberei vir predikant, word nou deur hierdie fonds ondersteun.

(c) Die Fonds toon 'n kapitaal van £2,369 4 4, waarvan £1,391 1 0 uitstaande lenings is.

(d) Van hierdie bedrag van £1,391 1 0, is daar £464 18 6 wat as slegte skulde moet beskou word. In die Kerkkantoor-kommisie-verslag word hiervan melding gemaak.

(24) Afrikaanse Bybelvertalingfonds:

'n Bedrag van £87 14 8 het ingekom gedurende die drie jaar.

(25) Sinodale Sondagskoolkommisiefonds:

Hierdie fonds, wat ontstaan het in 1926, deur 'n beroep op die Sondagskole met die doel om die lening van £30 uit die Sinodale Fonds te vereffen en om die koste verbonde aan die konferensie, wat daardie jaar in Pretoria gehou was te dek, toon nog 'n voordeelige balans van £6 7 0.

(26) Witbank se Gemeenterekening:

Hierdie rekening toon 'n voordeelige balans van £113 18 2.

(27) **Uitstaande Renterekening:**

(a) Met dankbaarheid kan gemeld word dat die Nedersettingskommissie die agterstallige rente van £166 8 0, wat hy verskuldig was aan die Hulpbehoewende Gemeentefonds, in die drie jaar betaal het.

(b) Die agterstallige rente ten bedrae van £218 13 11, verskuldig deur die genoemde Kommissie aan die Sinodale Fonds, is ooreenkomstig die besluit van die Sinode van 1928 (sien Notule bladsy 64) afgeskryf.

(c) Die Gemeente Roossenekal het gedurende die drie jaar £320 afbetaal, en volgens opdrag van die Moderatuur is £120 uit die Hulpbehoewende Gemeentefonds hierby gevoeg, wat die bedrag wat betaal is, op £440 bring.

Die rente vir die drie jaar is egter weer teen die gemeente gedibiteer, wat die verskuldigde bedrag op 31 Desember 1930 op £606 12 2 bring.

(28) **Predikante-Pensioenfonds:**

Die volgende dertien gemeentes is nog nie deelhebbers aan die fonds nie; t.w. Bloemhof; Goedgegun; Koster-Derby; Laeveld; Louwsburg; Melville; Meru; Vergenoeg; Vrededorp; Warmbad; Waterberg-Noord; Zeerust en Zwartruggens.

(29) **Kerklike Jaarboek:** Met leedwese moet gemeld word dat die opgawes van gemeentes nog nie een jaar volledig was nie. In die Jaarboek vir 1931, ontbreek die opgawes van die volgende gemeentes:

Blank Gemeentes: Bloemhof en Louwshurg.

Sendinggemeentes: Middelburg, Roossenekal, Malopo, Pietersburg en Dullstroom.

Baie onnodige moeite en ekstra werk word veroorsaak deurdat direk met die Hoofkompilator gehandel word.

(30) **Boeke:** Die boeke is jaarliks geouditeer en vir korrek verklaar. Verslae is gereeld deur die Kerkkantoor-kommissie aan die Sinodale Kommissie voorgelê. Die State vir hierdie jaar word hiermee as bylae C. voorgelê.

Dat die seën van die Heer mag rus op al die verrigtinge van die Hoogeerw. Sinode is die bede van,

U dienswillige dienaar,

Kerkkantoor, S. MARTIN, Saakgelastigde,
Preteria, 25 Februarie 1931.

AGTERSTALLIGE EN TE MIN GESTORTE HEFFINCE, SINODALE KOLLEKTES EN BYDRAES VIR DIE JARE 1926, 1927, 1928, 1929, 1930.

Ring van Potchefstroom

Hartebeestfontein: Nedersettingsfonds 1930	£6	0	0
Bloemhof: Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1930	£16	1	6
Nedersettingsfonds 1928 en 1930	£10	11	5
Armesorg 1930			
Schweizer-Reneke: Nedersettingsfonds 1928	£3	10	0
Wolmaransstad: Armesorg 1930			
Klerksdorp: Spoorwegpredikant-sal. 1930	£0	11	3
Christiana: Spoorwegpredikant-sal. 1927, 1928, 1929 en 1930	£11	10	0
Moorrivier: Spoorwegpredikant-sal. 1930	£6	0	0
Sondagskoolsendeling-sal. 1930.			
Leeuwnerpsstad: Nedersettingsfonds 1930	£2	0	0
Spoorwegpredikant-sal. 1930	£0	18	5
Amalia: Nedersettingsfonds 1929 en 1930	£4	7	3
Spoorwegpredikant-sal. 1929 en 1930	£3	6	7

Ring van Rustenburg

Waterberg: Nedersettingsfonds 1926 en 1927	£19	11	4
Nedersettingsfonds 1928 en 1929	£20	17	6
Armesorg 1928.			
Louis Trichardt: Nedersettingsfonds 1926 en 1927 ..	£20	1	8
Nedersettingsfonds 1928, 1929 en 1930	£13	16	0
Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1929 en 1930	£8	4	9
Pietpotgietersrust: Bybelverspreiding 1926.			
Nedersettingsfonds 1926	£7	12	0
Nedersettingsfonds 1928, 1929, 1930	£17	3	1
Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1929, 1930..	£20	4	0
Heffinge 1930.			
Zoekmekaar: Armesorg 1930			
Warmbad: Heffinge 1926, 1928, 1929 en 1930.			
Nedersettingsfonds 1926 en 1927	£13	2	0
Nedersettingsfonds 1928, 1929, 1930	£15	19	8
Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1929, 1930..	£8	13	8
Sinodale Sending 1926.			
Hulpbehoewende Gemeentes 1926.			
Maatskaplike Euwels 1926.			
Opleidingskool 1926.			
Al die kollektes vir 1928, behalwe Kweekskool.			
Mamagalieskraal: Armesorg 1930.			

Ring van Lydenburg

Barberton: Nedersettingsfonds 1926, 1927	£13	0	7
Nedersettingsfonds 1929	£6	0	0
Armesorg 1928, 1929.			
Spoorwegpredikant-salaris 1929, 1930	£6	0	0
Sondagskoolsendeling-salaris 1929, 1930.			
Hulpbehoewende Gemeentes 1930.			
Machadodorp: Spoorwegpredikant-salaris 1928	£5	0	0
Meru: Kweekskool 1929.			
Heffinge en al die kollektes en bydrae vir 1930, behalwe Hulpbehoewende Gemeentes.			
Vergenoeg: Hulpbehoewende Gemeentes 1929.			
Sending onder Israel 1929.			
Bestryding Maatskaplike Euwels 1929.			
Armesorg 1929.			
Witbank: Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1929, 1930	£20	0	0
Bestryding Maatskaplike Euwels 1928, 1929.			
Opleidingskool 1928.			
Sondagskoolsendeling-salaris 1928.			
Armesorg 1928 en 1929.			
Nedersettingsfonds 1929 en 1930	£9	8	4

Ring van Pretoria

Erasmus: Opleidingskool 1927.			
Bestryding Maatskaplike Euwels 1927.			
Nedersettingsfonds 1926	£6	15	2
Nedersettingsfonds 1928 en 1929	£11	6	6
Armesorgfonds 1928 en 1929.			
Heffinge 1929.			
Heffinge en al die Sinodale Kollektes en Bydraes vir 1930, behalwe Hulpbehoewende Jongelinge.			
Magaliesberg: Nedersettingsfonds 1929	£5	5	11
Kweekskool 1929.			
Spoorwegpredikant-salaris 1929 en 1930	4	12	2
Sondagskoolsendeling-salaris 1929.			
Premier-Myn: Bestryding Maatskaplike Euwels 1927.			
Opleidingskool 1928.			
Armesorg 1928.			
Nedersettingsfonds 1930	£7	4	9
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£5	0	0
Sondagskoolsendeling-salaris 1930.			
Pretoria Wes: Nedersettingsfonds 1930	£10	13	9

Spoorwegpredikant-salaris 1930	£6 0 0
Sondagskoolsendeling-salaris 1930.	
Daspoort: Nedersettingsfonds 1926 en 1927	£11 4 0
Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928	£3 19 6
Armesorg 1928.	

Ring van Utrecht

Wakkerstroom: Nedersettingsfonds 1930	£11 6 9
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£4 17 5
Vryheid: Spoorwegpredikant-salaris 1930	£2 18 4
Louwsburg: Al die Sinodale Kollektes en Bydrae vir 1930, behalwe Sending onder Israel.	

Ring van Heidelberg

Bethal: Bybelverspreiding 1930.	
Bestryding Maatskaplike Euwels 1930.	
Armesorg 1930.	
Charl-Cilliers: Armesorg 1930.	

Ring van Zeerust

Zwartruggens: Bestryding Maatskaplike Euwels 1926.	
Nedersettingsfonds 1926 en 1927	£11 19 3
Nedersettingsfonds 1928, 1929, 1930	£12 10 0
Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928, 1929, 1930	£10 0 0
Koster Derby: Nedersettingsfonds 1926 en 1927	£10 4 7
Spoorwegpredikant-salaris 1927	£4 0 0
Ottosdal: Kweekskool 1930.	
Bestryding Maatskaplike Euwels 1930.	
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£7 0 0
Sondagskoolsendeling-salaris 1930.	
Armesorg 1930.	
Malopo: Spoorwegpredikant-salaris 1927	£1 19 9
Sondagskoolsendeling-salaris 1930.	
Armesorg 1930.	
Hartsrivier: Spoorwegpredikant-salaris 1929	£3 0 0
Sondagskoolsendeling-salaris 1929.	
Armesorg 1929.	

Ring van Ermelo

Ermelo: Nedersettingsfonds 1930	£20 0 11
Piet Retief: Nedersettingsfonds 1929 en 1930	£27 0 0
Spoorwegpredikant-salaris 1929	£5 0 0
Armesorg 1930.	

Morgenzon: Spoorwegpredikant-salaris 1927, 1928,
1929, 1930 . . . . . £6 0 0

Goedgegun: Heffinge en al die Sinodale Kollektes en
Bydrae vir 1930, behalwe Hulpbehoewende Jonge-
linge en Sinodale Sending.

Ring van Johannesburg

Jeppestown: Nedersettingsfonds 1929	£8 13 8
Armesorg 1929	
Burgershoop: Spoorwegpredikant-salaris 1930	£4 1 3
Melville: Nedersettingsfonds 1929 en 1930	£11 3 2
Spoorwegpredikant-salaris 1929 en 1930	£12 10 2
Armesorg 1930.	
Vrededorp: Nederesttingsfonds 1930	£3 8 3
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£2 6 6

Ring van Boksburg

Benoni: Nedersettingsfonds 1930	£5 10 11
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£0 14 0
Alberton: Nedersettingsfonds 1930	£4 14 5
Spoorwegpredikant-salaris 1929 en 1930	£7 18 7
Brakpan: Nedersettingsfonds 1929 en 1930	£14 19 2
Spoorwegpredikant-salaris 1930	£2 14 1
Delmas: Spoorwegpredikant-salaris 1930	£3 10 0
Springs: Spoorwegpredikant-salaris 1930	£1 8 11

STOFBERG-GEDENKSCHOOL.

Besonderhede van stortinge vir die skuld wat op hierdie inrigting rus.

(1) Gemeentes wat die volle bedrae, wat van hulle gevra was, gestort het:

Amsterdam, Babanango, Belfast, Delmas, Ermelo, Heidelberg, Hendrina, Klerksdorp, Leeuwdoornsstad, Boksburg, Standerton, Volksrust, Waterval, Delarey, Goedgegun, Morgenzon, Lichtenburg, Lydenburg, Machadodorp, Wolmaransstad, Middelburg, Roodepoort, Melville, Vryheid, Langlaagte, Schweizer-Reneke, Ventersdorp, Rustenburg, Pretoria-Oos, Germiston, La Rochelle.

(3) Gemeentes wat gedeeltes van die bedrae, wat van hulle gevra was, gestort het.

	Verwag	Gestort	Tekort
Amersfoort	30 0 0	1 19 0	28 1 0
Alberton	25 0 0	5 0 0	20 0 0
Bethal	30 0 0	19 5 0	10 15 0
Bloemhof	25 0 0	2 6 9	22 13 3
Brakpan	20 0 0	2 19 3	17 0 9
Benoni	30 0 0	14 15 6	15 4 6
Burgershoop	20 0 0	11 0 0	9 0 0
Christiana	25 0 0	17 11 0	7 9 0
Coligny	30 0 0	23 18 7	6 1 6
Cachet	10 0 0	7 0 9	2 19 3
Carolina	30 0 0	20 0 0	10 0 0
Charl Cilliers . .	30 0 0	5 0 0	25 0 0
Eloffsdal	25 0 0	7 15 7	17 3 5
Erasmus	25 0 0	0 5 7	24 14 5
Greylingstad	30 0 0	6 10 4	23 9 8
Hartebeestfontein	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Jeppestown	30 0 0	12 9 2	17 10 10
Johannesburg ..	30 0 0	5 0 0	25 0 0
Johannesburg Oost	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Krokodilrivier ..	30 0 0	2 0 0	28 0 0
Louis Trichardt ..	25 0 0	12 10 0	12 10 0
Magaliesberg	15 0 0	6 0 0	9 0 0
Moorrivier	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Ottosdal	30 0 0	20 0 0	10 0 0
Potchefstroom ..	30 0 0	4 12 0	25 8 0
Pretoria-wes ..	25 0 0	10 0 0	15 0 0
Pietersburg	30 0 0	15 0 0	15 0 0
Paulpietersburg ..	25 0 0	7 6 11	17 13 1
Pietpotgietersrust.	20 0 0	0 19 3	19 0 9
Pretoria	30 0 0	21 13 7	8 6 5
Roossenekal	10 0 0	1 1 0	8 19 0
Springs	20 0 0	8 9 7	11 10 5
Wakkerstroom ..	30 0 0	10 0 0	20 0 0
Zoekmekhaar	10 0 0	7 10 0	2 10 0
Zwartruggens ..	30 0 0	2 2 0	27 18 0
<hr/>			
	895 0 0	322 1 10	572 18 2
<hr/>			

(3) Die volgende gemeentes het nikks gestort nie. Die bedrae, wat van hulle gevra was, word aangegee:

Barberton	£10	Piet Retief	£25
Dullstroom	£25	Premier Myn	£25
Daspoort	£15	Randpoort	£25
Eendracht	£25	Utrecht	£30
Fordsburg	£25	Vereniging	£25
Koster Derby	£20	Warmbad	£10
Krugersdorp	£30	Waterberg	£25
Malopo	£10	Witbank	£20
Paardekop	£30	Zeerust	£30

STAAT VAN DIE FONDSE VIR DIE JAAR 1930.

(1) SINODALE FONDS

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Salarisse	£667	6	8
Kommissie Vergaderinge	267	16	6
Drukwerk	53	2	6
Kantoorhuur	120	0	0
Ringskoste	28	19	6
Prdeikant Pensioenfonds	547	6	0
Benodighede	48	11	6
Honoraria	160	0	0
Seëls	51	0	0
Ouditeur	21	0	0
Foon	13	6	9
Kabinet Scriba Sinode	14	12	6
Bearbeiding Studerende Jeug	312	0	0
Posbus	3	5	0
Diwerse	18	18	11
Balans	6445	13	1
	£8772	18	11

INKOMSTE.

Balans	£4564	19	6
Heffinge 1929	796	4	10
Heffinge 1930	2157	0	0
Drukwerk	51	19	5
Rente op Heffinge	2	10	5

Rente	288	16	0
Kerkbode-Winste	466	13	4
Boustowwe Kerkgeskiedenis	49	6	5
Heff. Salaris Saakgelastigde	388	0	0
Diwere	7	9	0
	<hr/>		
	£8772	18	11

Balansstaat.

INKOMSTE.

Balans voorhande	£10398	3	1
	<hr/>		
	£10398	3	1

UITGAWE.

Verband Roossenekal	£2000	0	0
Verband H. J. Joubert	1000	0	0
Plaas Vechtkop	952	10	0
Bankbalans	6445	13	1
	<hr/>		
	£10398	3	1

Die lening van £250 aan die Nedersettingskommissie is afgeskryf ooreenkomsdig die besluit van die Sinode van 1928 (Sien Notule bladsy 64).

(2) SINODALE SENDINGFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Balans	42	11	7
Salarisse	2751	19	1
Evangeliste	445	5	0
Assuransie	208	5	10
Kommissie Vergaderings	39	10	11
Sekoekoensland	1025	7	2
Reiskoste	54	0	3
Heffing Salaris Saakgelastigde	100	0	0
Rente	33	10	0
Windmeul, Bethesda	44	2	0
Huis Seleka	77	2	3

Reparasies, Warmbad	31	19	8
Vervoer Eerw. Kruger	33	2	0
Eerw. T. J. A. Mare	100	0	0
Erasmus	100	0	0
Paulpietersburg	100	0	0
Stofberg-Gedenkskool	100	0	0
Huur T.V.S.V.	100	17	6
Huur Kerkie	10	0	0
Adm. Ds. D. Theron	21	18	6
Kindertoelae	20	0	0
Kontr. Predikant Pensioenfonds	22	10	0
T.V.S.V. teveel gestort	28	5	10
Telefoon	7	10	2
Labola Kommissiekoste	6	6	9
Belasting	3	19	6
Diwerse	21	6	0
	<hr/>		
	£5529	10	0
	<hr/>		

INKOMSTE.

Kollektes	£860	7	7
Aandele	1611	2	5
Sekoekoensland	1033	4	3
Huur	345	11	10
Kommando Dank	52	10	0
Soeloeland Kerk	48	11	6
Bydrae Gemeentes	70	0	9
Algemene Bydrae	92	15	11
Bydrae Send.pastorie Erasmus	12	10	0
Bydrae Heidelberg	250	0	0
Bydrae Lichtenburg	111	10	0
T.V.S.V. Send.sekr. Salaris	121	13	0
M.S.B. Send.sekr. Salaris	85	0	0
Send. Israel Send.sekr. Salaris	85	0	0
Diwerse	44	2	6
Opbrengs Veldpond	10	0	0
Balans	695	10	3
	<hr/>		
	£5529	10	0
	<hr/>		

Balansstaat.**UITGAWE.**

Oortrekking	695	10	3
Balans voorhande	3011	16	2
	£3707	6	5

INKOMSTE.

Klipdrift No. 553	63	1	2
Buffelshoek	127	13	1
Hertogenbosch	60	10	0
Huis Zoeloeland	726	4	2
Mooiplaas	2024	19	11
Mission	70	4	0
Huis Seleka	634	14	1
	£3707	6	5

(3) SENDING-ONDER-ISRAEL-FONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAWE.**

Salarisse	£500	0	0
Kantoorhuur	49	10	0
Heffinge Salaris Saakgelastigde	25	0	0
Heffinge Sendingsekretaris Salaris	85	0	0
Diwerse	8	17	0
Balans	1942	9	10
	£2610	16	10

INKOMSTE.

Balans	£1356	0	0
Balans Boufonds	860	0	0
Kollektes	262	17	7
Bydrae	31	12	1
Rente	57	13	6
Rente Boufonds	42	13	8
	£2610	16	10

Balansstaat.

Balans voorhanden	£1942	9	10
	£1942	9	10
Bankbalans	£1039	16	2
Bankbalans Boufonds	902	13	8
	£1942	9	10

(4) NEDERSETTINGSFONDS**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAVE.**

Nedersettingskommissie	£304	14	11
Lening H. G. Fonds	133	13	4
Agterstallige Rente	110	18	8
Rente	25	19	7
Belasting	6	1	6
Paaiement Koopskat	330	13	5
Heff. Salaris Saakgelastigde	20	0	0
	£932	1	5

INKOMSTE.

Kollektes	£932	1	5
	£932	1	5

(5) NEDERSETTINGSS (SPESIALE REKENING)**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAVE**

Balans	£526	7	1
Rente	26	0	0
	£552	7	1

INKOMSTE.

Agterstallige Kollekte	6	7	9
Balans	545	19	4
	<hr/>		
	£552	7	1

Balansstaat.

Debiet Balans	£545	19	4
	<hr/>		

(6) SPOORWEG PREDIKANT-SALARIS-FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE

Lichtenburg	£300	0	0
Kontr. Predikant Pensioenfonds	12	10	0
Heffinge Salaris Saakgelastigde	20	0	0
Balans	1353	0	5
	<hr/>		
	£1685	10	5

INKOMSTE.

Balans	£1184	18	2
Kollektes	443	8	3
Bydrae	1	0	0
Rente	56	4	0
	<hr/>		
	£1685	10	5

Balansstaat.

Balans voorhande	£1353	0	5
Bankbalans	£1353	0	5
	<hr/>		

(7) STOFBERG GEDENKSCHOOLFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE

Oorbetaling	£246	7	3
	<hr/>		
	£246	7	3

INKOMSTE.

T.V.S.V. Bydrae	£100	0	0
T.V.S.V. Sal. Eerw. Brits	100	0	0
Gemeentes (skuld)	43	9	3
Gemeentes Bydrae	2	18	0
	£246	7	3

(8) KWEEKSKOOLFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Oorbetalings	£254	16	0
Heff. Salaris Saakgelastigde	10	0	0
	£264	16	0

INKOMSTE.

Kollektes	£264	16	0
	£264	16	0

(9) OPLEIDINGSKOOLFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Oorbetalings	£192	9	5
Hef. Sal. Saakgelastigde	10	0	0
	£202	9	5

INKOMSTE.

Kollektes	£202	9	5
	£202	9	5

(10) BYBELVERSPREIDINGFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Oorbetalings	£372	3	6
------------------------	------	---	---

INKOMSTE.

Kollektes en Bydrae	£372	3	6
-------------------------------	------	---	---

(11) ARMESORGFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Balans	£233	9	10
Kommissie Vergadering (Sinode) . . .	21	12	9
Kommissie Vergadering (Ring) . . .	32	14	0
T.V.S.V. Delwerye	202	6	4
Lichtenburg	200	0	0
Koshuis Toelae	2400	0	0
Krokodilrivier	200	0	0
Pensioen Ds. Fick	250	0	0
Heffinge Salaris Saakgelastigde . . .	20	0	0
Rente	24	10	0
Rente op Lenings	10	0	0
Vervoer Ds. du Toit	71	16	9
Assuransie	8	0	5
Diwerse	14	19	0
	£3689	9	1

INKOMSTE.

Gemeentes	£387	17	3
T.V.S.V. Delwerye	189	16	4
Hulptoelae	1989	0	0
Huur	915	8	0
Bydrae	8	0	0
Rente Prow. Administrasie	10	0	0
Balans	289	7	6
	£3689	9	1

Balansstaat.

Balans	£289	7	6
Balans voorhande	14441	10	4
<hr/>			
	£14730	17	10
<hr/>			
Brandkas	£35	0	0
Grond en Geboue	13818	16	4
Meubels	877	1	6
<hr/>			
	£14730	17	10
<hr/>			

(12) VOORTREKKER-GEDENKFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAWE.**

Reiskoste	£16	8	11
Belasting	19	5	0
Kommissie Vergaderings	17	4	2
Heff. Salaris Saakgelastigde	60	0	0
Koste Tenders	4	11	6
Argitek fooie	523	9	3
Bou Kontraktant	16550	0	0
Koste Legging Gedenksteen	5	7	6
Modelle vir Figure	30	0	0
Balans	1926	11	11
<hr/>			
	£19152	18	3
<hr/>			

INKOMSTE.

Balans	£15877	19	5
Heffinge	1519	2	5
Donasies	1238	15	0
Rente	517	1	5
<hr/>			
	£19152	18	3
<hr/>			

Balansstaat.

Balans voorhande	£19620 16 11
	£19620 16 11
Saal	£17694 5 0
Balans	1926 11 11
	£19620 16 11

(13) HULPBEOEWENDE JONGELINGEFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAWE.**

Oorbetalingen	£470 14 1
	£470 14 1

INKOMSTE.

Potchefstroom	£59 19 0
Rustenburg	45 3 7
Lydenburg	32 9 3
Pretoria	40 19 9
Utrecht	35 13 3
Heidelberg	55 16 0
Zeerust	81 7 7
Ermelo	45 11 3
Johannesburg	40 9 6
Boksburg	33 4 11
	£470 14 1

(14) HULPBEOEWENDE GEMEENTEFONDS.**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAWE.**

Lichtenburg	£50 0 0
Goedgegun	150 0 0
Vrededorp	100 0 0
Vrededorp Boufonds	60 0 0
Salaris Ds. Murray	91 2 3

Reiskoste Ds. v. d. Heever	34	2	3
Salaris Ds. v. d. Heever	155	18	4
Goedgegun Koshuis	45	0	0
Witbank	150	0	0
Hef. Salaris Saakgelastigde	40	0	0
Diwerse	15	9	3
Balans	320	0	11
	£1211	13	0

INKOMSTE.

Balans	£505	11	0
Kollektes	418	10	6
Lening	133	13	4
Rente (Agterstallig)	136	18	3
Rente	16	19	11
	£1211	13	0

Balansstaat.

Balans voorhande	£320	0	11
Bankbalans	£320	0	11

(15) BESTRYDING-MAATSKAPLIKE-EUWELS-FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Kommissie Vergadering	£8	11	6
S.A.M. Alliansie	50	0	0
Drukwerk	13	18	9
Sirkuläre	2	16	5
Reiskoste	10	8	6
Oorwinningsfondse	100	0	0
Salaris Organiseerder	30	0	0
Heff. Salaris Saakgelastigde	20	0	0
Balans	379	3	10
	£614	19	0

INKOMSTE.

Balans	£404 10 3
Kollektes	194 14 7
Rente	15 14 2
	<hr/>
	£614 19 0

Balansstaat.

Balans voorhande	£379 3 10
Bankbalans	<hr/> £379 3 10

(16) SAAKGELASTIGDEREKENING.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Oorbetalingen	£4593 18 1
Balans	332 0 11
	<hr/> £4925 19 0

INKOMSTE.

Balans	£143 3 9
Inkomste	4782 15 3
	<hr/> £4925 19 0

Balansstaat.

Balans voorhande	£332 0 11
	<hr/> £332 0 11
Bemaking Lazarette	£285 0 6
Bydrae Westfort	34 14 2
Diwerse	12 6 3
	<hr/> £332 0 11

(17) SONDAGSKOOLSENDELING-SALARIS-FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAVE.

Salarissee	£578	0	0
Kontr. Pred. Pensioenfonds	5	0	0
Put	18	12	9
Balans	58	4	5
	£659	17	2

INKOMSTE.

Balans	£157	16	11
Bydrae	482	10	11
Bydrae Put	18	9	4
Rente	1	0	0
	£659	17	2

Balansstaat.

Balans voorhande	£100	4	5
	£100	4	5
Bankbalans	£58	4	5
Ekstra Kamers	42	0	0
	£100	4	5

(18) SINODALE HULPBEHOEWENDE-JONGELINGE FONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAVE.

Aan Studieleningen	£216	0	0
Hef. Salaris Saakgelastigde	20	0	0
Balans	978	3	4
	£1214	3	4

INKOMSTE.

Balans	£896	6	10
Studieleningen	75	19	0
Legaat	190	0	3
Bydrae	5	0	0
Rente	46	17	3
	£1214	3	4

Balansstaat.

Balans voorhande	£2369	4	4
	£2369	4	4
Studieleningen	£1391	1	0
Bankbalans	978	3	4
	£2369	4	4

(19) AFRIKAANSE BYBELVERTALINGFONDS.
Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGawe.

Oorbetalingen	£9	7	7
	£9	7	7

INKOMSTE.

Bydrae	£9	7	7
	£9	7	7

(20) SONDAGSKOOLKOMMISSIEFONDS.

Balansstaat.

Balans voorhande	£6	7	0
Bankbalans	£6	7	0

(21) ALMANAKREKENING.
Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGawe.

Oorbetalingen	£325	2	9
Balans	47	12	6
	£372	15	3

INKOMSTE.

Balans	£26	17	9
Inkomste	345	17	6
	£372	15	3

Balansstaat.

Balans voorhande	£47	12	6
Bankbalans	£47	12	6

(22) HOSPITAAL-BEARBEIDINGFONDS,
PRETORIA.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Salaris Arbeider	£129	0	0
Heffing Sal. Saakgelastigde	5	0	0
Balans	2	5	7
	£136	5	7

INKOMSTE.

Balans	£37	4	7
Bydrae	99	1	0
	£136	5	7

Balansstaat.

Balans voorhande	£2	5	7
Bankbalans	£2	5	7

(23) BEARBEIDING STUDERENDE JEUGFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Kommissie Vergaderinge	£12	5	3
Assuransie	12	1	0
Salaris en Reiskoste	550	0	0
Heffing Salaris Saakgelastigde	5	0	0
Balans	327	19	2
	£907	5	5

INKOMSTE.

Balans	£198	2	2
K. S. V. Bydrae	41	13	4
O.V.S. Bydrae	279	12	0
Natal Bydrae	61	4	0
Transvaal Bydrae	312	0	0
Rente	14	13	11
	£907	5	5

Balansstaat.

Balans voorhande	£327	19	2
Bankbalans	£327	19	2

(24) WITBANK-GEMEENTEFONDS.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Reiskoste	£88	18	7
Storting vir Rente	163	10	6
Storting vir Skuld	302	18	7
Balans	113	18	2
	£669	5	10

INKOMSTE.

Bydrae vir Rente	£203	10	6
Bydrae vir Skuld	465	15	4
	£669	5	10

Balansstaat.

Balans voorhande	£113	18	2
Bankbalans	£113	18	2

**(25) VOORLOPIGE REKENING IN VERBAND MET
DIE VERKOOP VAN BOEK "BOUSTOWWE
VIR KERKGESKIEDENIS".**

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAAWE.

Sinod. Fonds Transvaal	£49	6	5
Sinod. Fonds O.V.S.	49	6	5
Sinod. Fonds Natal	14	1	9
<hr/>			
	£112	14	7

INKOMSTE.

Gestort	£112	14	7
<hr/>			
	£112	14	7

(26) BELEGGINGE.

Balansstaat.

Landbank vaste Deposito	2000	0	0
Gem. Zwartruggens Lening	700	0	0
Johannesburg Ring Send. Kom. Lening	450	0	0
T. van Niekerk Verband	500	0	0
<hr/>			
	£3650	0	0

(27) SPAARBANKREKENING.

Balansstaat.

United Building Society	£666	8	9
S.A. Permanent Mutual Bld. Society .	787	9	11
<hr/>			
	£1453	18	8

(28) AGTERSTALLIGE RENTEREKENING.

Gemeente Roossenekal	£606	12	2
Gemeente Zwartruggens	22	15	0
T. van Niekerk	15	0	0
<hr/>			
	£644	7	2

Die bedrag van £218:13:11, agterstallige rente deur die Nedersettingskommissie verskuldig aan die Sinodale Fonds, is afgeskryf ooreenkomsdig die besluit van die Sinode van 1928, (Sien Notule bladsy 64).

OPSOMMING.

Sinodale Fonds	£6445	13	1
Sinodale Sendingfonds..	£695	10	3
Sending-Onder-Iraelfonds	1942	9	10
Spoorwegpredikant-salarisfonds..	1353	0	5
Armesorgfonds	289	7	6
Voortrekker-Gedenkfonds..	1926	11	11
Hulpbehoewende-Gemeentefonds	320	0	11
Bestryding-Maatsk.-Euwelsfonds	379	3	10
Saakgelastigde-Rekening..	332	0	11
Sondagskoolsendeling-salarisfonds	58	4	5
Sinodale Hulpbeh.-Jongel.fonds	978	3	4
Sondagskoolkommisjiefonds	6	7	0
Almanakrekening	47	12	6
Belegginge	3650	0	0
Spaarbankrekening	1453	18	8
Nedersettinge-(Spesiale)-Rekening	545	19	4
Hospitaal-Bearbeidingfonds (Pta.)..		2	5
Bearbeiding-Studerende-Jeugfonds		327	19
Witbank-Gemeentefonds		113	18
Bankbalans..	7598	15	4
	£14,233	11	1
	£14,233	11	1

NO. 2 REKENING IN VERBAND MET RINGS HULP-BEHOEWENDE-JONGELINGEFONDS.

(1) RING VAN PRETORIA.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Studie-lenings	£55	0	0
Ring van Rustenburg.....	29	17	4
Heffing Salaris Saakgelastigde	5	0	0
Balans	18	4	9
	£108	2	1

INKOMSTE.

Balans	£47	2	8
Kollektes	40	19	9
Studielenings	19	13	0
Rente	0	5	8
Diwerse	0	1	0
	£108	2	1

Balansstaat.

Balans voorhande	£609	1	9
	£609	1	9
Studienings	£590	17	0
Bankbalans	18	4	9
	£609	1	9

(2) RING VAN JOHANNESBURG.**Staat van Inkomste en Uitgawe.****UITGAWE.**

Studienings	£218	0	0
Reiskoste	1	17	6
Seribaat Koste	1	1	10
Heffing Salaris Saakgelastigde	5	0	0
Balans	187	0	8
	£413	0	0

INKOMSTE.

Balans	£171	11	2
Kollektes	40	9	6
Rente	142	14	4
Skuld v. d. Broek	31	5	0
Studienings	27	0	0
	£413	0	0

Balansstaat.

Balans voorhande	£4378	9	8
	£4378	9	8
Studienings	£1374	14	0
Verbande	2100	0	0
Vaste belegging	400	0	0
Skuld v. d. Broek	316	15	0
Balans	187	0	8
	£4378	9	8

(3) RING VAN LYDENBURG.

Staat van Inkomste en Uitgawe.

UITGAWE.

Heffing Salaris Saakgel.	£3 0 0
Balans.	115 10 9
	£118 10 9

INKOMSTE.

Balans.	£86 9 5
Kollektes	32 1 4
	£118 10 9

Balansstaat.

Balans voorhande	£1130 10 9
	£1130 10 9
Studielenings	£1015 0 0
Bankbalans	115 10 9
	£1130 10 9

S. MARTIN,
Saakgelastigde.

Kerkkantoor,
Pretoria, 4 Febr., 1931.

Die bestaande state, 1 tot 28, van Inkomste en Uitgawe en Balansstate, sowel as die Boeke en Bewyssstukske het ek noukeurig nagegaan en ek sertifiseer hiermee dat ek die behoorlik opgetrek en uiteengesit vind, en dat hulle 'n juiste en korrekte toestand van die fondse wat onder beheer van die Saakgelastigde was, op 31 Desember 1930, weergee.

R. S. PEARSE,
Pretoria, Ouditeur.

BYLAE XXXVIII.

VERSLAG VAN DIE KERKKANTOORKOMMISSIE.

Hoogeerw. Moderator,

Die Kerkkantoor-kommissie het die eer die volgende verslag van sy werkzaamhede aan u voor te lê:

(1) **Vergaderinge:** U Kommissie het elfmaal vergader.

(2) **Personeel:** Weens die vertrek van Ds. J. S. Theron na die Kaap-Provincie en die bedanking van Mn. H. R. Solomon omdat die Johannesburgse Hospitaal so veel van sy tyd, as Voorsitter van die Raad, in beslag neem, het daar twee vaktures ontstaan. In die plek van Ds. Theron het die Sinodale Kommissie Mn. I. P. Marais benoem; die plek van Mn. Solomon, wat maar onlangs bedank het, is nog nie aangevul nie.

(3) **Assistent vir Saakgelastigde:** Die werk in die Kerkkantoor het so vermeerder dat u Kommissie in 1928, tydelike hulp aan die Saakgelastigde moes gee en in 1929, dit noodsaklik geag het om 'n vaste aanstelling te maak.

(4) **Kerklike Boekwinkel:** Nou dat die Kerk sy eie kantore het, waarin die nodige voorsiening gemaak kan word vir 'n kerklike boekwinkel, rus dit by die Sinode om 'n definitiewe besluit oor die oprigting, al dan nie, daarvan te neem.

(5) **Rings Hulpbehoewende-Jongelingefondse:** Die fondse van die Ringe van Johannesburg, Pretoria en Lydenburg word op hulle versoek deur u Kommissie geadmireer, waarvan elk jaarliks 'n heffing van £5 in die Sinodale Fonds stort. Sien Art. 136 (1).

(6) **Ander Fondse:** Op die spesiale versoek van die betrokke Kommissie het u kommissie die kwester van die Fonds vir Bearbeiding van die Studerende Jeug en die Pretoriase Hospitaal-Bearbeidingsfonds aan die Saakgelastigde opgedra op voorwaarde dat 'n jaarlikse heffing van

£5 in die Sinodale Fonds gestort sal word. Tockenning van studielening bly egter by die Kommissies van die Ringe.

(7) Sinodale Hulpbehoewende-Jongelingefonds:

Met verwysing na die rapport van die Saakgelastigde aan die Sinode van 1928, (Sien bladsy 234) wil u kommissie nou aanbeveel dat die Sinode die afskrywing van die volgende autoriseer:

Ella du Plessis	£1	9	0
L. P. Swart	13	10	0
R. A. v. Wyk	45	0	0
M. J. Botha	70	0	0
Elsie de Koker	10	0	0
Freida Calitz	4	10	0
Aletta v. Vreden	4	10	0
Susanna Schepers	4	10	0
J. J. Botha	10	0	0
G. M. Geringer	90	0	0
M. Richter	20	0	0
J. H. R. de Beer	5	10	0
D. Viljoen	22	10	0
C. Vosser	37	10	0
K. Venter	3	10	6
<hr/>			
	£342	9	6
<hr/>			

(8) Vechtkop: Hierdie plaas is nou verhuur vir 'n tydperk van $4\frac{1}{2}$ jaar vanaf 2 April 1930, vir £31 per jaar. 'n Huurkontrak, waarin duidelike bepalinge voorkom vir die beskerming van die feesgebou, die regte en voorregte van feesgangers, asook van die Evangelis wat daar woon, is aangegaan.

(9) Assuransie Kerklike Eiendomme: U Kommissie het hierdie saak onder die aandag van verskeie maatskappe gebring met die gevolg dat die Brand-Assuransie-raad 'n algemene tarief van $1/3\%$ per jaar vasgestel het ten opsigte van alle eiendomme van die Ned. Herv. of Geref. Kerk van S.A., belasbaar onder klas A, soos b.v. Kerkgeboue, Sale, Postorieë, Koshuise en dergelike.

10. Woltemadefonds: U Kommissie het o p versoek van die Woltemade-Fonds-Kommissie die balans van die genoemde fonds as 'n onvoorwaardelike skenking aan die Kerk aangeneem en onderworpe aan die goedkeuring van die Hoogeerw. Sinode. Die bate van die fonds bestaan uit :

Verband C. Hofmeyr	£600	0	0
Belegging Bougenootskap	541	13	11
Studielening	669	15	6
Skuldbewys Ds. C. D. Murray	500	0	0
Skuldbewys D. J. Smal	500	0	0
Balans in Bank	69	5	6
	<hr/>		
	£2880	14	11
	<hr/>		

U Kommissie meen dat hy aan al die bepalings van sy opdragte voldoen het.

Met toebidding van Gods rykste seëninge op die ver rigtinge van die Hoogeerw. Sinode, het ons die eer ons te noem,

Hoogeerw. Heer,

U dienswillige dienaars,

D. VAN VELDEN.

L. P. MARAIS.

Wm. NICOL.

J. M. LOUW.

Pretoria,

7 Maart 1931.

BYLAE XXXIX.
VERSLAG VAN DIE ARGIVARIS.

Hoogeerw. Moderator.

Die ondergetekende het die eer om die volgende verslag van sy werkzaamhede oor die afgelope drie jaar, wat duidelikheidshalwe in twee hoofdele, t.w. "Argief" en "Sending-Argief" verdeel is, voor te lê:—

"A" Argief.

(1) **Argief op Heidelberg:** Hierdie deel van die Argief is nog nie oorgeneem nie. Noudat daar ruim voorstiening daarvoor gemaak is, sal dit so spoedig moontlik oorgeneem en hierheen vervoer word.

(2) **Veranderinge in Registers:** Om bogenoemde rede is die veranderinge in die Registers, wat sedert die indienstreding van die Argivaris in 1926, deur die Sinodale Kommissie goedgekeur is, nog nie aangebring nie.

(3) **Kerkorgaan:** Die jaargange van „De Kerkbode“ vir die afgelope drie jaar, is aan die Argief toegevoeg.

(4) **Ontvange Stukke:** Die stukke wat gedurende die afgelope drie jaar deur die Ringseriba's opgestuur is, is behoorlik ingebind en by die Argief gelê.

(5) **Ontbrekende Stukke:** Die volgende stukke ontbreek nog:

a. **Sinode:**

Die oorspronklike handelinge van die Sinode van 1928, met die daarbybehorende stukke.

b. **Ringe:**

Van Gemeente Witbank, Geldelike Staat B. vir 1929.

Van Gemeente Babanango, Doop- en Lidmaatregisterafskrifte vir 1929.

Van Gemeente Zwartruggens, al die geldelike state vir 1927 en 1928.

Van Gemeente Koster-Derby, al die geldelike state vir 1925, 1926 en 1928.

Van Gemeente Dclarey, geldelike Staat B. vir 1926.

(6) **Boeke van Afgetrede Ringskwestors:** Die boeke van die Ringe van Zeerust en Lydenburg is nog nie vir

bewaring in die Argief, aangestuur nie. (Sien Notule 1928, bladsy 221 en 238).

"B" Sending-Argief.

(1) **Ontvange Stukke:** Die stukke wat, van die vorige Argivaris oorgeneem is, en wat gedurende die laaste drie jaar van die Scriba's van die Ring-Sendingkonferensies ingekom het, is by die Argief gevoeg.

(2) **Ontbrekende Stukke:** Die volgende stukke ontbreek nog:

(a) Handelinge van Riig-Sendingkonferensie;

Ring van Potchefstroom: 1930.

Ring van Utrecht: 1930.

Ring van Zeerust: 1930.

Ring van Boksburg: 1930.

(b) Doopregisterafskrifte:

Ring van Potchefstroom:

Leeuwardenstad 1929.

Potchefstroom 1929.

Ring van Lydenburg:

Barberton 1924, 1925, 1926, 1927, 1929.

Witbank 1926, 1929.

Ring van Pretoria:

Magaliesberg 1929.

Ring van Utrecht:

Amersfoort 1929.

Babanango 1929.

Utrecht 1929.

Vryheid 1929.

Volksrust 1929.

Wakkerstroom 1929.

Ring van Heidelberg:

Greylingstad 1926.

Ring van Zeerust:

Malopo 1926, 1927, 1928.

Coligny 1929.

Ring van Ermelo:

Morgenzon 1928.

Ring van Boksburg:

Delmas 1929.

(c) Lidmaatregisterafskrifte:

Ring van Potchefstroom:

- Wolmaransstad 1925, 1926, 1927.
 Leeuwdoornsstad 1929.
 Potchefstroom 1929.
- Ring van Lydenburg:**
 Barberton 1924.
 Machadodorp 1928.
 Roossenekal 1925.
 Witbank 1925, 1926, 1927, 1929.
 Sekoekoensland 1929.
- Ring van Pretoria:**
 Magaliesberg 1929.
- Ring van Utrecht:**
 Amersfoort 1929.
 Babanango 1929.
 Utrecht 1929.
 Vryheid 1929.
 Volksrust 1929.
 Wakkerstroom 1929.
- Ring van Zeerust:**
 Coligny 1926, 1927, 1928, 1929.
 Malopo 1926, 1927, 1928.
- Ring van Ermelo:**
 Morgenzon 1925, 1926, 1928.
- Ring van Boksburg:**
 Delmas 1929.

(3) Statistiek:

Weens versuim in die toesending van die statistieke opgawes onmiddellik na afloop van die Ringssendingkonferensie, kon hierdie informasie nie aan die Kompilator van ons Kerklike Jaarboek verskaf word nie.

Met toebidding van die seën van die Heer op al die verrigtinge van die HoogEerw. Sinode.

U dienswillige dienaar,

S. MARTIN,
 Argivaris.

Kerkkantoor,

Pretoria,

25 Februarie 1931.

BYLAE XL.

HERDERLIKE BRIEF

Van die Sinode van die Ned. Herv. of Geref Kerk van Suid-Afrika, aan die Gemeentes van ons Kerk,

Seer Geliefde Broeders en Susters in die Heer,

Genade, Barmhartigheid en Vrede word u geskenk en vermenigvuldig van God, onse Vader, en Jesus Christus, onse Heer, deur die Heilige Gees.

Hierdie Hoogste Vergadering van u Kerk, byeenvergaar te Pretoria, op 8 April 1931 en volgende dae vir sy gewone driejaarlike sitting, bid u toe, dat in u mag vervul word die opdrag van die Apostel Petrus in sy eerste Sendbrief: "Gelyk Hij, Die u geroepen heeft heilig is, zoo wordt ook gij zelven heilig in al uwen wandel; wetende, dat gij niet door vergankelike dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die u van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbaar bloed van Christus, als van een onbestraffelik en onbevlekt Lam."

Die afgelope drie jaar het ons, sowel op ekonomies as op kerklik gebied buitengewone tye laat beleef. Waar die Goduitdagende geroep al luider verneem geword is: —"Laat ons hunne banden verscheuren, en hunne touwen van ons werpen",—daar het die Almagtige God Sy kragtige Hand uitgestrek en die hele mensdom vasgevat in 'n ongekende, wereldwyе depressie, wat regering en onderdaan magteloos en radeloos laat staan het. Het ons Sy stem daarin verneem: "Laat af, en weet dat Ik God ben"? Het dit ons tot stilstand en aanbidding gebreng? Het ons Gods bedoeling daarmee al gevatt,—onder meer, om God nie te ontvreem, wat Hem toekom nie; versigtigheid en spaarsaamheid in ons eie lewe te beoefen, en 'n gevoel van afhanklikheid van God en dankbaarheid vir wat ons nog besit, te openbaar?

Op kerklik gebied was ons geliefde Kweekskool in die drie jaar die brandpunt van stryd en verdeeldheid van gevoele. Ons dank God dat Hy die Kaapse Kerk van skeuring bewaar het, en dat in die boesem van ons eie kerk daar nog die mate van kalmte, besadigheid en verdraagsaamheid heers. In kinderlike geloof bid ons dat

God, na Sy ondeurgrondelike Raad, uit hierdie skynbare kwaad veel heil en goed vir ons kerk mag laat gebore word!

Hierdie Sitting van die Sinode was gekenmerk deur

I. Buitengewone Gebeurtenisse.

1. Die werksaanhede is voorafgegaan deur die Plegtige Inwyding van die Voortrekker-Gedenksaal. Met blydskap en dankbaarheid sal die gemeentes, wat sy oprigting, deur hulle bydraes, moontlik gemaak het, verneem dat dit in alle opsigte doelmatig en suksesvol is. Dis 'n waardige aandenking van die Voortrekkers; dis 'n sieraad vir ons kerk; dis tot eer van God! Die Sinode wens langs hierdie weg sy oopregte dank te bring aan almal wat deur hulle bydraes deel geneem het aan die oprigting en meubelering van hierdie Voortrekker-Monument. En waar besluit is tot die daarstelling van 'n Museum vir Voortrekker-oudhede in die gebou, word die belangstelling en samewerking van ons gemeentes ook daarvoor, andermaal, gevra.

2. Na 'n vakature van ettelike jare, kon met hierdie geleentheid die Plegtige Bevestiging van die Nuwe Algemene Sekretaris vir Armsorg plaasvind. Dit het die Sinodale Kommissie geluk om die dienste van Ds. P. du Toit, vrocér van Lichtenburg, te verseker. In hierdie tyd waarin 'n groot deel van ons volk in steeds dieper armoede en ellende wegsink, sal sy aanstelling seker aller-weë verwelkom word. Groot verwagtings word van sy werk gekoester. Mag hy vir die Transvaalse kerk wees, wat Ds. Luckhoff in hierdie betrekking vir die Kaapse kerk is. Ons dra hom en sy werk aan die ernstige voorbidding van al die gemeentes op, sodat hy mag word 'n hefboom in Gods hand om die sinkende deel van ons volk op te hef!

3. Soas in die verlede vir die Sending en Armsorg, is die keer ook 'n Volle dag afgesonder vir die Jeug. Dis die eeu van die kind. Die belang van die jeug roep om die ernstige aandag en duidelike leiding van die kerk. Dit kom hulle toe. Hulle behoud is die redding van die volk. Hulle is die volle erfgename van die beste besittings wat ons het as 'n kerk en volk. Ons mag hulle geen grond gee om te vermoed of beweer, dat die kerk nie sy volle aandag skenk aan hulle belang nie.

4. Van buitengewone belang was ook die behande-

ling van die huidige geskil aangaande die leer. Die groot getal beskrywingspunte rakende die leerkwessie, was genoegsaam bewys dat die gemoed van menig lid van die Sinode ontroer was, en dit was seker maar die vertolking van wat in u hart ook omgegaan het. Wellig was dit ook u verlange dat die saak met hierdie sitting finaliteit sou bereik. Ons verstaan daardie begeerte en eerbiedig dit. Maar ons moet u hier die versekering bring dat ons oortuig is dat God Self die Bewerker was van die byna eenparige besluit wat geval het. Ons mag die woord uit sy verband ruk en hier toepas:

“Dit werk is door Gods Alvermogen,
Door 's Heeren Hand alleen geschied.
Het is een wonder in onz' oogen,
Wy zien het, maar doorgonden 't niet”.

Waar die algemene vrees was: 'n Stormagtige Sinode met harde worde,—daar was die botoon: "Dat de broederlike liefde blyve"; "opdat sy allen een zyn". En waar ons die oortuiging uitspreek dat dit nie maar 'n skijnvrede was nie; ook nie 'n vrede gekoop teen die te dure prijs van die opgee van eie beginsels en oortuiginge nie, sal u, Gelyke Gemeentes, saam met ons God dank en Hem al die eer gee.

"Andermaal het die Sinode sy gehegtheid uitgespreek aan die Heilige Skrif as die onfeilbaar Woord van God, en die Belydenisskrifte van ons Kerk, soos vervat in die drie Formuliere van Enigheid, en alle leerlinge verwerp wat daarteen stry".

'n Spesiale Leerkommissie van sewe is deur die Sinode benoem om op die beskrywingspunte en aanhangige sake rakende die leerkwessie in te gaan en later te rapporteer. Met hulle gewigtige werk beveel ons hulle u aller ernstige voorbidding aan.

By die behandeling van die werksaamhede, is ons telkens tot die oortuiging gekom, dat daar vele

II. Verblydende Tekens

is wat dien vermeld te word.

1. Met ootmoedige dankbaarheid jeens die Heer het ons verneem uit die verslag van die H.E. Aktuarius dat daar nog steeds groei en ontwikkeling is in ons kerk. Ses nuwe gemeentes is in die drie jaar gestig. Die getal staan nou op 95, waarvan ongelukkig nie minder as 46 nog meer as 1,000 lede elk tel. Sedert 1912 het die ledetal

verdubbel, en vir die eerste maal in die geskiedenis van ons kerk, staan die ledetal op 100,000 en die sieletal oor die 200,000. Watter krag, so al die harte gewen word vir die Godsryk! Watter verantwoordelikheid om almal te besiel met die suiwere leer en vervul te sien met die gees van genade en gebede! Watter oproep om meer arbeiders en werkkragte! Mag die gedagte aan die sieleheil van die 200,000 en voorgangers en gemeente waarlik beetpak en besiel met vernuwde ywer en getrouheid in Gods werk!

2. Die sinkend deel van ons volk, verarm deur die druk van tye en omstandighede, ontvang met klimmende belangstelling en erns die aandag van die kerk. Besielende toesprake is daar op die Armsorgdag gelewer deur Di. Luckhoff en Albertyn van die Kaapse Kerk en Ds. P. du Toit, ons Armsorgsekretaris. En waar ons nou ons eie Armsorgsekretaris besit, wil ons die gemeentes ook laat besef dat hy nie met 'n toormiddel hervorming en opheffing kan bewerk nie. Sy arbeid is nie net aan die kerk nie, maar ook deur die kerk. Laat ons waak teen pessimisme wat onsself betref. Ons is nog nie almal Arm Blankes wat moet gehelp word nie,—maar baie kan en moet nog hulp verleen. Laat ons waak teen 'n onvrugbare en hardvogtige kritiek teenoor die wat sink, — dit druk nog dieper neer,—en hulle het opheffing en besieling nodig. Simpatieke bejeëning, hartelike meegevoel, voortdurende voorbidding, is u roeping teenoor die verarmde en veragterde van u volk. Maar aanspraak word ook gemaak op u daadwerklike hulp. Diep meegevoel het kosbare waarde, maar dit voed nie 'n leë maag en dit kleed nie 'n naakte liggaam nie. Laat ons nie vergeet wat Mattheus ons in Hoofstuk 25:40 sê: dat die laaste ordeel groteliks sal gaan oor wat ons gedoen het om die medemens te help. "Vir sover julle dit gedoen het aan één van die geringstes van hierdie broers van My, het julle dit aan My gedoen".

3. Die groot saak van die **Uitbreiding van Gods Koninkrijk** is prominent voor die aandag van die Sinode gewees, en met dankbaarheid is kennis geneem van die toenemende belangstelling en ywer beide onder blank en gekleurde. Uit die Rapport oor die Sending het geblyk dat die kleurling gemeente op die Rand £1:2:9 per lidmaat in 1930 opgebring het, en die Compound Sending 13/- per lidmaat. Die Sinode het die belangrike besluit geneem om

oor te gaan tot die stigting van 'n N. G. Sending kerk. Tog bly die opdrag van 2000 jaar gelede, om die hele wêrld te evangeliseer, die roeping van die Kristelike kerk self, en kom die ernstige vraag of ons nie, in hierdie weegskaal opgeweeg, vér te lig bevind word nie. As ons as Protestante ons stel teenoor die volgende statistiek, wat sal ons kan sê in selfverdediging? Teenoor die 942,450,000 heidene en 225,150,000 Jode en Mohammedane, is daar maar 206,900,000 Protestante op die wêrld. Die werk gaan veral gebuk onder gebrek aan fondse; en is dit omdat daar nie geld is nie? In die Unie is laaste jaar bestee aan: Moters £14,000,000; sigarette £3,900,000; drank £6,230,000; en die Sending, maar £200,000. Wat 'n verhouding! En dan vind ons dat van die 200,000 siele in ons kerk, maar 10,000 tot die sending organisasies behoort. Ons wil u opwek tot meer kragtinspanning vir hierdie saak, sodat ons aan ons opdrag kan beantwoord: "Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen opdat gij zoudt zijn tot zaligheid tot aan het uiterste der aarde".

4. Dit verbly ons ook om u die naderende komst van die Afrikaanse Bybel te kan aankondig. In 1932 sal die hele Afrikaanse Bybel in druk verskyn. Die Kommissie vir Bybelverspreiding het die dienste van die Br. Christo Kriel, seun van wyle Ds. A. P. Kriel, verkry om as Kolporteur op te tree. Ook mag dit van diens wees om ons genaamtes te waarsku teen agente wat rondgaan om, sonder kerklike sanksie, met groot wins, by die begin, Afr. Bybels van die hand te sit. Hierdie berig van die voltooiing van die Afr. Bybel, verbly seker die hart van baie onder ons volk, maar veral die van Jong Suid-Afrika, wat verlangend uitsien na die dierbaar Bybelboek in eie Moedertaal. Ons vertrou dan ook dat die uitgawe van die Bybel in ons geliefde Afrikaanse taalvorm grootlik sal bydra om die liefde tot en ondersoek van die lewende Woord van God kragtig te bevorder in die hart van ons volk.

5. Met blykskap het die Sinode Ds. P. J. Viljoen en Ds. H. S. M. Botha wat die groete van die Kaapse en Vrystaatse Sinodes oorgebring het, verwelkom. Nie alleen was die daad self 'n bewys van broederlikheid en eenheid nie, maar hulle toesprake het ook daarvan getuig. Tereg is daarop gewys dat as die kerk in één Provincie voorspoed en welvaart geniet, die kerk in die ander Provinsies hulle van harte saam verbly; en dat, as die één

ly, in druk en donkerheid verkeer, dit ook 'n donker wolk skep oor die ander. Die ondervinding het ons die waarheid hiervan geleer. Mag die bande nouer toegehaal en die eenheid steeds inniger gevoel word; want dis net uiterlike grense, maar nie bloed en innerlike belang en ideale wat ons skei nie.

6. Ook kan ons met blykskap meld dat daar gedurende die drie jaar ernstige pogings aangewend is om 'n beter verhouding te bewerk tussen ons kerk en die Ned. Herv. Kerk. 'n Duidelike gedragslyn is deur ons voorgelê as basis vir 'n gesonde verstandhouding. 'n Paar ontmoetinge het plaas gevind maar die saak het nog nie tot finaliteit gekom nie.

7. 'n Voorwaartse stap wat seker die hart van die kerk sal verbly is die aanstelling van 'n **Spesiale Arbeider onder die Studerende Jeug** op ons Universiteite en Normaalskole, in die persoon van Dr. F. D. Moorrees. Wat 'n kostelike arbeidsveld bied die 1,100 studente van ons kerk, wat onder sy bearbeiding val! Wat 'n baat vir kerk en volk as die getal later in verantwoordelike betrekkinge kan staan, toegerus met die onmisbaarste,—die vrese van die Heer!

Ook die arbeid onder die Lammers van Gods kudde het geseënde vordering gemaak. Die Transvaalse Kerk het besluit om te deel in die aanstelling van die Algemene Sondagskoolsekretaris vir die vier Gefedereerde Kerke. Andermaal word die oopregte dank van die Kerk gebring aan die groot getal toegewyde manne en vroue, wat met kragtinspanning en opoffering, hulle wy aan die saak van Sondagskoolonderwys. Mag hulle, as goeie en getroue diensknegte en diensmaagde, eens met gejuig weerkeer, draende hulle skowe! Pogings tot nouer samewerking tussen Kerk, Skool en Huis is in die drie jaar aangewend. Dis 'n drievoudige snoer, wat nie mag verbreek word nie. 'n Ernstige beroep word op al die kerkrade gedoen om doeltreffende samewerking van hierdie liggame te bevorder.

8. Met dankbaarheid is daar kennis geneem van die werk van die "Oxford Groep Beweging". Daarom is ook die volgende besluit deur die Sinode oor die saak geneem: "Die Sinode beveel aan, dat waar die beweging in 'n gemeente sy verskyning maak, die Kerkraad en Predikant nie vyandig daarteen sal optree nie, maar alles in hulle vermoë sal doen om dit onder hulle invloed te kry;

toesig daaroor te hou en dit in 'n goeie rigting te stuur".

Dit alles verbly ons,—dog daar is geen see sonder storms, geen dag sonder nag, geen hemel sonder wolke nie. Ons kerklike lewe ken ook sy skaduweesy. Daarom wens die Sinode ook enige

III. Waarskuwinge

as stem van hierdie vergadering tot ons gemeentes te laat uitgaan. Ten spyte van so veel wat verbly en bemoedig, sal ons seker nie die hoof omhoog hef en uitroep: "Ik ben ryk en verrykt geworden, en heb geens dings gebrek". Daar is veel wat ons diep beskaamd moet maak en ons hoof laat buig.

Naas die kosbare Gedenksaal hang ons die skildery van ons geestelike lewes, en die geestelike lewe in ons gemeentes. Is die net so sierlik, sterk en skoon? Moet ons nie treur oor die armoedige geestelike lewe en die oppervlakkige sondebесef van baie kristene nie? Moet ons nie bely dat daar te min kragdadige bekeringe is onder afgedwaalde nie? Die sondestroom is breed en diep geword, en sy vaart neem steeds sneller afmetinge aan. In die veelvuldige draaikolke van daardie stroom gaan menig lewensboot ten onder, en op die skerp getande rotse aan sy sy, lê menig lewenswrak. Daarom wil ons die leraars en kristenarbeiders opwek om met des te meer erns en duidelikheid die Woord van God, wat die krag tot saligheid is, aan siele te verkondig.

Ons moet u waarsku teen die tydges. Dis 'n tyd van losbandigheid en oppervlakkigheid. Die rigting van baie is weg van die kerk en die godsdiens. Wees gewaarsku! Maak u oë oop vir uself en u huis! Ewige dinge is in die spel. Ons waarsku teen 'n onbedagsame versuum van die huisaltaar, wat lei tot 'n lewe van biddeloosheid. Ons waarsku teen nalatigheid om Gods Huis geereld te besoek,—dit lei tot vervreemding van God en Sy gebod en die heiligung van Sy dag. Wees gewaarsku teen die gees van toenemende uithuisigheid. Dit is een van die sterktes van die Bose geword om huislike bande te laat verslap en die gesinslewe te verwoes. Dit werk die sedeloosheid in die hand en voer met 'n vloedstroom na die draaikolke van onsedelikheid en verlore selfrespek.

Weens die verwoestende werk wat die drank-duiwel nog steeds aanrig, wil die Sinode, by al die middels wat reeds ter hand geneem word, 'n ernstige versoek rig tot

kristene om by geleentheid van bruilofte en publieke funksies, geen bedwelmende drank aan te bied of te gebruik nie. En sal ons nie, deur eenparig op te tree, die stryd waarin ons kerk gewikkeld is in verband met die Dopstelsel, tot 'n besliste oorwinning voer nie!

En die drukkende tye wat ons beleef, eis seker ook 'n ernstige waarskuwing teen weelderigheid van lewe. Is dit 'n onverdiende verwyt dat baie van die vroeër welgesteldes vandag uitsak net omdat hulle in beter tye te weelderig en groot geleef het? En met die oog op die toenemende armoede en ellende om ons heen.—laat ons die onsalige en verderflike wedywer om groot te leef en te vertoon, nalaat, ons luste bedwing en ons oefen in matigheid en vergenoegdheid van lewe. Ons benadeel onsself en ons verswaar die las van die arme, wat reeds so swaar gebuk gaan.

Ons het 'n terugblik gewerp, — met die indrukke daarvan keer ons die aangesig na voor en wys ons ten slotte op

IV. Die Roeping van die Kerk.

Hoe groot en heerlik is die moontlikhede, — hoe ontsetend die verantwoordelikheid! Die vraagstukke waarmee die kerk te doen kry vermenigvuldig. Nuwe veld vir arbeid en invloed open hul. Is die Kerk van Christus gereed en opgewas vir sy taak? Die wêrelд is klaar om te beweer dat die kerk misluk het. Die opvatting wen veld dat die kerk uitgedien het; nie meer 'n boodskap het vir ons eeu nie; en nie aanpas by teenwoordige eise nie. Laat die gedagte ver van ons wees! Die ou Evangelie is 'n beproefde middel, en gewis nog 'n krag Gods tot saligheid. Maar dan moet die kerk ook sy roeping verstaan en kragtig handhaaf. Ons moet op wees en bou, wil ons dat die God van die Hemel sal laat geluk. Ons mag nie die hoof laat sak en die hande slap laat hang nie, asof ons nie meer glo dat God regeer en Christus Sy kerk in stand hou nie.

Luther, die man van moed en durf, was by seker geleentheid baie terneergedruk en mismoedig. Vir 'n paar dae het hy gesit met sy hoof tussen sy hande. Vir sy vrome vrou het dit te veel geword. Gevolgelik het sy haar in swart klere en lamfer gekleed, en so, in rougewaad, na Luther gegaan. Verskrik kyk hy op en vra: "Maar wie is dan dood"? "God is dood", was haar ant-

woord, "en vir drie dae sit Sy kneg, Martin Luther, al Sy dood te betreur". Dit was genoeg om Luther weer homself te maak.

Waar die wolke soms donker en onheilspellend aan die gesigseinder saampak, — laat ons nie vergeet, — die Sonne der Geregtigheid is nog daaragter. En daarom kan en moet die geloof sing:

"Rupe stormen mogen woeden,
Alles om mij heen zij nacht,
God, mijn God, zal mij behoeden,
God houdt voor mijn heil de wacht.
Moet ik lang zijn hulp verbeiden,
Zijne liefde blijft mij leiden;
Door een nacht, hoe zwart, hoe dicht,
Voert Hij mij in 't eeuwig licht".

Ons dank God dat daar orals ook duidelike tekens is van die behoefté aan dieper geestelike lewe, en daarom wil die Sinode aanbeveel dat daar kleiner konferensies in verskillende groepe van Ringe gehou sal word tot vervulling van hierdie diepgevoelde behoefté. Dit is tog so noodsaklik dat Gods volk op 'n hoër peil van toewyding sal lewe. Het die Heer dan nie Self gesê nie, dat sonder heiligmaking sal niemand God sien nie?

Broeders en Susters! ons beveel u Gode, en bid u toe die vervulling van die belofte in Filip. 4:19,—"Doch mijn God zal, naar Zijnen rijkdom, vervullen al uwen nooddrust in heerlikheid, door Christus Jezus". Hem dan sy die heerlikheid in die gemeente, deur Christus Jesus, in alle geslag, tot alle eeuwigheid. Amen.

PAUL NEL, Moderator.

Wm. NICOL, Assessor.

G. B. A. GERDENER, Actuarieus.

J. M. LOUW, Seriba.

Pretoria, 27 April 1931.

INHOUD

(Wat hieronder in vet druk verskyn, sien op die behandeling van verslae, ens., wat as bylaes opgeneem is.)

Actuarius, Verslag van	21
Admissieksamenkommissie, Verslag van verteenwoordiger op	25
Afrikaanse Gesangbundel, Verslag van Kommissie vir 53, 249,	271
Afrika Evangeliebond	65, 244
Aftreding van Predikante	47, 166
Algemene Sake, Verslag van Kommissie vir	49, 50, 65
Amptenare, Kiesing van	8
Angoniland	19, 130, 185
Argentinië	20, 131
Argivaris, Verslag van	66, 278
Armesorgdag	33, 211, 221
Armesorg-Sekretaris	16, 65, 128, 212, 223, 224
Armesorg, Verslag van Kommissie vir	34
Armesorg	14
Awendmaal gevier, Die Heilige	48, 67
Bantoekerk	24, 31, 39, 73, 102, 153, 181, 191
Bediening van Sakramente	48, 167
Beroepstsel	48, 168
Biblioteek	48, 168
Biddae	14, 122
Blindesorg	18, 70, 284
Boustowwe	14, 51, 122, 124, 243
Broederlike Onderhoud	51, 60
Bybelverspreiding, Verslag van Kommissie vir	53
Bybelvertaling in Afrikaans, Verslag van Kommissie vir	24
Deelneming	11, 20, 47, 58, 132, 183
De Lagersdrift Nedersetting 34, 42, 43, 69, 211, 214, 222,	283
Diamantdelwerye	16, 34, 128, 211, 221
Diereberskerming en Diere-Sondag	24, 65, 153, 244
"Die Volkstem"	36
Dingaansfees en -dag	14, 74, 122
Doofstomme- en Blinde-Instituut te Worcester	45, 68, 282
Dopstsel	63, 233
Dronkenskap	59, 63, 216, 233
du Plessis, Prof. J.	14, 19, 50, 120, 131
du Preez, Wyle Wed. M. M.	19, 123, 131
Eksaminateure, Verslag van Kommissie van	21, 46
Fick, Ds. M. L.	19, 46, 164

Flemming, Eerw. Kand. H. C. J.	21, 148
Fondse, Verslag van Kommissie vir die	65, 68
Geboortebeperking	58, 217, 234
Geloofsbriefe	8
Geref. Kerke in Nederland	19, 130
Gesangbundel, Verslag re Afrikaanse	53, 249, 271
Geskenk van Sinodale lede	17, 19
Gewetensklousule	72, 250
Goedgegun	19, 130, 280
Groepstelsel	72, 250
Hartebeestpoortdam	34, 211, 222
Herderlike Brief	72
Hoër Onderwys	250
Hospitaalwerk	50, 243
Hulpbehoewende Gemeentefonds	14
Huweliksgeboorie	50, 242
Inborlingtale, Verslag van Kommissie vir eksamen in	41
Inwendige Sending, Verslag van Kommissie vir	34, 42, 58, 63
Jeugdag	52
Kerkbou, Verslag van Kommissie re	25, 51, 243
Kerkdienars, Rehabilitasie van	24, 46, 153, 165
Kerk en Staat	35, 212, 222
Kerkkantoorkommissie, Verslag van	66, 277
Kerklike Jaarboek	66
Kerkraadslid, Rustende	47, 165
Kerkwette druk	15, 123
Kinderhawe, Verslag van die Kommissie vir die	64, 220
Klavier	19
Kolporteur	53, 248
Kombinasiegemeentes	73
Kommissies, (Tydelike en Permanente)	20, 28, 56, 60
Laatingekome Stukke	12
Leerkwessie	11, 22, 24, 37
Legimitasie	71, 148, 163, 169
Loonwet	64, 215, 218
Loubser, Ds. M. P.	14
Maatskaplike Euwels, Verslag van Kommissie re	58, 59
Mamagalieskraal	51, 243
Matigheidsalliansie	15, 123
Milddadigheid	71
Minderheid, Gestem in	16, 24, 27
Moderator, Verslag van die	13
Moderatuur, Verslag van	14
Moorrees, Prof. A.	14, 120

Mosies	10, 11, 44, 45, 46, 67, 69,	74
Museum	20,	131
Naturelleeraars	41,	207
Naude, L.V., S. W.	21, 45, 148,	163
Nedersettinge, Verslag van Kommissie vir	35, 42, 59, 69,	282
Ned. Herv. Kerk, Verhouding tot	16, 129,	136
Notule, Druk van	15,	123
Nuwe Sangwyses, Verslag van die Kommissie vir	53, 249,	273
Onderwys en Opvoeding, Verslag van Kommissie vir	52,	57
Opening, Plegtige	9	
Opvoeding, Verslag van Sin. Kom. vir	52	
Orde, Verslag van Kommissie van	10,	22
Oxford-Groepbeweging	49,	242
Pensioen vir Sendelinge	66	
Polisievereniging	64, 65,	218
Predikante Pensioenfonds	66	
Predikante Weduwefonds	65	
Presbiteriaanse Kerk	24, 46, 152,	165
Proponenteksamen, Verslag van verteenwoordiger op	25	
Proporsionele verteenwoordiging	48,	166
Raad van die Kerke, Lede van	52	
Raad van die Kerke, Verslag van Afgevaardigdes na	24	
"Rand Daily Mail"	41	
Regskommissie, Verslag van	25, 45,	71
Reglement van Orde	10	
Registers, Gemeentelike	20,	132
Rewiesie, Verslag van Kommissie van	25, 43, 48, 51,	73
Robertshoogte	15, 48, 123,	167
Roomse Kerk	53, 247,	256
Roossenekal	69	
Saakgelastigde, Verstlag van	65,	274
Sangwyses, Verslag van Kommissie vir	53, 249,	273
Scriba van die Sinode, Verslag van	20	
Sendelingskinders	24, 46,	165
Sending, Verslag van die Kommissie vir die	30, 39,	70
Sendingkommissie, Verslag van Sinodale	30	
Sendingblad	181	
Sendingdag	29	
Sendinginstituut	50	
Sending Onder Israel, Verslag van Bestuur	40	
Sertifikate van Lidmaatskap	24, 47, 154,	165
Sinodale Kommissie, Lede van	56	
Sinodale Kommissie, Verslag van	15,	19
Sinodale Saal	16,	129

Sittingsure	9
Sluiting, Plegtige	74, 123
Sondagskoolkommissie, Verslag van Sinodale	54, 69, 251, 283
Sondagskoolsekretaris	55, 152, 246, 249, 253
Sondagsontheiling	59, 131, 232
Spesiale Evangelieprediker	64, 218
Spesiale Evangelieprediking, Verslag van Kommissie vir	64, 217
Spoorwegerbeider	16, 64, 128, 219
Status, Behoud van	21, 45, 74, 148
Stemme, Telling van	47, 166
Stofberg-Gedenkskool, Verslag oor	41
Studerende Jeug	19, 130, 151, 248, 261, 283
Studerende Jeug, Verslag van Kommissie vir	54, 69
Susterkerke, Groete	15, 30, 36, 47, 50, 122
Swasieland, Onderwys in	14, 68
Telling van Stemme	47, 166
Teologiese Seminarie	14
Teologiese Seminarie, Verslag van Kieskollege	24
Verpleegsters	70
Voortrekker-Gedenkfonds	14, 19, 122, 129, 246, 252
Voortrekker-Gedenksaal	16, 17, 18, 139
Voortrekkersbeweging	43, 59, 250
Vrymesselary	16, 74, 128, 134
Warmbad	285
Witbank	19, 68, 130, 279
Woltemade-Fonds	19, 129, 324
Verandering van Standplaas	48, 167
Vertrek van predikante	48, 167

BYLAES.

I.	Verslag van Kommissie van Orde	78
II.	„ „ Moderator	113
III.	„ „ die Moderatuur	122
IV.	„ „ Sinodale Kommissie	128
V.	„ „ die Scriba van die Sinode	140
VI.	„ „ die Actuarius	143
VII.	„ „ die Kommissie van Eksaminateure	148
VIII.	„ „ afgevaardigdes na Raad der Kerke	150
IX.	„ „ die lede van die Kieskollege	155
X.	„ „ Kommissie vir Bybelvertaling	156
XI.	„ „ Lid van Kommissie vir die Proponenteksamen	158
XII.	„ „ Lid van die Kommissie vir die	

XIII.	"	Admissieeksamen	159
XIV.	"	Kommissie insake Kerkbou . . .	160
XV.	"	Permanente Regskommissie . . .	162
XVI.	"	Tydelike Regskommissie	163
		Kommissie van Rewiesie—(Vir Eerste en Tweede Verslae sien p. 85)	170
XVII.	"	Kommissie vir die Sending	174
XVIII.	"	Sinodale Sendingkommissie	183
XIX.	"	Kommissie vir Sending Onder Israel	201
XX.	"	Kommissie Stofberg-Gedenkskool ..	204
XXI.	"	Kommissie van Eksamens in Inboor- lingtale	210
XXII.	"	Kommissie vir Inwendige Sending	211
XXIII.	"	Sinodale Kommissie vir Armesorg	221
XXIV.	"	Kommissie vir Nedersettings ..	225
XXV.	"	Kommissie vir Bestryding van Maatskaplike Euwels	231
XXVI.	"	Kommissie vir Spesiale Evangelie- prediking	235
XXVII.	"	Kommissie vir die Kinderhawe ..	236
XXVIII.	"	Tydelike Kommissie vir Algemene Sake	242
XXIX.	"	Tydelike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys	246
XXX.	"	Sinodale Sondagskoolkommissie ..	251
XXXI.	"	Sinodale Kommissie vir Opvoeding	256
XXXII.	"	Sinodale Kommissie vir Bybel- verspreiding	259
XXXIII.	"	Kommissie vir Bearbeiding van Studerende Jeug	261
XXXIV.	"	Kommissie Afrikaanse Gesang- bundel	271
XXXV.	"	Kommissie vir Nuwe Sangwyses ..	273
XXXVI.	"	Tydelike Kommissie vir Fondse ..	274
XXXVII.	"	die Saakgelastigde	286
XXXVIII.	"	Kerkkantoorkommissie	322
XXXIX.	"	Die Argivaris	325
XL.	Die Herderlike Brief		328